URMELE NU SE ŞTERG

EDITURA TINERETULUI/1969

Povestiri şi nuvele inspirate din activitatea ofiţerilor şi subofiţerilor de miliţie şi închinate lor.
Un volum omagial la cea de-a douăzecea aniversare a miliţiei din Republica Socialistă România,

THEODOR CONSTANTIN
CADRILUL SOBOLILOR

Erau puse, cap la cap, trei mese. Cu excepţia lui Firi* cel, toţi ceilalţi erau actori. Actori şi actriţe de la teatrul de estradă din oraşul X., veniţi în turneu cu revista „Curcubeul melodiilor”.

Firicel trona în capul mesei. De fapt, nu chiar acolo. Dar de locul acela nu-l despărţeau decît cele două scaune, din dreapta sa, ocupate de două fete din balet, cu părul ridicat în creştetul capului, ca două căpiţe de fîn de culoare argintiu-albastru. în stînga, era flancat de una din „şantezele“ trupei, care, cu toate că mai mult ţipa decît cînta, stîrnise ropote de aplauze .şi fusese bisată, fiindcă puţinătatea vocii era suplinită de un fizic deosebit de atrăgător.

Cu toate acestea, pe Firicel, pe frumosul Firicel nu-l interesau nici baletistele din dreapta sa şi nici „şanteza“ din stînga. El nu avea ochi decît pentru actriţă. Numai cu ca conversa şi, ca să se poată face auzit, era nevoit să vorbească tare. Eu, care mă aflam la o masă din apropiere, eram tare bucuros de acest lucru, fiindcă aveam posibilitatea să aud ce spune.

Firicel se purta cum nu se poate mai degajat. Prezenţa actorilor şi actriţelor nu-i crea nici un fel de complexe. Dimpotrivă, se comporta în aşa fel, îneît ai fi jurat că, de cînd se ştia, numai în mediul actoricesc se învîruse. Dar, dacă o asemenea părere ar fi fost greşită, în schimb
era foarte adevărat că nu pentru prima dată se găsea în compania unor slujitori şi slujitoare ai Thalici.

Actriţa, care polarizase întreg interesul lui Liricei, era o gîgîlice de femeie, şi ca orice femeie, dîndu-şi scama că acesta nu avea ochi decît pentru ca, se alinta în fel şi chip, aruneînd din cînd în cînd cîte o privire .triumfătoare vecinei sale de vizavi. Şi era suficient să vezi cu ce ochi se priveau, ca să-ţi dai seama cît dc puţin sc simpatizau.

— Duduiţă Margot, i sc adresă Firicel, aţi fost admirabilă, mai ales în cupletul acela cu ospătarii. Şi acuma mă dor palmele dc cît am aplaudat.

— Serios, domnule?

— Pe onoarea mea, duduiţă Margot! Nici Zizi Şerban, carc-i, mă rog, as în meserie de cuplete, nu ar fi în stare să-l spună cu mai multă vervă.

— Foarte drăguţ din partea dumitalc, domnule... Scti- ză-mă, nu ţi-am reţinut numele.

— Firicel. Gigi Firicel.

— Foarte drăguţ din partea dumitalc, domnule Gigi.

— Pe onoarea mea, duduiţă Margot, că nu c un compliment. Vă spune cineva care nu e chiar cu desăvîrşire străin dc meserie. Am trecut şi eu – cu cîţiva ani în Urmă – pe la Institutul de teatru.

— Serios ? întrebă Gîgîiicca. al cărei interes faţă de Firicel crescu în clipa cînd afla că admiratorul ei urmase Institutul. (La ajunsese actriţă fără sa treacă pe acolo).

— Mda! Bineînţeles, nu l-am terminat. în nici un caz din lipsă de talent. Au fost alte motive. Făcu un gest vag cu mina care voia să însemne că nu-i face dc loc plăcere
să-şi amintească de acele motive, pe urmă începu să declame:

„De pot sa cred a somnului oglindă Măgulitoare, visele mele Vestesc o bucurie-a pro piaţă.

Uşor pe tron stă domnul meu. Amorul. Mă-nalţ-un dub necunoscut cu gînduri Voioase astăzi. Se făcea că vine lubita-mi şi eu mort eram. O, vis Ciudat, ce face morgii săi gindească! Sărutul ei îmi dete-atîta viaţă, Că m-am sculat din morţi, ca împăirat. O, 'mimă, ce dulce poate fi Iubirea care-o ai, cind umbra ei, Chiar ea, e-aşa bogată-n desfătare!”

— Bravo!... Bravo!... Ai fost extraordinar!...

Actorii aplaudară. Unii – din convingere, alţii – ca să-i iacă plăcere lui Firicel.

— Ai recitat ca un maestru, tovarăşe Gigi! Ai foarte mult talent, îl lăuda Gîgîlicea, prîvindu-l galeş.

Firicel, ca şi cînd ar fi fost obişnuit cu aplauzele şi cu laudele, nu se pierdu cu firea. Doar ochii îi luciră un pic mai mult ca de obicei.

— Ştiţi din ce piesă v-am recitat?

Nu ştia nimeni.

— Probabil dintr-o piesă... clasică, .îşî dădu cu părerea blonda din dreapta lui Firicel. Noi, cei de la estradă...

Firicel n-o lăsă să-şi termine fraza. De altfel, se pare că nici ca nu avusese intenţia să-continue.

— Shakcspcare!... Romeo şi Julieta!... Actul cinci!... Scena întîi !...

Şi Firicel privi asistenţa, cu un aer triumfător, clar, în acelaşi timp, ele superioritate.

Unul dintre actori ridică paharul:

— Să bem în cinstea lui Romeo! Noroc, Romeo!

Şi se aplecă peste masă să ciocnească paharul cu al lui Firicel. La fel făcu şi Gîgîlicea. Orchestra atacă un twist şi Liricei o invită la dans. Cîtcva perechi dintre localnici îi imitară. Dar cei mai mulţi dintre aceia care ar fi vrut să danseze renunţară ca să-i vadă dansind pe *artişti.* Fiindcă, imediat după Firicel, şi ceilalţi, colegele şi colegii Gîgîlicei, se grăbiră spre ringul de dans. Şi trebuie
să recunosc, dansară frumos, fără să Iacă abuz de scă- lămbăieh. Aşa că, la sfîrşit, printre cei care aplaudară – aplauzele duseseră adresate aproape în exclusivitate *artiştilor* – am fost şi eu.

După dans, Firicel făcu ce făcu şi se aşeză în capul mesei. Chemă ospătarul şi ceru să aducă vin şi fripturi pentru ‘toată lumea. De fapt, petrecerea adevărată abia acum ‘începu. Foarte degajat, foarte glumeţ, Firicel părea că toată viaţa lui nu făcuse altceva decît să prezideze
asemenea ospeţe. Petrecerea ţinu pînă aproape de ora de închidere a localului.

Cînd ospătarul se prezentă cu nota de plată, Firicel se grăbi să i-o ia din mină, adresîndu-se asistenţei:

— Tovarăşe şi tovarăşi, vă rog să-mi faceţi cinstea de a vă considera invitaţii mei la această scurtă şi modestă petrecere, ceru el ducind mina la buzunarul unde ţinea portofelul.

Actorii protestară, dar, pînă la urmă, în laţa insistenţelor lui Firicel, acceptară. Firicel numără ospătarului o mie două sute cincizeci de lei. Atîta costase „scurta şi modesta petrecere”.

Salariul
lunar al lui Firicel era du noua sute cincizeci
de lei.

*

în ajun, mă chemase şei ui, căpitanul Puşcariu.

— Uite de ce tc-am chemat, Ştefaniule. Am fost sesizat ca la Fabrica de medicamente exista un cetăţean care cheltuieşte, prin restaurante şi bodegi, în compania unor persoane mai mult sau mai puţin dubioase, sume de bani ce depăşesc cu mult salariul pe care îl cîştiga muncind, adică nouă sute şi cincizeci de lei lunar. M-am gîndit să te ocupi dumneata de cazul acesta. Pentru început, cred că e o misiune nu tocmai uşoară. Dar te-vom ajuta şi noi ca să duci lucrurile la bun sfîrşit.

— Vă mulţumesc pentru încredere, tovarăşe căpitan.

în realitate, nu eram chiar atît de mulţumit. Cînd ai douăzeci şi unu de ani, cinci eşti ofiţer de miliţie, ieşit din şcoală de-abia de cîteva luni, nu e chiar de mirare dacă ţi se pare că o asemenea misiune nu este pe măsura posibilităţilor tale. La o asemenea vîrstă, îţi doreşti un „caz Complicat”, cu multe necunoscute pe care tu să-l elucidezi, preferabil cu ceva riscuri şi, eventual, cu un oarecare coeficient de spectaculozitate. Ce vreţi? în ciuda faptului că, din cele învăţate la şcoală, ştii că în munca unui ofiţer de miliţie, în condiţiile vieţii moderne, optzeci la sulă din succes reprezintă transpiraţie – adică muncă migăloasă, de loc spectaculară, plicticoasă de multe ori – şi numai douăzeci la sută – poate nici atît! – inspiraţie, lotuşi, cu greu rezişti ispitei de a visa un „caz complicat”, măcar cu vreo cîteva peripeţii pe care, eîucidîndu-le, să-i laşi cu gura căscată pe ceilalţi colegi, cu mai multă experienţă, dacă e posibil chiar şi pe şeful iau direct.

Din aceste motive, trebuie s-o repet, nu eram chiar îneîntat de misiunea ce-mi lusese încredinţată. Mi se părea că este *sub* posibilităţile mele.

„în definitiv, îmi spuneam, nici că se poate ceva mai simplu. Va trebui să verific, personal, dacă sesizarea corespunde realităţii/⁴

Adică, mai întîi, «trebuia să mă conving personal dacă, într-adevăr, Gheorghc Firicel cheltuieşte mai mult decît cîştigă. (O treabă cum nici că se putea mai uşoară). Pe urmă, o verificare la locul său de muncă, pentru a descoperi pe ce cale necinstită işi procură venituri suplimentare. (O sarcină de asemenea uşoara).

Parafrazînd cuvintele lui Caesar, şi anticipînd terminarea misiunii mele, mi-am zis: „Am cercetat, am găsit firul, mi-am îndeplinit misiunea/⁴

în realitate, lucrurile nu aveau să se desfăşoare chiar aşa cum îmi închipuiam, cu toate că, după atingerea primului obiectiv, am avut motive să sper că optimismul meu nu fusese de loc exagerat. Fiindcă, intr-adevăr, Gheorghe Firicel făcea cheltuieli ce depăşeau posibilităţile salo financiare. „Scurta şi modesta petrecere[44] din ajun, care îl costase o mie două sute cincizeci de lei, nu fusese decît unul din multele sale chiolhanuri. De altfel, informîndu-mă, am aflat că Firicel avea o adevărata slăbiciune pentru actori. De fiecare dată cînd echipe ale diferitelor teatre din ţară plecate în turneu poposeau în oraşul nostru, Firicel făcea ce făcea şi se insinua în anturajul actorilor şi actriţelor, cu care prilej cheltuia sume însemnate de bani. Dar nu numai cu asemenea prilejuri cheltuia bani mulţi.

Era clar. Firicel – Gigi, cum se recomanda singur, – întrucît nu poseda puterea de a prăsi banii, fura. Am luat autobuzul care mă laşa în faţa fabricii. Voiam să văd
cum era privit Firicel de tovarăşii lui de muncă. Din capul locului trebuie .să spun că nu se prea bucura de simpatii. Şi .nu se bucura de simpatic din diferite motive. De pilda, cei din secţia unde lucra el, deşi recunoşteau că era priceput şi conştiincios, nu-l simpatizau fiindcă îl simţeau că nu pune nici un fel de suflet în ceea ce face, că în afară de salariu nu-l interesa nimic din tot ceea ce privea fabrica. Se arăta amabil, prietenos cu toată lumea, dar oamenii aveau sentimentul că, în sinea sa, Firicel face sforţări ca să se poarte aşa. Amabilitatea, amiciţia sfîrşcati la poarta fabricii. în oraş, nu se întîlnca cu nimeni din cei cu care lucra, cu nici unul dintre ci nu era prieten şi dincolo de poarta fabricii. Venea singur şi pleca singur.

Nu-l simpatizau nici fetele. în fabrică, lucrau multe femei. Dintre ele, majoritatea erau tinere. Şi, bineînţeles, mai ales acestea nu se putea să nu-l remarce pe Firicel. La cei treizeci de ani ai săi, Firicel era ceea ce se cheamă un „bărbat bine”. Şi era considerat aşa nu numai pentru că natura îl înzestrase cu un fizic plăcut, ci aproape în egală măsură şi fiindcă era un „tip elegant”. Ce vreţi! Aşa sint femeile. Le place nu numai să lic ele bine îmbrăcate, dar în acelaşi timp sint impresionate favorabil atunci eînd un bărbat este şi plăcut la vedere, şi elegant. Or, Firicel, în privinţa aceasta, bătea recordul. Nimeni nu venea la fabrică atît de bine îmbrăcat ca el, nici măcar inginerii sau cei din colectivul de conducere. Din acest motiv, nu e de mirare dacă, din multele fete plăcut impresionate de fizicul şi eleganţa lui Firicel, – din care motiv îi dăduseră măgulitoarea poreclă de „frumosul Firicel” – cîtcva nu se mulţumiseră să-l admire numai de la distanţă. Dar „frumosul Firicel” se pricepuse să se menţină într-o rezervă foarte strategică şi foarte politicoasă, din pricina căreia, pînă la urmă,
nnd Pf rînd, pina şi cele mai îndrăzneţe au fost nevoile să bată în retragere, Fu acesta motivul hotărîtor pentru care „frumosul Firicel” deveni „nesuferitul Gigi”, „îngîm- latul Gigi , ba chiar „anormalul Gigi”, insinuare – trebuie s-o recunosc – de-a dreptul calomnioasă la adresa lui Firicel. Desigur, în Fabrică erau şi dintre aceia cărora Firicel nu le inspira nici simpatie, nici antipatie. în schimb, toata lumea se mira de unde are el atîţia bani ca sa se îmbrace, aut de elegant şi să frecventeze atît de des bodegile şi restaurantele.

Acum cred că a venit timpul să vă vorbesc şi despre surpriza pe care am avut-o după ce am stat de vorba cu factorii de răspundere din fabrică. închipuiţi-vă, Firicel lucra la o secţie unde nu avea posibilitatea să fure. Lucra la atelierul mecanic. Această informaţie mă cam derută. Că Firicel îşi procura venituri suplimentare în mod ilicit nu aveam nici o îndoiala. Dar daca nu de la locul său de
muncă, atunci pe ce cale?

Mi-am răspuns tot printr-o întrebare:

„Dacă Firicel nu fură din fabrică – fiindcă nu are ce să fure de acolo – nu cumva face”parte din vreo bandă care operează în altă parte?”

A fost o ipoteză nu prea inspirată. După cîteva verificări discrete la domiciliul său, m-am putut convinge că ipoteza trebuia abandonată. Cu excepţia unor „prietene” care îl vizitau tot în zile diferite, nimeni nu mai venea să-l caute. Mi-am zis că, totuşi, pista nu trebuia părăsită definitiv. Dacă nu venea nimeni să-l caute acasă, nu era exclus să viziteze el pe careva. Pe urma, mai erau şi aceia cu care se întîlnea prin restaurante şi bodegi, în definitiv, cine erau aceştia?

Iată că se deschidea an faţa mea un cîmp larg de investigaţii. «De investigaţii destul de obositoare şi plicticoase. Aveam douăzeci şl unu de ani, ieşisem de cîteva luni de pe băncile şcolii, şi al naibii mi-ar fi plăcut să-mi pot petrece timpul liber după pofta inimii. Ca sa fiu sincer, prin expresia aceasta „după pofta inimii” înţelegeam un lucru foarte precis. Cu vreo săptămînă în urmă, cunoscusem în staţia de autobuze o fată care – aveam s-o aflu mai tîrziu – locuia în acelaşi bloc cu mine. N-aş putea spune că mi s-a întîmplat ceea ce înţeleg francezii prin „coup de foudre”, dar, oricum, lata mi-a plăcut de la început. Am motive să cred că nici cu nu i-am displăcut. Şi am motive să cred, fiindcă ea era aceea care mă căuta mai des la telefon, ca era aceea care avea „iniţiativa”. Vreau să spun că ca era aceea care îmi propunea să mergem la spectacole sau pur şi simplu sa ne plimbăm. Spre marele meu regret, de cele mai multe ori a trebuit s-o refuz din cauza secăturii de Firicel. Orc, chiar zile întregi de investigaţie în jurul acelora cti care se întîlnea. Pe urmă, cîte nopţi pierdute ! Ei, da ! în timp ce Firicel închina paharele în vreun restaurant, eu trebuia să-l aştept prin apropiere, ca să văd unde se duce după aceea, dacă eventual nu stabileşte vreo legătură. Şi eraţi nişte noptr de toamnă de toată frumuseţea. Eu stăm şi îl aşteptam, gîndindu-mă la Mioara, cu care mult mi-ar li plăcut să mă plimb, de pildă, pe sub castanii de pe bu- levadrul Libertăţii. în fiecare noapte, tîrziu, cînd mă întorceam acasă, obligatoriu trebuia să străbat bulevardul. Şi în liniştea atotcuprinzătoare a nopţii, frunzele castanilor bătrîni foşneau trist, fiindcă începuseră să se îngălbenească şi, pesemne, presimţeau moartea apropiată.

îmi părea rău că n-o pot vedea pe Mioara dar *cazi:!* începuse să ma intereseze. Actima nti mi sc mai părea că
„şeful“ ar li -trebuit să-mi oi ere un altul mai complicat, mai pc măsura posibilităţilor mele, posibilităţi pe care, în treacăt spus, mi le supraapreciam. Cum se spune, începusem să mă încing. Iar în ziua cînd am depistat primele legături ale^lui Firicel, *cazul* a început să mă pasioneze.

, Desigur, sînteţi curioşi să ştiţi despre ce fel dc legături este vorba. Izbutisem să descopăr că, la vreo trei-patru zile, Firicel vizita două cosmeticiene din oraş. O dată – pe una, altă dată -r- pe cealaltă. Fiind vorba de două femei, şi întrucît amîndoua erau la o vîrstă cînd mai puteau trezi pasiuni unuia ca Firicel, descoperirea nu-mi spunea mare lucru, mai ales că nu le vizita decît cel mult de două ori pe săptamînă. Totuşi, bănuiam că mă allu pc pista cea bună. Patru lapte m-au lăcut să nutresc această speranţă. în -primul rînd, amîndoua femeile aveau aceeaşi meserie : cosmeticiene. în al doilea, cînd Firicel se ducea să le viziteze, de fiecare dată lua măsuri sa-şi verifice spatele, pentru a vedea dacă nu cumva este urmărit. în al treilea, nu se ducea niciodată la ele cu mîi- nile goale. De fiecare dată avea la el un pacheţel, mereu cam de aceeaşi mărime. în fine, în al patrulea rînd, totdeauna pleca de acolo cu mîna goală.

„Culant mai eşti, frumosule Firicel, l-am persiflat eu în gînd, prima dată. Nu-ţi vine să vizitezi o femeie, fără să nu-i duci un mic cadou! Eu sînt, însă, curios de felul meu şi musai trebuie să aflu ce conţin pacheţelele pe care le dăruieşti prietenelor tale.“

Cosmcticienele aveau – să nu le fie de deochi! – clientelă bunicică. Zilnic, între douăzeci şi treizeci de
cumpărătoare. în marca lor majoritate, veneau să-şi procure lanolină. Lan o lină? vă veţi întreba, poate. Da, lanolină, şi încă plătită cu un preţ piperat: pentru douăzeci de grame de lanolină, clientele – ce sarcificii nu fac femeile cind e vorba să-şi conserve tenul ! – plăteau între cincizeci şi şaizeci de lei, după posibilităţi, mai precis în raport cu priceperea clientelor în a se tocmi.

După ce am stabilit acest lucru, foarte mirat, primul drum l-am făcut la cea mai apropiată parfumerie.

— Aveţi lanolină?

— Lipseşte momentan.

Acelaşi răspuns l-am primit întrebînd şi la o drogherie.^ Am înţeles. în perioada aceea, nu exista de cumpărat în oraş lanolină. Dar, de vreme ce nu exista în comerţ, de unde şi-o procurau cele două cosmeticicne? Interesîn- du-mă la fabrica de medicamente, am aflat că acolo se foloseau cantităţi mari de lanolină pentru prepararea diferitelor unguente.

Va să zică, nu mă înşelasem!... în sfîrşit, un prim atu!... Firicel, însă, lucra la o secţie – cea mecanică – unde nu se folosea lanolină! Dar, dacă el furniza cosmeticic- nclor lanolină – trebuia să dovedesc acest lucru – atunci cum şi-o procura? Răspunsul – ca ipoteză – nu era greu de găsit. Firicel era, probabil, în legătură cu cineva de la secţia unde se folosea lanolina. Acela îi procura „marfa”. Firicel o .scotea din fabrică şi o plasa cu preţ bun cosmeticicnelor. Cîştigul îl împărţeau între ei.

Convins că sini pe drumul cel bun, am organizat supravegherea în fabrică a lui Firicel. Trecură cîteva zile. Şi iată ca mi se aduce la cunoştinţă că Firicel are legături •— destul de abil mascate, dar totuşi legături – cu un oarecare Ti ti Lungescu de la sectorul V, unde se foloseşte multă lanolină. Continuînd supravegherea, de acum
înainte c,u indicaţia „alertă mărită”, după vreo patru zile, Liricei şi cu Tiu Lungescu sînt surprinşi discutînd înapoia unei magazii. A fost o „şedinţă fulger”. înainte de a se desparţi, Titi Lungcscu i-a dat lui Firicel un pachet. Acuma totul devenise clar. „Cazul” mi se părea ca şi terminat. Ca să spun drept, îmi părea chiar rău.

„De fapt – îmi spuneam – n-a fost un «caz» pro- priu-zis. O nimica toată, în stare s-o ducă la bun shTşit şi un profan într-ale meseriei.”

Din nou începu să-mi dea tîrcoale regretul că şeful nu-mi încredinţase o misiune ceva mai complicată. E drept, ceva, ceva „transpirasem”. Dar cu aş ii preferat să fie un caz în care inspiraţia şi nu transpiraţia să aibă cuvîntul hotărîtor.

M-am prezentat şefului şi, după ce i-am relatat pe scurt tot ceea ce întreprinsesem, am încheiat în felul acesta:
— ...'Aşa că, tovarăşe căpitan, acum nu mai rămînc de făcut clecît să aşteptăm ora cînd schimbul lasă lucrul. Atunci, la controlul de la poarta, Firicel va li prins cu pachetul la el. Am luat măsurile necesare.
Numai că mă cam pripeam, strbapreciindu-l pe Firicel. Firicel a ieşit din fabrică fără să aibă asupra sa pachetul pe care i-l dăduse Titi Lungescu. Şi iată că, după acest prim eşec, cazul din nou începu să-mi placă. Lucrurile se complicau. Va să zică, acum trebuia descoperit nu numai acela care scotea afară din fabrică pachetele cu lanolină, dar trebuia depistat şi procedeul folosit ca ele să ajungă din nou în mina lui Firicel.
De data aceasta, lucrurile merseră ceva mai greu. Trecu aproape o săptămînă, fără ca supravegherea lui Firicel să ducă la vreun rezultat. într-o zi, însă, sună telefonul din birou:
— Alo, miliţia?
— Da, miliţia! Ce doriţi, tovarăşe?
— La telefon este tovarăşul Tom eseu de la fabrica **de** medicamente. Am a vă face o sesizare importantă, tovarăşe ofiţer de miliţie.
— Spuneţi, tovarăşe.
— Tovarăşe ofiţer, aici la fabrică, se întîmplă lucruri suspecte.
— Scuzaţi-mă că vă întrerup, tovarăşe 'lomescu! **De** unde vorbiţi?
— De la fabrică.
— N-aţi putea să vă deplasaţi pînă aici la noi, sa discutăm pe îndelete?
— Mai tîrziu vin, tovarăşe ofiţer de miliţie. Mă scuzaţi. ce grad aveţi?
— Locotenent.
— Tovarăşe locotenent, mai tîrziu vin. Dar acum **e** foarte, foarte urgent. Trebuie să acţionaţi prompt, ca să-I puteţi prinde pe Firicel – lucrează aici la noi la atelierul -mecanic – cu corpul delict.
— Atunci, vă ascult, tovarăşe Tomescu.
a sc caro vreo
Tomescu de la contabilitate – făcea şi el parte din categoria acelora care nu încetau o clipă să se mire **de** unde avea Firicel atîţia bani – cu vreo jumătate de **oră** înainte îl surprinsese pe acesta stînd de vorbă, într-un loc retras, cu unul dintre dispeceri, pe nume lancu Flu- ieraş. Conversaţia dintre ci iu foarte scurtă. înainte de despărţi, Firicel îi dădu lui Fluieraş un pachet, pc dispecerul îl vîrî în servietă. Aceasta.se întîmplase **cu** jumătate de oră mai înainte, sau mai precis, **cîteva**
minute înainte ea schimbul să lase lucrul. Bănuind că la mijloc nu-i lucru curat, Tomescu îl urmări pe dispecer. Fluieraş ieşi pe poartă fara să lic controlat ele portar, deoarece, prin funcţia pe care o îndeplinea în fabrică, era scutit de control. La numai cîtcva minute, Firicel trecu pe la control şi, cum era de aşteptat, asupra lui portarul nu găsi nimic. La numai cincizeci de metri în al ara incintei fabricii, Firicel îl ajunse din urmă pe f luieraş. Din mers, fără se oprească, Fluieraş restitui lui Firicel pachetul pe care acesta i-l dăduse – acuma era clar, ca să-l scoată din fabrică – şi imediat după aceea se despărţiră.
Cam acestea le-am aflat la telefon.
Trebuie să ştiţi că sesizarea a fost făcută atît de prompt, încît am mai avut timp să trimit pe cineva să se urce în autobuzul cu care Firicel se întorcea de la fabrică în oraş. Şi aşa cum mă aşteptasem, cu pachetul subsuoară, Firicel s-a dus la una din cosmeticienc. Bineînţeles, o jumătate de oră mai tirziu. cînd a plecat de acolo, nu mai avea pachetul.
Lucrurile se clariiicau. Firicel procura lanolină prin Titi Lungescu. Ca s-o scoată din fabrică, îl folosea pe lancu Fluieraş. care, datorită funcţiei sale, nu era controlat la poartă. După ce hopul era trecut, Firicel reprimea marfa şi o plasa la una din cosmeticienc.
Da, lucrurile se clarificau. Dar, în acelaşi timp, se şi complicau. Şi se complicau fiindcă acuma trebuia organi- zată .supravegherea lui Titi Lungescu şi a lui lancu Fluieraş. Dc la început, am presupus că surprizele cele mai mari mi le va oferi lancu Fluieraş. Şi, intr-adevăr. nu m-am înşelat. Dar mai înainte de a vă informa cam despre ce fel dc surprize este vorba, sînt ispitit să vi-l descriu puţin. Era un om ca la vreo patruzeci dc ani. dc statură
mijlocie, cam spin atic, cu obrajii bucălâţi şi rc/mcnî, cu nişte ochi pătrunzători şi neastîmpăraţi. Chelia se întindea, în părţi, pînă la parietale şi înapoia capului, pînă aproape de ceală.
în fabrică toată lumea îi spunea „tovarăşul lancu*. Mulţi nici nu-i cunoşteau numele'de familie. Pentru ei, tovarăşul Ian cu era *tovarăşul /aticii.* Mulţi se temeau de el, dar chiar ceilalţi umblau să-i cîştige bunăvoinţa. Să li căutat cu luminarea în toată fabrica şi nu găseai un altul mai „principial” cînd era vorba de critică. Şi, mă rog, ce critică! Tovarăşul lancu nu menaja pe nimeni. Cu barda dădea, nu altceva!... Vorbea cu atî t a „meşteşug, se pricepea să aducă asemenea argumente, încît cel luat în tărbacă spunea la sfîrşit: „Bine că am scăpat atît de ieftin^. Să nu credeţi ca, aşa cum se întimplă de obicei, atunci cînd era vorba de autocritică o lăsa mai moale. îşi făcea o autocritică obiectivă, atit de obiectivă, incit muhi îl invidiau. E drept, autocritica, severă, nu se referea la nişte lipsuri foarte serioase. Dar nu fiindcă ne acestea le ocolea în mod deliberat. Adevărul este ca lipsuri mai serioase nu prea se observau la el. Şi tovarăşul lancu nu înţelegea să-şi pună cenuşă în cap numai de dragul autocriticii. Toată lumea era de acord că, din punct de vedere profesional, tovarăşul lancu era mai priceput decît toţi dispecerii fabricii. Cit priveşte celelalte obligaţii, cele sociale, de pildă, şi le îndeplinea conştiincios. Indiferent cine îi trasa o sarcină, o executa fără să se eschiveze şi fără să dea prilejul aceluia de la care o primise săU critice pentru neîndeplinirea ei sau pentru îndeplinirea ei superficială, formală.
Pe scurt, tovarăşul lancu izbutise să creeze în fabrică mitul că este un om de încredere, care nu precupeţeşte
munca şi care se identifica, pur (şi simplu, cu interesele întreprinderii.
...Şi acuma despre surprize.
Pus sub supraveghere, am constatat că principialul tovarăş lancu este mai ticălos decît mi-l închipuisem. Iată, de pildă, una clin surprizele la care nu mă aşteptasem. Atunci cinci era în tură de noapte, sub pretextul că vrea să controleze laboratoarele, lua toate cheile de la portar. Şi, într-adevăr, nu rămînca un singur laborator „necontrolat” ele vigilentul tovarăş lancu. Numai că, prin acest „control”, tovarăşul lancu urmărea un scop tare personal. Cu prilejul fiecărei inspecţii nocturne prin laboratoare, tovarăşul lancu îşi burduşea toate buzunarele cu diferite flacoane cu medicamente, clar numai clin cele mai scumpe. Şi avea tovarăşul lancu nişte buzunare mai încăpătoare decît ale popii Oşlobanu. încăpeau în ele pe puţin patruzeci, cincizeci de flacoane cu medicamente.-
Ei, dar aceasta n-a lost singura surpriză. Investigaţiile în fabrică au dus la descoperirea şi a altora. Bunăoară, acelaşi tovarăş lancu izbutise să scoată de la magazie cantităţi importante de alcool dublu rafinat şi de cioc alb, sub pretextul că, atît alcoolul, cît şi docul fuseseră necesare procesului de producţie. De ridicat le ridicase, dar să dea bon magazinerului, nici .gînd. îl xot purta cu vorba pe bietul magaziner. înşelat de prestigiul de care se bucura în fabrică tovarăşul lancu, magazinerului o clipă nu .i-a trecut prin minte că alcoolul şi docul luaseră o altă destinaţie decît producţia.
Trebuie să ştiţi că (tovarăşul lancu era un convins anti- alcoolic. Din cauza aceasta, am exclus din capul locului
ipoteza ca ridicase de la magazie – în numai doua luni – circa cincizeci dc litri dc alcool dublu rafinat, doar ca să prepare, pentru uz personal, niscai băuturi speciale. De asemenea, nu am crezut nici că cei optzeci de metri de doc scos din magazie îi folosise ca sa-şi confecţioneze costume de vară. Nu încăpea nici o îndoială că atît alcoolul, cît şi docul fuseseră vîndute. Vîndure, dar cui ? Din nou investigaţii, verificări, supravegheri în vederea stabilirii relaţiilor principialului dispecer.
Cunoştinţe avea dumnealui în oraş o mulţime. Mai multe chiar decît Firicel. Dar nici una nu mi s-a părut a fi aceea – sau acela – care mă interesa. Trebuiau depistate absolut toate legăturile. Asta a durat vreo zece zile. Pe urmă, procedînd prin eliminare, doua cunoştinţe m-au interesat în mod deosebit. Un felcer, pe nume Mitică Răureaiui, şi o croitoreasă, cu numele de Vasilica lonescu. Felcerul fusese salariat al fabricii cu vreo cîţiva ani în urma, dar fusese concediat. Cît priveşte croitoreasa, ea nu lucrase la fabrica de medicamente, dar, în schimb, era prietenă bună a felcerului, şi tovarăşul lancu prin intermediul acestuia o cunoscuse.
Aproape nu mai este nevoie să precizez – aţi înţeles singuri – ca tovarăşul lancu -plasa medicamentele şi alcoolul felcerului, iar docul croitoresei Vasilica lonescu. Pe de altă parte, lucra în complicitate şi cu Firicel, pe care îl ajuta să scoată din fabrică lanolina. Totul mi se părea acuma clar. În mod normal, puteam trece la reţinerea infractorilor. Dar informaţia că felcerul fusese salariat la fabrica dc medicamente m-a făcut să mă întreb dacă nu cumva acesta, în afară de tovarăşul lancu, mai menţinea legături similare şi cu alţi salariaţi din întreprindere. N-a trebuit să aştept mult timp ca să primesc răspuns la această întrebare. Şi răspunsul iti afirmativ.
într-adevăr felcerul mai avea legături cu un inginer, care – ciudată coincidenţă – şi acesta era tot dispecer. Mat mult decît atît, aflaţi că şi acest dispecer, pe nume Dan Florescu, avea obiceiul ca, atunci cînd intra în tură de noapte, să ia de. la poartă cheile laboratoarelor, ca să efectueze „controlul”. Şi fiindcă vigilenţa lui era de aceeaşi natură ca a lui lancu Fluieraş, de fiecare dată

cînd revenea în biroul său, avea buzunarele burduşite cu fla- conaşe şi cu medicamente.
Să nu vă mire similitudinea de procedee, fiindcă trebuie să ştiţi că, între timp, descoperisem că inginerul Florescu gravita în orbita lui Iancu Fluieraş. Dar am mai descoperit ceva: că în orbita principialului tovarăş Iancu, mai gravita încă un inginer, anume inginerul Bucur Să- racu. Curios însă, în sarcina acestuia din urmă nu izbutisem să stabilesc nici o vină. Ce era de făcut? Să-l cred curat ca lacrima? Nu!... Convins că proverbele sintetizează experienţa milenară a poporului, n-am disperat. Proverbul la care fac aluzie este acela care spune ca „cei ce se aseamănă se adună". Or, dacă inginerul Bucur Să- racu apărea mereu în anturajul lui Fluieraş şi al lui Dan Florescu, însemna că nici el nu era basma curată, în ciuda faptului că încă nu izbutisem s-o dovedesc.
Asta pînă într-o zi. Era ora cînd schimbul de dimineaţă lăsa lucrul. Spre punctul de control, printre alţii, se îndreptă şi „uşa de biserică", inginerul Bucur Săracii, în mînă ducea o damigeană.
. – Noroc, nea Cristache.
Nea Cristache era portarul de serviciu.
— Să trăiţi, tovarăşe inginer! Dar ce aveţi în damigeana aceea?
— Vin, nea Cristache. Mi-a adus o damigenuţă **un** cunoscut de la Uricani.
— Păi, să-l beţi sănătos, tovarăşe inginer!
— Mulţumesc, nea Cristache!
Şi iată că inginerul Săracu izbuteşte să iasă pe poartă, fără ca portarul sa manifeste curiozitatea de a se convinge daca damigeana conţinea sau nu vin de Uricani.
Ca în damigeana nu era vin de Uricani, cred că aţi înţeles fără să v-o mai spun eu; dar dacă v-aş lăsa să ghiciţi ce conţinea, sigur nu aţi izbuti. Eu însumi am făcut fel de iei de presupuneri şi nu m-am dumirit nici atunci cînd l-am văzut pe inginer intrînd cu damigeana într-o alimentară, iar apoi plecînd de acolo cu mîinile goale. Am presupus că c alcool. Dar mă înşelam. Era ulei comestibil. Ulei comestibil!... Să înceapă să te doară capul, nu alta. Şi eu care fusesem nemulţumit că şeful îmi dăduse să rezolv un caz lipsit de importanţă.
Am pus mina pe telefon şi l-am sunat pe un .tovarăş de la fabrică:
— Tovarăşe Ştefănescu, vă rog să-mi spuneţi daca la sectorul III folosiţi ulei comestibil.
— Desigur, tovarăşe. Folosim * cantităţi importante, fiindcă acolo se prepară diferite unguente. Dar de ce mă întrebaţi?
— Veţi afla peste cîteva zile.
Chiar peste cîteva zile nu i-am putut satisface curiozitatea. Pentru că, peste cîteva zile, inginerul Săracu din nou se prezentă la poartă, la ieşirea din schimb, cu o damigeana. De data asta, era alt portar. Dialogul fu identic. Cunoştinţa de la Uricani iarăşi îi adusese „o damigeana cu vin".)
Ei, dar cunoştinţa din Uricani chiar prea des nu era prudent să-şi facă drumul pînă la Bucureşti. Portarii ar fi sfîrşit prin a deveni bănuitori. Pe urmă, nici inginerul Săracu nu avea totdeauna posibilitatea să sustragă canti-

23

taţi mari de ulei. Atunci cinci făcea rost de numai două sau trei kilograme, apela la serviciile prietenului sau, Iancu Fluieraş. Iancu Fluieraş avea o servietă încăpătoare. Două, trei sticle n-o burduşeau peste măsură, nici chiar atunci cinci mai conţinea pachetul cu lanolină al lui Firicel sau llacoanele cu medicamente sfeterisi te de el însuşi. Tovarăşul Iancu avea o calitate pe care nu i-o bănuiseră nici unul din salariatii cinstiţi ai fabricii. De fapt, două calităţi dintre cele mai vrednice de rîvnh. Era şi săritor, cinci era vorba să-şi ajute prietenii cu năravuri asemănătoare, clar şi modest. Fiind săritor la nevoie, atunci cînd Firicel, Florescu sau Saracu apelau la servieta lui încăpătoare, nu-i refuza. Cea de-a doua calitate – modestia – şi-o dovedea atunci cînd pretindea plata pentru ..comisioanele" făcute .,prietenilor" săi. Spuneţi şi dumneavoastră! Ce altceva poate să însemne dccit modestie, dacă, pentru un kilogram de lanolină scos din fabrică, care costa două sute cincizeci de lei, pretindea doar cincisprezece pînă la douăzeci şi cinci de lei? Emoţionantă această modestie şi nu e de mirare că ,,prietenii" tovarăşului Iancu, drept recunoştinţă, ţineau mult Ia el. Atic de mult. îneît, spre pildă, Firicel, mai tîrziu, cinci avea să fie anchetat, mult.timp avea să susţină sus şi tare ca niciodată nu a avut vreo legătură cu tovarăşul Iancu. (Desigur, pînă la urma, pus în faţa dovezilor, n-a mai avut încotro şi a recunoscut).
în slirşit, sosise timpul ca toţi infractorii să fie reţinuţi. Clarificarea ora acuma totală: Titi Lungescu fura lanolină pentru Firicel. Firicel scotea din fabrică lanolina prin intermediul lui Iancu Fluieraş. Dar Titi Lungescu
nu iura numai pentru Firicel. Fura şi pentru sine şi marfa ajungea ai ara clin 'fabrică tot prin intermediul lui Iancu Fluieraş. La rîndul său, Iancu Fluicraş fura pe contul său medicamente, alcool dublu r-afinat şi doc, pe care le plasa felcerului Mitică Răureanu şi croitoresei Vasilica Ionescu. Inginerul şi dispecerul Dan Florescu fura şi el medicamente, pe care de asemenea le scotea din fabrică prin intermediul aceluiaşi Iancu Fluieraş. în line, Bucur Saracu, mai modest, din «motive obiective – altceva nu avea ce sustrage – fura ulei comestibil, pe care il scotea din fabrică, fie folosind trucul cu damigeana de vin adusă de un cunoscut de la Uricani, fie, atunci cind era vorba de cantităţi mici, apelînd la servieta pintecoasă a mărinimosului Iancu Fluieraş.
Ce mai cadril! Dar – aşa cum v-am mai spus – sosise, în slirşit, vremea să punem capăt acestui cadril de soboli.
M-am prezentat şei ului.
— Tovarăşe căpitan, acuma nu .mai rămîne decît să trecem la reţinerea infractorilor.
— Va să zică, socoţi că i-ai depistat pe toţi complicii?
— Da, tovarăşe căpitan.
— Afara de medicamente, alcool, doc şi ulei comestibil, altceva n-au .mai sustras?
— Altceva nimic.
— Am văzut că ai strins un dosar întreg de declaraţii. Ce părere ai despre ele?
— Toţi aceia care au cumpărat lic lanolină, fie untdelemn sau alcool sînt oameni de bună-credinţă. N-au ştiut că ceea ce li s-a oierit «spre cumpărare provenea din furt. Infractorii explicau cumpărătorilor că ele proveneau dintr-o aprovizionare proprie mai mare decît tre-
buinţele imediate şî :că vindeau acuma plusul, pentru a putea face faţă unor cheltuieli neprevăzute.
— în cazul acesta, nu rămîne decît să .treci la reţinerea infractorilor. Cu cine vei începe?
— Cu Firicel, tovarăşe căpitan. Cu frumosul Firicel.
Şi i-am expus şefului planul detaliat al acţiunii .finale.
în discuţia de mai sus, făcusem o afirmaţie care avea să se dovedească chiar a doua zi inexactă. Anume, era inexact că stabilisem lista completă a tuturor „mărfurilor¹* sustrase de infractori. Despre una – din lericire, numai despre una – încă nu aveam cunoştinţă.
Iată cum stabilisem să aibă loc arestarea lui Firicel. Doi ofiţeri trebuiau să-l supravegheze încă din fabrică. în momentul cînd acesta avea să iasă pe poarta fabricii, trebuiau să se legitimeze şi să-l conducă la serviciul economic. Dar iată că, în timp ce lucrătorii noştri se al Iau încă în întreprindere, aud din întâmplare doi salariaţi discutînd între ei:
— Ei, ai cumpărat, şi W ciocolată?
— Ciocolată? Despre ce fel de ciocolată e vorba?
— Asta-i bună! Cum ce fel de ciocolată? Ciocolată cu lapte şi vanilie. Şi fiindcă celălalt făcea ochii mari, a nedumerire, întrebă: Sau poate n-ai aflat încă?
— Ce să aflu?
— Că Firicel are de vînzare nişte ciocolată. Vreo douăzeci de kilograme.
— Serios? Şi cu oît vinde kilogramul?
— Cu şaptezeci de lei. E mai ieftină ca aceea din comerţ. Pe deasupra, e şi foarte bună. Eu am cumpărat un kilogram. Banii la leafă.
*
— Ei, în cazul acesta, am să cumpăr şi eu. Mă duc să-l caut.
Altă necunoscută. De unde avea Firicel ciocolata? ŞL acuma, cum trebuia să procedăm ? Să renunţăm la reţinerea lui Firicel pînă limpezeam şi sursa ciocolatei?
Am cerut părerea şefului. Şeful mi-a spus să nu mă pripesc. Şi nu ne-am grăbit să-l reţinem atunci cînd a ieşit din schimb. Ne-am mărginit să-l urmărim de departe. înainte de a ajunge la staţia autobuzului, tovarăşul Ian cu Fluicraş l-a ajuns din urmă şi, scoţînd din servietă un pachet de vreo două kilograme, i l-a dat. După aceea s-au despărţit.
Cînd Firicel a ajuns în oraş, a făcut haltă la un laborator de cofetărie, conform obiceiului, nu fără ca, în prealabil, să verifice dacă este urmărit. Acum, sosise momentul. La numai două minute, am intrat după el în laborator. L-am găsit pe Firicel discutind prieteneşte cu Oprea Palade, responsabilul laboratorului. M-am legitimat şi i-am cerut să-mi arate ce conţine pachetul.

— Poftim, cu mare plăcere! s-a oferit Firicel, stră- duindu-sc să semene cit mai mult cu omul care nu are nimic de ascuns.

în pachet erau două kilograme de unt de cacao.

— ...Şi de unde ai dumneata untul de cacao?

— De la un cetăţean.

— Cum se numeşte?

— Nu ştiu!... L-am cunoscut acum vreo două săptă- mtni, la o bodegă. Mi l-a oferit spre vînzarc şi cu l-am cumpărat, fiindcă mi s-a părut preţul ieftin. De atunci nu l-am mai văzut. Cred că nici nu este din oraş. (De fapt, avea s-o recunoască mai tîrziu, Titi Lungescu sus- trăsese pentru Firicel, treptat, vreo treizeci de kilograme

de unt de cacao, folosit ca materie prima în prepararea unor medicamente).

— Atunci pofteşte dc mă urmează. Noi te vom ajuta să-ţi aminteşti numele aceluia de la care ai cumpărat untul de cacao.

Aşa cum se înumplă de obicei cu marea majoritate a ini factorilor, la început Firicel negă totul, alişînd o falsă indignare, «foarte bine jucată. Dar pînă la urma, pus în laţa probelor, se dădu bătut.

•După Firicel, am trecut la reţinerea lui lancu Fluieraş, apoi a celorlalţi.

...Şi astfel, primul meu caz, deşi de loc spectaculos, m-a convins că, într-adevăr, în activitatea unui ofiţer de miliţie, în foarte multe împrejurări, „transpiraţia^ are o contribuţie tot atît de mare ca şi inspiraţia.

ŞTEFAN BERCIU

PRIMUL „CAZ”

Copilăria şi adolescenţa mi-am petrecut-o în mahalaua – pe atunci – din preajma podului Lemaîtrc, unde, astăzi, se găsesc uzinele „Timpuri Noi“.

Locuiam pe o stradă situată pe -malul drept al cheiului Dîmboviţei, într-o curte cu două corpuri dc casc sărăcăcioase, în care stăteau oameni, mai mult sau mai puţin necăjiţi, dar toţi, absolut toţi, buni; spun asta, pentru ca fiecare avea ba un cîinc, ba o pisică şi de la ei am învăţat să fiu un om bun şi să iubesc animalele.

întotdeauna am lost şi am rămas un exagerat în ceea ce priveşte mani testarea sentimentelor mele faţa de oameni şi, dacă ar trebui să va mărturisesc ceva referitor la animale, ci bine, sentimentele mele îmbrăcat! dc multe ori aspecte vecine cu exaltarea. Aceste stări îngrijorau uneori pe părinţii mei, dar pentru că n-am fost supus la un examen de psihiatrie, am rămas şi astăzi un îndrăgostit de animale şi... chiar dc oameni.

Evident, „educaţia^ m-a ajutat – cu timpul – să fiu mai reţinut în manifestările mele faţă de animale, dacă se întîmpla ca animalul să-mi iasă în calc în prezenţa unor oameni, dar altminteri...

Ei bine, închipuiţi-vă că «mărturisirile astea vi le face . un om care astăzi este în vîrstă dc* patruzeci dc ani. iar jumătate din viaţa lui şi-a dăruit-o patriei, slujind în

miliţie. Să ştiţi că sensibilitatea mea şi dragostea, pe care am avut-o şi pe care o păstrez laţă de animale, nu mi-a dăunat în activitatea pe care am desfăşurat-o atîţia ani, ba, aş putea spune... dimpotrivă.

Cred ca în orice meserie îţi trebuie un dram de sensibilitate ; chiar şi la maturatul străzilor, consider că e nevoie să ai milă de caldarîmul pe care-I cureţi, pentru că mila îţi dă un surplus de grijă şi-atunci sfîrşeşti treaba mult mai bine ; şi-apoi, sensibilitatea te tace să vibrezi stimulîndu-ţi imaginaţia, aprinzînd dorinţi de mai bine, purtîndu-te chiar pe căi noi, pentru ca să poţi înfăptui ceea ce trebuie înfăptuit.

Mi-aduc aminte că ori de cîte ori mahalaua copilăriei mele era năpădită de noroaie ori de zăpezi, zeci de oameni ieşeau cu hîrleţe, lopeţi şi mături, din nuiele, înşi- ruindu-se într-un chip ciudat dc-a lungul şi de-a latul străzilor, de parcă erau „dispuşi în trăgători”, şi făceau şanţuri şi poteci. Iniţiativa o avea moş Mihalache, un cizmar bătrîn, tare bătrîn, care era şi un fel de administrator al celor două corpuri de case din curtea, în formă de han, în care locuiam pe atunci.

Cîiă sensibilitate avea bătrînul. Cîtă grijă pentru fiecare piatră, pentru fiecare ulucă de la gardurile curţilor !

Cînd simţea că se apropie viscolul, bătea la uşile celor aproape douăzeci de 1 amilii, spre a-i înştiinţa de „sem- nele“ lui şi-i sfătuia :

— La noapte să nu lăsaţi animalele afară ; vine vreme rea.

. – Mulţumim, moş Mihalache..., răspundeau gospodinele şi se grăbeau să-i asculte sfatul, chemînd de grabă cîinii şi pisicile în casă.

Şi cu îţi mulţumesc, moş Mihalachc, pentru grija pc care ai avut-o pentru Dik !

în anul 1949, lucram la o secţie ele miliţie, care, pe atunci, purta numărul 7, şi funcţiona intr-o casă de pc Aleea Modrogan.

Miliţia abia se înfiinţase, şi, ca în orice început, dacă vrei ca treburile să meargă bine, trebuie să pui lucrurile intr-o ordine desăvârşită. Cum însă, într-o astfel dc instituţie nu poţi suspenda, nici măcar pentru o clipă, activitatea, spre a avea răgazul necesar punerii la punct a problemelor organizatorice, totul trebuia făcut din mers, iar asta necesita o muncă – pot spune iară falsă modestie – cel puţin îndoită, iaţă de o activitate normală.

Nu-mi aduc aminte să li venit acasă înainte dc miezul nopţii, nici în anul acela şi nici în mulţi alţii următori.

Venise toamna.

Ploile cădeau din abundenţă şi prin luna noiembrie zăpada ameninţa să vină mai devreme ca în alţi ani.

întotdeauna cînd plouă torenţial ori cînd viscoleşte, îmi place să mă plimb. E un soi de nelinişte amestecată cu o bucurie nedefinită care mă cuprinde, mă răpune şt mă scoate clin bîrlogul meu. Dacă lucrez, continuarea activităţii îmi devine cu neputinţă. Neliniştea..^ da, da, ăsta cred că e sentimentul care -mă cuprinde în astfel de stări, mă îmbrăţişează şi ană poartă oriunde, aiurea. Aşa. s-a întîmplat şi în noaptea aceea dc noiembrie, cînd aveam să-l întîlnesc pc Dik.

Plecasem ele la secţie pe la orele două din noapte. Ploua torenţial şi, din pricina asia, mă hotărîi să merg pe jos pînă acasă.

N-am mai plecat, spre tramvaiul 5, care m-ar li lăsat în piaţa Si. Gheorghe, urmînd ca de acolo să iau tramvaiul 1, pînă aproape de casă. Apucai spre şosea şi con- tinuai drumul printre copacii desfrunziţi, bucurîndu-mă do fiecare rafală de vini şi ploaie şi întristîndu-mă la vederea fiecărui copac despodobit.

Mergeam foarte încet, pentru ca să-mi prelungesc bucuria, ciudata mea bucurie, aşa cum mîncam încet o prăjitură în anii sărăcăcioasei mele copilării, pentru ca să-mi prelungesc plăcerea mestecării unui lucru bun şi dulce.

Nu ştiu cit să fi fost ceasul cînd ajunsesem la podul Mărăşeşti. Atita ştiu că, din starea în care mă aflam, m-a scos chelalăitul piţigăiat al unui căţel.

Trezit din gîndurile şi bucuria mea, m-am oprit.

O vreme, nu s-a mai auzit nici un zgomot.

Am apucat strîns balustrada cheiului şi am aşteptat cu încordare ca strigătul de ajutor sa se repete. Voiam să ştiu din ce parte vine, unde anume se afla căţelul care mă chema în ajutorul lui. O ! Nici n-aveam de gind să plec mai departe. Voiam să-i dau de veste asta, dar cum s-o lac. „Să lluier! mi-a trecut prin minte. Dar dacă sc sperie, ori dacă stârnesc vreun alt cîinc, care ar putea să-i Iacă vreun rău ? Să-l chem ! am gîndit, după aceea ; dar cum ?...“ Simţii nevoia să-mi aprind o ţigară, însă chibriturile mi se udaseră. Privii în toate direcţiile să văd daca trece cineva, dar nici ţipenie de om.

într-un tîrziu, scheunatul se repetă.

La început slab şi doar de două, trei ori ; apoi, din ce fn ce mai tare, mai des, mai disperat. Ploaia se înteţise,

iar vîntul sul la năprasnic, astfel că direcţia din care venea strigătul îmi devenea cu neputinţă de aflat.

Mă hotărîi să traversez şi să privesc prin curţile oamenilor. Zis şi lacul.

înainte să înceapă prima casă de pe malul sting al Dîmboviţei, este un mic loc viran pe care nici nu aveam de gînd să-l cercetez, dar, de-ndată ce trecui drumul, îmi atrase atenţia ceva care se mişca, undeva lingă rădăcina ţinui copac bătrîn. Scrutai întunericul, dar nu văzui decît un maldăr de frunze pe care apa căzută din abundenţă sclipea ici şi colo, la lumina palidă a unui bcc agăţat între doi stîlpi de telegraf. Fără să vreau, făcui cîţiva paşi spre copac, dar cum cizmele mi se afundau din ce în ce mai mult în noroiul maidanului îmbibat cu apă, mă hotărîi să mă retrag. Deodată, maldărul de frunze se mişcă şi scheunatul disperat al celui care chema oamenii în ajutorul lui se făcu auzit. Nu mai încăpea nici o îndoială : acolo, acolo era. Mă apropiai, cu grijă să nu-l sperii, vorbindu-i cu glas scăzut, îmbiindu-l să iasă de sub frunzele ude. Părea că pricepuse, pentru că freamătul se intensifică. După citeva clipe, îmi dădui seama că vrea, dar nu poate. Mai lăcui trei, patru paşi. La în- ceput, am vrut să scormonesc frunzişul cu vîrful cizmei, apoi mi-a trecut prin minte că s-ar putea să-l lovesc. Mă aplecai şi scormonii cu mîinile, pînă cînd degetele îmi îngheţaseră şi deodată simţii un boţ de blană udă, de carne caldă – încă – şi o inimă care bătea tare, tare de tot. Ţineam în mînă o viaţă ; o viaţă care-mi strigase că vrea să trăiască şi n-o puteam lăsa.

Era un căţel care nu părea să ii avut mai mult de două, trei săptămîni. îl ridicai în lumina becului, îl scuturai cu grijă de frunzele care se lipiseră de blana lui udă şi, apoi, cu o mănuşă, îl curăţai de noroi.

I

A sliportat cu răbdare toaleta şi, cînd mi-am desfăcut mantaua şi l-am adăpostit, a scos un suspin care voia să însemne : „Acum s-a terminat cu frigul, cu ploaia, cu vîntul... Acuma arc cine să mi poarte de grija; acuma, s-a terminat cu,toate relele din lumc“. Şi nu se înşela ; aşa avea să fie.

Bucuria -de a merge prin ploaie se terminase. Mergeam aproape alergînd. Nu mai eram singur. Aveam o răspundere. Cineva mă strigase şl cu i-am venit în ajutor. Acuma, acel cineva tremura, tremura, în mantaua mea, cuibărit la pieptul meu, scîncind din cînd în cînd. aş- teptînd să ajungă acolo unde e căldură şi mîncarc şi mîngîierc şi o vorbă bună ; într-o casă de om. Şi astea toate pentru ca animalele iubesc oamenii şi cred în ci ; numai că oamenii îi decepţionează, uneori. Păcat !

După citva timp, am lost anunţai că urma să intru în şcoala de ofiţeri şi singurul lucru care făcea ca bucuria să nu-mi fie deplină era faptul că trebuia să mă despart cîtv-a timp de Dik.

Aşa îl botezasem.

Citisem în copilărie o poveste în care era vorba de un copil din India, sărac lipit pămîntului, fără părinţi şi fără adăpost. îl chema Dik, sau cel puţin aşa i se spunea. Avea doar cinci ani, dar muncea ; lustruia pantofii şi cizmele celor avuţi, Odată, un mare comandant de oaste şi-a sprijinit cizma pe suportul cutiuţei lui Dik şi i-a spus pe un ton de comandă – aşa cum se obişnuise ₛîn decursul vieţii sale: „Haide! Eşti gata ?“ Speriat de tonul, statura, hainele şi cizmele frumoase – cum nu mai văzuse pînă atunci – Dik a murdărit cu cremă pantalonul marelui comandant. Atunci, 'slujitorul care-l însoţea pe bravul ofiţer l-a biciuit pe Dik, iar comandantul a tăiat slujitorului mina cu care lovise copilul, şi pe Dik l-a înfiat. (Scuzaţi analogia).

Dik nu dormea Iară mine, nu mînca fără mine şi, pot spune, nici nu simţea că trăieşte cînd eu nu eram acasă.

•Crescuse ca voinicul din poveste. Era un cîine de „rasă” : pur sînge „CIOBĂNESC” !

Dik însemna pentru mine ceea ce însemnam şi eu pentru el. Şi asta nud puţin. Cînd un animal ţi se devotează într-atita, e o marc problema pentru tine – om – să (ii la înălţimea sentimentelor lui. Vreau să cred că am corespuns.

Cînd am plecat să urmez cursurile şcolii de ofiţeri, despărţirea a lost îngrozitoare.

în noaptea care a precedat plecarea mea, Dik mi-a ţinut un picior între labele lui din faţă .atît de strîns, în- cît m-am trezit, de cîteva ori, din somn. Mă strîngea şi gemea. Cred ca el n-a dormit de loc în noaptea aia şi că a suportat despărţirea noastră mult mai greu decît mine.

în primele trei luni de şcoală, comandanţii n-au fost prea darnici cu permisiile, dar nevoia te tînvaţă.

Un concurs fericit de împrejurări m^a împrietenit cu cel de la centrala telefonică şi astfel, aproape zilnic vorbeam cu mama, căpătând veşti despre Dik. Apoi, au venit „plantoanelc“ şi, în acest timp, intram în cancelaria comandantului de companie, care se afla alături de dormitorul meu. Acolo, era un telefon. Aş fi făcut planton în fiecare seara, indiferent de schimb, mai ales că, o dată, avînd ideea să-i cer mamei să pună receptorul la urechea lui Dik, cînd mi-a auzit glasul a lătrat şi a urlat
atha .de jalnic, încîi, a doua zi, am făcui tot posibilul să capăt o permisie.

M-a simţit cu mult înainte să ajung acasă.

Cînd mă aflam la colţul străzii pe care locuiam, un zăngănit de geamuri m-a făcut să mă opresc din mers. Casa cr^ la stradă ; mama era la bucătărie (bucătăria era în fundul curţii), iar Dik singur în casă. Geamurile care ţîşniscră pe trotuar erau de la fereastra camerei mele. Imediat, urmă un salt prin fereastră şi, odată în stradă, Dik se năpusti spre mine. Era bine jupuit de resturile de geam rămase în canatul ferestrei. Mi-a sărit în piept şi cu greu i-am putut stăvili clanul. După ce s-a asigurat că avem acelaşi drum, a alergat spre casă, a sărit gardul – mai înalt de un metru şi jumătate – ca să-i vestească mamei marea lui bucurie.

Abia cînd şcoala s-a tei minat şi cu am venit acasă, Dik a început să mănîncc şi să doarmă normal. Şi eu. dc asemenea.

Dresajul lui Dik a durai cîteva luni ; dresaj, un lei de a zice. Era mai mult o joacă, dar şi o ambiţie a mea să arăt lumii ce poate, ce ştie, cum pricepe totul, cum poţi discuta cu el, aşa cum se discută cu un om, şi cile altele.

O ! Să nu vă închipuiţi că l-am dus la vreun curs ori la vreo şcoală specializată. De altfel, poale ştiţi că, nicăieri în lume, nu se dresează cîinii ciobăneşti, deşi, după părerea mea, sini cei mai inteligenţi şi mai uşor de dresat.

Totul – vreau să spun, dresajul – a început de la o joacă în timpul căreia mi-am dat seama că Dik avea un simţ al mirosului foarte dezvoltat şi, mai ales, ştia să se folosească de el cînd mă căuta. O dată, aşa, într-o doară, i-am dat să miroasă paltonul unui prieten, care, imediat după ce se dezbrăcase, trecuse drumul să-şi viziteze nişte cunoscuţi, vecini cu mine. Dik mi-a urmat recomandarea şi, apoi, a luat urma prietenului, condu- cîndu-mă acolo tinde se afla. Ei bine, vă închipuiţi ce a însemnat descoperirea asta pentru mine. O adevărată revelaţie, o mare, o foarte mare revelaţie ! Şi de-atunci, dresajul.

Seria din care făceam parte absolvise şcoala de ofiţeri în vara anului 1950.

După absolvire, am primit – pe lîngă gradul de locotenent şi uniformele de care eram tare mîndru, —'o permisie de zece zile.

Vară ! Cald, cer senin, soare, vîrsta de douăzeci şi unu dc ani şi jumătate, sănătos —. nu ca astăzi – şi Dik (pe care nu-l mai am). într-un cuvînt, le-ri-cit !

Mama făcuse ceva economii din leafa pe care o primisem în timpul şcolii şi, odată venit acasă, s-a grăbit să-mi facă o surpriză.

— Uite, ia banii ăştia, să-ţi iei nişte sandale din alea scumpe, oricât tic scumpe, şi ai grijă să-ţi vină bine, să nu te strîngă etc. etc.

— Bine, i-am răspuns cu, nici o grijă.

Apoi, am luat lesa cusută de mina lui moş Mihala- che, l-am înhămat pe Dik şi pe-aci ţi-e drumul.

Nu şi iu cinci am ajuns în centru, aşa ele repede mergeam. Cred ca nici nu mergeam, în adevăratul înţeles al cuvîntului ; alergam. Şi-apoi, nici nu-mi mai amintesc daca cu îl duceam pe Dik ori el pe mine. Nu nc-am oprit deck într-un singur loc : acolo undc-l găsisem pe Dik. Dar amîndoi eram atîta de fericiţi, incit ne-a fost foarte greu să ne mai amintim de noaptea aia frigu- roasă^de noiembrie, acuma cînd soarele ne sufoca cu fierbinţeala lui, de ploaia aia torenţială, acuma cînd acrul era uscat de căldura lui Cuptor. L-am mîngîiat pc Dik şi, puţin emoţionat, i-am spus : „Mai ţii minte locul ăsta ? Aici tc-a găsit marele comandant, cînd crai un biet copil părăsit”. Ce-o fi înţeles' el din asta, nu ştiu ; atîta-mi amintesc : a lătrat.

Apoi, nc-am reluat drumul către Piaţa Naţiunii, con- tinuînd să alergăm dc-a lungul cheiului, pînă la podul Şcrban Vodă. Dc acolo, ţin minte, am mers, cuminţi, pînă la magazinul Bucureşti, unde văzusem eu nişte sandale grozave.

O aglomeraţie de nedescris. Orăşeni şi săteni dc prin împrejurimile Bucureşti ului forfoteau prin tonctclc de la partere. Raionul dc încălţăminte bărbătească sc afla la etajul trei sau patru. Să fi luat liftul, nici vorbă. O luarăm pc scări şi, încct-încct, ajunserăm la primul etaj, lot aglomeraţie. Pornirăm mai departe, dar, între primul şi al doilea etaj, la un cot al scării, observ o cutie de Iclul acelora în care se ambalează încălţămintea, fără hîrtie de ambalaj şi legată doar cu o sfoară. Pîn- dcsc o clipă cînd şirul clicnţilor s-a mai rărit şi mă apropii dc cutie. Mă aplec, o ridic, desfac capacul şi nu mică mi-a lost mirarea cînd am găsit înăuntru o pereche de bocanci murdari dc noroi şi cu talpa desprinsă pe alocuri.

s

„Ciudat ! mi-am spus eu de-ndată, şi Imaginaţia a început să-mi lucreze lebril. Vreun hoţ, desigur, care, după ce o ii cerut vînzătorului o pereche de pantofi, s-a grăbit să-i încalţe, şi, ca să nu poarte cu el vreun indiciu, şi-a ascuns bocancii pe care-i purta în vreo cutie găsită la întîmplare, pe care, apoi, a abandonat-o. Asta trebuie să lie“, imi-am întărit eu prima impresie şi, convins de propria mea logică, am scos un bocanc din cutia găsită, i l-am dat lui Dik să-l miroasă şi-apoi i-am ordonat i *caută !*

Grăbit, conştiincios şi, probabil, pătruns de tonul meu grav, Dik dădu iama printre cumpărătorii din magazin, mirosindu-i şi trăgîndu-mă energic spre ieşire.

o

Ajuns în stradă, clinele se opri, adulmecă pămîn.tul, ridică apoi nările în vînt şi, pe urmă, îşi coborî din nou nasul ispre caldarîm. După cîteva clipe, o luă ia dreapta, spre Piaţa Naţiunii, mă purtă prin-fosta piaţă de flori şi, de acolo, pe un gang foarte întortocheat ; se aflau acolo cîteva depozite ale unor magazine.

— Ce cauţi acolo ? auzii o voce de bas, tîmpă. Con- tinuai să rămîn aplecat, urmărind ezitarea lui Dik. N-auzi, frăţioare ! răsună din nou glasul celui care părea nedumerit de vizita mea şi a însoţitorului meu.

Ridicai privirea şi văzui un colos de om care stătea călare pe balustrada unui balcon de la primul etaj, ţi- nind în mină un burlan, pe care, probabil, îl repara.

— Ba da, aud..., răspunsei eu surîzînd.

— Te-am întrebat ce cauţi ? insistă colosul.

— Aaa !... despre asta-i vorba ? mă prefăcu! eu că abia atunci pricep despre ce era vorba. Caut pe unul cu pantofi noi. Eşti mulţumit ?

— Eu sînt, rîse el pentru că l-am văzut, dar dumneata se vede treaba că nu prea eşti mulţumit de vreme ce-î cauţi şi n-ai dat încă dc el. Şi continuă să rida. Te-am încuiat, hai ?

— Da. recunoscui eu învins.

— Dar ciobanul ăla ce caută ? Tot pe puştiul cu pantofii noi, sau vreun ciolan de ros ? Şi se porni iar pe rîs.

— El m-a condus pîna aici, ripostai pe un ton dur.

— Vai de mine ! se schimonosi, ironic, colosul, o li (-un poliţist !

— Chiar aşa.

— Pai, nu-ţi fac cu supărare, nenică, dar n-aveam dc un” să ştiu că-i o treabă serioasă. Iacă, nu cred să fie o jumătate de ceas de cînd l-am văzut pe ăla de care mă-ntrebi.

— Chiar l-ai văzut ?

— Vai de mine, se supără colosul. Cum mă vezi şi te văd. Uite, dacă vrei, îţi spun şi cum arăta.

— Nu te supăra, dar tc-am văzut pus pe glumă şi credeam...

— Nu. ncnica, gata, ce mai ! Mi-am dat scama cu cine am dc-a face. Tc-am cumpărat : eşti dc la miliţie.

— Exact, recunoscui cu, surprins, şi asta păru să-i ii făcut mare plăcere. Vrei să-mi spui cum arăta puştiul ?

— ’Năhuţ, cam cît dumneata, slab şi cu părul galben.

— Blond, adică.

— Da... aşa cum zici.

— Dar de unde ştii că-i cel pe care-l caut ?

— Păi, nu zici că are pantofi noi ?

— Ba da.

— Atunci, ăla e. Ştii, mai ales că trebuie să pară şi suspect.

*— Păi era suspect ?

— Păi, cum de-nu ? Gu pantofi noi şi în salopeta plină ' de var şi moloz şi... mai ştiu eu ce ? Şi sa mă-ntrcbc un- dc-i frizerul ?

— Dar şi eu am văzut chiar la intrarea în gang că scrie „FRIZER”.

— Ehehcee... să fii dumneata sănătos de cînd s-a mutat de-aici. Nu prea avea clienţi. Acu’ s-a boierit, e cooperator... Să-l vezi cc îmbrăcat c ! Te descoperi.

Dik începu să dea semne de nerăbdare şi .tot mă îndemna să mergem. îmi dădui scama că a regăsit urma, aşa că mulţumii colosului pentru informaţiile lui atît de preţioase şi plecai grăbit.

Să li fost patru după amiază cînd Dik se opri la poarta unui mare şantier de construcţii pe calea Şerban Vodă, foarte aproape de capătul magistralei Nord-Sud de astăzi. Poarta era uşor întredeschisa. Dik o împinse cu capul lui bolovănos, atîta de tare, încit păru că va sări din balamale. Curtea şantierului se întindea pe o lungime de aproape două sute de metri. Cîţiva muncitori trebăluiau la nişte cofraje pentru beton. Se vedea cît de colo că lucrul încetase mai de mult. Cînd ajunsei în dreptul lor, unul mai tinăr îmi strigă :

— Eşti băiatul meşterului ? Şi fără, să-mi dea răgaz să-i răspund, adăugă : A zis să nu pleci, să-l aştepţi şi să dai cîinelc lui nea Toma, paznicul, ca lui i l-a promis.

Vroiam să-i răspund, clar n-apucai, pentru că un alt muncitor mai vîrstnic, îmi strigă :

— Uite, băiete !./. A şi sosit.

întorsci capul. Spre mine venea un om între două vîrste, cu mersul legănat ca cel al marinarilor, slab, cu

obrajii supţi şi înnegriţi de soare, eu ochii negri şi seîn- teietori, care trădau o energie şi o inteligenţă deosebită.

— Da’ voi nu mai plecaţi acasă ? se adresă el celor oliva muncitori. Ia să nu mai prind picior de om aici. V-am spus doar : sîmbătă, toată lumea lasă lucrul la ora două. Ce vă zgîiţi aşa la mine ? Gata ! Care la dormitor, care acasă, da’ aici, nu.

După plecarea muncitorilor, îl salutai, nu fără oarecare emoţie – produsă de autoritatea lui asupra celor- . lalţi – şi îi spusei în cîteva cuvinte cine eram şi ce căutam acolo.

— Bine, răspunse grav meşterul. Hai să yedem unde ne duce cîinele.

La ordinul meu, Dik îşi reîncepu activitatea şi ne purtă către dormitorul cu numărul patru. Ezită cîteva clipe şi, apoi, se ridică cu labele pe uşă. Izbi clanţa, uşa se deschise şi – abia mai putîndu-l stăpîni – mă trase spre camera 23.

— Ce lacem ? îl întrebai pe meşter.

— Intrăm, răspunse el pe un ton care nu prevestea nimic bun. Apasă clanţa, de parcă voia să spargă uşa şi păi ninserăm în camera. Aici se aflau patru paturi. Trei erau neocupate, iar de pe unul sări ca ars un tînăr care părea sa nu ii împlinit încă şaptesprezece ani. Se vedea cît de colo că izbitura în uşă îl speriase.

— Ăştia-s ucenicii mei, spuse meşterul cu glas sugrumat. N-aş fi crezut că vreunul dintre ei să-mi facă aşa ruşine.

— Nu sînt sigur, încercai eu să-l domolesc şi poate că aş mai li spus şi altceva dacă Dik nu s-ar li repezit la dulapul cu haine, de unde trase un pantalon nou-nouţ, atîrnat pe un umăraş, care, din fericire, a cedat imediat şi, astfel, pantalonul n-a opus rezistenţă dinţilor lui.

— Anton ! exclamă prăbuşit meşterul... Anton Ama- riei ! mai spuse el şi oftă. Ca să vezi cc-i omul ! Uite, hainele astea le-a cumpărat ieri, cu mine de mînă..., banii lui, munciţi de el, dar economisiţi la îndemnul meu. C-aşa îi învăţ pe toţi : jumătate trimiteţi acasă, un sfert din ce cîştigaţi să păstraţi la C.E.C., şi restul, de buzunar. Este, mă ? strigă el tînărului care sărise speriat de intrarea noastră, pe cît de neaşteptată, pe atît de ciudată.

— Da, meştere... bîigui ucenicul, şi mai speriat.

— Unde-i Anton ? şi fără să-i aştepte răspunsul, îl mai întrebă o dată, şi mai răstit : N-auzi ? Unde-i Anton ?

— S-a dus... adică spunea că se duce... la frizer.

Tresărit. Aşadar, nu mai încăpea nici o îndoială. Asta era omul meu. Urma luată de Dik, informaţiile colosului, Chestia cu frizerul... Ce mai ?! Aşadar, răbdare.

— Să-l aşteptăm, îi propusei eu meşterului.

— Să-l aşteptăm, acceptă el şi adăugă cu amărăciune : acuma, ce altceva mai putem face ?

— Care c patul lui ?

— Ala de lîngă fereastră.

Mă dusei într-acolo şi privii absent furnicarul de oameni grăbiţi spre rosturile lor. în timpul ăsta, mintea îmi lucra febril. îl şi vedeam pe Anton Amarici holbîndu-se de spaimă în faţa cutiei în care îşi abandonase bocancii murdari, după ce plecase cu pantofii cei noi pe carc-i luase fără sa-i plătească.

în timpul ăsta, m-am sprijinit de noptiera de lîngă patul lui Anton şi, cine ştie cum mi-a alunecat mîna, că ' o zgomotul unei sticle sparte m-a făcut să privesc în jos. Răsturnasem o sticluţă cu cerneală neagră, al cărei conţi-

nul se prelingea acum pe duşumeaua camerei. Fără să vreau, privii atent pe noptieră. Acolo, peste o gazetă împăturită în două, se afla o foaie de hîriie acoperită aproape în întregime cu un scris foarte ordonat. Meşterul veni lingă mine şi am îndoi citirăm :

„Dragă //lamucă Mărie,

Afla ca mulţumesc mâţule şi mîinilor matale pentru, cămeşile cele doua, noi-nouţe şi albe, cum numai matale ştii a lc face.

Le-am pus pi mine şi parcă-s a mele de cind lumea, aşa bine ' ce-mi şed.

Deunăzi, am /ost cu meşterul la o prăvălie din cele mari, unde mi-am luai haine negre, noi-nouţe, aşe cum a purtat tatu ca cînd te-o luat pi matale, dc le-am văzut în poza cea mare de cînd te-ai nuntit. $i hainele-mi vi// ca de cînd lumea.

Dcseară-i bal, mămucă Mărie, şi //oi, taţi ortaşii meşterului, om merge la dans, nu///ai ca meşterul nu vre a /ie lăsa şi după miezul nopţii, cind ne-a spus că să ne adunăm a/ară şi ne-a duce dumnealui la dormitor. Zii şi mutali, n-or ride Jetelc di //oi, de nc-o videa aşa ca gîştclc? Da* cu meşterul, ştii cum ii! Adică, ce-ţi spun eu toate aistea. că /natali tăt ’nmealui ii dai dreptate. Iaca, să-ţi vorbesc de altele. Astăzi, către amiază, pe cind veneam de la şcoală, la şantier, mi-am cu///părat tot de la prăivălia cea ///are o pereche dc panto/i de lac, fiindcă ieri meşterul nu m-a lăsat să-mi iau dintr-aşeia. Dar o să-i placă şi-mnealui, cind i-a vide. $i-s aşe di lăşitori, mă/nucă Mărie, de-ţi ia ochii şi, cind a fost de-a/// /decât din prăvălie, i-am scos din cutie pe şei //oi, a/// vi rit într-insa bocanşii şei murdari şi rupţi, şi am lăsat cutia pi scara şea albă din piatră scumpă. Poate i-o găsi unul ///ai năcăjit şi i-o pi/ijcli, că cu a/// plecat pi stradă încălţat cu cei noi de lac şi tăta lumea sc uita la încălţările meii.

Să mă vezi deseară, la bal, mă/nucă Mărie, şi sa nu-ţi vina să crezi.

Ti /as acum puţin, ca trebuie sa mă tund şi n-am cravata, dar nu mai am nici bani. Cravată o să iau de la Arghir, băiatul vadanei lui nenea Grigorc, ca el arc două şi nu se poartă decit una singura, deodată. Vin imediat, mamucă Mărie, şi ţi-oi vorbi şi despre cum a /ost la bal...*

Aici scrisoarea se terminase.

Se terminase şi marca mea aventură şi truda inutila a lui Dik.

Pusei scrisoarea pe noptieră şi mă aşezai pe pat. Meşterul făcu la lei. Nu îndrăzneam să ne privim, covîr- şiţî de un sentiment dc ruşine. Tăceam şi cu şi el.

Deodată, uşa se deschise şi-n prag apăru un baieţan- dru slăbuţ, cîrn, cu cîţiva pistrui în jurul nasului, cu ochi albaştri, senini şi nedumeriţi la vederea meşterului, a mea şi a lui Dik.

Ca să braveze, meşterul apucă cutia în care se al Iau bocancii abandonaţi şi, fără să cuteze a-l privi, abia reuşi sa-ngaime.

— Fii mai cu grijă, că nu aşa vă-nvăţ cu. Ei ! Vă lă- saţi lucrurile pe unde apucaţi şi puneţi lumea pe drumuri să vi le-aducă acasă.

Anton se uită lung la meşter, dar, neîntîlnindu-i privirea, o căută pc a mea.

— Eu ţi-am adus bocancii ; mă gîndcam că s-ar mai putea să-ţi fie de folos... Sint încă destul de buni.

— Tiii ! exclamă el. Dar cum de-aţi ştiut unde să mă aflaţi ?

— Ei, nu te minuna aşa tare de asta. Uite, mai ştiu că n-ai cravată pentru deseară, şi pc dată îmi scosei cravata şi i-o oierii.

Cateva secunde, se uită nedumerit, cînd la cravată, cinci la mine.

— Mulţămesc ! Parcă aţi fi zîna şea bună, spuse el cu atîta candoare, de mai, mai că ai fi fost ispitit să-l crezi un înapoiat mintal. Dar cum am să v-o pot da înapoi ?

— Găscşte-mă, aşa cum tc-am găsit şi eu.

— De, aşa-i..., murmură el încurcat, spre bucuria mea că măcar cu-atîta lucru l-am făcut praf. Apoi, adăugă : Apoi, dacă mi-aţi lăsa cîinele pînă la noapte, m-o purta el la dumneavoastră, tăt aşe cum v-a purtat pe dumneavoastră înspre mine.

AUREL MIHALE

TREI COAFURI DE PROBA

UN BULETIN DE ANALIZA UITAT

Dragnca plecase de acasă pc jos, să se sature în voie dc aerul curat şi tare al dimineţii. Uneori, se gîndca dacă n-ar fi fost mai bine să fie agronom sau altceva, să fi avut o ocupaţie care să-i îngăduie s-alerge toată vremea pe cimp al ară, în aer şi lumină. Simţea însă că, dacă i s-ar li cerut într-adevăr asta, s-ar fi despărţit cu greu de munca de acum, căci o îndrăgise şi începuse să-i descopere o frumuseţe tainică, nebănuită, plină de riscuri şi neprevăzut.

La miliţie intră cu mina la caschetă, răspunzînd la salutul ofiţerului de serviciu şi păstrînd încă, în priviri şi pe faţă, lumina aceea viorie şi caldă a primelor zile de april. înăuntru, în birou, deschise larg ferestrele, chemat parcă de şoapta vîntului dc afară şi întîrzic un timp, cu gîndurilc duse şi cu ochii la liliacul dc sub geam, cu coaja netedă umflată, trezit din amorţire, dar încă desfrunzit. Apoi se întoarse, scoase din buzunar un pacheţel dc hîr- tie, cît o nucă dc mic, îl puse pe masă şi dezbrăcă man- taua. înainte să se aşeze, formă un număr dc telefon şi chemă laboratorul dc analize chimico-medicalc.

Curînd, în birou intră o lata în halat alb, micuţă, dar zvehă, cu mişcări puţin repezite, dc iepure, cu buza de sus puţin săltată, ca intr-un surîs abia început, cu ochii mari şi liniştiţi, negri, luminoşi, codaţi ; tot negru îi era şi părul puţin ondulat şi lăsat mai mult pe o parte, pc dreapta.-

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan ! zvîcni ea, în joacă, şi cu inimile în buzunarele halatului.

Fata rămase cu ochii aceia mari şi adinei, dc păcură, aţintiţi asupra căpitanului care le ocolea privirea. Drag- nea se simţi o clipă stingherit, îşi trase mîinile dc pc masă, grăbit, de parcă n-avea ce iace cu ele, şi se apucă să desfacă pacheţelul acela de hîrtie. Rămase un timp cu privirile aţintite la conţinutul pacheţelului, de parcă atunci îl vedea pentru prima dată, tresări şi împinse hîrtîuţa pînă în faţa fetei.

■ – .Icni, îmi trebuie analiza...

Surîsul fetei se risipi şi privirile! se adumbriră, de cum descoperi lucrurile din pacheţel.

— 'Va să zică, c blondă, îngăimă ea şi ridică o şuviţă de păr gălbui, răsucită ca o spirală ce atîrna în aer, lipsită de elasticitate... Vreţi, adică, să ştiţi tot despre ea ! adăugă, răutăcioasă, şi cercetă mai departe nişte coji ca de piele, aflate în hîrtiuţă...

— Şi dacă m-aş supăra?! o înfrunta Dragnea. Apoi zîmbi şi el, reţinut, aproape neobservat şi cu buzele strînse, cu gropiţa din bărbie uşor întinsă. Ochii lui negri, rotunzi purtau încă lumina dimineţii dc afară şi fata simţi că o mustrase în glumă... E ceva serios ! o avertiză el.

— Desigur, cochetă fata... în cazul acesta trebuie neapărat sa-i cunoşti compoziţia epidermei şi a părului...

■— Nu, asta nu e destul, .vorbi căpitanul cu o seriozitate prefăcuta... Trebuie să-mi spui dacă mă şi iubeşte !

— Plecînd de la şuviţa asta ?

— Da, încuviinţă el... dc la şuviţa asta !

— Da’ cc, noi facem în laborator chiromanţie ?

— Să laccţi clacă trebuie, glumi el, cu aceeaşi seriozitate. Strinse din nou pacheţelul şi-l întinse fetei : Analiza, te rog !

După plecarea letci, Dragnea descuie sertarul şi scoase nişte hîrtii pe care le cercetă liniştit, îndelung. Apoi îşi aprinse o ţigară şi rămase gînditor cu privirile pe fereastră. îşi adună însă repede g-îndurile şi se aplecă asupra unei hîrtii, cu locul în mînă.

Lucră asii el, în linş, pina aproape de prînz, cînd intră Jeni, grăbită, cu rezultatele analizei. Fata arăta acum destul de serioasă şi era vădit îngrijorată. Ochii ei erau cuprinşi de o uimire uşoară, neascunsă.

— E grav, spuse ea... părul a fost încălzit la o temperatură prea marc şi e mort... adică, ars... O greşeala a coafezei, diagnostica, hotărî ta.

— Dar pielea ?

— Si mai grav... e Otrăvită... arsă treptat de un co- roziv...

— Care ?

— Asta e, că nu-l pot descoperi... capul a fost spălat de mai multe ori cu apă caldă şi n-a mai rămas nici o urmă...

— Bine, mulţumesc, spuse căpitanul şi opri buletinul de analiză.

Fata mai aşteptă o clipă, dar, văzîndu-l că se şi aplecase asupra hîrtiilor de pe masă, ieşi tăcută, cu privirile-i şăgalnice întoarse spre el. Cînd termină şi închise mapa, Dragnea ridică telefonul :

— Alo, Ghiţă... Nu e nici o infecţie !... Nu, nici eczemă !... Da, poţi să fii liniştit... E ars... Da, şi pielea... arsă la coafor!... Da[1] unde se coafează, frate?...

Aha ! făcu, şi-şi notă adresa salonului de coafura... Auzi, epune-i Măriei să schimbe coafeza... Chealâ ?... Ha-ha-

ha !... Să ştii ca ai dreptate, reveni el, repede... ar fi putut rămîne şi cheală !

Dragnea trase apoi sertarul şi scotoci îndelung după o hirtie pe care o păstra acolo, în vederile lui, de multă vreme. Cînd o găsi, o cercetă un timp, îngîndurat, şi formă apoi un număr de telefon : ceru celui de dincolo, cu vocea înceată, să vină pînă la el.

— Tovarăşe Leonte, îşi dezvălui cl gîndurde la apariţia celui chemat... îţi aminteşti de sesizarea miliţiei din Lupcni ?

Locotenentul Constantin Leonte. înalt şi spătos, bine legat, cu lata roşcovană şi părul arămiu, se gîndi o clipă şi răspunse convins :

— Da, îmi amintesc, tovarăşe căpitan...

— Pe scurt ! spuse căpitanul şi-i făcu semn să se aşeze pe scaunul din laţa biroului.

— Un cetăţean. începu Leonte, urmărindu-şi cu atenţie firul gîndurilor, a reclamat poşta că nu i-a transportat în condiţii de siguranţă un colet. El primise de undeva nişte alimente, parcă nişte slănină, clin care a min- cat şi s-a intoxicat... Analizele de laborator au confirmat că, într-adevăr, slănina căpătase un grad de toxicitate periculoasă pe drum, în timpul transportului, sau în magazia poştei. S-a descoperit apoi că în magazie coletul care fusese învelit doar în pînză a stat un timp alături de unul al unei coafeze din localitate... în acel colet fuseseră nişte sticluţe cu o soluţie de păr, care se vărsase...

— Da, da, lăcu Dragnea... Dar cazul cti „Sanepi- duD din Cîmpina ?

— Da, tovarăşe căpitan... La un control al „Sancpi- dului“ intr-un salon de coafură, s-a găsit o sticluţă, care la analiză s-a dovedit c-ar li avut în ea o substanţă

otrăvitoare... Controlul repetat al organelor medicale n-a dus însă la descoperirea unor asemenea substanţe printre materialele folosite de coafeze... Se crede că sticluţa a fost lăsată de-o clientă.

— Să se urmărească activitatea salonului de coafură, hotărî Dragnea.

Căpitanul rămase apoi cu ochii în geamurile ferestrelor deschise, care străluceau diamantin în lumina soarelui. Lconte înţelese că terminase cti el şi se ridică să plece ; Dragnea îi făcu însă semn să se aşeze din nou şi iar începu să scotocească printre hîrtiile din sertar.

— Astă-iarnă, urmă el, cercetînd hîrtiile, un copil s-a otrăvit cu sodă caustică... aşa spuneau părinţii, dar...

— N-a fost sodă caustică, tovarăşe căpitan... Buletinul de analiză e la mine !

— A, tocmai buletinul îl căutam...

— Părinţii au zis că e sodă, că asta aveau, adică, în casă... După buletin însă, a lost sublimat coroziv...

— Ce c tatăl copilului ?

— Şofer.

— Dar maică-sa ?

— Coafeză... la un salon al cooperativei „Igiena” de pe Ştefan cel Mare, aproape ele Obor...

— Adu-mi, te rog, buletinul... ceru Dragnea. Şi cercetează, între timp, toate cazurile de otrăvire din ultimul an.

După ce Leonte îi aduse buletinul de analiză al spitalului de urgenţă, unde fusese internat copilul, Dragnea se apucă din nou de lucru. Din cînd în cînd însă, se oprea şi-şi arunca neliniştit privirile pe buletinul de analiză adus de laborantă.

Pe el îşi trecuse şi adresa salonului de coafură la care mergea de obicei soba prietenului său şi numărul buleti-

nului de analiza de la spitalul de urgenţă. Sc apucă din nou de lucru, dar în curînd renunţă şi închise iarăşi mapa. Ridică din nou receptorul, preocupat:

— Alo, Jeni ?... Ce faci deseară ?... Simţi cum vocea fetei tremură la telefon, surprinsă... Chiar nimic ?... (Aveam ceva, îngăimă fata, dar nu fac nimica !)... Voiam, adică aveam o rugăminte...

PRIMA COAEURĂ DE PROBA

în aceeaşi după-amiază, într-un salon de coafură dc pe strada Romană, intră grăbită o tînără, subţire şi zveltă, cu ochii mari şi negri, adinei, cu părul ca de abanos, lăsat mult pe umărul drept, în şuviţe groase, puţin ondulate. Cercetă dintr-o singură privire încăperea şi faţa i se întunecă, văzînd salonul plin de femei. Se apropie de cuier, ca să-şi lase pardesiul, dar se răzgîndi şi dădu să plece. O coafeză clin fund, pe care fata tînără o privise îngrijorată şi cu insistenţă, îşi părăsi clienta, o femeie subţire şi uscată, ca o seîndură, căreia-i clădise în cap o claie de ghemotoace, şi se repezi după ca.

— De ce plecaţi ? o opri. Vă iau eu, imediat.

Fata mai întîrzie o clipă, vădit preocupată.

— Dacă sînteţi grăbită, vă fac o coafură la rece, şopti coafeza. Termin acum cu doamna, se răsuci ca spre clienta de pe scaun, şi urmaţi dumneavoastră...

Fata se lăsă convinsă, sc întoarse, agăţă pardesiul în cuier şi se aşeză pc un fotoliu, aproape dc-o măsuţă joasă pc care erau cîtcva reviste ilustrate, cu copcrţilc roase şi murdare. Luă o revistă şi începu s-o răsfoiască,

ceva mai liniştita, clar cu privirile întoarse mai mult spre coafeza care tot scormonea cu degctelc-i subţiri în parul sîrmos al clientei de pe scaun, grăbită, de parcă se juca. Curînd, coafeza termina şi femeia se ridică mulţumită, cu iaţa-i suptă radiind, şi apăsîndu-şi uşor cu palmele părul înfoiat de pe lingă tîmple şi urechi. îşi scutură apoi capul, dar părul se reaşeza în aceeaşi clipă, inimos ondulat, ca nişte vălurelc de lumină arămie.

— Vă place ? se întoarse coafeza spre lata cu părul de abanos.

— Da, mărturisi fata, şi zîmbi ca de obicei, cu buza de sus puţin săltată, ca intr-un surîs fără slîrşit.

— La fel vă fac şi pe dumneavoastră, o asigură coafeza.

După plecarea celeilalte, fata se aşeză pe scaunul din faţa oglinzii, condusă de coafeză. îşi luase cu ea o revistă de modă pe care o răsloi mai departe tăcută şi urmărind din cînd în cînd, în oglindă, mişcările grăbite şi meticuloase, pline de tact ale coafezei.

— A, nu v-aţi mai coafat de mult ! spuse coafeza şi-şi înfundă degetele-i subţiri şi lungi, delicate, dar cu vîrfurile vineţii şi aspre, în părul negru şi des al fetei.

— Mă coafez mai rar, motivă fata, căci mi-e părul puţin ondulat şi nu prea am nevoie...

— Acum, abia peste şase luni mai veniţi la mine...

După ce-i răscoli părul şi i-l pieptănă dc cîteva ori, coafeza îl împărţi în şuviţe mai mici, potrivite pentru ondulat. Apoi scotoci în poşeta ei de stradă, mare şi albă, umflată, întoarsă spre perete, şi scoase un pacheţel şi o sticluţă. Şi chiar acolo,* pe măsuţă, sub ochii fetei carc-o privea nemişcată prin oglindă, desfăcu pacheţelul. Erau nişte foi dc metal alb, strălucitoare şi subţiri, rotunde, pe care fata Ic recunoscu dintr-o dată că

erau capace ele la sticlele de lapte. Din acelaşi pacheţel, coafeza scoase şi nişte bucăţi dc sugativă, de aceeaşi mărime, tăiate meticulos după forma capacelor. Coafeza aşeză pe fiecare capac cîte o bucată de sugativă şi umezi apoi sugativa cu o soluţie incoloră, pe carc-o picura cu atenţie din sticluţă.

— Ce e asta ? întrebă fata, arătînd spre sticluţă.

— încălzitor, răspunse coafeza, înfăşurîndu-i cîte o şuviţă dc păr pc capacele pc care le răsucea repede, în suluri mici, cu pricepere, strînse.

Fata îşi plecă privirile din nou pe revistă, dar nu scăpa din vedere nici una din mişcările coafezei. După un timp, îşi simţi capul dogorît, încins, de parcă-i luase părul Joc.

— Cîteva clipe numai, o rugă coafeza, cînd o văzu neliniştită...

Dogoarea aceea crescu însă treptat, stărui un timp ca o vîlvătaic şi-apoi se stinse tot aşa de repede, dc parcă flăcăruia se îndepărta, grăbită. Coafeza îi pipăi ghemo- toacek>din păr, rămase o vreme cu mîna pe ele, pînă le simţi că s-au răcit, şi spuse :

— E gata... o să iasă un permanent de toată frumuseţea !

Şi, într-adevăr, după cc-i desfăcu ghcmotoacele acelea ■dc metal neted şi lucios, părul i se revărsă pe gît şi pe umeri, creţ, ca de negresă.

— O să mă căutaţi şi data viitoare, spuse coafeza, măgulită şi aranjîndu-i încă părul învălurat.

— Sînt convinsă, recunoscu fata, silit, cu ochii încă în oglindă, la coafura care începuse să-i placă... Poate vrea să vină şi o colegă de-a mea – tresări ea... Cînd să-i spun să vină ?

1

Coafeza cercetă sticluţa rămasă pe cristalul măsuţei şi spuse, gînditoare :

— Poimiine... mîine, în nici un caz...

Fata se ridică, arătîndu-se şi mai mulţumită, şi plăti, desfăcîndu-şi cu greutate poşeta, pe care o ţintise pînă atunci pe genunchi, lîngă ghemotoacele lăsate dc coafeză pe măsuţă. Apoi, îmbrăcă pardesiul şi ieşi grăbită, cu coafura înaltă şi vaporoasă, clădită armonios, ca o umbrire strălucitoare, neagră. La colţul străzii, venind dinspre Piaţa Romană, îi ieşi înainte Dragnea, îmbrăcat civil şi cu pardesiul pe mină. Căpitanul rămase o clipă cu ochii la părul fetei, plin de îneîntare, surprins.

— La care ai lost ? o întrebă.

— La blonda din colţ, răspunse fata...

— Aha, la Maricica, mormăi Dragnea. Apoi îi privi din nou părul proaspăt înfoiat, strălucitor ca o lumină neagră îngheţată... L-ai tratat mai înainte, nu ? !

— Desigur, il linişti ea, pricepînd că e vorba de păr... cu un anticorosiv !

l ata făcu cîţiva paşi, ferindu-se din calea trecătorilor, şi deschise poşeta ; scotoci înăuntru şi scoase mulţumită un ghemotoc din cele pe care coafeza îi înfăşurase şuviţele de păr.

— Uite, arătă ea, cu astea lucrează... Cred că e vorba de un reactiv care atacă metalul şi produce astfel foarte rapid căldură,

Dragnea cercetă ghemotocul acela de tablă şi sugativă, apropiindu-şi-l de ochi, căci se înserase, şi-l înfăşură, apoi, grijuliu, într-o hirtie. Cînd se răsuci spre fată şi-i văzu iar coafura aceea splendid făcută, zîmbi, cu ochii încărcaţi de o strălucire care creştea.

— îţi mulţumesc, Jeni, spuse cu sinceritate.

Cînd dădu insă să-i apuce braţul, fata se opri, încurcată.

— Dacă vrem să aflam ceva, spuse ca, c-o uşoară tristeţe, căci se gîndca la scara pe care i-o rezervase Drag- nca, trebuie să mergem la laborator... I rebuie să trec hîrtia repede prin cîţiva solvenţi, explică ea, poate mai laşa nişte urme...

— Mi se parc că ai dreptate, recunoscu Dragnea... Iţi rămîn însă îndatorat cu una dintre cele mai plăcute seri...

A doua zi în zori, Maricica fu văzută intrînd într-o • curte cu grilaj de fier de pe strada Sachelarie. Purta pe sub pardesiul croit bogat şi larg, dintr-o stofa pufoasă, gălbuie, halatul alb de lucru, iar în mină, poşeta-i umflată, din plastic. Sună, aşteptă un timp, pină cînd uşa se deschise înăuntru, şi intră. întîrzie destul dc puţină vreme. .Cînd ieşi, cercetă strada într-o parte şi alta şi porni grăbită spre tramvai. La ora deschiderii, intra împreună cu celelalte coafeze în salonul de coafură dc pe strada Romană,

înviorată dc acrul dimineţii, liniştită...

O I RUMUSEŢE MOARTA

Ziua era din nou luminoasă şi călduţă, cu cerul deschis şi azuriu, înalt, şi Dragnea privea de pe scaun, întunecat, jocul razelor din geam. Pe masă găsise buletinul dc analiză lăsat de Jcni şi se întristase. Coafeza lucra intr-adevăr cu o substanţă otrăvitoare, aşa cum bămii- seră ci în ajun. Reactivul acesta nu era altceva decît o soluţie destul de concentrată de clorură de mercur ; sub- limat coroziv, adică. Soluţia ataca rapid foiţele de sta-

niol, producea căldură şi părul rămînea ondulat, aşa cum fusese înfăşurat pe ghemotoace, dar ars, mort pentru totdeauna. în acelaşi timp, pielea capului suferea o otrăvire lentă, nesimţită la început ; cu timpul însă, se usca şi se scorojea şi arăta de parcă era năpădită de o eczemă periculoasă, incurabilă. O otrăvire lentă suferau desigur şi coafezele care lucrau cu substanţa aceea, precum şi cei care le pregăteau pe ascuns soluţia.

Dragnea ceruse laborantei să cerceteze şi celelalte buletine de la spitalul de urgenţă, de la poşta din Lupeni şi de la „Sanepidul[1]* din Cimpma. Jeni îl asigură că era vorba de aceeaşi substanţă puternic otrăvitoare şi asta îl înl ricoşa. Folosirea clorurii mercurice de către unele coafeze ajunsese să fie astfel, dintr-o dată, un pericol public. De cît timp foloseau coafezele acest procedeu şi cît era el de întins ? De unde-şi procurau ele substanţa aceea otrăvitoare şi cum ar fi posibil să oprească folosirea ci ?... Dar coafezele nu-şi dădeau scama de pericol ? De ce lucrau cu soluţie de sublimat ? Sau poate nu ştiau ? !... Desigur că nu ştiau şi apoi era mult mai comod să lucreze cu o asemenea soluţie : le lua de două-trei ori mai puţin timp şi coafura ieşea mai frumoasă, fără prea multă bătaie de cap !... Erau mulţumite mai ales clientele... E adevărat că le costa mai scump, dar un asemenea „coafat la rece” se făcea rapid, ţinea de două-trei ori mai mult şi – dacă coafeza se pricepea – ieşea o minune de păr !... Abia după un timp aveau să-şi dea scama ca părul era tocat şi uscat, ars pe nesimţite, iar pielea otrăvită...

— Cît e de periculoasă clorura asta ? o întrebase pe Jeni.

— .O ! făcuse fata, speriată... O punguliţă cît de mică, scăpată într-o fîntînă, poate otrăvi sute de oameni !

Dragnea se smulse gîndurilor, se ridică şi trecu la fereastră. Avea senzaţia stupidă că nepuxînd opri dintr-o dată procesul acesta al unei otrăviri lente – poate destul de întins, dar aproape total necunoscut – el însuşi se simţea încetul cu încetul otrăvit. Aerul dimineţii îl învioră însă repede şi-i alungă aceste gînduri pustiitoare, puţin întemeiate. în spatele 'său uşa «trosni şi-n încăpere intră locotenentul Leonte, îngîndurat. Avea o hîrtie în mînă.

— Cunoaştem de-acum drumurile coafezei... începu el şi povesti, în puţine cuvinte, cum fusese văzuta Mari- cica intrînd în curtea de pe strada Sachelarîe.

— Cine stă acolo ?

— Unu’, Tudor Cristea, răspunse locotenentul... Apoi întinse căpitanului hîrtia cu care venise, grăbit : Poftiti, aveţi toate datele despre el !

Dragnea luă hîrtia, trecu cu ea în mînă la birou şi se aşeză.

— Pensionar, murmură el, cu ochii pe hîrtie... fost funcţionar... casă proprie... singur, cu soţia... Citi apoi tăcut, pînă la sfîrşit, cu faţa impasibilă, liniştit... Supra- vegheaţi-i casa ! hotărî el' şi întinse hîrtia locotenen- , tului.

Rămas singur, Dragnea căzu din nou pe gînduri. Ar fi putut, desigur, ordona reţinerea şi a frizeriţei şi a iui Tudor Cristea ; cum, de asemenea, ar fi putut ordona percheziţie la toate saloanele de coafură, la coafezele care mai lucrau pe ascuns acasă, precum şi în provincie, la Lupeni şi la Cîmpina. Se temea însă că lucrul acesta ar fi încă prematur : ar fi alarmat astfel o even- tuală reţea de traficanţi şi escroci, ceea ce le-ar fi îngreunat şi întîrziat şi mai mult cercetările. Era convins

că răbdarea şi supravegherea îndelungată vor da, în cazul acesta, rezultate mai bune şi poate neaşteptate.

Şi, într-adevăr, peste cîteva zile, se întîmplă un fapt puţin obişnuit. într-un tren care venea din Moldova şi ajungea spre dimineaţă în Bucureşti, fu reţinută şi apoi predata postului de miliţie din Gara de Nord o femeie beată. Femeia urcase de cu seară în tren şi toată noaptea gustase dintr-o sticlă de lichior, pe carc-o tot scotea dintr-o servietă făcută din pătrăţele mici de piele, cusute în felul unei table de şah. Spre ziuă, femeia se ameţise destul de rău şi începuse să facă scandal, aşa îneît călătorii – care voiau să-şi amăgească încă somnul – nu o mai putuseră suporta şi chemaseră conductorul.

Femeia avea laţa umbrită ca de-o paloare vînăt- albăstruie, cu pete uşoare de roşeaţă, iar ochii icşiţi anormal din orbite, sticloşi şi bolbioşaţi. După acte, o chema 1 ica Zotu şi era din Huşi ; cînd se trezise, în zori, declarase că e coafeză şi că venise în Bucureşti după nişte cumpărături de articole de coafură şi parfu- merie. Starea ci trezise însă bănuiala miliţienilor din gară, care fuseseră avertizaţi de folosirea sublimatului de către unele coafeze şi de cercetările începute pentru descoperirea infractorilor. De aceea, după cc-i dădură drumul, Tica Zotu fu urmărită în toată plimbarea ei prin Bucureşti; Coafeza nu intră însă în nici un magazin de parfumerie ; coborî din troleibuz în dreptul Căii Victoriei şi merse de-a dreptul la o agenţie „Pronosport”, aproape de Casa de Economii. întîrzic înăuntru doar o jumătate de ceas, ieşi, fără servietă, şi intră la un bufet ide pe o stradă apropiată, bufetul „Aricş”. Aici, mîncă şi bău pe îndelete, de una singură, iar pe la prînz se înapoie la gară, grăbită să nu întîrzic. Urcă în trenul cu

care trebuia să se întoarcă acasă şi ramase la geamul deschis, cu ochii pe peron. La început arătase destul de liniştită ; pe măsură însă ce timpul trecea, devenise tot mai nerăbdătoare, pîna cînd, cu cîteva minute înainte de plecarea trenului, ieşi din vagon, pe scară, şi cerceta înfrigurată peronul care se pustia. Atunci apăru pe peron, într-o fugă silită, un om în vîrstă, care purta în • mînă servieta ei de piele. Şi chiar în clipa cînd ajunse în dreptul vagonului pe scara căruia stătea Tica Zotu, trenul se puse în mişcare ; abia atunci omul acela îi întinse grăbit şi prevăzător servieta cu pătrăţele ca de şah.

— Xu mai poate omul să aibă nici o încredere în tine ! spuse mustrător bătrînul.

— Vai di mini, dom’ Costică, se arătă femeia ofensată... Da’ şe, beau banii matali ? !

în gara următoare, servieta femeii fu cercetată de miliţie. Pe' lingă şapte-opt sticluţe cu diverse soluţii de păr, în servietă se mai găseau cincisprezece pacheţele de hîrtie, mici, c-un praf mărunt şi alb, .necunoscut, căruia coafeza îi spuse *încălzitor de păr,* Tica Zotu nu putu da prea multe explicaţii şi de aceea fu adusă din nou la Bucureşti şi reţinută...

Dragnea tresări din gînduri şi-şi întoarse privirile : spre uşă*; intrase locotenentul Leonte cu nişte sticluţe şi pacheţele pe care le puse grijuliu pe masă. Căpitanul luă unul dintre pacheţele şi-l trimise la laborator. Apoi,

ascultă toată povestea coafezei din I Inşi, spusă meticulos de Leonte, care cercetase cazul.

— Cred că ne-am grăbit, spuse Dragnea, la sfîrşit... trebuia s-o lăsăm să ajungă acasă, să vedem ce face...

i

reţeaua lor e ca o plasă cu clopoţei... clacă le-atingi de unul, sună toţi deodată şi alarmează...

— Coateza a fost reţinută în tren, explică Leonte, şi celălalt, bătrînelul, n-are dc unde să ştie asta...

— Ce face el ?

— Pensionar, citi Leonte pe o hîrtie... Acum lucrează la o agenţie „Pronosport” de pe Calea Victoriei... înainte, a fost gestionar la cooperativa „Lilas” dc pc Smîr- dan, care se ocupa cu producerea şi desfacerea unor produse chimice... Mai înainte, tot acolo, la magazinul „Lilas”, în locul căruia a luat fiinţă cooperativa...

— Vedeţi mai amănunţit ce c cu el, hotărî Drag- nea... Apoi atrase atenţia celuilalt, cu un deget ridicat : Supravegheat... nimic mai mult !

Căpitanul Dragnea se răsuci grăbit spre telefon şi ridică receptorul :

— Jeni, sini nerăbdător... se scuză cl. Da, rămîn la telefon... Precis ? întrebă, cu ochii luminaţi de o lumină lăuntrică, ciudată... Da, nu ne-am înşelat ! cugetă, pentru sine mai mult, şi lăsă receptorul în furcă... Clorură de mercur pură, comunică el lui Leonte... Iar-soluţia are o concentraţie de patruzeci la mie... exact ca aceea folosită de coafeza de pe Romană !... Poate ca ăsta de la „Pronosport” e sursa... cum zici ca-l cheamă ?

— Gavrilă Constantin...

— Supravegheaţi-l !

După plecarea locotenentului, .căpitanul Dragnea ordonă să se ceară date suplimentare despre Tica Zotu, la Huşi, despre coafeza dc la Lupcni şi despre felul coafurilor care se fac la frizeria de la Cîmpina, undo se cultiva, desigur, aceeaşi frumuseţe moartă...

PLASA ARE ŞI LIRE ŞI CLOPOJEI

în zilele următoare, Gavrilă de la „Pronosport” îşi văzu mai departe de orele lui de serviciu, în care completa conştiincios buletinele, iar Tudor Cristea, de pe strada Sachelarie, nu ieşise decît în împrejurimi, după cumpărături mărunte : lapte, pîine, zarzavat. Dragnea şi ofiţerii însărcinaţi cu cercetarea acestui caz aproape că-şi pierduseră răbdarea, cînd, într-o dimineaţă, în curtea cu grilaj de fier a lui Tudor Cristea, intră un om cam ţigănos, de aproape patruzeci de ani, cu hainele mototolite şi ochii cîrpiţi de nesomn, cu şapca de postav trasă uşor pe o sprinceană şi c-un sac de sportiv în mînă. Sună la intrare de cîteva ori şi, dacă văzu că nu răspunde nimeni,, ieşi în stradă cu ochii la ceas. Privi încă o dată casa, şi iarăşi ceasul, şi începu să se plimbe

contrariat pe trotuar.
Era de neînţeles de ce nu-i deschisese soţia lui Tudor Cristea. Şi mai neînţeleasă fu însă întîlnirea ţigănosului cu Tudor Cristea. pc trotuar ; Cristea venea cu o plasă cu pîini, dar ţigănosul trecu pe lingă el cu mîi- nile în buzunare, nepăsător şi cu sacul bălăbănindu-i-se pe lingă picior. După vreo zece minute însă, ţigănosul intră din nou în curte, sună, şi chiar Cristea îi deschise uşa, prevăzător... Ţigănosul intră şi ieşi destul de repede, tot cu sacul acela dc sportiv pe mină, iar la capătul străzii, se urca în tramvaiul care ducea la gară.
— Ce facem, întrebă postul de miliţie din gară, cînd ţigănosul ajunse la tren... îl reţinem ?
— Nu, ordonă Dragnea... să plece cineva după el ! Ţigănosul se urca în trenul de'Brăila şi se aşeza li-
niştit pe o bancă, lingă geam, cu sacul de sportiv la picioare. Se vedea că era mulţumit, dar îi era somn şi fuma ţigară după ţigară, ca să rămînă treaz. Cîteodată, încremenea cu ochii obosiţi şi umezi, apoşi, aţintiţi, pe fereastră, la cîmpia netedă şi largă înverzită a Bărăganului. Cînd se sătura şi de privit, îşi întorcea ochii spre sacul dc pe podea şi se adîncea în tăcerea aceea mocnită şi grea...
După plecarea ţigănosului la Brăila, Dragnea primi pe neaşteptate o comunicare a miliţiei din Lupeni. Rely Mărgean, coafeza al cărei colet stricase şunca celui care • se intoxicase şi care reclamase poşta, primise un nou pachet. De data asta erau nişte cutii de „NcscafcŢ pentru care coafeza se arătase nespus de mulţumită şi pusese chiar în aceeaşi zi un mandat -poştal de cinci sute dc lei, pe numele Bahman Arion, Bucureşti, *Poşta centralei, post-restant.* Dragnea telefona la poştă ; pînă atunci, mu mai sosise nici un mandat la post-restant.
— Anunţaţi-ne cînd vine după bani ! îl rugă Dragnea pe şeful oficiului respectiv.
Aşteptase apoi pînă în a treia zi, cînd cel care plecase după ţigănos la Brăila se întoarse chiar cu ţigănosul şi cu încă un miliţian, care purta sacul acela de sportiv, plin cu sticluţe şi pacheţele. Ţigănosul, căruia la Brăila i se spunea „Baronul^, fusese prins chiar în momentul cînd vindea clorura de mercur cu linguriţa. Dc la gară, el se oprise mai întîi la un restaurant, unde mîncase bine şi băuse singur o. sticlă de vin, aşteptînd să se însereze. După aceea pornise să colinde saloanele de coafură din centrul oraşului, cu sacul acela de sportiv agăţat de mină. Deschidea numai uşa, ca să fie . văzut, şi se trăgea apoi la întuneric, de unde pîndea bă-
noilor uşa frizeriei. La primul salon, ieşise o coafeză, neliniştită şi-l căută grăbită în jur, pînă cc-l descoperi în întuneric, cu ţigara în gură.
Ei,, ai venit, Baroane? întrebă coafeza.
— Venit, mormăise ţigănosul autoritar.
— j\i adus ?
— Adus.
— Dă-mi şi mte cinci linguriţe...
— îţi dau, dar .nu mai pot cu opt... cu zece !
— Ei, făcu coafeza., iar l-ai scumpit !
— Găsesc din ce în ce mai greu, motivase Baronul.
Coafeza se scotocise în buzunar, scoase banii pe care-i avusese pregătiţi şi-i întinse supărată :
— Atunci, dă-mi numai patru...
Baronul luase banii, îi frunzărise atent, îi vîrîse în buzunar şi desfăcuse sacul pe care-l ţinea la picioare. Din el, scoase o punguliţă şi măsurase coafezei patru linguriţe de praf alburiu, într-un borcănaş.
— Tot aşa ? întrebase coafeza.
— Tot... o linguriţă la o litră de apă...
Baronul fusese reţinut la ultimul salon de coafură, căci era ora închiderii şi miliţianul se temuse că nu-l va mai putea prinde asupra faptului, ‘sau că nu i-ar mai găsi în sac nici urma de sublimat. Erau dc faţă şi două coafeze : uneia i se măsurase praful ; cealaltă plătise şi aştepta ca Baronul să scoată altă punguliţă, căci o terminase pe cea din care dăduse pînă atunci. Miliţianul se apropiase ca un civil obişnuit, ridicase hîrtia pe care Baronul o aruncase mototolită pe caldarîm şi ceruse Baronului să se legitimeze. Baronul protestase şi încercase s-o şteargă, dar apăruse în curînd un miliţian în uniformă, care-i apucase repede sacul.
— Potoleştc-te ! îl ameninţase civilul.
Apoi îl dăduse în grija miliţianului, iar el invitase coafezele să-l urmeze. Primei îi luase nu numai legitimaţia, ci şi borcănaşul în care pusese clorura de mercur cumpărată. în seara aceea fuseseră aduse la miliţie şi celelalte coafeze, cărora Baronul le vînduse atunci clo- rură de mercur, şi încă şapte-opt, care cumpăraseră alta data de la el soluţie. Numele acestora au fost dezva-' luite de cele care fuseseră prinse în seara aceea cu Baronul. Coafezele, înfricoşate, recunoscuscră totul de la început şi dăduseră declaraţii clare şi amănunţite cum le aprovizionase Baronul din cînd în cînd cu *încălzitor* şi ioi de staniol. în sacul Baronului, pe lingă sticluţe şi punguliţe cu praf, găsiseră într-adevăr şi un pachet cu ioi de staniol, tocate în bucăţi cît o cutie de chibrit de mari.
Baronul încercase să facă scandal, obraznic şi agresiv, plin de „nevinovăţie”. Cînd fusese adus în laţa coafezelor însă, sc liniştise, dar nu recunoscuse nimic din cele ce făcuse în legătură cu răspîndirea ilegală a clo- rurii de mercur. Nici măcar sacul pe care miliţianul i-l luase din mînă nu-l recunoscuse ca fiind al lui. Coafezele fuseseră lăsate să plece, avertizate că lucraseră pînă atunci cu otravă, fapt interzis de lege. Baronul fusese urcat din nou în tren şi adus la Bucureşti, împreuna cu sacul dc sportiv, precum şi cu celelalte pacheţele, sticluţe şi foi dc staniol, găsite la el acasă sau predate de coafeze^.
ŞtiindiM la miliţie şi cu reţeaua coafezelor de la Brăila descoperită, căpitanul Dragnea amînase întîlni-

5 – Urmele nv se şters

Tea cu Baronul. De -altfel, nici Tudor Cristea nu s-ar fi putut alarma aşa de repede, pentru că el credea că Baronul era de-acum la Brăila; numai peste două-trei săptămîni, intervalul Ia care venea de obicei Baronul, ar fi putut să se alarmeze într-adevăr de dispariţia aces-, tuia. Dragnea era preocupat acum să prindă şi capătul celui de-al treilea fir, care trebuia să pornească de la mandatul care-l aştepta la Poşta Centrala pe Bahman. Dar Bahman nu dăduse încă pe acolo ca sa încaseze , banii, şi asta îl neliniştea... „Poate a simţit ceva, gîndea el despre Bahman, şi de frică a renunţat la bani !... Dar, dacă aceste trei fire sînt legate între ele, se înnoadă undeva şi, alarmîndu-se Bahman, au fost astfel alarmate şi reţeaua lui Gavrilă de Ia Pronosport, şi reţeaua lui T udor Cristea de pc strada Sachelarie ? !“
— Leonte, veniţi încoace ! spuse el la telcion.
Aşteptă apoi la fereastră pînă ce intrară cei cîţiva ofiţeri cu care desfăşura acţiunea. Afară, lumina primăverii se întărise şi soarele mîngîia cu razele lui primele frunzuliţe ale liliacului de sub geam. Frunzuliţele erau rotunde şi mici, numai cît unghia de mari, galben-vcr- zui, ceroase. Dragnea se întoarse la birou şi făcu semn celorlalţi sa se aşeze.
— Acum avem ceva mai multe date şi putem sa ne gîndim la o acţiune ceva mai organizată în viitor, începu el gînditor... Pericolul acestei otrăviri lente începe sa capete un caracter general şi nu mai putem aştepta
- prea mult... Dar nici nu ne putem grăbii... Dacă firele cunoscute de noi sînt cu adevărat legate, desfăşurarea activităţii lor le va forţa sa se întîlnească undeva...

A DOUA COAFURA DE PROBA

Trecuseră alte doua zile, timp în care pînă şi Dragnea îşi pierduse răbdarea şi începuse să se gîndeasca la reţinerea lui Tudor Cristea şi a lui Constantin Gavrilă. Cu o seară înainte însă, coafeza de pe strada Romană alergase din nou pe strada Sachelarie, după *încălzitor.* Dar femeilor care-i ceruseră a doua zi să le coafeze „la rece“ le spusese că nu mai are „soluţie** şi abia peste cîteva zile va lace rost. Era un semn că Tudor Cristea rămăsese fără clorură de mercur şi că în zilele următoare trebuia să se aprovizioneze iar de la *sursă ;* ziua care urmase trecuse însă fără ca el să mai iasă din curtea cu grilajul de fier. Şi iarăşi, seara, coafeza trecuse din nou pe la el şi primise pacheţele cu sublimatul de care avea nevoie... „Ori vrea să pară că lace rost cu greu de clorură mercurică, chibzui Dragnea, care aflase toate astea la timp, şi-şi asigură astfel dreptul de a cîştiga mai mult, ori că n-a avut într-adevăr otrava şi a făcut rost între timp... Dar poate că nici coafeza nu venise cu bani destui şi a trimis-o acasă după bani !... Sau poate ca el însuşi avea clorură de mercur ascunsa şi s-a ferit să umble la ea în prezenţa coafezei ? !**... Oricare din aceste ipoteze era pe deplin posibila -şi. Dragnea ceru să se întărească supravegherea lui Cristea;
A doua zi însă, nu mai avu timp să se ocupe de el, pentru că apăru pe neaşteptate Bahman. Nu la poştă, unde era cu grijă aşteptat să-şi ridice mandatul, ci pe Bulevardul 6 Martie, într-un loc care-ar fi trebuit să le dea mai dinainte de gîndit, de cînd aflaseră că Gavrilă fusese vînzător şi gestionar la magazinul de chimicale „Lilas‘\ de pe Smîrdan.
Descoperirea lui Bahman fusese uşurată dc o nota a miliţiei din Cîmpina. La informaţiile cerute de Dragnea organelor de

miliţie de pe teritoriu, miliţia din Cîmpina comunicase că chiar în dimineaţa aceea o coafeză – de Ja salonul în care „Sanepidul” găsise sticluţa cu soluţie dc sublimat – plecase cu acceleratul dc Bucureşti. Coafeza fusese recunoscută la coborîrc în Gara dc Nord, după coafura-i înaltă şi neagră legată aproape dc frunte c-o bentiţă albă, şi după pardesiul gălbui purtat pe mină. De acolo, luase troleibuzul care mergea în centrul oraşului şi coborîse pe Bulevardul 6 Martie, în dreptul grădinii Cişmigiu. Trecuse apoi strada şi urcase în pas uşor pe bulevard, pînă în dreptul unui mic pasaj de lîngă cinematograful „Timpuri Noi“. Aici, fusese mai înainte magazinul dc chimicale „Raftopol“. Coafeza trecu de mai multe ori în sus -şi în jos, nerăbdătoare, pînă cînd în gura gangului apăru un om cu ochelari cu sticle groase, verzui, c-o pălărie gri cu borurile întoarse şi tivite cu panglică îngustă, cu hainele cam vechi – dar îngrijite şi curate – şi cu reverele late şi pantalonii largi, aşa cum sc purta cu cincisprc- zcce-douăzcci dc ani în .urmă ; avea obrajii, care fuseseră odată rotunzi şi plini, stacojii, uşor lăsaţi, ca la hîrciogi. Coafeza se luă după el, intră în gang şi ieşi apoi mulţumită şi controlîndu-şi poşeta, Iară sa dea nici un semn că s-ar fi ferit de cineva sau c-ar fi avut conştiinţa unui fapt interzis. Fu reţinută înainte dc a sc urca în tren şi dusă la postul dc miliţie din gară. Declara totul din prima clipă, cu un exces dc sinceritate care te dezarma.

— Ce să fie, *încălzitor!* răspunse ea, firesc, cînd fu întrebată de cele patru pacheţele... Pun praful în apă şi cu soluţia asta fac coafuri „la rece“...

— De unde le ai ?

— De la domnul BahmanL. Ei, făcu ea, admirativ, sînt materiale vechi, dinainte-dc război!... El lucra atunci la „RaftopoR, pe „Elisabeta“... Ştia c-o să aibă căutare şi zice că le-a păstrat... şi-acuma le vinde, aşa, mai pe sprinceană...

— Lucrezi bine cu soluţia asta ?

— Foarte bine... mă supără puţin la degete, dar clientele sînt mulţumite şi plătesc uşor un asemenea coafat...

Tot de la ca aflară cît dăduse pe un pacheţel, de cile ori mai venise, cîte coafuri lăcea din soluţia respectivă şi cît lua pentru fiecare coafură, precum şi adresa de acasă a lui Bahman.

Ziua următoare, Bahman veni în pasajul de pe Bulevardul 6 Martie, în ţaţa fostului magazin „RaftopoD, cam la aceeaşi oră, către prînz. A treia zi făcu acelaşi drum, dar trecu şi pe la Poşta Centrala, să-şi încaseze mandatul trimis de la Lupcni. Funcţionarul de serviciu il legitimă şi-şi nota alături toate datele de pe buletin, în aceeaşi zi, căpitanul Dragnea avea pe birou, aproape completa, lişa lui Bahman Arion. Şi el era pensionar, ca şi Gavrilă Constantin, şi făcea parte din acelaşi cerc al celor care ştiau să umble cu produsele chimice, pentru ca şi el fusese vînzător într-tin asemenea magazin, şi anume la „Raftopol“, pe fostul Bulevard Elisabeta. Cu cîţiva ani în urmă, îşi cumpărase o căsuţă, ceea ce însemna că afacerea era destul de bănoasă pentru el.

— Poate am dat de sursă ! bănui Dragnea.

Şi astfel, Bahman captă dintr-o dată atenţia principală a organelor de miliţie, care urmăreau mişcările – speculanţilor de sublimat. Bănuiala asta iu întărită în aceeaşi zi de o sesizare a miliţiei din Corabia. Cercetă-
rile întreprinse în ţară, printre coafori şi coafeza, începuseră să dea rezultate.

Cu o zi în urmă, o tînără cu capul înfăşurat într-un şal bogat, ca să-şi ascundă părul în ncorînduială, bătuse în uşa „domnului Nicu” de la Corabia, un cunoscut coafor care-lucra acasă, particular.

— Ce doriţi ? întrebase el, apărînd în uşă în pantaloni şi într-un pulover subţire, larg, lejer.

— Să-mi faceţi coafura, se * rugase fata, lăsînd să-i cadă şalul pc umeri, ca să i se vadă părul despletit...

— Regret, dar nu mai lucrez acasă...

— Domnu’ Nicu, stăruise «fata, soţia dumitalc m-a trimis...' Am fost la salon, în oraş, şi mi-a spus că, dacă vreau un permanent frumos şi bun, să vin la dumneata...

— Poate că n-o să vă placă ! zîmbisc domnu’ Nicu, servil, şi-i făcuse loc să intre...

Coaforul era de aproape patruzeci de ani, înalt şi ’ subţire, negricios, c-un început de chelie în dreptul tîm- plelor şi cu ochii vii, dc viezure. Făcuse semn fetei să se aşeze pc scaunul pc care îl avea pregătit, în dreptul ferestrei, şi îmbrăcase halatul. Işi înfundase degetele în părul eînepiu, cu firul proaspăt şi viguros al fetei şi-l răvăşise de mai multe ori, îneîntat :

— Vi-l fac „la rece”... sint sigur c-o să vă placă şi-o să rămîneţi clienta ipca...

— Depinde, cochetă lata, întoreîndu-şi ochii mari şi albaştri spre el... Depinde, repetase... Ca să spun drept, coafura asta mi-o fac de probă... pentru ca să văd !

Domnu’ Nicu scotocise într-o servietă, pe carc-o ţinea la îndemînă pc-o măsuţă, şi scosese nişte plăcuţe de metal alburiu, «mari cît faţa unei cutii dc chibrituri, şi-o sticluţă c-o soluţie incoloră, pe fund. Pe aceste plăcuţe, răsucite împreună c-o sugativă îmbibată cu soluţie din
sticluţă, începuse moi «apoi să-i înfăşoare şuviţele de păr, bine pieptănate.

— Ce mă fac, că se termină soluţia ! spusese fata, vădit îngrijorată.

— N-aveţi teamă, o asigurase domnu’ Nicu, autoritar.

Şi, într-adevăr, căutase din nou în servietă şi scosese o nouă sticluţă, neîncepută. Apoi se apucase iar de lucru, dar în curînd cineva bătuse în uşă şi el sărise la fereastră, descheindu-şi halatul, ca să se dezbrace. Ieşise apoi în vestibul, cu faţa liniştită şi poftise noua clientă într-o cameră alăturată. încă de cînd era la fereastră, fata îşi dăduse scama, după faţa care i se luminase treptat, că domnu’ Nicu recunoscuse femeia de afară. întors, el se apucase şi mai grăbit dc lucru şi-n mai puţin de-o jumătate de ceas coafura fetei era terminată.

Cind ieşise în stradă, fata îşi încrucişase drumul cu doi miliţieni care intraseră apoi în curtea domnului Nicu. Ofiţerii îl surprinseseră astlcl pe coafor cu „soluţia de păr“ desfăcută pe măsuţă. Percheziţionaseră şi casa, în linişte, cu toată împotrivirea domnului Nicu, căruia i se făcuse faţa ca de var, şi mai găsiseră într-un dulap alte cîteva sticluţe şi-un nou pachet cu plăcuţe de metal uşor şi alburiu.

La miliţie, domnu’ Nicu recunoscuse că avea materialele de la „unul Bahman“, care lucrase înainte la „Raf- topol“ şi pe care-l cunoştea de atunci, căci de acolo îşi făcea toate cumpărăturile pentru frizerie.

— Aduceţi-l încoace, cu tot ce-aţi găsit la el ! ceruse Dragnea la telefon.

Şi toată ziua aceea o pierduse mai mult la fereastră, în faţa liliacului care se umpluse de frunze şi se apropiase şi mai mult de floare... „Asta e momentul !“ îşi spunea, gîndindu-se să reţină pe reprezentanţii celor trei
lire descoperite pînă atunci. ...”Poate ca c totuşi prea devreme !“ revenea, şi rămînea cu privirile aţintite la liliacul de sub fereastră, cu ramurile ridicate pînă la el... „Bahman... ce c cu Bahinan ?... El e sursa ?“

Dupa-amiază, după ce sosise domnu’ Nicu de la Corabia, şi Jeni confirmase că şi în sticluţele lui se afla tot clorură dc mercur, Dragnea ceru analiza plăcuţelor dc metal. Jeni aduse singură buletinul ; poate mai mult ca să-şi facă drum la el şi să-i spună, cu oarecare răutate, cu ochii aceia mari şi negri, codaţi, ascunşi ca dc-o umbrire :

— Poate mai ai nevoie dc-o coafură de probă, tovarăşe căpitan... Sint gata !

— Iartă-ma, Jeni, se simţi Dragnea, dintr-o dată, vinovat... Uite, mergem diseară unde vrei tu...

Dar nici în seara aceea nu putură ieşi împreună, pentru că Dragnea fu reţinut dc-un telefon prin care era anunţat că Tudor Cristea, cu Constantin Gavrilă şi cu încă unul se întîlniseră în bufetul „Arieş” dc pc strada 30 Decembrie...

„în sfîrşit, răsuflă Dragnea uşurat... s-au întîlnit firele între ele !“... întrebă repede, nerăbdător :

— Dar cine este cel dc-al treilea ?

— Nu-l cunosc, i se răspunse...

Dragnea îl chemă repede pe Leonte şi-i ordonă să plece civil şi cu o maşină, la bufetul „Aricş“...

— Vezi dacă cel de-al treilea nu e Bahman ! ceru el.

Peste un sfert de ceas, Leonte îi telefona dezamăgit că cel care era cu Tudor Cristea şi Constantin Gavrilă la masă nu era, în nici un caz, Bahman...

— Vezi de ci, îi ordonase Dragnea.

Dar locotenentul leonte nu mai apucă să-i vadă încă , o data ; cei trei dispăruseră – după spusele unuia din
ospătari – prin spate, în timpul cît el fusese la telefon. Trecu pe la agenţia „Pronosport” ele pe Calea Victoriei şi-l găsi pe Gavrilă la tejghea, iar mai tîrziu, pe stracla Sachelaric, de unde luă confirmarea că Tudor Cristea se întorsese acasă.

— Cine poate să fie cel care era cu ei ? îl întrebă Dragnea supărat.

— Sursa, sau cel de-al patrulea fir, răspunse Leonte cu promptitudine, ceea ce însemna că se gîndise pînă acum la asta.

— Cum arăta ?

— Mai tînăr... smead şi cu mustăcioară... cam jerpelit îmbrăcat... c-o şapcă de postav în cap. O să vedeţi, îndată... am dat clişeul la laborator...

Dragnea se aşeză şi-i făcu semn şi lui Leonte să cerceteze buletinul de analiză adus de Jeni.

— A apărut un lucru nou, spuse el gînditor... plăcuţele de aluminiu... Trase sertarul, ‘scoase' cîteva plăcuţe alburii, din acelea găsite la domni? Nicu de la Corabia, şi i le întinse... Jeni spune, urmă Dragnea, că astea trebuie să fie mai căutate decît

staniolul... Ţin mai mult şi au reacţia mai puternică, degajă mai multă căldură... Materiale noi ! Dragnea îi întinse o plăcuţă pe faţa căreia se distingea data fabricării. Aşa că nu mai poate fi vorba de materiale vechi, sustrase la naţionalizare sau păstrate în locuri ascunse şi scoase tocmai acum, cu ţî- rîita... Cred că şi clorura de mercur e sustrasă tot din producţia curentă...

Leonte cercetă mai departe plăcuţa aceea de aluminiu, întoreînd-o cînd pe o parte, cînd pe alta, de parcă se aştepta să găsească scris pe ea drumul pe care-l parcursese de la fabrică pînă acolo, "în birourile miliţiei. în
clipa aceea, telefonul ţîrîî prelung şi Dragnea tresări, surprins, cu ochii la ceas. întinse mina repede şi ridică receptorul :

— Jcni, te rog să mă ierţi, vorbi el vinovat... Nu, nici astă-seară nu pot... Regret... Intră singură şi-mi povesteşti şi mie filmul... Zău că regret !

Aşeză apoi receptorul în furcă şi scoase o hîrtie pe care trase patru liniuţe verticale, în dreptul cărora scrise pe rind : *Tudor Cristea, Constantin Gavrilă, Arion Bab- man, necunoscutul...*

— O să dăm noi şi dc necunoscut, spuse, convins... Şrim cel puţin că e legat de Gavrilă şi de Cristea...

Capetele de jos ale celor patru linii le încercui uşor cu o linie* pe care o închise într-un oval prelung. în acest oval, trecu numele celor la care găsiseră pînă atunci fie „încălzitor", fie „poleială", fie aluminiu, fie sticluţe cu soluţie de sublimat : coafeza de pe Romană, Tica Zotu, Baronul, coafeza de la Cîmpina, frizeriţa din Lupeni, dom nu5 Nicu...

„Coafori şi coafeze, oameni de legătură, misiţi", îşi urmă Dragnea gîndurile.

Deasupra celor patru linii, locul rămase gol şi, în acest gol alb şi mut, ca o prăpastie căscată pe hîrtie, Dragnea făcu un semn de întrebare marc, apăsat.

„Sursa... care e sursa ?" sc întrebă.

Locotenentul Leonte părăsise între timp plăcuţele de aluminiu şi-şi aplecă şi el obrazul roşcovan deasupra hîrtici.

— Aflâ, te rog, pînă mîine seară, îi ordonă Dragnea, sursele posibile !... Vezi ce întreprinderi, cooperative şi ateliere fabrică sau lucrează cu clorură de mercur, staniol sau foiţe de aluminiu !,..

TREI FIRE CARE NU SE ÎNTILNESG

A doua zi, căpitanul Dragnea, pe baza probelor materiale pc care le deţinea, obţinu aprobarea şi ordonă percheziţionarea locuinţelor lui Cristea, Gavrilă şi Bah- man, precum şi reţinerea lor.

Dimineaţa, locotenentul Leontc şi cu încă un ofiţer intrară în curtea cu grilajul de fier de pc strada Sache- larie. Le deschise chiar Tudor Cristea, care era pregătit sa iasă în oraş şi avea o plasă în mină, ceea ce însemna că mergea ca de obicei la pîine. Ofiţerii erau civili, aşa că nu-şi dădu 'scama dc ila început de primejdie şi-i privi cercetător, dar cu bunăvoinţă, ca pe nişte viitori chenţi. Cînd apăru şi nevastă-sa în vestibul, Leontc le spuse că sînt dc la miliţie ; Tudor Cristea tresări ascuns ; o paloare fugară îi albi pentru o clipă obrazul-supt şi veşted. Rămase cu privirile la ofiţeri, în aşteptare, prudent.

— Mă rog ! mormăi cl supus.

Intrară apoi cu toţii în hol. leontc îi făcu semn lui Tudor Cristea să se aşeze pe scaun, iar nevestei lui, care privea ispcriată şi neputincioasă la Cristea, îi ceru să ajute însoţitorului său să facă percheziţie. Tudor Cristea tresări din nou, surprins, dar tot atît de ascuns. Lumina ochitor săi începu să pîlpîie în adînc, înfiorată, în timp cc mîinilc şi pleoapele îi îngheţară într-o nemişcare liniştită şi rece, lipsită dc efort.

— Aţi putea să-mi spuneţi şi mic ce căinaţi ? întrebă el după un timp.

— îndată, îl asigură Leonte, fără să-l piardă din ochi.

La îndemnul celuilalt ofiţer, femeia sc apucă să scotocească într-un dulap, urmărită îndeaproape de privirile lui. Era încă vioaie şi plinuţă, în ciuda părului alb
şi a anilor pe care se vedea că-i purtase mai bine ca soţul sau. Fiorul acela de spaimă nu o părăsise şi, din cînd în cînd, trăgea cu ochiul la Tudor Cristea întîrziind să aşeze lucrurile în dulap. Ieşi apoi, urmată de ofiţer, şi trecură prin celelalte încăperi, ca la o jumătate de ceas ; se întoarseră apoi pc neaşteptate. Femeia avea privirile şi mai înspăimîntatc, iar ofiţerul, braţul plin de nişte sticluţe, nişte pacheţele şi un sul mare şi greu de foiţă argintie... „Staniolul", gîndi Leonte, mulţumit poate mai mult decît de pacheţelele cu clorură de mercur, despre care avea de-acum şi mărturia coafezei de pe Romană şi a Baronului... Sticluţele şi clorura de mercur fuseseră găsite într-un dulăpior din baie, iar^ staniolul, înfăşurat într-o pînză de sac, în cămară. După ce încheiară cuvenitul proces-verbăl, Tudor Cristea fu condus la miliţie, cu lucrurile găsite în casa sa purtate în plasa cu care se pregătise să plece după pîine...

în aceeaşi vreme, al ţi doi ofiţeri alergaseră la Bah- man acasă. Ieşise soţia acestuia, care, în clipa cînd aflase ca sînt de la miliţie, deveni dintr-o dată binevoitoare, şi-i îndemnă să intre. în hol, deschise o uşă care da într-un culoar, probabil spre bucătărie, şi strigă, afectată :

— Ary, tovarăşi de la miliţie...

— Vă rog, o opri unul dintre ofiţeri, cu faţa măslinie şi mustăcioara retezată scurt.

Oliţerul trecu înaintea ci pe culoar şi-l găsi pc Bah- man în bucătărie, sorbindu-şi liniştit cafeaua de dimineaţă. Era în papuci şi-n vestă, doar să-şi ia haina şi pantofii şi să plece... Ofiţerul sc uită la ceas şi socoti că era timpul, într-adevăr, ca Bahman să-şi facă plimbarea obişnuită prin faţa fostului magazin „RaftopoD.

— Numai o clipa, spuse Bahman, impasibil, cu ochii în ceaşcă.

Apoi muşcă din felia de pîine unsă cu unt, sorbi din calea şi începu să mestece, clefăind cu o mobilitate a guşii şi obrajilor ca de hîrciog, vioaie, nebănuită. în spatele sticlelor groase şi verzui ale ochelarilor însă, privirile îi tremurau, înceţoşate. Ofiţerul îşi miji ochii, surprins de liniştea lui Bahman, şi-l cercetă cu grijă, atent, îşi explică astfel că poate numai frica îi dăduse pe loc foamea aceea animalică, pe care Bahman nu şi-o putuse înfrîna... Sau, poate că mînca în continuare, cu atîta poftă, tocmai ca să nu fie deranjat şi să cîştige timp de gîndire ? !

în clipa aceea, se auzi zgomotul apei trase după o altă uşă, la closet, şi măsliniul se răsuci spre cel de-al doilea ofiţer, care încremenise pe culoar cu ochii la el, căci nu înţelegea răbdarea pe care o arăta faţă de Bahman. Soţia infractorului crezuse că scăpase de sub observaţia ofiţerului de pe culoar şi intrase în closet cu o servietă în mînă. Ofiţerul însă o lăsase anume să ia servieta şi să dispară cu ea, pentru a o putea surprinde cu lucrurile pe care voia să le ascundă. El deschise repede uşa şi smulse servieta din mîinilc femeii, impulsiv şi rece. în vasul de porţelan, pe margini, descoperi două dîrc de praf alb, nespălate încă de apă.

— Poftim afară ! scrîşni ofiţerul şi o împinse pe femeie pe culoar.

— Vă rog ! protestă Bahman, ridicîndu-sc, şi se apropie de apucă umerii femeii, ocrotitor, pe deasupra.

Ofiţerul cercetă supărat servieta şi apoi ceru femeii să adune într-o hîrtie resturile de praf, pentru analiză.

— V-aţi făcut vinovată de sustragerea unor probe materiale, o ameninţă el pe femeie... $i, văzînd că guşa lui Bahman, dezumflată, începu să tremure, pricepu ca acesta ţinea mult la 'femeie şi în clipa aceea era mai în-

I
grijorat de soarta ei decît de a lui. De aceea, continuă să se adreseze femeii, cu glasul şi mai ridicat : O să daţi socoteala pentru asta !... Se răsuci apoi spre Bahman şi-l întrebă, arătîndu-i praful adunat de soţia lui : Ce este ?

— Praf de curăţat faianţa, spuse Bahman, cu o şiretenie ascuţită de frică.

Cei doi ofiţeri continuată apoi percheziţia, dar nu găsiră decît un pachet de bancnote de cîte o sută de lei, răsucit şi ascuns în globul de metal al lămpii electrice din dormitor. Măsliniul numără banii în faţa lui Bahman şi a soţiei sale, iar cel de-al doilea ofiţer trecu suma în procesul-verbal. La plecare, ieşiră prin dos şi astfel descoperiră lîngă casă o magazioară de seînduri, în care familia Bahman îşi ţinea lemnele şi cele trebuitoare pentru iarnă. Măsliniul ceru lui Bahman să descuie uşa şi intră de cercetă toate ungherele magaziei. Descoperi astfel, între lemne, o cutie de metal plată, ca de bomboane, plină cu pacheţele ca cele găsite în gară la coafeza de la Cîmpina. Desigur că astfel de pacheţele avusese poate şi Bahman în servietă !... Tot între lemne, ofiţerul găsi un pachet de hîrtie în care era o rolă alb-strălucitoare, dintr-o bandă subţire de aluminiu... „Poftim, îşi spuse ofiţerul... e-acelaşi aluminiu găsit de miliţia din Corabia, la domntf Nicu !..." Puseră apoi şi benzile dc aluminiu, şi pacheţelele cu praf în servietă, şi o luară după Bahman către maşina ce-i aşteptase pînă atunci în stradă.

La miliţie, căpitanul Dragnea fusese între timp informat că Constantin Gavrilă plecase pe neaşteptate de la agenţia „Pronosport" de pe Calea Victoriei, acasă... „A primit, desigur, un (telefon de la nevasta lui Tudor Cristea", socoti Dragnea... De aceea, nu mai aşteptă întoarcerea celorlalţi ofiţeri şi plecă chiar cl, c-o altă echipă de miliţieni, după Gavrilă Constantin.

Şi Gavrilă Constantin avea casă proprie, pe o străduţă dosnică, înspre Dîmboviţa, în care dădeai din strada fraiau. Casa avea un singur etaj ; acolo, sus, era apartamentul lui Gavrila. Dragnea împărţi grupul miliţienilor în două : doi sunară la intrarea din faţă, iar cl, cu încă unul, urcară scara de serviciu, pe unde fusese informat că intrase Gavrilă cînd se întorsese pe neaşteptate de la agenţie. Aici, rămase la pîndă în dreptul unei ferestre care dădea pe scară şi prin al cărei geam se vedea înăuntru, Intr-un oficiu din 'apartamentul lui Gavrilă. Cind soneria zbîrnîi în laţă, Dragnea încercă uşa, dar era încuiată. în oficiu, apăru dintr-o

cămăruţă chiar Gavrilă, care se opri şi aşteptă cu simţurile încordate ca soneria să zbîrnîie iar. Atunci deschise uşa altei camere şi întrebă din prag, tare şi limpede, agresiv :

— Cine e ?

— Miliţia ! ii răspunse unul dintre ofiţerii de dincolo.

— Imediat ! strigă Gavrilă, stăpin pe sine.

Apoi se întoarse şi deschise repede o altă uşă, după care dispăru pentru o clipă. în curînd, acolo se auzi apa clipocind în baie, iar Gavrilă ieşi şi luă din cămăruţa din care ieşise la început două pungi, cu care se îndrepta grăbit spre baie.

— Imediat ! strigă cl din nou miliţienilor 'din faţă care deveniseră nerăbdători şi sunaseră iar... Imediat !

Dragnea însă nu mai aşteptă : bătu cu degetul în geam şi ceru şi cl să i se deschidă. Cu toata stăpînirea dc sine, Gavrilă lusesc într-adevăr surprins de apariţia neaşteptată a căpitanului. îşi căpătă însă tot aşa de repede cumpătul dintru început şi strigă înfuriat, de dincolo **de** geam :

— Ce doreşti dumneata ?

— Deschide ! îl zori Dragnea, fără să-i mai lase timp sa se dezmeticească.

Gavrilă deschise uşa, făcînd loc mai întîi căpitanului să intre, iar apoi celuilalt ofiţer, carc-i luă repede pungile din braţe. Dragnea îi tăcu semn să deschidă şi uşa din faţă, în care miliţienii băteau de-acum nerăbdători, şi intră în baie de opri apa. După aceea, cercetă pe îndelete fiecare încăpere. În cămăruţa din care Gavrilă ieşise cu pungile, mai găsi într-un dulăpior trei sticle cu soluţie apoasă de clorură de mercur, un pachet de benzi de staniol şi nişte sticluţe cu vopsea dc păr. Când desfăcu pungile, recunoscu dintr-o dată clorura dc mercur din ele.

— Dc cc-ai vrut s-o arunci ? întrebă el.

— N-am vrut, negă Gavrilă, repezit.

— Atunci de ce-ai dat drumul la apă în baie ?

— Să mă spăl...

— Şi de cc duceai pungile în baie ?

— Nu le duceam acolo...

Pînă ce Dragnea întocmi procesul-vcrbal, Constantin Gavrilă rămase în picioare, mai la o parte, supravegheat îndeaproape dc ceilalţi miliţieni. Avea faţa rotundă şi ochi mici, cu sclipiri răutăcioase, viclene. Obrajii bucă- laţi, încă plini şi albi, aveau în părţile de sus, aproape de ochi, nişte rotocoale roşii-albăstrii, ca de beţiv. De cum îl văzuse, Dragnea pricepuse că Gavrilă căzuse pradă unei otrăviri lente cu clorură de mercur, ceda ce însemna că cl însuşi pregătea şi soluţiile şi vopselele de păr, pc care le specula apoi printre coafeze.

La plecare, Gavrilă Constantin sc supuse, dar părea şi mai stăpîn pc sine, şi-i avertiză că nu au nici un drept să-l reţină.

— Merg numai sa lămuresc lucrurile, conveni e). Atît !

— Bine, încuviinţa Dragnea, care fierbea pe ascuns, neobservat... Asta urmărim şi noi !

PRIMELE ÎNCERCĂRI NEREUŞITE

în aceeaşi zi, Dragnea începu pregătirile pentru an- chei arca celor trei – Cristea, Gavrilă şi Bahman – consideraţi a li principalele fire de legătură ale aprovizionării coaforilor şi coafezelor care făceau „coafuri la recc". Mai întîi le cercetă îndeaproape fişele, preocupările, împrejurările în care fuseseră descopcriţi ca infractori, probele materiale găsite asupra lor, declaraţiile celor pe care-i aprovizionaseră cu „încălzitor^ şi foiţe de staniol sau aluminiu. Vinovăţia de răspîndire şi comercia- lizarea clorurii de mercur, interzisă de mult de lege ca fiind periculoasă pentru sănătatea publica, era destul de evidentă ; dovezile, suficiente ; legăturile în jos, cu re-^ ţeaua coafezelor, limpezi şi oricînd întărite de prezenţa şi mărturiile celor prinşi. Legăturile dintre ei însă nu puteau fi dovedite dccît de fotografia care-i surprinse în bufetul „Arieş" şi din care, de altfel, Bahman lipsea, iar mustăciosul nu fusese identificat. Avea, desigur, un indiciu în buletinele de analiză a probelor trimise de Jeni ; ele arătau că materialele găsite acasă la toţi ceilalţi trei erau aceleaşi; cum de asemenea erau aceleaşi şi cele găsite asupra coaforilor şi coafezelor care făceau „coafură la rece"... „Lucrul acesta însă nu este suficient, gîndi Dragnea... Ar fi putut să folosească aceleaşi materiale, de la *aceeaşi sursa,* fără să se cunoască între ei !"

Căpitanul Dragnea părăsi hîrtiile ele pe birou, se ri- clic? şi trecu la fereastră. înserarea era călduţa şi liniştita, cu adieri aromitoare, de verdeaţă. Frunzele liliacului de sub fereastră se împliniseră, iar în vîrfurile lăstărişului apăruseră, alburii şi fragezi, mărunţi, ciorchinii florilor nedesfăcute încă... „Poate că tocmai mustăciosul din fotografie face legătura între Cristea, Gavrilă şi Bahman, sau chiar între ei şi sursă ? !... îmbrăcămintea lui dc muncitor declasat p^ate să lie numai o mască, sau poate că chiar lucrează pe undeva, într-un loc lăturalnic, nebăgat în seamă ? !... Cercetă tot vraful declaraţiilor date de coafezele din Capitală, descoperite că lucrau cu clorură dc mercur, dar nici una nu pomenea dc lancu Nicolac... „O fi vreun nume fictiv, tresări Dragnea, şi poate chiar unul dintre cei reţinuţi ii folosea în unele cazuri... Cine să fie ?... Cristea, Gavrilă, Bahman ?... Atunci cine e mustăciosul din fotografie

Pe masă, ţîrii telefonul şi-n receptor, Dragnea recunoscu vocea afectată, puţin surprinsă a laborantei.

— Ce să fac cu sticla asta, tovarăşe căpitan ? întrebă ca.

— Care sticlă ?

— Una de şampanie, pe care mi-a adus-o cineva de la serviciul dumneavoastră !...

— A, făcu Dragnea, mă pregătisem să te invit clin nou astă-scară... dar pentru că iarăşi nu pot, ţi-am trimis cel puţin sticla de şampanie !

— Mulţumesc, şampanie pot să-mi cumpăr şi cu...

— Am glumit, reveni Dragnea, grăbit, căci simţise supărarea fetei... Fii bună şi vezi dacă staniolul cu care este înfăşurată sticla este acelaşi cu pachetele trimise de noi la laborator... E clar ?

— Este, răspunse fata, puţin dezamăgită..»

— Totuşi, şampania poţi s-o bei ! o îndemnă Dragnea, din nou în glumă.

— Mulţumesc, mormăi fata... Şampania nu se bea singură !

Dragnea lăsă receptorul, c-o lumină de zîmbet pe buze şi în priviri şi cu gropiţa din bărbie, albind, destinsă. Apoi se aplecă din nou asupra hîrtiilor, alese dintre toate pe cele carc-l priveau pe Tudor Cristea şi sună să fie adus acesta. Se hotarîse să înceapă cu el, deoarece spera să al le de la el date noi în legătură cu folosirea şi specularea clorurii de mercur, mai repede decît de la Bahman Arion şi Gavrilă Constantin. Viclenia de vulpe batrînă a lui Bahman şi agresivitatea de cîine turbat a lui Gavrilă trebuiau surprinse şi date dintr-o dată peste cap. Şi Dragnea spera că, adunind date noi şi probe materiale cît mai multe despre vinovăţia celor doi, îi va constringe să-şi dezvăluie singuri fărădelegea...

Tudor Cristea intră supus, mai supus de cum era de obicei, însă încordat ca un arc, prevăzător. Arata ca o sălbătăciune neputincioasă împăcată cu situaţia lară de ieşire a unei captivităţi îndelungate, dar care, închisă în ctişca ei, nu căuta decît să scape, neobservată, pe ascuns. Obrazul îi era supt şi veşted, mîinile lăsate pe genunchi ; ochii umbriţi, înfioraţi de pîlpîirea aceea stranie din adine, îi erau cuprinşi de-o linişte greoaie, de plumb. Era liniştea aşteptării, a clipei în care neştiind ce-i va cere mai întii anchetatorul, nu se hotărîse încă ce atitudine să ia.

Căpitanul Dragnea îi arătă pacheţelele găsite la el acasă şi-l întrebă :

— Ce 4el de praf e asia ? ,

— Sul im ar, spuse Cristea de-a drep tul, fără efort.

— Şi ce făceai cu el, la cc-ţi trebuia ?

— la nimic... îl ţineam aşa. pentru vreo nevoie...

— Ai mai dat cuiva ?

* – Nu.

— Ai vîndut din el ?

— Nu... cine sa cumpere otrava ?

— Dar de unde-l ai ?

— De, la un grec... Era vecin cu mine... Cînd a plecat, a zis : „Teodore, am nişte sublimat, poatc-ţi trebuie ţie vreodată... E bun pentru şobolani !"

—• Da, făcu Dragnea prelung, uimit de dezinvoltura cu care vorbea Tudor Cristea... Şi, totuşi, ai mai dat cuiva, o dată ! îl încercă Dragnea... Adu-ţi aminte !

— Nimănui, scutură Cristea din cap, cu hotarîre.

Dragnea desfăcu sulul din foiţă subţire de staniol, alb-strălucitoare, şi-l întrebă cu ochii mijiţi de unde îl avea şi de cînd.

— Din timpul războiului, răspunse celălalt, cu privirile vinovate, aţintite în podea... în curte cu grecul, stătea un neamţ, reprezentantul unei firme de jucării... Ea un Crăciun, mi-a dat şi mic foiţe d-astea, să fac beteală la brad, să îmbrac cu „poleială" sticlele, nucile, jucăriile...

Căpitanul Dragnea ridică receptorul şi, după ce formă numărul lui Jeni, întrebă, cu ochii la infractor :
— Rezultatul analizei ?... E la fel ?... Mulţumesc !
Pi Iph rea. aceea din adîncul ochilor lui Tudor Oiştea tresări fugar, ascunsă.
— Şi cu soluţiile ce făceai? îl întrebă Dragnea, ară- tîndu-i sticluţele.
— Le pregătisem pentru şobolani.
— Dar le place ?
‘— Nu ştiu... acum, încercam...
Dragnea ar fi vrut să-l întrebe şi despre Gavrilă şi Bahman, şi despre Baron şi Maricica, dar renunţă,* socotind că deocamdată e mai bine ca Tudor Oiştea să nu afle că ei cunosc dc-acum legăturile lui. Sună, aşteptă miliţianul şi făcu semn spre Cristea ca să-l ia. Acesta se ridică surprins, speriat dintr-o dată de tăcerea căpitanului ; avea obrajii albiţi de paloare şi ochii încercaţi dc pîlpîirea aceea ascunsă. Aşteptă o clipă întors spre căpitan şi sperînd încă într-o revenire a lui. Dar indiferenţa totală a celuilalt îi risipi liniştea aşteptării aceleia pline de nesiguranţă. Ieşi şi mai supus, de parcă se tîra... Pe culoar însă, dădu ochii cu Gavrilă Constantin care apăruse pe neaşteptate în fund, adus şi el la interogatoriu şi simţi dintr-o dată că puterile îl părăsesc definitiv şi că toată încercarea lui dc a abate atenţia anchetatorilor eşuase...
Gavrilă Constantin, pensionarul care lucrase la magazinul „Lilas” de pe Smîrdan şi care mergea acum destul de des la agenţia „Pronosport” de pe Calea Victoriei, era cu totul altfel de om şi ţinu să arate asta el însuşi, de la început.
— Vă rog să-mi spuneţi de ce am fost reţinut ? ceru căpitanului.
— Doar n-aţi uitat aşa de repede ! îl preveni Dragnea şi-i arătă pungile şi sticluţele găsite la el acasă... Vă aparţin !...
— Mic ? sări iGavrilă... N-am avut niciodată aşa ceva !
Dragnea îi privi stupefiat faţa umflată, cu umerii obrajilor aprinşi de rotocoalele roşii-albăstrii, ochii mici şi rotunzi cu sclipiri răutăcioase, înghesuiţi de carnea buhăita. Gavrilă se uita pieziş şi agresiv, cerrndu'i cu cutezanţă socoteală că se găsea aici. Dragnea simţi însă re-
pede că tăcerea sa îi dăduse o siguranţă de care arestatul începuse să sc teamă şi vorbi aspru, scrîşnit :
— Dc unde ai astea ?
— Nu-mi aparţin, stărui Gavrilă.
— Atunci dc cc-ai semnat procesul-vcrbol ?
— Cc era să fac ?... Să fac scandal ?... Eraţi doar în casa mea şi nu voiam să mă ştie 'toată strada.
„Asta c înrăit de tot, îşi spuse Dragnea. E inutil să continui cu ,cl mai înainte dc a avea şi alte probe... L-aş putea însă confrunta cu Tica Zotu, cu Tudor Cristea... Nu este încă momentul ! hotărî mai apoi... Asta o pot face oricînd !“... Se ridică dc la birou pe neaşteptate şi sună să vină miliţianul să-l ia şi pc Gavrilă. Cînd îi făcu însă semn să plece, Gavrilă se împotrivi şi ceru din nou să i se spună pentru ce era reţinut.
— Lasă că ştii dumneata ! îl domoli Dragnea, autoritar.
Pe Bahman nu-l mai chemă ; se făcuse urziu şi se simţea obosit, lipsit de putere ca să mai încerce şi cu el... „E clar că sînt înţeleşi să nege orice”, îşi spuse Dragnea, şi se întrebă dacă nu-i reţinuse înainte de tiînp... Nu, aveau probe suficiente împotriva lor... Cei trei însă îşi dădeau scama dc gravitatea infracţiunilor comise şi căutau să cîştigc timp, să scape dacă se poate, sau să dea celorlalţi, de afară, posibilitatea să-şi ascundă faptele...
Dragnea îşi lăsa fruntea peste hîrtii şi retrăi astfel ceas cu ceas tot filmul acţiunii acesteia cc trebuia sa 'ducă la descoperirea completă a bandei care răspîndca ilegal clorura dc mercur... Plecaseră de la un „nevinovat” coafat la rece şi ajunseseră la depistarea unei întregi reţele de coafori şi coafeze care foloseau clandestin sublimatul... îi veni astfel în minte cazul coafezei al cărei
copil se otrăvise cu soluţie de clorură mercurică şi scăpase cu gîtul şi esofagul arse, nenorocit pe -toată viaţa... Căută în hîrtii şi dădu de buletinul de analiză al spitalului care salvase copilul şi care atesta că otrava nu fusese sodă caustică, cum declaraseră părinţii, ci clorură de mercur... Sună şi ceru ca a doua zi să fie invitată la miliţie coafeza de la salonul de lingă Obor...

O TREZIRE TÎRZIE, DAR PREŢIOASA

Dimineaţa, cînd Dragnea veni la serviciu, coafeza îl aştepta pe culoar, tăcută, puţin speriată.
— Cum se simte copilul ? o întrebă Dragnea, de-a dreptul.
— Prost, recunoscu ea şi-şi plecă privirile, mîhnîta şi încercată vizibil de remuşcări... Adică, reveni, se simte mai bine... da’ a rămas cu glasul gîjîit şi cîtcodată tot îl mai usturâ în piept...
— Noi am cercetat cazul, vorbi Dragnea cu blîndeţe şi urmărindu-i degetele care i se tot frîngeau pe un batic ce-l frămînta neliniştită pe genunchi... N-a fost sodă caustică, cum ai declarat, ci sublimat corpziv...
Femeia tresări şi-şi ascunse iar privirile, vinovată.
— Ştim, de asemenea, urmă Dragnea, ca de atunci ai renunţat să mai lucrezi cu sublimat şi asta ne-a bucurat...
— Soţul meu nu m-a mai lăsat, scînci femeia... A zis că asta ce-am păţit noi cu copilul a fost pedeapsa lui Dumnezeu !
Dragnea o lăsă să-şi şteargă ochii şi-i vorbi şi mai blînd :
— Tovarăşă Zamfir, poate mai ţii minte ele la cine ai luat sublimatul...
Femeia tăcu încurcată şi speriată acum de-a binclea, uitîndu-se pierdută la căpitan.
— Ne-ai fi de mare ajutor, adăugă Dragnea.
— Cum să nu ţin minte, îngăimă ca, şi se apucă să frămîntc iar baticul de pe genunchi... Păi, cît i-am blestemat cu după asta, ca dc la doi am luat, nici Dumnc- ‘ zeu nu-i mai scapă... Mi-au spus că c „încălzitor”, căpăta ca -curaj, că dacă ştiam că c otravă, nu mă băgăm... Prima dată, urmă ca, ceva mai liniştită, am luat dc la unul „nea Costică”, pe care l-am întîlnit pe Smîrdan, unde era odată magazinul „Lilas”...
— L-ai mai recunoaşte ?
— Sigur, întări femeia.
— Şi a doua oară ?
— A doua oară, de la un *pieţar,* un neisprăvit care mă pîndisc cînd m-am întîlnit cu „nea Costică” şi mi-a spus că-mi dă mai ieftin dacă iau dc la cl... Femeia se linişti cu totul şi încetă să-şi mai frămîntc degetele şi baticul pe genunchi... L-am găsit la un chioşc dc răcoritoare, urmă ca, pc-o străduţă care dă în Piaţa Unirii, pe chei...
. – Cum arăta ?
— Ceva mai tînăr ca ,jica Costică^... cu mustăcioară, şi ochi de viezure, şireţi...
Dragnea trase sertarul, scotoci între hîrtii şi scoase fotografia celor trei, surprinşi la bufetul „Aricş“.
—• Care e dintre ăştia ? o întrebă.
— Asta ! sc lumină coafeza şi rămase cu degetul pe chipul celui din mijloc, al necunoscutului cu mustăcioara şi şapcă jerpelită de postav.
— Altceva ? o întrebă Dragnea apoi. s
— Asta e tot, îl asigură femeia.
Dragnea se ridică mulţumindu-i şi-o conduse pînă la uşă. Apoi, sc întoarse la fereastra care era deschisă ca dc obicei şi trase adînc, în piept, acrul curat şi rece al dimineţii... Mărturisirile coafezei îi dăduseră date noi ; avea o probă în plus împotriva lui Constantin Gavrilă şi al lase, în sfîrşit, şi de urma „necunoscutului”. Sc întoarse la telefon, ridica receptorul şi ordonă să fie supravegheat chioşcul de răcoritoare de pe strada Halelor. Totodată, dădu semnalmentele lui lancu Nicolae.
în aceeaşi zi spre scară, în faţa chioşcului dc răcoritoare, lu semnalată prezenţa unuia cu mustaţă şi cam modest îmbrăcat. Cetăţeanul sc plimbă într-o parte şi alta ca la o jumătate de ceas, apoi intră în îmbulzeala din piaţă şi urcă scările halei de carne, unde mai pierdu un timp, ccrcctînd în fugă feţele cumpărătorilor. Se întoarse iarăşi la chioşcul dc pe strada Halelor şi în momentul cînd dădu să plece, un miliţian îl invită la, cea mai apropiată secţie de miliţie. Spre mîhnirca miliţianului însă, care era convins că pusese mina pe lancu Ni- colac, cetăţeanul, legitimat, avea alt nume : Stanică Marin.
— Unde lucrezi ? îl întrebă miliţianul dezamăgit.
— La întreprinderea de şampanie „Zarea”.
— Pc cine căutai ?
— Pc unul, lancu Nicolae, care lucrează p-aici, prin piaţă...
Peste tin -sfert .de oră, miliţianul era cu Stanică Marin în biroul lui Dragnea. Cercetat îndeaproape, Stanică mărturisi că-l cunoştea pe lancu Nicolae mai demult, de cînd fuseseră vecini, odată, pe Delea Nouă, şi că-l căutase pentru că avea să-i plătească o datorie mai veche cu care-l tot amina de la un timp.
— Dar pentru ce-ţi era dator ? îl întrebă Dragnea.

— Pentru nişte bani pe care i-am dat cu împrumut...
— Mulţi ?
— Şase sute de lei...
— Şi cînd l-ai văzut ultima dată pe Iancu Nicolac ?
— Acum vreo zece zile, spuse Stănică... Mă înţelesesem cu el ca în ziua aceea să-mi dea banii, că zicea că şi el are de luat din altă parte, dar m-am dus degeaba, că nu i-a dat nici lui...
Dragnea socoti că ziua de care vorbea Stănică nu era alta decît aceea în care Iancu Nicolae fusese văzut cu Cristea şi Gavrilă la bufetul „Arieş“... Rămase îngîn- durat, privind în neştire la Stănică, pentru că îl încerca o mihnire ascunsă, care-l îndurera... „Ce i-a trebuit lui să intre în afacerea asta ?“ se întreba, căci era clar că Stănică scosese staniolul de la întreprinderea „Zarea"...' Stănică era acolo manipulator în sala de expediţie : căra lăzile cu sticlele care aici se înfaşurau cu staniol şi hirtie, afară, la autocamioane. Părea un om modest şi tăcut, împovărat de greutăţi şi griji.
— Şi astăzi nu te-a mai aşteptat Iancu Nicolae ! spuse Dragnea într-un fel în care celălalt trebuia să înţeleagă că nici n-ar ii fost cu putinţă asta...
— Nu, ridică Stănică umerii.
— Dar poate că nu pentru bani îţi era dator ! îl fulgeră Dragnea cu privirile care-i deveniseră dintr-o dată tăioase.
— Pentru ce altceva ? tresări Stanică, întunecîndu-<se.
Dragnea se sculă de pe scaun liniştit, descuie un dulap verzui de metal şi aduse pe masă sulul alb-strălucitor de foiţă de staniol, pe carc-l găsiseră la Cristea acasă. .
— JPoatc pentru asta ! murmură el, fără să-l slăbească pe Stanică din priviri;
Stănică Marin îşi întoarse faţa de la el, copleşit de silă şi de ruşine, şi rămase nemişcat şi mut, cu bărbia în piept şi privirile în podea. Dragnea sună şi, pînă ce veni miliţianul să-l ia pe Stănică, alese o coală de hîrtie pe caro o întinse autoritar acestuia.
— Scrie tot ce ştii, îi spuse... Pe urmă, poţi să pleci... dar îţi vezi liniştit de treabă şi nu-l mai cauţi po Iancu Nicolac, că-l cauţi degeaba...
— Poate mă iertaţi, tovarăşe căpitan ? ! îndrăzni Stănică, c-o pîlpîire de speranţă în priviri.
— Lcgea-i lege, îl avertiză Dragnea. îţi vei uşura însă mult situaţia, dac-o scrii întocmai cum a fost...
Stănică Constantin ieşi cu hîrtia în mînă şi privirile în podea, împovărat şi trist...
în aceeaşi seară, într-o cămăruţă de pe Delea Nouă, din fundul unei curţi alungite, mărginită pe dreapta de-un şir de cămăruţe joase, cu uşile care dădeau direct afară, mărunte şi dese, fu găsit Iancu Nicolac. Era de felul lui cam ţigănos la chip, ca şi Baronul care speculase clo- rura do mercur la Brăila ; ba, încă, mai avea şi o mustaţă groasă şi scurtă, ca un ciucure de lînă neagră sub nas. Cămăruţa era destul de joasă, avea pereţii subţiri, de paiantă, şi păru dintr-o dată plina, cînd, pc lingă Iancu Nicolac, nevastă-sa şi cei doi copii care se agăţascră de poalele femeii, scîncind, păşi înăuntru şi miliţianul. După ce-l legitimă şi se încredinţa că mustăciosul este într-ado
văr Iancu Nicolae, miliţianul îşi răsuci privirile prin încăpere, încruntat, şi-l întrebă, imprudent :
— Aicea stai ?
— Numai iarna, zîmbi tuciuriul amar, încercat de-o zădărnicie a lucrurilor de care se lăsase dintr-o dată copleşit... Acuma, dacă s-a făcut timpul frumos, trebuie să ne mutăm în *curţile* de vară !
— Mă, se stropşi miliţianul, îţi mai arde de glumă ?
— Zău că nu ! îl asigură Iancu Nicolae, deznădăjduit.
Miliţianul îl puse apoi sa mute boarfele şi lucrurile, pe rînd, în mijlocul încăperii. înţelesese şi femeia că era vorba de o percheziţie şi se răsuci spre mustăcios speriată :
— Ce-ai mai făcut, Culac ?
— Am fluierat în biserică ! o repezi tuciuriul. Apoi, reveni, neputincios : V-am adus să crăpaţi, ce era să fac !...
— Fic-ţi-vă milă de noi, tovarăşe miliţian, se milogi femeia, şi nu ne năpăstuiţi !
— Spuneţi-mi mic ce căinaţi, se întoarse Iancu spre miliţian... că pierdem timpul degeaba !
— Tu ce crezi ? îl încercă miliţianul.
— Eu ştiu ? ! făcu tuciuriul, şmecher... Nu pot ca să gîcesc 1
— Ia gîndeşte-te !
— Carne ? întrebă el... Poftim ! izbucni dezarmat şi trase de pe poliţa de deasupra uşii un pachet cu hîrtie însîngcrată... Am luat-o din hală... mîinc dimineaţă, ma duceam s-o dau !
Miliţianul cercetă carnea înfăşurată în pachetul acela murdar şi infect, dar nu se mulţumi numai cu asta.
— Altceva ? întrebă el.
— Nimica... pc crucea mea, clacă mai este ceva dc ciordit aicea !
— Dar pc undc-s materialele de coafură ? îl luă miliţianul din scurt.
— Ei, să fii matale sănătos... Să mai fi avut pc-atî- tca !... N-au mai vrut alde „nea Costică“ să-mi dea, că zice că nu-s de încredere, că le stric afacerile şi-i dau dc gol !
— Mergi cu noi, hotărî miliţianul, ceea ce însemna că afară, la uşă, mai era un tovarăş dc-al său.
La miliţie, Iancu Nicolae îi povesti lui Dragnea dc-a fir-a-păr cum lua clorură de mercur de la Tudor Gris- tea, şi mai rar de la Gavrilă, şi cum o vindea în faţa chioşcului din strada Halelor cui apuca. Nu ştia prea bine cui vînduse pînă atunci şi nici cît anume vînduse. Mărturisi că el îl dusese pc Stănică, odată, la Constantin Gavrilă şi, dacă acesta nu le-a plătit prea bine „stanio- lul, a doua oară l-a dus la Tudor Cristea. întrebat care erau relaţiile dintre cei doi, izbucni cu admiraţie şi invidie :
— Ei, „nea Costică“ e baza... El c cu aprovizionarea...
— Da’ de unde ia el *încălzitorul ?*
— Dracu’ ştie! E copoi bătrîn, are legăturile lui, în sus !
— Dar de Bahman ai auzit ?
— Niciodată...
— Da' de ce tc-ai apucat dumneata dc astea ? îl cercetă Dragnea.
— Găsiţi-mi dumneavoastră o slujbă, da’ aşa, mai grasă şi mai bănoasă, şi nu mă mai apuc...
— O să-i găsim nevestei dc-acuma, îl înfruntă Dragnea. Dumneata ţi-ai alcs-o singur !
Dragnea ramase apoi tăcut şi rece, gînditor ; mustăciosul nu putea li în nici un caz persoana căutată ele ci.
Iancu Nicolae ieşi apoi cu miliţianul după el şi Dragnea se gîndi să-l cheme din nou pe Gavrilă Constantin, de care erau legate cele mai multe fire ; dar norle dovezi adunate împotriva acestuia erau acum atît de clare, incit amînă această întrevedere pe a doua zi. Amina, de asemenea, încă o dată, intîlnirea cu Bahman, pentru că voia mai îhtîi să stea de vorbă cu soţia lui, de la care spera să afle ceva mai mult.
Dragnea ascultă un timp liniştea de noapte a birourilor şi se ridică el însuşi obosit. încercă să dea de Leonte la telefon, să-l întrebe despre cercetările lui către sursă, dar acesta plecase şi-i lăsase vorbă că dimineaţa ar vrea să se consulte neapărat... „Bine, pe mîine atunci !“ îşi spuse Dragnea. Işi luă cascheta din cuier şi ieşi, dornic să simtă năvala acrului proaspăt şi răcoros. Afară era noapte, ca întotdeauna cînd – de la un timp încoace – ieşea de la birou. Coafurile astea „la rece” îi dăduseră mai mult de lucru, decît se gindisc la început...

LA UN PAS DE SURSA... ŞI-O VIZITĂ NEAŞTEPTATĂ

A doua zi, cînd se întoarse la birou, Leonte îl aştepta cu o informare completă asupra întreprinderilor care fabricau sau foloseau materialele sustrase şi speculate d banda infractorilor printre coafori şi coafeze. Pc ling pericolul atît de întins îndreptat împotriva sănătăţii publice, pc lingă folosirea ilegală a materialelor toxice şi
PC Q
asigurarea unor cîştiguri ilicite, în faţa lor se ridica acum problema descoperirii furturilor organizate din avutul obştesc. Era clar că la atîţia ani de la naţionalizare, nu mai putea fi vorba dc folosirea unor materiale dosite atunci. Dc asemenea, era exclusa posibilitatea preparării sublimatului coroziv în afara unei producţii organizate şi strict controlate ştiinţific, datorită gradului său dc toxicitate şi condiţiilor specifice dc fabricaţie.
— în Bucureşti, infractorii nu pot avea dccît o singura sursă, arătă locotenentul Lcontc, pe deplin convins... întreprinderea „Steaua”.
— Ai fost acolo ?
Desigur. Este o întreprindere, care, pe lingă alte substanţe chimice, fabrică şi clorură de mercur.
— Cunoşti- procesul dc producţie ?
— în general, da...
— în care punct crezi că ar fi posibilă o sustragere ?

Bineînţeles, după ce procesul de fabricaţie s-a în- cheiat... Numai că. chiar în acest moment, şi în acelaşi loc, şi chiar de aceiaşi oameni, pentru motive bine justificate de tehnica securităţii, clorura de mercur se împa- chereazā imediat în containere speciale... Folosirea ci trece apoi intr-un sistem organizat de stat, unde sustragerea este aproape exclusă...

— Ştii cine lucrează în secţia respectivă ?...

— Puţină lume. Procesul chimic are loc în nişte cuptoare speciale, supravegheate dc cîţiva lucrători chimişti. Sustragerea ar putea avea loc numai în momentul deschiderii cuptoarelor şi al împachetării...

— Ştii cine anume face asta ?

— Ştiu...

— Poate fi cineva suspectat ?

— Deocamdată, nu...

— Dar antecedente sînt ? S-a mai furat pînă acum ?

— Se bănuieşte, numai...

— Care este temeiul acestor bănuieli ?

— Acum doi ani, în 1961, în nişte cizme de protecţie, s-au găsit ascunse două pungi cu dorina dc mercur. Era după ieşirea lucrătorilor din schimb şi nu s-a putut descoperi făptaşul... De observat – accentua Leonte – că la toţi cei reţinuţi de noi am găsit clorura numai în pungi sau punguliţe... N-am găsit însă nicăieri nici o cutie din cele în care clorura iese din fabrică... Anul trecut, în timpul unor discuţii foarte aprige pentru reducerea consumurilor specifice, s-au găsit de cîtcva ori diverse cantităţi de mercur lichid aruncate în closet... Cineva cra interesat să păstreze nivelul ridicat al consumurilor specifice din acel moment...

— Tovarăşii dc acolo bănuiesc pe cineva ?

— Da... dar nu o pot dovedi cu nimic... Mai ales că cel care se batea pentru menţinerea actualelor consumuri speciiicc avea un motiv foarte serios : asigurarea purităţii depline a clorurii de mercur...

— Ai fişa celui suspectat ?

— Da... poftiţi.

— Supraveghcaţi-l ! hotărî Dragnea, după ce cercetă cu atenţie nota întocmită de serviciul de cadre al întreprinderii „Steaua^... Studiază din nou tot procesul de producţie, îl sfătui cl, în continuare, pe Leonte... Poate afli lucruri noi... Cercetează şi cum se face controlul la ieşirea din schimb... Cineva trebuie să scoată clorura de mercur afară...

Dragnea îşi aprinse apoi o ţigară şi-i ceru locotenentului Leonte. să continue.

— Cu staniolul c clar, urmă Leonte... Au fost sustrase dc la întreprinderea „Zarea^ cincizeci şi două de
kilograme de către nefericitul ala de Stanică Marin... Staniolul l-a vîndut apoi, prin lancu Nicolae, lui Tudor Cristea şi lui Constantin Gavrilă... Aici a fost de vină şi întreprinderea, căci n-a existat o evidenţă precisă şi nici un control riguros asupra folosirii staniolului...

— – S-au luat masurile necesare ?

— Acuma, da... Mai încurcată este însă situaţia cu benzile de aluminiu... Deşi totul este foarte simplu, nu avem pînă acuma nici un indiciu despre sustragerea lor... Cti ele lucrează o singură întreprindere : întreprinderea „Metalica* !... Benzile au lost primite în *ianuarie* 1963... Materialele găsite la Bahman, la „domnu' Nicu“, sau pe reţea sînt din acelaşi lot cu cele de la „Metalica”...

— Atunci, cum n-avem nici un indiciu ? se supără Dragnea... Benzile sînt sustrase de cineva din labrică şi t îndure bandiţilor ăstora!

— Evident, întări Leonte... Dar asupra «secţiei care lucrează cu benzi de aluminiu, după primele cercetări, e greu sa te pronunţi. E o secţie fruntaşă, cu muncitori unul mai bun ca celălalt, c-o puternică organizaţie de partid... Poţi să spui aşa, dintr-o dată : „Hei, la voi în secţie se fură ? !“

— Păi, dacă nu se fură, se supără iarăşi Dragnea, cine dracu scoate benzile din fabrică ? Sfînvul duh ?

— Nu ştiu, ridică Leonte umerii... dar mi-e greu să spun că hoţu-i printre cei din secţie !

— Bine, încuviinţă Dragnea. Ocupă-te atunci mai în amănunt de sittiaţia de la „Steaua*... La „Metalica* o să mergem amîndoi...

După plecarea locotenentului Leonte, Dragnea rămase încă la birou pînă cc-şi termina ţigara. începuseră să i so confirme bănuielile că materialele eraţi sustrase din

.avutul obştesc şi asta îl înfuria... Se ridica şi trecu cu paşi apăsaţi la fereastră, sa se mai liniştească. Urma să înceapă cercetarea lui Bahman Arion şi trebuia să-şi recapete, ncalterată, stăpinirea de sine. Curînd însă, renunţa din nou să stea de vorba cu Bahman ; simţise ca ştia prea puţine lucruri despre el şi se hotărî pe neaşteptate să-i facă o vizită acasă. Ieşi cu cascheta în mîna. sari într-o maşina şi-n mai puţin de cincisprezece minute era în uşa casei acestuia, apăsînd pe butonul soneriei, li deschise lina Bahman. soţia lui Arion, tăcuta şi supusă, speriată. Cînd îl văzu, tresări. încercată dc-o înfiorare rece, şi rămase într-o aşteptare mută, neliniştită. Avea capul înfăşurat intr-un ştergar gros, ca într-tin turban, picioarele încălţate în ciorapi de bumbac şi-n nişte pantofi de iarna, trupul îngroşat de cîteva pulovere închise pina la gît, iar în'cuier, gata pregătit, pardesiul. Dragnea o privi o vreme uimit, surprins mai mult de felul cum era îmbrăcată decît de laţa ci, alb-vineţie, aproape descompusă de nesomn şi zbucium. Femeia îşi desfăcu repede turbanul, îşi aruncă pe umeri şi gît un şal, intră în casă dc-şi luă un geamantan şi dădu să se îmbrace. în- găimind :

— Sînt gata, tovarăşe căpitan...

Dragnea îşi dădu seama dintr-o dală de starea de surescitare şi de nelinişte în care trăise femeia după arestarea lui Bahman. Tina Bahman se simţea desigur vinovată de tăinuire şi de încercarea de distrugere a cloruri! de mercur găsită asupra lui Bahman... „Dar poate că nu numai de asta D îşi spuse... Şi, deodată, îşi reaminti indicaţia colonelului-comandant, de a-şi concentra atenţia asupra lui Boiangiu, la care, după arestarea lui Bahman, l ina transportase un ghiveci de flori. Cum ajun*
t
sese comandantul la concluzia asta ?... Cînd cercetase dosarul răsfoit de colonel, Dragnea găsise în declaraţia lui Bahman, subliniate, tocmai rîndurile în care se căuta să se dovedească nevinovăţia Tinei... De asemenea, în nota miliţianului care supraveghease casa lui Bahman, după arestarea lui, comandantul subliniase tot rîndurile despre Tina, despre drumul ei, cu ghiveciul acela înflorat în braţe, acasă la Boiangiu... „Ce loc ocupă Boiangiu în bandă ? se întrebă Dragnea... Oare Tina este aceea care-i făcea lui Bahman legătura cu el ?... Posibil !... Dar de ce nici Tina nu s-a mai mişcat de atunci şi nici Boiangiu n-a oferit nici un semn de vinovăţie ?...“

Dragnea se smulse gîndurilor şi trecu pe lîngă Tina Bahman, în casă, în pas uşor, descoperindu-se. După cc-şi roti privirile prin încăpere, se aşeză pe un scaun, cu cascheta pe genunchi. Femeia înlemnise- în uşă, cu pardesiul în mînă şi geamantanaşul acela uşor, la picioare; ceva nedefinit şi tulbure, dar îngrozitor şi cumplit dq temut se înălţa şi se prăbuşea, în aceeaşi clipă, în gîn- durile şi simţirea ei.

— Am venit să stau de vorbă cu dumneavoastră, doamnă Bahman, spuse Dragnea, cu glasul blînd şi cu privirile deschise, aţintite asupra ci.

Femeia se fîstîci şi ieşi din încremenirea aceea, mu- tîndu-şi pardesiul cînd pe o mînă, cînd pe alta, satr îm- pingînd cu piciorul la perete geamantanaşul ce-o împiedica să păşească. După cc reuşi să agaţe iarăşi pardesiul, înaintă spre cl, pierdută. Apoi, rămase în picioare, în aceeaşi aşteptare tulbure şi mută, neliniştită. Era vădit neîncrezătoare în purtarea uluitoare a miliţianului, care venise nu s-o „ridicc“ – cum se aşteptase – ci „să stea dc vorbă cu ca“... Ştia, desigur, că nu de florile-mărului venise Dragnea la ca ; dar, oricum, e altfel cînd începe aşa...

— Ma ukja dumneavoastră, începu Dragnea cu sinceritate, şi nu înţeleg cc v-a făcut să v-apucaţi dc alacc- rea asta cu sublimatul... Casă aveţi (Dragnea ştia că c cumpărată dc cîţiva ani, cu banii scoşi din specularea clorurii de mercur), pensia vă vine regulat, copiii nu vă supără... Puteaţi'avea o bătrîneţc liniştită !

Femeii nu-i scăpă nuanţa cuvîntului „puteaţi” ; asta însemna că acum nu mai „puteau” şi speranţa care-i încercase atît de aproape inima i se spulberă dintr-o dată. Dragnea îi sesiză schimbarea şi-o întrebă de-a dreptul :

— Spuneţi-mi, de unde lua soţul dumneavoastră otrava aceea ? '

— Nu era otravă, încercă femeia să-l apere pe Bahman...

— Atunci, dc cc-aţF încercat s-o distrugeţi ?

Femeia tăcu o clipă, istovită parcă de gîndurilc ce-o frămîntau, dar încrînccnată încă, ascunsă.

— Dc unde să ştiu eu ? reveni ca... Dc la Raftopol poate, încercă să abată, pe nesimţite, atenţia căpitanului...

—. Bine, dc la el a luat-o mai demult, spuse Dragnea, într-un fel în care reieşea că ştiuse asta...
— Nu ştiu, mormăi femeia, înfiorată iar dc teamă... Dc cc nu-l întrebaţi pe el ?
Dragnea tăcu, îşi plecă privirile şi mormăi apoi, ca pentru sine :
— El se teme dc ceilalţi... şi nu ştie că toţi aruncă vina numai asupra lui !
Femeia ciuli urechile, clar nu se lăsa prinsa ele înţelesul cuvintelor căpitanului. Dragnea termină, se ridică, potrivindu-şi cascheta şi mormăi iar, dezinteresat :
— Credeam că vreţi să-l ajutaţi... Femeia se ţinu după el pînă la uşă, cu inima cit un purice de mică. Se vedea că se lupta cu ea însăşi, că un gînd o îndemna să vorbească repede, deschis, clar altele, mai multe şi mai puternice, o împiedicau... Dacă o s-aveţi ceva de spus, da- ţi-ne un telefon ! spuse Dragnea, şi-i întinse o hîrtiuţa pe care erau însemnate cîteva cifre...
Căpitanul Dragnea simţi că femeia ar fi vrut să-l întrebe ce e cu soţul ei, dar el ieşi anume grăbit, ca să nu-i lase timp să facă asta. Pînă la miliţie, se gîndi numai la T ina Bahman ; femeia se ştia într-adevăr vino- vatăf dar se ferea să dezvăluie ceva. Ea se împăcase cu gîndul că trebuia să fie reţinută şi aşteptase pregătită de asta, numai să nu dezvăluie sub nici o formă legăturile lui Bahman...
La miliţie, Dragnea intră nerăbdător şi ceru să-i lie adus de îndată Bahman.' Aşczîndu-se însă la birou, cu dosarul lui în faţă, îşi controlă încă o dată, cu asprime, gin- dtirilc şi-şi stăpini cu hotărîre sentimentele, căci simţea că începuse să-i fie silă de alacerist. Bahman^ intră cu paşi mărunţi, încercat de teamă şi cu ochii puţin mijiţi, cuprinşi de şiretenie, ascunşi după sticlele mari ‘şi groase ale ochelarilor. Faţa-i mare şi prelungă, altădată cărnoasă şi plină şi poate cu pieliţa alb-viorie, netedă, arăta acum ca o minge dezumllată, cu obrajii şi guşa lăsate uşor, ca la hîrciogi. O paloare statornică, neobişnuită îi schimbase în aceste zile culoarea pielii... „L-a măcinat frica !“ gîndi Dragnea şi-i făcu semn să se aşeze... Bahman se aşeză ca pe ouă, livid, doar pe-o margine de scaun, dar cu privirile nemişcate, lipite parcă de faţa căpita-
nului... Ce n-ar fi dat cl ca să cunoască în clipa aceea gîndurile lui Dragnea ! Dc acest lucru depindea în între gime situaţia sa şi sc amăgea astfel cu ideca că, aflînd gîndurile celuilalt, cu o fulgerare dc clipită mai devreme, şi-ar fi putut pregăti răspunsurile şi i-ar fi răsturnat raţionamentul ce trebuia sa ducă la stabilirea vinovăţiei lui. Dragnea pierdu însă cîteva clipe, într-o aşteptare ciudată ; căuta în minte tonul cu care trebuia să vorbească, asemenea unui cîntăreţ, nota de început a cinte- cului.
— Ce cauţi la noi, domnule Bahman ? îl întreba cl pe afacerist.
— Pc mine mă întrebaţi ? zbîrnîi ca o coardă glasul tremurat al celuilalt... Dacă dumneavoastră nu ştiţi !...
— Ei, ştim noi,”reveni. Dragnea... dar nu prea înţelegem cum dc ai ajuns dumneata în situaţia asta...
— Situaţia asta dumneavoastră aţi creat-o...
— Doar nu ţi-am ascuns noi clorura de mercur şi benzile de aluminiu în magazia de lemne !... Aşa ceva numai Gavrilă susţine ! scăpă Dragnea neobservat.
Bahman tresări insa ascuns, cu faţa mîngîiată de-o umbrire care trecu grăbită.
— Şi nici declaraţiile celor cărora le-ai vîndut clorura de mercur şi benzi dc-aluminiu nu le-am scris noi, con-, tinuă Dragnea cu glasul dur, ameninţător... Poftim ! spuse cl, răsfoind hîrtiilc din dosar... Mărgean Rely, din Lupeni... Dinu Viorica, din Cîmpina... domnu’ Nicu, din Corabia... Şi tot aşa, dc la Ploieşti, Bacău, Huşi, Turnu- Severin, Călăraşi...
Răspunsurile pe care şi le pregătise cu minuţiozitate Bahman în liniştea zilelor şi nopţilor dc cînd fusese adus la miliţie sc dovediră dintr-o dată fără rost. Căpita-
nul nu-l mai întrebase ce şi cum, de cînd şi cu cine făcea afacerile cu chimicale interzise de lege, ca el să-şi pregătească pas cu pas argumente înşelătoare şi mincinoase... Nu ! El îl întreba mai mult şi dintr-o dată ! Dc ce ?... Ceea ce însemna că ştia ceva, sau poate to.t !... Cît ştia căpitanul Dragnea ?... Asta ar fi vrut să cunoască în clipa aceea Bahman...
— Nu cunosc asemenea nume ! negă el.
— Poate cunoşti atunci pe lancu Nicolae, pe Tudor Cristea, pe Gavrilă Constantin.
— Nu cunosc, scutură Bahman capul mare şi alb, dar încremeni cu ochii la căpitan, lipsit de putere, dezarmat.
— Soţia dumitale spune că-i cunoşti !
Dragnea se aştepta ca Bahman să nege şi pretinsele informaţii ale soţiei sale ; acesta însă îşi lăsă capul în palmă şi cîteva minute tăcu nestingherit, copleşit de îngrijorare şi teamă.
— Sper că nu i s-a întîmplat nimic soţiei melc ! îndrăzni Bahman, cu rugă... E aici ?
Dragnea îşi aduse aminte din nou de sublinierile comandantului şi-l întrebă pe infractor de-a dreptul, grăbit :
— Vrei să-i vorbeşti ?
Bahman înţelese că şi soţia lui era adusă la miliţie şi-şi lăsă iarăşi capul în jos.
— Poftim, îl îndemnă Dragnea, împingîndu-i telefonul în faţă... Dacă vrei, poţi să-i dai un telefon... Am fost astăzi pe la dumneavoastră pe acasă şi am vorbit destul de mult cu ca ! adăugă apoi, în trecere, şi parcă fără interes...
Bahman însă tresări şi-l privi neîncrezător şi rece ; dar cînd îşi dădu seama că într-adevăr căpitanul ar fi putut să ştie de-acum totul de la Tina, încremeni şi-şi simţi
spinarea atinsă dc un fior dc gheaţa. Murmură apoi ceva neînţeles, îşi trase iarăşi gulerul, căci simţea că are nevoie iar dc aer, şi-şi lăsă capul în palme, înfrînt.
Dragnea îi întinse cîtcva foi dc hîrtie şi sună să fie scos dc la cl.
— Trebuie să scrii şi de la cine ai clorura dc mercur ! îl avertiză căpitanul.
— De la Raftopol, spuse Bahman...
— Ei, asta a fost odată, la început. Raftopol e mort de mult.
Bahman făcu cîţiva paşi, cu privirile în podea, şi lu iarăşi oprit :
— Şi despre benzile de aluminiu sa scrii... dc unde le ai.

„APUCAŢI ZALA... IMEDIAT!**

Declaraţia lui Bahman, mai completă decît a tuturor celorlalţi la un loc, confirma că, într-adevăr, cl şi Gavrilă Constantin erau cei care aprovizionaseră reţeaua coaforilor şi a coafezelor cu clorură dc mercur şi benzi dc staniol şi aluminiu. Dar nici Bahman nu dezvăluise legătura lor în sus, spre întreprinderile care produceau sau foloseau aceste materiale. Faptul acesta îl obligase pe Dragnea să îndrepte toată atenţia colectivului său asupra cercetărilor începute la „Steaua” şi la „Metalica”'.
Locotenentul Leonte urmări mai pe îndelete procesul de producţie al clorurii dc mercur, fază cu fază, şi ajunse din nou la concluzia că sustragerea acesteia nu era posi-
bilă decît în momentul împachetării ci pentru expediţie. După ce era închisa în containerele în care sc transporta şi sc păstra, furtul era aproape imposibil, fiecare cutie fiind sigilată şi numerotată. A luat cîtcva cutii chiar din lotul de expediţie, le-a desfăcut şi le-a reeîn- tărit, dar n-a lipsit nici măcar un gram. A observat însă că din şarjele dc clorură de mercur, pc care le dădeau dc fiecare dată cuptoarele electrice în care avea loc reacţia, mai rămînea o cantitate dc praf care nu umplea întot- deauna ultima cutie. Leonte se gîndi pe bună dreptate că numai în aceste cazuri putea fi sustrasă o oarecare canti tate dc clorură de mercur. Şi asta cu atît mai mult cu cît aceste mici cantităţi scăpau dc sub controlul’ riguros făcut întregului lot de cutii. începu să urmărească, astfel, ce sc întâmpla cu aceste mici cantităţi de la o zi la alta... Aşa putu vedea că praful din cutie era uneori într-o cantitate mai mică decît aceea lăsată în ajun ; ceea ce idovedea că sc sustrăgea, într-adevăr, clorură dc mercur. Din cei cîţiva lucrători chimişti, care făceau operaţia descărcării cuptoarelor şi împachetau sublimatul, Leonte bănuia pe unul, Bobescu, fost înainte de eliberare agent de poliţie şi recalificat, cu cincisprezece ani în urmă, ca operator chimist... Tocmai el fusese cel care sc opusese anul trecut reducerii consumurilor specifice de materiale !
Şi astfel, cînd Leonte fu înştiinţat într-o zi că a dispărut ceva din clorură dc mercur Lisată în ultima cutie, întări controlul do la poartă, lâ ieşirea din schimb. Dar nu se găsi nimic ; nici asupra lui Bobescu, nici asupra alt cuiva ; clorură de mercur fusese, totuşi, scoasă din întreprindere, Şi alte drumuri, în afară de cel către casă, Bobescu nu făcu în seara aceea.
Peste cîteva zile însă, lui Leonte i se semnală din nou dispariţia unei cantităţi de clorura de mercur. Leonte însuşi asistă la controlul de la poartă, urmărind îndeaproape toate mişcările celor care ieşeau, precum şi ale portarului. Observă astfel că portarul pipăia pieptul şi apdi corpul lucrătorilor, de la subsuori în jos, uitînd întotdeauna să le controleze şi mîinilc ridicate. Leonte începu atunci să cerceteze cu privirea mai ales mîinilc celor care treceau pe lîngă portar. Cînd veni şi Bobescu la rînd, unul înalt şi bine legat, cu faţa puţin brăzdată şi ochii aprinşi, scînteictori, văzu că are mîneca puţin umflată, de parcă avea ceva înfăşurat pe mînă, dar nu-l reţinu ; îl lăsă să treacă mai departe, în voie, nestingherit.
Seara însă, Bobescu Ion fu văzut intrînd cu o servietă neagră în mînă, îmbrăcat subţire şi elegant, într-un costum uşor de primăvară, gri-vincţiu, într-o curte de pe o străduţă de pe lingă Calea Plevnci, în spatele Operei de Stat. Ieşi apoi destul de repede cu aceeaşi servietă în mînă şi scrutînd, în fugă, într-o parte şi alta, străduţa aceea pustie, umbrită prea mult de cele două şiruri de castani. Casa în care intrase şi-şi deşertase servieta era însă de mult sub observaţie; acolo stătea Boiangiu Gheorghe, cel la care dusese soţia lui Bahman ghiveciul.

A doua zi, Bobescu îşi văzu nestingherit de lucru şi nu se mai atinse de clorura rămasă în cutie. Dar nu trecură decît cîtcva zile şi cutia în care mai rămăsese praf de clbrură mcrcurică se goli din nou ; Bobescu fu acum controlat în mod special la poartă şi reţinut. Pe mîinilc lui fură găsite, înfăşurate pînă la umeri, două pungi lungi şi subţiri, din material plastic, pline cu clorura de mercur.

Bobescu fu anchetat apoi pe îndelete şi, după ore întregi de chinuitoare, dar răbdătoare întrebări, Dragnea
stabili cu ci, pas cu pas, cum sustrăgea clorura de mercur şî cum o vindea, apoi, lui Boiangiu Ghcorghc, cel care stătea pe lingă Calea Plcvnci şi la care fusese cu cîteva seri în urmă. După o socoteală sumară, în ultimii ani, Bobescu scosese din întreprindere aproape trei sute ele kilograme dc clorura de mercur. După declaraţia lui, toată aceasta cantitate fusese vîndută lui Boiangiu Gheor- ghe, care la rindul său ii aproviziona pe Bahman şi pe Gavrilă ; Bobescu susţinea că el nu cunoscuse pe nimeni altcineva în alară de Boiangiu.- „De fapt, aşa se şi explică de ce a putut el fura atîta timp nedescoperit !“ îşi spuse Dragnea.

Totodată, acţiunea asta dc sustragere a clorurii de mercur fusese bine chibzuită ; Bobescu nu se lăcomisc niciodată să ia mai mult de unul, două kilograme, adică atît cît îi încăpea lui pe mînccă ; dar luase în mod regulat, ceea cc făcuse ca producţia să aibă un nivel aproape constant şi un consum specii ic de materiale invariabil. Brâu şi perioade cînd nu putea scoate clorura dc mercur din întreprindere, sau zile în care se teme să facă asta ; Bobescu era obligat atunci să menţină cît dc cît nivelul cantităţii produse şi de aceea arunca uneori mercur lichid sau chiar clorură-praf la canal.

La fel dc chibzuit era şi în legătură cu drumurile pe caro le făcea acasă la Boiangiu ; nu se ducea de fiecare dată la el ; strîngca mai întîi în servieta aceea neagră cam patru-cinci kilograme şi abia după asta se repezea pe străduţa cu castani de lîngă Calea Plevnci. Drumul acesta îl făcea cam de două ori pe lună şi dc fiecare dată primea cîtc o mic dc lei. Boiangiu insista mereu să-i aducă mai des şi mai multă clorura dc mercur, căci cererea celor care-o răspîndcau printre coafeze era din ce
în cc mai marc ; Bobeseu insa nu riscase niciodată pîna acum ; el respecta cu stricteţe regula sustragerii unor cantităţi mici şi aproape zilnice, fapt carc-i asigura o securitate maxima. Aşa se explică de ce nimeni din întreprindere nu sesizase lipsa sistematică a unor mici cantităţi dc sublimat, şi poate că lucrul acesta nici n-ar li lost descoperit aşa dc curînd, dacă organele de miliţie n-ar fi dus cercetările legate de folosirea clorurii dc mercur în coafură pină la capăt. Cantitatea redusă a clorurii de mercur sustrase mărise însă valoarea ei şi asta făcuse ca Baronul s-o poată vinde la Brăila cu un leu gramul.

Căpitanul Dragnea îşi dădu scama că se găsesc într-un moment important al cercetărilor. Îl chemă şi pe Leonte de la „Metalica” unde căuta să descopere furtul benzilor de aluminiu, şi alergară amîndoi la colonel. Acesta îi ascultă cu liniştea ochilor săi sinilii şi blînzi, şi 1 urnind stîngaci, tăcut, prevăzător.

— Acum – tresări el după un timp, într-un mod neobişnuit de grăbit, şi strîngînd în acelaşi timp pumnul în aer, ameninţător — JBoiangiu reprezintă zala de care trebuie să apucaţi imediat... rapid şi cu hotărîre !... Desco- – perindu-I pe el, prin surprindere, vom avea întreg lanţul în mînă... şi în jos, către reţeaua coafezelor carc-au folosit clorură de mercur, pentru că cl îi aproviziona şi pe Bahman, şi pe Gavrilă... şi în sus, către sursele dc aprovizionare... prin cl putem afla mai repede şi cine aducea benzile dc aluminiu dc la întreprinderea „Metalica” !

Întors în birou, Dragnea ceru relaţii urgente despre Boiangiu. Află astfel, imediat după prînz, ca Boiangiu fusese mai înainte patron dc frizerie renumit; împreuna cu soţia sa, coafeză dc meserie, avuseseră un marc salon dc coafură în Piaţa Kogălniceanu. După cc s-au înscris

în cooperativă, cl a lucrat într-o frizerie de pe bulevardul Schitu Măgureanu, iar soţia sa, intr-uu salon dc coafură dc lîngă Gara dc Nord. în timpul liber însă, Boiangiu ■lucra acasă, în mod clandestin, „coafuri la rccc“.

A TREIA COAFURA DE PROBA

Dragnea socoti că era mai bine să-l surprindă şi pe cl folosind materialele sustrase,’ pentru că Bahman şi Gavrilă – cei cărora el le vînduse clorura dc mercur şi benzile de aluminiu – fiind reţinuţi, nu l-ar mai fi putut prinde cu aceste materiale decît destul dc tîrziu, cînd şi-ar fi creat alte legături, sau poate niciodată, dacă cl s-ar fi alarmat dc arestarea lui Bobescu. Fu astfel nevoit sa facă apel din nou la înţelegerea Jeniei şi puse mina pc telefon...

— Jeni, începu cl, vinovat... cum îţi mai stă coafura ?

— Rezistă încă, mormăi fata prudentă...

— Credeam că mai ai nevoie, o încercă Dragnea, zîm- bind. Mai este un singur coafor care ţi-ar mai putea face o asemenea coafură... şi asta numai pînă astă-scară !

— Mulţumesc, sc sperie fata. Nu mai am nevoie...

— Credeam că vrei totuşi să te mai coalezi o dată !

— A ! izbucni ca supărată, căci înţelese în sfîrşît insistenţa căpitanului... Vrei să-mi fac, desigur, o nouă „coafură de probă“ ? !... Vezi, urmă ca răutăcioasă, nu pricepeam de ce ţi-ai adus tocmai acum aminte de mine !

• – Jeni, strigă Dragnea în aparat... nu c numai asta !..» E ultima „probă? ! o rugă cl... O să fiu apoi mai liber, şi...

— Nu, îngăimă fata, mulţumesc.

Dragnea rămase cu receptorul în mină, încurcat ; îi păru rău că fata se supărase şi-şi aminti de ochii ei mari şi negri, codaţi, carc-l priveau atît de şăgalnic cînd intra cu buletinele de analiză. Cercetările asupra lui Boiangiu nu sufereau însă nici o amînare şi începu să se gîndească grăbit la o altă fată care l-ar putea ajuta. în clipa aceea însă, ţîrîi prelung telefonul şi ridică receptorul ; recunoscu glasul laborantei şi faţa i se lumină dintf-o dată de zîmbet.

— Am început să-mi tratez părul, spuse Jeni, bosumflată încă... Dă-mi adresa !

— .Vin cu şi ţi-o aduc, sări Dragnea recunoscător... Sînt îndată la tine !

Şi în aceeaşi zi, spre seară, Jeni urca visătoare pe strada umbrită de castani de lingă Calea Plcvnci. Intră într-o curticică pavată cu cărămizi întinse pe lat şi sună la o uşă cu rama de metal şi geamurile galbene cu faţa zgrunţu- roasă. îi deschise chiar Boiangiu, grăsuţ şi jovial, volubil, îndatorat. După felul cum se mişca, vioi şi îndemînatic, în ciuda celor aproape cincizeci de ani, arăta a fi un om întreprinzător şi sigur de sine, descurcăreţ, nu ţi-ai fi putut închipui că tocmai el ar învîrti o afacere ca aceea cu clorură de mercur. Fata îi spuse, sfioasă, c-ar fi vrut să-i facă el coafura, aşa cum a văzut ea la o colegă dc-a ei, şi că are nevoie chiar în seara aceea, căci trebuia sa se ducă neapărat undeva. Boiangiu o măsură totuşi binevoitor şi, înţelegînd că nu putea fi nici un pericol, o invită să intre.

— în cîteva minute sînt al dumneavoastră, îi arătă el un scaun... îi aduse apoi pe masă cîteva reviste de modă şi-o îndemnă : Alegeţi-va, vă rog, coafura care vă place...

Curînd însă, soneria zbîrnîi prelung şi Jeni se ridică de deschise uşa. Dragnea intră grăbit, urmat de un alt ofiţer, care se opri în uşă. La semnul fetei, el pătrunse în camera de dincolo dc peretele dc sticlă. Boiangiu îi ieşi în inumpinare la lei de volubil, fără să se sperie nicidecum că erau de la miliţie.

— O clipă numai, se rugă el de Dragnea. Să termin cu doamna ?

Pe scaun era o doamnă bondoacă şi grăsuţă, cu ceafa şi umerii cărnoşi, cu o claie dc par blond, decolorat, aproape argintiu, vălătucit pe capul rotund şi mic, um- 1 ai, şi cu rochia cu Iran juri ca la perdele, trasă puţin de pe genunchi. Deoarece Dragnea ii şoptise numai coaforului că sînt de la miliţie, doamna se alinia /în oglindă, lără să-l bage prea mult în seama pe noul venit.

— Rîndul trecut, a zis *dumnealui* ca unele m-am *făcut* aşa frumoasă? chicoti ea... La coafeză, zic... că ştii, nu-i place să am de-a face mult cu bărbaţii !...

După ce o concluse pe grăsuţă pină la uşă, coaforul se adresă fetei carc-l aştepta tăcută pe scaun, cujun calm netulburat :

— Vă iau îndată, cîteva clipe numai...

Pătrunse apoi în camera alăturată, unde Dragnea începuse să adune grijuliu sticluţele -de pe măsuţă, şi se plecă supus :

— La dispoziţia dumneavoastră !

Căpitanul Dragnea îl potoli însă la fel de politicos, chemă ofiţerul de afară şi începură percheziţia. Dar, spre surprinderea lui, care ştia de acum dc la Bobcscu că fostul patron era depozitarul clorurii de mercur, în casa lui Boiangiu nu găsi nimic altceva decît sticluţele de pe măsuţă şi ghiveciul de pămînt smălţuit şi înflorat cu gal-
ben şi cu verde, adus de Tina Bahman după arestarea soţului ei.

— Poate puteţi să-mi spuneţi ce căinaţi, se arata Boiangiu binevoitor.

— Ştii dumneata, îl avertiză Dragnea.

La miliţie, Boiangiu nu recunoscu nimic la început. Cînd lu confruntat însă cu Bobescu, se îngălbeni dintr-o dată, de parcă i se golise inima de sîngc chiar în clipa aceea ; dar îşi regăsi repede cumpătul şi negă c-ar fi primit vreodată clorură de mercur de la Bobescu, cum pretindea acesta că i-a dat. Poziţia lui potrivnică îl lacu pe Dragnea să-l confrunte cu Bahman şi Gavrilă... Bah- man intră impasibil şi rece, liniştit, căci se învăţase acum cu interogatoriile, dar tresări şi se Irînse dintr-o dată cînd îl văzu pe Boiangiu.

— Îl cunoşti ? îl luă Dragnea din scurt, repede şi cu . tonul ridicat... Cine e dumnealui ?

— Boiangiu Gheorghe, recunoscu Bahman, în slîrşit... El ne dădea clorură dc mercur şi benzile de aluminiu...

Boiangiu încercă şi de data asta să nege tot, dar Dragnea nu-i lăsă timp prea mult şi, după Bahman, il aduse şi pe Constantin Gavrilă.

— Cine e dumnealui ? îl întrebă el la fel dc aspru, . repezit.

— Boiangiu Gheorghe, mormăi Gavrilă, înfrînt, înţe- Jcgînd că totul fusese dezvăluit.

— De undc-l cunoaşteţi ?

— El ne dădea *încălzitorul!*

— Clorură de mercur, îl corecta Dragnea... De unde luai, domnule Boiangiu, clorură de mercur ?

— Mi-o aducea domnu' Bobescu dc la „Steaua"...

— Dar benzile dc aluminiu cine Ic dădea ?

Vică Pavelcscu de la „Metalica", mărturisi coaforul.

FIRELE TOTUŞI SE INTÎLNESC...

Peste cîteva clipe alţi doi milîţicni^conduşi de locotenentul Leonte, plecară la Boiangiu acasă, să facă o noua percheziţie, iar Dragnea ccrcctă în amănunţime cum se stabiliseră legăturile între Boiangiu şi ceilalţi trei...

Pînă mai acum zece ani, Boiangiu cumpărase clorura de mercur de la Bahman şi Gavrilă, pe cînd aceştia erau vînzători şi gestionari la „Lilas" şi „Raftopol". După aceea, alţi cîţiva ani găsise clorura de mercur, tot cu ajutorul lor, de pe la foştii patroni ai magazinelor de chimicale, care dosiseră o parte de materiale înainte de naţionalizare. Cînd şi Bahman, şi Gavrilă, şi foştii patroni terminaseră rezervele lor, Boiangiu rămăsese dintr-o dată fără clorură de mercur şi toată activitatea salonului său de coafură din Piaţa Kogălniceanu era din zi în zi periclitata. Atunci renunţă în cîteva luni la salon, intră în cooperativă ca meseriaş, dar nti renunţă să caute o nouă sursă de aprovizionare cu clorură de mercur, ca să-şi asigure mai departe cîştigul pe care i-l aducea salonul. Intră astfel în legătură cu Bobescu Ion de la întreprinderea chimică „Steaua"... Cum ? îl cunoştea dinainte, de cînd Bobescu era agent de poliţie şi-l ajutase să scape de nişte lucrători cam guralivi, care erau mereu nemulţumiţi şi-i spărseseră într-o noapte toate geamurile şi oglinzile salonului...

— Dar de benzi de aluminiu cum făceai rost ?

— în 1956, începu Boiangiu, agitat şi morocănos, căci îşi pierduse calmul şi jovialitatea, am vîndut jumătate din locul meu de casă lui Vică Pavelescu, maistru şi şef de secţie la „Metalica"... Cînd şi-a făcut casa. Pavelescu şi-a căptuşit uşa de la intrare cu benzi de aluminiu, bă-
Tute frumos .în ţinte... aşa cum se bateau uşile, odată, cu fier forjat sau cu aramă... Am luat o bucăţică de tablă dc aluminiu şi-am încercat-o cu soluţie dc sublimat... Se încălzea mai bine ca staniolul !

Căpitanul Dragnea întrerupse interogatoriul acestuia şi plecă cu o maşină şi alţi doi ofiţeri la Vică Pavelescu acasă.

în curte, chiar lingă scara lui Boiangiu, dădu de Leonte şi de ceilalţi miliţieni, care cotrobăiau intr-un dulap lipit de perete afară.

— Am găsit ascunzătoarea, îl lamuri Leonte, şi-şi îndreptă lanterna spre o groapă care se deschidea sub fundul detaşabil al dulapului... În groapa asta erau citeva roţi dc benzi de aluminiu şi un ghiveci mare de pămint, smălţuit, înflorat, la fel cu cel adus dc Tina Bahman, plin cu pungi dc clorură de mercur...

La miliţie, Vică Pavelescu dezlegă şi misterul felului în care sust ragea benzile de aluminiu din fabrică, fapt pentru care locotenentul Leonte sc chinuise şi sc îndîrjisc aproape două săptămîni. Pavelescu nu era.şeful secţiei în care sc foloseaţi benzile dc aluminiu, ci al unei secţii mecanice, alăturate. Cînd aduceau căruciorul încărcat cu benzi dc la magazie, muncitorii opreau dc obicei lingă uşa care despărţea cele două secţii şi care era mai puţin umblată. în timpul pauzei dc prînz, Vică Pavelescu deschidea uşa, lua cîtc o roată şi o ducea nevăzut la ci în birou. în zilele cînd le scotea din fabrică, rămînca cu treburi pînă scara tîrziti, cînd ascundea roţile în gen- ţilc motocicletei cu care ieşea vîjîind pe poartă. Uneori, le scotea chiar ziua în amiaza mare, dar atunci lua la spate pc cîte.cineva din colectivul dc conducere: pc contabilul-şcf, pc directorul adjunct, pc ingincrul-şef şi chiar pc responsabilul cu cadrele şi treceau pc lîngă
muncitorii carc-şi aşteptau rîndul, salutaţi cu respect de portar.

— Dar cum îţi explici că n-ai fost totuşi prins pînă acuma ? îl încercă Dragnea înciudat.

— Cine s-ar fi gindit la asta ? mărturisi Vică Pave- lescu, cu ochi de copoi... Mă bucuram de prestigiu !

Seara, tîrziu, căpitanul Dragnea şi locotenentul Leonte se aflau din nou în biroul colonelului-comandant. Dosarul lăsat pe măsuţa dintre ei era de data asta închis, cum, de asemenea, închis era şi dosarul din faţa colonelului. Ofiţerii fumau tăcuţi şi mulţumiţi din ţigările servite de colonel, ascultîndu-i în acelaşi timp indicaţiile pe care le dădea în vederea întocmirii concluziilor de învinuire. Colonelul se oprea cîteodată ginditor şi trăgea din ţigară prelung, ţinînd-o în felul lui, stîngaci, cu degetele strînse şi drepte, întinse,, aproape lipite de buze. După cc socoti că spusese tot despre cele cc aveau de făcut ceilalţi doi ca să încheie, definitiv cu cazul „coafurilor la rece", dezvoltă nişte idei mai generale pe linia prevenirii infracţiunilor de felul acesteia, a sustragerilor de bunuri din avutul obştesc.

La despărţire, cînd colonelul reveni la masă, să se aşeze, căci aproape totdeauna vorbea plimbîndu-se, locotenentul Leonte mai întîrzic o clipă în picioare.

— îmi permiteţi, tovarăşe colonel ? întrebă el.

— Poftim, îngădui colonelul atent...

— Aş vrea să vă întreb, continuă Leonte interesat, pe cc v-aţi bazat cînd v-aţi oprit asupra lui Boiangiu ca asupra unuia care ne ducea direct la sursă ?!...

I

— Să-ţi explice Dragnea ! zîmbi colonelul stinjcnH şi arătă cu creionul înspre căpitan... Reveni cu modestie : Pe declaraţia lui Bahman, carc-şi apăra înfricoşat soţia... pe legătura acestuia cu Boiangiu... Ai văzut ghiveciul cu sublimat găsit la Boiangiu ? Nu era greu de ghicit... Aşa-i, tovarăşe Dragnea ?

— Aşa c, tovarăşe colonel ! confirmă căpitanul.

Apoi, salută şi se îndreptă spre uşă, cu gîndul la intil- nirca cu Jeni din seara aceea...

STELIAN SÂRBU

COMBRмATIA

„VOINEA ET COMP."

îl primi maiorul Ichim, şeful ele cadre, un bărbat mic de statura, cu parul rar şi alb, învăluindu-l cu o privire ce putea exprima şi curiozitate şi un fel dc bunăvoinţă anticipată. Cu o politeţe, care căpitanului Voinea i se păru puţin ironică, îl invită să ia loc pe scaun ; şi Voinea luă loc. Dintr-o privire cuprinse încăperea mică şi sim- plă, cu pereţii albi, pe care soarele, ce pătrundea prin perdelele fine dc tul, juca umbre subţiri şi petice Ile lumină ; fişetul, de un verde oxidat, trona masiv şi mut într-un colţ, iar lingă fereastră – un birou acoperit cu un cristal, pe care se odihneau cîtcva dosare cti coperţi care fuseseră dc un alb imaculat. Lui Voinea i se păru ca această încăpere completa într-un anume fel personalitatea maiorului, părea o carte de vizită a acestuia.

După ce îl invitase să ia loc, maiorul Ichim se strîn- sese parcă pc scaunul acela din spatele -biroului şi parca şi mai mărunt dccît era în realitate. Tăcea, cti ochii fixaţi pc un colţ al cristalului, şi Voinea se simţi puţin stingherit de această tăcere, deşi, la urma urmei, n-avea nici un motiv. Ichim îşi ridică privirea din colţul cristalului şi îl fixă cu ochii săi albaştri, în care Voinea desluşi un licăr dc mirare şi naivitate.

— Aveţi unde locui ? îl întrebă simplu Ichim, ca şi cum ar fi continuat o conversaţie întreruptă. întrebarea îl surprinse pe căpitanul Voinea şi, cum nu era pregătit, bîigui un *nu,* pe care Ichim îl înţelese mai mult din miş-
carea buzelor, decît îl auzi. Şi, cum lui Voinca i sc păru că Ichim aşteaptă o explicaţie, continuă, cu acelaşi glas încet, ascunzînd parcă o jenă, care lui Ichim i sc păru nejustificată :

— E prima oară cînd vin în acest oraş, tovarăşe maior, n-am nici prieteni, nici cunoscuţi...

— Sînteţi căsătorit, tovarăşe căpitan ?

Voinea încuviinţă din cap şi Ichim îşi mută iar privirea pe colţul cristalului. Spuse, după o pauză :

— O s-o rezolvăm cumva... Deocamdată, nu chiar aşa cum ar trebui... Nu stăm chiar pc roze cu locuinţele.

Voinea ridică uşor din umeri, intr-un gest nedefinit, pe care Ichim nu putu să-l interpreteze decît ca pe un gest de resemnare sau, în alt caz, ca un gest de înţelegere în faţa unei situaţii fără echivoc. Ichim sc uită din nou la Voinca, de data aceasta mai insistent.

înfipt parcă în scaun, Voinea făcea impresia că c mai masiv decît i se păruse lui Ichim la început. Ţaţa arămie, fruntea uşor boltită, părul şaten, tuns scurt, în care licăreau fire albe, buzele nu prea cărnoase, strînse, bărbia mai mult pătrată decît rotundă trădau o încăpăţînate pe care, foarte uşor, ai fi putut s-o iei drept răutate sau voluntarism anarhic. Şi lui Ichim i sc păru ciudată această înfăţişare a lui Voinca, care contrazicea comportarea timidă, liniştită şi glasul molatic, fără intonaţii.

— Aţi fost repartizat la judiciar, spuse Ichim, rupînd ideea discuţiei dinainte.

— Ştiu, tovarăşe maior, răspunse Voinca... Mi s-a spus să trec pe la dumneavoastră şi apoi să mă duc la tovarăşul căpitan

Dumitru, şeful judiciarului.

Ichim descoperi, în sfîrşit, în glasul căpitanului altceva decît timiditate şi, în sinea sa, îşi spuse că oamenii nu trebuie judecaţi după prima impresie pe care ţi-o fac.

— Şi-acum să revenim la problemă, spuse Ichim, iar căpitanul îl privi contrariat : „Despre ce problemă e vorba ? La care problemă să revenim ?“

— La hotel nu puteţi rămîne, răspunse Ichim întrebării pe care Voinea nu o rostise. Ar fi o soluţie, clar... Uitaţi, tovarăşe căpitan, pînă rezolvăm cum trebuie, o să vă mutaţi la mine...

— Cum ? ! făcu Voinea, ca şi cum n-ar fi auzit bine.

— ...Eu stau împreună cu mama şi soţia... E cam departe, dar c linişte... Avem trei camere... Casa e cam veche, dar e sănătoasă... încălzire cu lemne, dar nu-i nici o nenorocire...

. – Nici nu mă gîndesc, tovarăşe maior, răspunse repede Voinea.

— Uite ce-i, se ridică Ichim, netezindu-şi părul rar... Uite ce-i, repetă el, mic să nu-mi umbli cu d-astea...

Voinea se ridicase şi el, maşinal, dc pe scaun, şi rămase surprins dc brusca metamorfoză a maiorului. 'Îl tutuise pe neaşteptate, ca pc un copil pc care-l certi. Şi ochii lui Ichim nu mai exprimau acea mirare şi naivitate, ci un început de supărare şi o hotărîre care nu admitea replică. Voinea voi să spună ceva, dar renunţă.

— Ne-am înţeles, spuse maiorul aşczîndu-se iar şi revenind la politeţea aceea, pe care Voinea, la început, o considerase puţin ostentativă şi ironică. Vă prezentaţi şefului de la judiciar, iar la prînz, mergem împreună la hotel, luăm bagajele şi...

2

Locotenentul Nccula se îmbolnăvi pe neaşteptate, tocmai... „cînd ar fi trebuit mai puţin”, după cum spunea căpitanul Dumitru, şeful judiciarului.

— Tovarăşe căpitan Voinca, o să prcluaţi cazul dc la Necula, îi spuse Dumitru... Ştiu, ştiu, continuă el, pă- rîndu-i-sc că Voinca ar vrea să obiecteze cumva, e greu să continui treaba începută dc altcineva, dar... asta-i situaţia. Dc altfel, o să te pun în curent cu toate problemele. Dacă cumva tc... împotmoleşti, vii să ne consultăm...

Voinca n-avea dc gînd să facă nici o... obiecţie, nu-i stătea în fire aşa ceva ; aşa că îl surprinsese neplăcut remarca lui Dumitru şi, mai ales, acel „împotmoleşti”. Avea impresia că Dumitru anticipa, după părerea lui Voinca. nejustificat, felul cum se vor desfăşura lucrurile. O singură „circumstanţă” îi acordă Voinca lui Dumitru : şeful judiciarului nu-l cunoştea bine ; nu era decît o săptămînă de cînd lucrau împreună ; totuşi ar fi putut fi mai puţin anticipativ, în cazul dc faţă.

Voinea strînscsc buzele şi ochii i se îngustară, iar Dumitru îl întrebă.

— Ce, s-a întîmplat ceva ? Cumva... nu-şi termină fraza, ci îl privi puţin nedumerit pe Voinca.

— Nu, nu s-a întîmplat nimic, tovarăşe căpitan, răspunse Voinea înccrcînd să schiţeze o umbră dc surîs care să neutralizeze înfăţişarea sa dc acum cîteva clipe... Dumitru mormăi un *bun,* lungind pe *u,* iar Voinca înţelese că Dumitru voia, de fapt, să-i spună că poate să plece. Ceru permisiunea să părăsească biroul şi căpitanul Dumitru încuviinţă printr-un *da* grăbit...

...Infractorul, un omuleţ pirpiriu, cu ochii negri, alunecoşi ca untdelemnul, îl luă repede.

— Bine că aţi venit dumneavoastră, don’ şef, că era, pă libertatea mea, să fiu băgat şi pă bune şi pă rele.

— Lasă fleacurile, îi spuse Voinea, plictisit, fără să ridice glasul... Prin urmare, recunoşti nouă furturi... Zii mai departe... I Tai, că n-am timp... Să nu mă faci să ţi le spun cu, că pe urmă ne supărăm... E clar ?

— E clar, don’ şef... Puteţi să spuneţi dumneavoastră, da’ nu mai ştiu nimica...

Voinea îşi aminti că şeful său îi atrăsese atenţia, chiar de dimineaţă, că Nache, adică hoţul, mai era implicat (la asta duseseră cercetările lui Necula) în spargerea ma- gazinului „Auto-Moto“, ai cărui autori nu fuseseră • încă identificaţi. Şi el, adică Voinea, urma să afle adevărul de la Nache. Aşa că Voinea îl întrebă :

— Da’ cu piesele de maşină, pe care le-ai vîndut, cum c ?

Nache îşi puse palma pe inimă :

— N-am vîndut nici o piesă, don’ şef... Ştiu unde vreţi să m-aduceţi... Şi don’ şef Necula m-a întrebat... Ai milă de mine, don’ şef, da’ p-asta zău că n-am făcut-o eu... Asta-i sector de stat... avut obştesc... cunosc legea... mă topeşte rău... N-am luat un fir de la stat, don’ şef... M-am ferit ca de foc... Ştiu ce-nseamnă să ai dc-a face cu stătu !... N-am lucrat decît pă particulari...

— De ce nu vrei să fii om de treabă ? îl întrebă Vpi- nca, cu o blîndcţe care lui Nache i se păru rău prevestitoare.

— Don’ şef, spuse Nache cu fruntea brobonită de sudoare, zău că sînt cinstit...

— Serios ? făcu Voinea. Dacă eşti aşa cum zici, • atunci de ce minţi, măi Nache, ai ? Şi pentru furturile pe care le-ai recunoscut a trebuit să-ţi pună întîi probele în faţă... Este aşa sau nu ?

Nache înghiţi în sec şi îşi umezi buzele. Voinea îi văzu degetele galbene de nicotină şi îşi spuse că hoţul era un fumător vicios. îi întinse o ţigară şi cutia cu chibrituri. Urmări gesturile lacome cu care Nache îşi aprindea ţigara, îl lăsă să tragă cîteva fumuri şi apoi îl întrebă :

— Hai, cum e cu furtul de la „Auto-Moto“ ?

Nache nu răspunse. Trăgea precipitat din ţigară, as- pirînd cu poftă fumul iute şi părea că se codeşte...

— Zii, Nache, că n-am timp...

— Cum să fie... aşa cum v-am spus...

Voinea înţelese că hoţul, dacă l-a luat pe *nu* în braţe, nu va mai mărturisi nimic. Dădu ordin ca Nache să fie trimis la arest, iar el se duse în biroul căpitanului Dumitru să-i raporteze situaţia...

Seara, cînd se înapoie acasă, pe masa din camera pe care Ichim i-o cedase, firesc, ca şi cum ar fi fost de la sine înţeles că acolo trebuia să locuiască şi nu în altă parte, Voinea găsi un plic nedesfăcut. Scrisul subţire de pe plic, cu literele rotunde, desenate parcă, îl recunoscu imediat şi, fără să-şi scoată pardesiul, îl apucă nerăbdător, sfîşiindu-i grăbit o margine din care scoase foile de hîrtie. începu să citească lacom, umezindu-şi buzele pe care le simţea uscate. Rîndurile se înşirau unele după altele, cu aceleaşi litere subţiri, de parcă peniţa ar fi atins hîrtia cu sfială. Citi pînă la capăt, apoi mîna ce ţinea scrisoarea îi căzu dc-a lungul corpului ; hîrtia foşni subţire, strigîndu-l parcă pe nume, dar Voinea nu auzi nimic, şi parcă în cameră se făcu deodată întuneric, mobilele ascunzîndu-şi contururile sub o pînză ireală de umbre ce pătrunsese prin geamul deschis, trimisă anume de vîntul primăvăratic ce îndoia perdelele uşoare.

Pînza părelnică de umbre dispăru undeva, pe acolo pe unde intrase, chemată de noaptea cu stele puţine.

şi Voinea se aşeză pc marginea patului. Reluă cititul dc la cap, oprindu-sc la fiecare frază, monologînd în gînd cu fiecare cuvînt, argumentînd, justifieîndu-se. Dar rîn- durile subţiri erau neînduplecate, îi răspundeau tăios, cu lungi paranteze, întrerupîndti-i monologul, elesfiinţîndu-i argumentele, respingîndu-i justificările, cu o încăpăţî- narc violentă, pc care nimeni şi nimic n-ar fi putut s-o îmblinzcasca.

Renunţă la această lupta tacită carc-i macina liniştea şi, cu gesturi mecanice, îşi dezbrăca pardesiul.

...Auzi poarta trintită uşor, apoi paşi în curte şi îşi spuse că se înapoiase Ichim cu soţia din oraş. Mai firziu, cineva ciocăni în uşa. Răspunse.

— Am văzut lumină şi mi-am zis că nu te-ai culcat, îi spuse Ichim intrind în cameră.

— Da, nu m-am culcat încă, răspunse Voinea şi, pe neaşteptate, nici el nu-şi dădu seama cum izbucni, sur- prinzindu-l pc Ichim :

— Tovarăşe maior, aş vrea sa vă spun ceva !

Ichim sc aşeză pc scaun, măsurîndu-l curios cu privirea. „Te ascult, spunea întreaga înfăţişare a lui Ichim, hai, dă-i drumul, băiete.“ După prima explozie, Voinea rămase descumpănit. Nu ştia cum să înceapă. Poate că ar fi trebuit să se stăpînească, să pară calm, să lase lucrurile să sc sedimenteze, să sc gîndcască asupra lor. Dar acum nu mai putea da înapoi. Făcuse primul pas, şi Ichim aştepta să-l facă şi pc următorul. Lui Voinea îi trecu prin minte să spună altceva, dar... „inspiraţia^ fugea dc cl şi, cu cît căuta s-o prindă, cu atît sc îndepărta mai mult... La urma urmei, dc ce să nu-i spună lui Ichim ? După toate cele petrecute, Ichim era singurul om căruia ar fi putut să-i spună.

— E vorba dc soţia mea, începu Voinca nehotărît... Involuntar, privirea lui Ichim căută pe masă, şi Voinca înţelese cc căuta maiorul. îi arătă scrisoarea şi continuă : Am găsit plicul, vă mulţumesc...

— Este cumva bolnavă? întrebă, în slîrşit, Ichim.

— într-un fel, da, răspunse Voinca... De lapt, nu-i bolnava...

— Nu înţeleg nimic, se ridică Ichim de pe scaun...

— Eu sînt de vină că nu înţelegeţi... de lapt nici cu nu înţeleg... adică, înţeleg ceva...

Ichim se aşeză din nou pe scaun.

— Dacă vrei să-mi ceri o părere şi crezi că te pot ajuta, atunci începe cu... începutul...

Voinca îi povesti, cu dese întreruperi, cu largi paranteze, în care-şi argumenta propriile gînduri, aşteptînd o încuviinţare a maiorului Ichim. Maria, soţia sa, îi scria-, că îşi menţine hotărîrca pc care o luase dc a nu veni în oraşul în care Voinca fusese

mutat. „O înţeleg, căuta Voinca s-o disculpe pe Maria, nu vrea să-şi părăsească oraşul, rudele, prietenii, dar şi ea trebuie să mă înţeleagă pe mine.“ -
— Cînd i-ai spus că eşti mutat ? îl întrebă Ichim.
— Chiar în ziua cînd mi s-a spus şi mic.
— Şi ?!?...
— A zis că ca nu părăseşte oraşul pentru nimic...
— Ai raportat şefului dumitale situaţia?
— Ce era să raportez, tovarăşe maior ? Că nevas- tă-mea nu-i de acord ?... Şi-apoi, m-am gîndit că o să-i treacă...
— Foarte rău ai făcut, spuse Ichim. Prin urmare, v-aţi despărţit certaţi... Şi nici aici n-ai spus nimănui. Dacă nu veneam astă-scară să te găsesc sub primul mo-
meni al necazului pricinuit ele scrisoare, ai li continuat să ţii în dumneata totul...
— Poate, tovarăşe maior...
— Şi acum cc ai dc gînd să faci ?
— Să-i scriu... Da’, ce să-i scriu ? O cunosc, c încăpăţînată...
— Adică, vrei să spui că are personalitate... Hm !
— l-ie şi personalitate, admise Voinea. Dacă încă- păţînarea şi personalitatea sint sinonime...
Ichim nu dădu curs remarcii lui Voinea. Clătină numai din cap...
— Asta nu-i treabă... Apoi continuă, ridicînd puţin glasul : în definitiv, principalul c că ţii la ea... Lasă, lasă, nu-ţi mai zburli sprînccncle, dacă ţi-ar fi indiferentă, nu te-ai zbuciuma atît...
Voinea voi să-i răspundă ceva, dar tăcu. în cameră se lăsase tăcerea. O gîză, beată dc primăvara timpurie, îşi încerca forţele într-un dans rotund în jurul becului. Şi lui Voinea i se păru că şi el se învîrtea ameţitor într-un cerc din care nu se putea desprinde. Iar afară, prin faţa ferestrelor, curgea noaptea începutului de primăvară, ca o apă imensă cu stele.

3

Cazul „A.M.“, cum era numit prescurtat cazul furtului dc la magazinul „Auto-Moto”, era de o simplitate exasperantă. Nu în sensul că existau indicii precise cine comisese furtul prin spargere, ci pentru că nu rămăseseră nici un fel dc urme. Spărgătorii „lucraseră curat” ; tă-
t
iascră belciugul oblonului cu un cleşte puternic, şi apoi deschiseseră uşa cu chei potrivite. Nu devastaseră magazinul : furaseră piese scumpe, care să nu ocupe un volum marc. Valoarea furtului se ridica în jurul sumei de douăzeci de mii de lei. Nu se găsise decît o singură amprentă pe lacăt, străină dc amprentele salariaţilor magazinului : fusese căutata la cartotecă, dar fără rezultat. Voinea răsloise dosarul, citise materialele primelor constatări, declaraţiile, privise fotografiile, stătuse de vorbă cu ofiţerii care fuseseră la faţa locului, dar nu aflase nimic care să-i dea un fir de pornire a cercetărilor. Căpitanul Dumitru nu voia să-l lase să orbccăic în necunoscut. Voinea intui că acesta voia să-l ajute. Dumitru îl chemă la cl şi, împreună, întoarseră cazul pc toate feţele ; îi sugeră ipoteze, întocmi cu cl cu cerc larg de bănuiţi, în care îl incluse şi pc Nache, mai ales că hoţul, la un nou interogatoriu, se cam încurcase puţin...
„Păcatele mele, don’ şef, îi spuse Nache lui Dumitru, cum era'să mă bag eu pa sector de stat?... Iar de vîn- dut piese, poate mai demult... Adică ce zic eu mai de- „mult, în viaţa mea n-am vîhdut d-astca...“
„Ascultă, Nache, nu umbla cu fleacuri, că nu-i bine... Pentru tine nu-i bine... Doar ne cunoaştem, ai mai fost pe-aici...”
Dumitru îşi pierduse vremea degeaba. yNachc susţinuse cu tărie că n-are nici un amestec în furtul de la „Auto- Moto“. Iar cînd Dumitru îi spusese lui Voinca ce-i declarase hoţul, Voinea începuse să se înfurie.
— Mare ticălos e Nache ăsta. Acum îl cunosc. E în stare s-o vîndă şi pe maică-sa.
Voinca sc liniştise. Dumitru tăcea, părînd că sc gîn- deşte la o sugestie măcar.
— Ar, merita, ticălosul ăsta..»
— O să-i dea tribunalul ce merită, îl potoli Dumitru...
Nu-şi începu cercetările de la locul furtului. Dacă cumva cineva de la magazin era amestecat în „afacere” ? se întrebă Voinea în primul moment.
Porni lotuşi pe urmele lui Nachc. Voia să epuizeze această ipoteza, mai întîi, mai ales că asupra acestuia planau bănuieli nu lipsite dc temei.
După trei zile, alia că. în scara spargerii, Nache băuse în oraşul B., care se alia la cincizeci dc kilometri de’ locul furtului, cu o femeie, despre care se spunea că era concubina sa. Ospătarul care-i cunoştea şi pe Nachc şi pc Emilia, femeia la care locuia hoţul cînd venea în oraş, îi spuse că. în seara aceea. Nachc se cam dondănise cu însoţitoarca sa, care voise să plece din restaurant.
Astea se întîmplaseră pe la şapte seara. Pc la ora opt, Emilia se ridicase dc la masă şi plecase, lăsîndu-l pc Nache singur. Nache o aşteptase să se întoarcă, dar femeia nu mai revenise. înjurînd dc unul singur, Nachc băuse pahar după .pahar, pînă ce se îmbătase crunt şi începuse să plîngă, izbindu-se cu pumnii în cap. Dc- abia il putuseră scoate afară pc la ora douăsprezece noaptea.
Ospătarul îl văzuse agăţîndu-sc de gardul de vizavi şi începînd să lălăiască un cîntcc fără noimă. Emilia venise la restaurant a doua zi şi întrebase dc Nache, apoi plecase repede...
Deci, Nache nu putea fi implicat în spargerea de la magazinul „Auto-Moto“. îi spuse acestea şi lui Necula, care se însănătoşise şi îşi reluasc cercetările. Necula, după ce îl ascultă atent, ridică din umeri, adică „dă-l naibii de hoţ”.
Căpitanul Dumitru îi spuse, însă, lui Voinea :
— Nache a fost văzut dc cineva vînzînd nişte del- cotiri... Din păcate, n-am putut da de urma cumpărătorului... Numai dacă omul care m-a informat nu s-o li înşelat... S-ar putea şi asta...
— Dar în două locuri, în acelaşi timp, Nache nu putea să fie, spuse Voinca, şi Dumitru îi dădu dreptate, după care adăugă :
— Chiar dacă el n-a participat la spargere, nu-i exclus să-i cunoască pe spărgători şi să fi încercat sa plaseze piesele furate.
După ce plecă din biroul lui Dumitru, căpitanul Voinea se întîlni cu Ichim care îl invită în biroul său.
— Cum merge ? îl întrebă Ichim.
— Aşa şi aşa, răspunse cam fără chef Voinea.
Ichim ar fi voit să-l întrebe, dc fapt, dacă-i scrisese sau nu soţiei, dar văzîndu-l posomorit, renunţă. Şi intui că supărarea provocată dc încurcătura cazului „A.M.“ era amplificată şi dc situaţia lui familială. Ar fi vrut să-i întindă o mînă de ajutor, dar îi era teamă să nu-l jignească, să nu-l răscolească mai rău. Dar dc făcut trebuia să facă ceva. Mai schimbă cîteva cuvinte cu Voinea şi, după cc acesta părăsi biroul, plecă şi cl la şeful regiunii, căruia îi povesti tot necazul căpitanului Voinca. Iar peste două orc, se alia în tren, într-un compartiment de clasa întîia, şi răsfoia o carte, ca un călător mulţumit cc se îndreaptă spre casă.
Voinea stătu de vorbă cu responsabilul magazinului „Auto-Moto“, îi ceru o nouă declaraţie, apoi stătu de vorbă şi cu ceilalţi salariaţi, deşi avea sentimentul că de altundeva trebuia reluat firul.
întors la regiune, se întîlni pe scări cu Necula, care-l prinsese de mînă :
— Vin de la tribunal, tovarăşe căpitan... I-au dat patru ani lui Nache.*.. La dumneavoastră cum merge ?
îl privi pe Necula în ochi. îl lua cumva peste picior ? Dar ochii lui Necula erau sinceri şi Voinea îşi spuse că prea făcea procese de intenţie tuturor. îi răspunse supărat :
— Prost, aşa merge...
— Tovarăşe căpitan, dacă firu’ nli-i tot de la Nache, să nu-mi mai ziceţi pe nume... N-am avut probe, că scoteam tot de la el... Şi ştia parcă, al dracului, că n-a suflat o vorbă... A mai trecut pe la noi acum doi ani...
Se despărţi de Necula şi intră în biroul căpitanului Dumitru.
— Altă spargere ; de data asta, alt oraş, în oraşul T., îi spuse Dumitru şi tot. la un magazin „Auto-Moto“... Dar hoţii n-au putut fura nimic, au fost surprinşi de paznic...
— Să stau de vorbă cu paznicul, poate că sînt aceiaşi infractori...
— Imposibil acum. Paznicul se află în spital. A fost lovit în cap şi nu şi-a revenit încă... Medicii spun că în două, trei zile, se va putea vorbi cu el...
Voinea îşi muşcă buza nervos.
— Mă duc la faţa locului, tovarăşe căpitan. \

9 – Urmele nu sc şterg

— Ţi-am şi făcut ordinul dc serviciu, treci pe la secretară să-l iei, îi răspunse Dumitru întinzîndu-i mina.

5

Se afla singur în compartiment. Trenul alerga nepăsător răsuflînd regulat. Prin faţa geamului, Voinea vedea cîmpia cum se rotea, întinsă, cu verdele griului de-o palmă, peste care părea că se lasă cerul primăvăratec.

Dintr-o dată, Voinea se simţi trist şi singur. În staţii unde oprea trenul, o larmă uşoară dc glasuri ii risipea gîndurile, dar, după ce trenul lăsă în urmă gara şi. prin faţa geamului începea să se rotească iar monoton cîmpia, Voinea începea să fie stăpînit dc aceeaşi stare apăsătoare. „Poate că între spargerea aceasta şi cea dinainte nu-i nici o legătură, şi merg pe o pistă falsă“, căută cl să iasă din starea apăsătoare. Şi, brusc, se înfurie, fără să-şi dea seama. Monologa în gînd, cu aceeaşi furie : „în definitiv, nu-s Mafalda să le ghicesc...”

Coborî din tren, şi oraşul T. îl intimpină cu larma uşoara a străzii din spatele gării. Voinea porni la îneîm- plarc pe strada principală ce ducea dc la gară spre centrul orăşelului. Raionul dc miliţie trebuia să se găsească pe undeva, pc-acolo. întîlni un miliţian în drum şi-l întrebă. Raionul se alia vizavi dc sfatul popular.

Chiar de la intrare,[3] îl întâmpină ordinea şi curăţenia, în faţa uşii, un grătar de metal şi, alături de el, un ştergător din iută, iar pe uşă, un afiş mare, care te izbea chiar cum puneai mina pe clanţă, invita la grijă pentru ordine şi curăţenie. în sala de aşteptare, .scaune înşirate de-a lungul pereţilor, o masă cu cristal, sub el formulare dc cereri şi extrase din diferite instrucţiuni, iar pe
masă, două călimări şi o jumătate de duzină de tocuri, lingă un tampon cu sugativă verde.

Voinea se legitimă ofiţerului de serviciu, acesta dădu un telcion şi apoi făcu semn aghiotantului să-l însoţească la comandantul raionului.

Comandantul raionului, care lui Voinea i se păru neverosimil de tinăr pentru funcţia pe care o avea, îl invită să ia loc, iar Voinea intră direct în subiect. Comandantul raionului îi explică cum se desfăşuraseră evenimentele şi înşiră pe birou un set dc fotografii şi, alături de ele, puse belciugul care fusese tăiat tot cu un cleşte puternic. întrebă de paznicul care surprinsese infractorii, şi comandantul raionului îi spuse că dăduse telefon ia spital, chiar cu o jumătate de oră înainte de sosirea sa. Paznicul se afla în afară de orice pericol ; a doua zi, se putea sta de vorbă cu el...

Voinea îşi trecu ziua la magazinul unde se încercase spargerea, şi în discutarea ipotezelor cu ofiţerul de la raion care se ocupa dc această cauză. Luă masa de prînz la restaurantul din centru, iar după-amiază se înapoie la miliţie.

Seara, dormi la unicul hotel din orăşel, într-o cameră micuţă şi fu trezit dc cîteva ori în cursul nopţii de scîrţîitul scărilor dc lemn şi dc uşile trîntitc cu putere.

Prost dispus, dimineaţa achită nota de plată şi se duse la raion. De acolo, împreună cu comandantul raionului, se deplasă la spital, unde se afla internat paznicul.

...Străbătură un coridor curat, conduşi de o soră care-i introduse în rezerva în care se afla paznicul, după care, discret, dispăru.

Paznicul se afla întins în pat, cu un pansament enorm în jurul capului, ca un turban. Voinea îi ghici, prin pătura cc-l acoperea, trupul voinic, bine proporţional, şi se
întrebă cînc putuse să-l doboare pe acest bărbat şi, mai ales, cum...

— Şi-acu’ mă doare capu\ spuse cl ca o scuză parcă, încercînd să se ridice. Apoi, către comandantul raionului : Tovarăşe maior, n-aveţi o ţigară ?

— Dc avut, am, dar să nu ne prindă sora, îi spuse maiorul.

— Aş, încerca să-l convingă paznicul, nu intră ca cît sînteţi dumneavoastră aici...

Maiorul îl privi pc Voinea şi, după ce aprinse o ţigară, i-o dădu paznicului. Acesta trase un fum, se înecă şi începu să tuşească.

— Ţi-am spus cu ? zise maiorul, deşi nu-i spusese nimic.

— Trece, făcu paznicul, şi maiorul deschise puţin fereastra.

— Tovarăşul de la regiune, spuse mai ţîrziu maiorul, ar vrea să ştie cum s-a întîmplat...

— Hm, făcu paznicul, fixîndu-l pe Voinea cu ochii obosiţi. Hm, făcu a doua oară, dacă pun mîna pe cl, îl rup...

Paznicul începu să povestească profcrînd la fiecare frază ameninţări la adresa celui cc-l adusese în starea aceasta.

— După miezul nopţii, tocmai fumasem o ţigară, mi s-a părut ceva nelalocul lui şi i)ti m-am minţit... M-am apropiat tiptil... şi ăştia dc la lumină, se înfurie el, numai în faţa magazinului n-au bec, şi cu le-am spus, lua-i-ar dracu’... Am văzut unu’ lingă oblon, aplecat, şi l-am somat... Pînă să se ridice, din spatele meu a ţipat o femeie : „Săriţi, mă omoară !“ Am întors capu’, nici io nu ştiu cum, şi ăla, Crîstosu’ lui, m-a pocnit cu ceva în cap... M-am trezit aici...

‘ Aceasta era toată declaraţia paznicului... Nu ştia nici cum arăta cel care-l lovise, nici dacă fusese unul singur sau mai mulţi...

La plecare, paznicul îi mai ceru maiorului o ţigară, iar maiorul îi lasă tot pachetul... Cum se petrecuseră lucrurile după doborîrea paznicului, Voinea ştia dc la comandantul raionului. Atras dc ţipetele femeii, un cetăţean care se îndrepta spre casa dăduse de corpul rănitului şi, alarmat, anunţase spitalul... Voinea stătu de vorbă şi cu cetăţeanul care descoperise paznicul rănit, dar acesta nu-i putu da nici o informaţie în plus. Auzise numai tropote de paşi, pe după colţ, şi apoi, pîrîitul unei motociclete...

6

Căpitanul Dumitru ascultă atent raportul lui Voinea şi, după ce termină, nu-i puse nici o întrebare.

— Cred că ar fi bine, tovarăşe căpitan, spuse Voinea, să continui investigaţiile în oraşul B., unde se află Emilia, femeia la care venea din cînd în cînd Nache... Hoţul e amestecat în primul furt de la magazinul „Auto- Moto“... De altfel, e unicul fir pe care-l avem...

Căpitanul Dumitru fu dc acord cu el şi-i spuse să-l ia şi pe Nccula, să lucreze împreună.

— Am să lucrez cu Nccula,- dar, deocamdată, ar fi bine ca cl sa rămînă în oraş, să mai culeagă unele informaţii despre cei din cercul de bănuiţi. Cum termină, aranjez cu cu cl să ne întîlnim...

Voinea plecă singur şi ajunse în orăşelul B. după- umiaza. Luă o cameră la hotel şi ieşi pe strada princi-
pală, pe care parcă întreg oraşul, chemat de primăvară, ieşise să sc plimbe. Şi în mijlocul mulţimii, simţi şi mai apăsător singurătatea. Strada nu era prea lungă. Oamenii sc plimbau într-un du-te-vino ameţitor : o sulă – cincizeci de paşi înainte, o sută cincizeci de paşi înapoi. Dacă l-ai li întrebat pc oricare dintre ci dc ce face asta, te-ar fi.privit mirat şi n-ar fi ştiut ce să răspundă. Dar nimeni nu-i întrebase şi nici ci nu sc întrebau. Cînd începu sa se însereze, şirurile sc subţiară, iar pe la nouă şi jumătate, strada era aproape pustie. Iar luminile becurilor, în loc să o anime, îi furară şi ultimele perechi ce porniră spre casc. Voinea simţi că îi era foame şi intră în restaurant. Ospătarul, care îl cunoştea şi pc Nachc şi pc concubina acestuia, îl recunoscu pc Voinea cu care avusese o discuţie cu o saptămînă în urmă. Sc grăbi să-i iasă înainte, dezlipindu-se dc colţul imensului frigider- vitrină.

— Aţi venit iar pc la noi, cu cc să vă servesc ?

Voinea acceptă ce-i propuse ospătarul... Friptura nu era rea, iar vinul uşor acrişor avea un iz dc butoi... Din obişnuinţă, plăti ospătarului înainte dc a termina de mîncat:

•— Avem şi dizeuză, îi spuse ospătarul cu un zîmbet pro fesional.

Dar Voinea nu-i răspunse. Şi orchestra atacă un tango languros, executat cu aproximaţie, pc care Voinea nu-l mai auzise dc aproape trei ani.

Localul se umpluse. Plutea un fum subţire şi un zumzet dc voci, din care nu puteai înţelege ceva.

îl văzu pc ospătar oprindu-sc lingă bar, unde o femeie tînără, blondă, surprinzător de drăguţă, cu trăsături regulate, îl întreba ceva. „Emilia, ca este”, işi spuse Voinea. Femeia îşi roti privirea prin local, pentru o
Irintură dc secundă ii prinse şi privirea lui Voinea, apoi, alene, se îndreptă spre ieşire, după ce-i adresă citcva cuvinte ospătarului.

— Asta-i lemeia lui Nache, Emilia, îi spuse ospătarul apropiindu-sc de masa lui Voinea. întreabă de el, dacă nu l-am văzut cumva...

Voinea dădu din mînă indiferent, adică : „Nu mă în- teresează“, strivi ţigara de scrumieră şi părăsi restaurantul. „Trebuie să intru în discuţie cu ca, s-o cunosc... Poate allu cumva ceva mai mult despre Nache“, îşi spuse.

Emilia se alia înaintea lui, la vreo cincizeci de metri ; mergea încet, ca şi cum ar li aşteptat pe cineva. Voinea iţiţi pasul şi, ajuns în dreptul ci, îşi potrivi mersul după al ei.

— Mi-a lăcut impresia că aşteptaţi pe cineva, spuse el.

Femeia surise. Voinea mai mult îi ghici surîsul .decît îl văzu. îl ghici după răspunsul ei :

— în cricc caz, nu pe dumneavoastră...

Voinea desluşi în răspuns o invitaţie indirectă dc a continua conversaţia, o espectativă care se voia decentă.
— Sînt singur în păcătosul ăsta dc tîrg, în care lumea se culcă o dată cu găinile, continuă jovial'Voinea.
— Nu vad carc-i vina mea, spuse Emilia. Nu eu v-am adus în oraş şi nici n-am gonit pe nimeni la culcare la ora asta.
Emilia avea o voce melodioasă, uşor voalată, cuvintele îi ieşeau dc pc buzclc-i rotunde, şi lui Voinea îi plăcu. Spuse fără nici o legătură :
— Dacă nu erai dumneata, poate că m-aş li dus şi eu la culcare...
— Credeţi că pot provoca insomnii ? se întoarse Emilia spre el.
— Fără îndoială, răspunse Voinea, apueînd-o de braţ.
— Oho ! se miră Emilia fără urmă de supărare, mergeţi direct, ca la armată... Şi îşi retrase încet braţul.
— Poate că sînt militar, şarjă Voinea.
— Oho ! făcu iar Emilia, asta n-o mai cred.
— Şi dc ce nu ?
— Sînteţi prea romantic pentru asta... Primăvară, cer. stele... Prea mult pentru un militar...
— Dar n-am pomenit nimic nici de stele, nici dc cer...
— Adevărat, dar sînt sigură că asta urma... Nu-i aşa ?
— Mă dau bătut, rîsc Voinea... Să vă,conduc, atunci...
— Pînă aici, spuse Emilia, oprindu-sc. mai departe nu se poate... S-ar putea să mă vadă tata...
„Cum mai minţi, îşi spuse Voinea în gînd, locuieşti singură..."
Şi cu glas tare :
— Ne mai vedem ?
— De ce ?
— Nu ştiu ! Dar Voinea ştia de ce, trebuia să al le cit mai multe despre Nachc. Din cc în ce i se contura certitudinea că firul pornea de la Nachc.
— Primăvara ? rosti Emilia, şi Voinea, care se gîndea la altceVa, spuse :
— Nu ştiu, poate...
— Atunci, ne întîlnim peste o săptămînă, spuse Emilia.
— Aoleu, se văită Voinea în glumă.
Convenită să se întîlncască a doua zi... în timp ce se îndrepta spre hotel, se gîndea dacă procedase bine sau nu. Poate ca ar fi trebuit s-o urmărească numai... Copilării... Cc-ar fi rezolvat ? Trecu dc hotel şi intră în părculcţul care împrejmuia un monument de piatră patinat. Se aşeză pe' o bancă şi îşi aprinse o ţigară. Auzi paşi apăsaţi şi un bărbat se opri în faţa lui.
— Nu vă suparăţi, îmi daţi un foc ?
Voinea se ridică întinzînd necunoscutului ţigara. Acesta, se .aplecă înainte, ca pentru a o aprinde, şi pumnul drept i se destinse ca un arc, lovindu-l năprasnic în bărbie, răsturnîndu-l peste bancă. Surprins de lovitură şi ameţit, Voinea se ridică greu şi, cînd se dezmetici, agresorul dispăruse înghiţit de întuneric.
...A doua zi de dimineaţă, cînd dădu cheia portarului, acesta îi înmînă un plic. Rămase surprins. Cine putuse să-i scrie ? Deschise, plicul şi găsi o foaie de hîrlic pe care cineva mîzgălisc cu litere de tipar cîteva fraze : *„Asculta, meştere. Dacă ai venit aici să faci pe cocoşii' ai dat greş. Aseară fi-am dat arvuna, a dona oară să ştii că-(i las singe. Am scăpat de poci tu' ăla de Nacbe, şi-ai venit tur' Topeşte-te pină nu mă fac tigru... E clar?"*
— Cine v-a dat plicul ? întrebă Voinea pe portar.
— Un puşti, nu-l cunosc. L-a lăsat şi-a şters-o...
— Mulţumesc, îi spuse Voinea portarului şi ieşi. Iar puţin mai tîrziu, îi tclcfonă locotenentului Necula şi-i spuse să vină urgent în oraşul B. Avea să-l aştepte în camera de la hotel. Locotenentul Necula îi răspunse că seara avea să vină la întîlnire. „Poate* c-ar fi fost bine ca Necula să se oprească o oră şi în oraşul T" să vadă ce mai c nou în legătură cu încercarea aceea de spargere de la «Auto-Moto». Poate paznicul îşi mai reamintea ceva", îşi spuse Voinea. Dar faptul era consumat.
Lui Voinea i se păru o monstruozitate că Emilia era concubina lui Nache. Cochetă, fără a fi totuşi vulgară. Emilia era opusul {ui Nache. Nu-şi putea imagina cum
îl acceptase Emilia pe hoţ ca amant, numai dacă nu cumva Nache o silise. Dar pentru asta, trebuise ca Nache să aibă atuuri serioase împotriva ei. Sau era posibil ca Emilia să lic amestecată în matrapazlîcurile hoţului. în cazul acesta... Dar Emilia nu ştia de arestarea lui Nache ; cel puţin aşa reieşea din comportarea ci. De vreme ce întreba de Nache, nu ştia...
Voinea îşi pipăi bărbia. îl mai durea puţin. Autorul scrisorii îl lovise, nu glumă... îl văzuse cu Emilia, în timp ce o conducea acasă ; deci o pîndise pe femeie. Un admirator al Emiliei ? Atunci, de ce nu intervenise cînd o acostase ? Să nu-l fi văzut dccît mai tîrziu ?
Pentru ce, însă, agresorul nu procedase la iei, mai înainte, şi cu Nache ? Ar fi fost uşor să-l snopească în bătaie pe pirpiriul de Nache, dar n-o făcuse. Poate că îi fusese teamă dc acesta; nu de forţa lui fizică, ci de altceva.
în orice caz era sigur că bătăuşul n-avea să-i dea pace şi că-l va pîndi să-şi pună în aplicare ameninţarea din bilet, dacă el s-ar mai fi întîlnit cu Emilia. Dar un alt gînd îi veni lui Voinea : oare numai dragostea pentru Emilia, gelozia să fie mobilul atacului şi ameninţărilor ? Bătăuşul ştia cu cine avea de-a face în realitate r în acest din urmă caz, lucrurile trebuiau privite printr-o altă prizmă.
Locotenentul Necula îl găsi pe Voinea plimbîndu-se prin cameră şi i se păru că acesta vorbeşte de unul singur.
— Am camera zece, îi spuse Necula.
— Portarul ? făcu Voinea oprindu-sc în faţa lui.
— Nu bănuieşte că am venit la dumneavoastră... Aş vrea însă să mă faceţi să înţeleg dc ce această conspirativitate...
— De cc ? Ia loc pe scaun şi ascultă.
Şi căpitanul îl puse la curent pe locotenent cu toate în- tîmplărilc...

8

..A oinea ştia că Emilia n-avea să vină la întîlnirca pe care o aveau în scara aceea. Necula, care o urmărea pe Emilia, îl înştiinţase că femeia îşi făcuse geamantanul în pripă. Voinea îi ordonă s-o urmărească oriunde s-ar duce. Emilia părăsi oraşul iar Necula sc urca în acelaşi tren cu ea. Cc o determinase pc Emilia să plccc în grabă ? Era inexplicabil, mai ales că Emilia, care lucra croitorie acasă, avea cîtcva comenzi pc care trebuia să le execute repede. Lăsase vorbă unei vecine să le comunice clientelor că-i plecată la doctor, la Bucureşti, şi că revine peste doua, trei zile.
Ia plecare, Emilia părea suferindă ; avea ochii injectaţi, probabil dc plîns şi nesomn, şi era galbenă la faţă.
Voinea se gîndi să plece şi cl la regiune, dar renunţă. Trebuia să încerce să dea de urma agresorului care-i trimisese răvaşul acela de ameninţare... Dc unde să pornească cercetările ? N-avea nici un punct dc plecare. Numai scrisoarea, dar aceasta nu-i folosea, deocamdată, la nimic. Trebuia să-l provoace pe agresor, să-l facă să iasă la lumină. Dar cum ? Dacă acesta ştia că c ofiţer dc miliţie, avea să fie prudent.
11 intrigă însă un fapt pc Voinea. Nu prea înţelege încă raţiunea lui Nache ; atunci cînd fusese întrebat de spargerea de la „Auto-Moto", de cc nu aruncase pc masă argumentul cel mai simplu şi mai verosimil, care l-ar fi
scos din culpă, şi anume, că, în seara spargerii, se găsea la restaurantul din oraşul B., împreună cu Emilia ? Pentru ce Nache nu spusese nici un cuvînt despre Emilia ? Să fi fost un gest... cavaleresc al hoţului, intenţia de a nu o amesteca pe Emilia în vreun» fel ? Gestul tai Nache părea nefiresc ; îi era în joc situaţia şi ar li putut spulbera toate bănuielile.numai prin cîteva cuvinte. Hoţul însă tăcuse, încăpăţînat, iar la insistenţele lui Voinea, răspunsese că nu-şi amintea precis cc făcuse în noaptea aceea^ Atît numai, susţinea el cu tărie, că nu avea nici un amestec în spargere.
Gîndindu-se la Nache, Voinea îşi aminti, fără vreo legătură aparentă, şi dc discuţia cu maiorul Ichim. încet, încet, acesta se suprapunea pe celelalte gînduri, coplc- şindu-lc, dominîndu-le, şi Voinea se pomeni plimbîndu-se prin camera hotelului, înnegurat, înverşunat împotriva lui însuşi, monologînd în gînd, căutîndu-şi argumente pentru a se dezvinovăţi... Apoi, gîndul unui eventual eşec în cauza aceasta îl împresură cu o stare de alarmă ; iar anxietatea permanentă se accentua, devenea insuportabilă.
Prin icrcastra întredeschisă, se strecura cerul noptatic al primăverii, adticînd mirosuri tari dc iarbă crudă, pe care Voinea, acum, era incapabil să le simtă...
Răsuci comutatorul, deschise uşa şi, fără sa aibă un gînd anume, coborî pe scările hotelului. întinse absent cheia portarului, care, măsurîndu-l pe deasupra ochelarilor, îi spuse că avea un plic pentru el, lăsat la poartă dc cineva pe care nu-l văzuse. Probabil că în timp cc lipsise „cîteva secunde" dc la ghişeu... Portarul surîse cu înţeles, înmînîndu-i plicul. Se gîndca, desigur, la vreo aventură amoroasă' a acestui tovarăş venit în delegaţie pe... „linie dc A.D.A.S."... Surîsul portarului era un surîs
complice, carc-l agasa pe Voinca... Deschise plicul şi... acelaşi scris de^tipar sc lăţea pe două foi de caiet dictando : *„Am*

devenit tigru! Unde ai momit femeia, co- poiulc ? Dacă-n douăşpatru de orc nu vine, s-a zis cu tine. 7 c urmăresc şi-n mormint : nu-mi scapi...”

Unde era Emilia ? Asta ar fi vrut şi cl să ştie... Ultimatumul din bilet ducea la concluzia că Emilia plecase fără să spună ceva cuiva. Plecarea semăna mai mult cu o fugă. Sc temea Emilia de cineva ? Dc cine, şi de ce ?... Sau biletul acesta şi fuga Emiliei făceau parte dintr-un plan chibzuit, care să-l inducă în eroare ?... Portarul îşi lungise ghul prin ferestruica ghişcului, clipind şiret din ochii miopi, care, prin lentilele ochelarilor, păreau neverosimil dc mari. Voinca îi făcu cu ochiul, şi portarul îşi duse un deget la buze, adică : „E-n regulă, sînt mut ; n-am văzut, nu ştiu nimic.” îi întinse o hîrtie de cinci Ici, iar portarul o mototoli şi o vîrî repede în buzunar, cu un : „Să trăiţi... în cinstea dumneavoastră, trag o duşcă.”

Apoi, Voinca ieşi afară în aerul călduţ, gîndindu-se că ar li avut marc nevoie de Nccula, tocmai acum. Dar cl îi ordonase locotenentului s-o urmărească pc Emilia, aşa că sc mulţumi să constate numai lipsa lui Nccula.

Pc la cinci dimineaţa, Voinca fu trezit dc nişte bătăi uşoare în uşă.

— Cinc-i ? întrebă.

— Eu, Nccula, auzi răspunsul şi recunoscu glasul locotenentului.

îi dădu drumul în cameră şi Necula se lăsă să cadă pe scaun, cu un. oftat

— Sînt lrînt de oboseală, spuse. N-âm dormit decît cîteva ore, îmbrăcat.

— Şi Emilia unde-i ? întrebă precipitat Voinea.

— Imediat vă raportez, numai să răsuflu puţin.

începea să sc lumineze afară. Difuze, zorile sc lăţeau în faţa ferestrei ; în cameră, plutea penumbra.

— Emilia n-a venit, începu Necula.

— Cum asta ? se apropie de el Voinea.

— Totu-i în regulă, îl linişti Necula... Pc urmele ci, e unul din băieţii noştri. Eu m-am înapoiat, gîndindu-mă, că aveţi nevoie de mine... N-aveţi o ţigară ?

Voinea pipăi pachetul de pe noptieră şi îl întinse locotenentului. Scăpără un chibrit şi văzu ochii obosiţi ai tînărului luminaţi de frîntura dc lumină.

— Emilia a fost la regiunea de miliţie, la noi, spuse Necula suflînd zgomotos fumul... Dc la gară, direct la regiune s-a dus, explică cl, dînd răspuns curiozităţii lui Voinea. A cerut să stea de vorbă cu şeful regiunii, dar tovarăşul colonel lipsea. Şi atunci, a primit-o tovarăşul căpitan Dumitru... Ştiind că sînt şi eu acolo, tovarăşul căpitan Dumitru mi-a ordonat să vin la dumneavoastră ; pe Emilia, avea s-o urmărească altcineva.

— în fond, ce căuta Emilia la regiune ?

— Vă raportez imediat, îi potoli nerăbdarea Necula, strivind ţigara în scrumieră... Venise să întrebe de Nache... °

— De Nache ?

— Da, de el, tovarăşe căpitan... Era îngrijorată că nu dăduse nici un semn dc viaţă de atîta timp.

— Uită-tc, dom’le, făcu Voinea, ridieîndu-se de pe pat, îl iubeşte femeia pc pramatia de Nache...

— Bineînţeles, şi încă cum... E şi firesc, doar îi c frate. Am pierdut o mulţime de timp şi cu investigaţiile pînă să allăm asta, spuse Nccula, deşi ar fi trebuit s-o ştim mai dinainte... Dar se parc că Emilia nu prea ştia de ocupaţiile lui Nache, reveni Nccula la ideea care îl preocupa.

— Cine ştie, spuse Voinea ncconvins.

— Da, tovarăşe căpitan... Pare curios, dar Emilia habar nu avea de ocupaţia actuală a fratelui ci... Nachc îi spusese că c achizitor, sau aşa ceva... Dar tovarăşul căpitan Dumitru i-a tăiat-o scurt şi i-a spus adevărul despre Nache... Ce-a urmat după aia, v-am spus...

— Emilia, sora lui Nache... Cineva o să fie mustrat pentru că nu s-a ştiut de asta mai demult... Ne-ar fi ajutat să nu mai bîjbîim în presupuneri.

— Asta am spus şi cu tovarăşului căpitan Dumitru... M-a lămurit repede... Emilia şi Nachc au venit în orăşel acum patru ani... Nachc, după cum ştiţi, tocmai ieşise atunci din puşcărie* Executase o condamnare de un an... De această condamnare ştia şi Emilia, dar nu şi dc motivul condamnării. Nache îi spusese că fusese condamnat pentru neglijenţă în serviciu şi o determinase pe Emilia să ascundă că e fratele ci, „c mai bine aşa pentru tine”, o asigurase el, şi Emilia acceptase... Cu atît mai mult, cu cît Nache nu are acelaşi nume de familie cu soră-sa.

Voinea mormăi ceva, înciudat, şi Nccula profită dc pauză pentru a-şi aprinde o altă ţigară. Apoi, continuă :

— Explicabil dc ce nu purtati acelaşi nume. Erau fraţi numai după mamă. Primul soţ al mamei lui Nachc a murit, iar femeia s-a recăsătorit cînd Nache avea trei ani... Apoi, a născut-o pc Emilia...

— înţeleg toată povestea, spuse Voinea... Dar ce i-o fi venit Emiliei să se ducă la regiune ? Cred că nu era prima dată cînd Nache absenta atît de mult... Nu cumva
vrea să ne tragă pe sfoară ?... O li simţit că c urmărită şi s-a decis s-o ia înainte...

— Să se vîre singură în toată „afacerea” ?

— Da’ de unde, spuse Voinca. Un om care vine la miliţie, aşa cum a făcut Emilia, care-şi caută fratele condamnat, spunîncl că habar n-are de cc e arestat, cînd i se spune adevărul, poate să creeze confuzie în cercetări sau nu ?... Poate, răspunse singur Voinea... Ce părere ai, îl apucă cu două degete dc reverul hainei pe Nccula, nu s-ar putea ca cineva, sau ceva, s-o fi determinat să se duca la regiune ?... Şi-apoi, nu uita de biletele de ameninţare pe care le-am primit... căci am mai primit unul, aseară. E cumva vreo legătură între ele şi plecarea Emiliei ? Ştie Emilia dc ele ? Dacă ştie, atunci cunoaşte şi pe autorul sau autorii biletelor...

— Ce conţine al doilea bilet ? întrebă Nccula care-l urmărise atent.

— De data aceasta, mi se impută că eu am momit-o pe Emilia să plece din oraş.

Deodată, Voinca sc opri şi căută îngrijorat în buzunarul hainelor aşezate pc spătarul unui scaun. Scoase bi- îeede şi apăsă pe comutatorul veiozei. Le citi, apoi le bătu cu palma.

' – Ca-să vezi, spuse şi-î întinse şi lui Nccula cel de-al doi Ic bilet.

?— Deşi, tot de tipar, literele sc deosebesc de cele din primul bilet, .spuse Nccula.

— Asta-i una, răspunse Voinca... Biletele au fost scrise de două persoane... A doua c că ci ştiu că sint de la miliţie... Sc vede treaba că cel- care a scris al doilea bilet era surescitat, îi era teamă dc ceva. Fapt cert este că, fără să vrea, s-a dat de gol că ştie cine sînt... (Sileşte..,
vezi ? „Copoi“... Asta lămureşte totul... Dar cum dracu’ au aflat ?

Se luminase dc-a binclca. Necula il văzu pe Voinea cu fruntea adunată cute şl pleoapele uşor îngustate...

— Altă ipoteză nu-i ! îl auzi Necula vorbind ca pentru sine. •

— Despre cc-i vorba ? întrebă curios Necula...

.— Uite ce trebuie făcut, spuse Voinea coborind Instinctiv glasul... Ascultă, apoi du-te repede. N-aş vrea să ştie cineva că he-am întîlnit.

10

După-masă, începu să plouă mărunt şi orăşelul deveni cenuşiu. Se întunecă mai repede. Numai becurile de pe străzi se aprinseră, ca şi cu o zi înainte, la aceeaşi oră. Ploaia conteni vreo jumătate de oră, pe la zece, apoi se porni din nou, mai puternică, însoţită de un vînt în rafale.

Era trecut dc douăsprezece, cînd Necula văzu că individul pe care îl urmărea porni cu bărbia în piept pe trotuarul slab luminat. Individul călca rar, nu se grăbea. La un moment dat, se opri, căznindu-sc să-şi aprindă o ţigară şi\Necula se lipi dc zidul umed al unei clădiri. Tar cînd individul porni, pufăind din ţigara ascunsă în căuşul palmelor, .Necula porni şi el. îl văzu pe individ traversînd şi cotind pe o străduţă'slab luminată. O clipă îi zări silueta, în faţa sa, conturată dc lumina becului * dc la stîlp, apoi individul dispăru. Necula traversă pe celălalt trotuar şi iuţi mersul. Zări individul strccurîn- du-se într-o ourticică. Era curtea în care se alia casa în care locuia Emilia. „Să fi sosit Emilia între timp ?“ Nu
t

era posibil... Ar fi fost anunţat de cel care o urmărea, aşa cum stabilise la regiune. Se apropie de un colţ al gardului. într-una din camere, se aprinse o clipă lumina, apoi se stinse. Dacă Emilia nu era acasă, însemna că individul avea cheia camerei. Deci, era un intim al Emiliei. Dar ce putea căuta în casa ei, fără ştirea acesteia ? l umina unei lanterne fulgeră printr-o crăpătură a storurilor pe care individul din casă le trăsese. Necula fu ispitit să intre în casă, să-l surprindă pe intrus şi să-l aresteze... Dar... Nu, nu rezolva cu asta nimic... Individul ar fi găsit o mic şi una de explicaţii. Bunăoară : „Ce vrei, domnule, de la mine ? Emilia mi-c amantă, mi-a dat cheia şi o aşteptam !“' \

Individul întîrzic aproape o oră, iar Necula aştepta muiat de ploaia rece... 11 văzu pe celălalt ieşind cu prudenţă şi pornind pe acelaşi drum pe care venise. Necula avu impresia că cineva îl urmăreşte. Făcu un pas lateral şi se întoarse brusc, cu mîna pe pistol.

— Eu sînt, auzi Necula o voce cunoscută.
— Dumneavoastră, tovarăşe căpitan ?... îmi scapă omul, se grăbi Necula.
— Lasă-l, îi spuse Voinea... Pentru astă-seară c de ajuns.
— Dar... încercă Necula cu glas şoptit.
— N-arc nici un rost să-l conducem acasă...
— Ce-o fi, totuşi, cu Emilia ? întrebă Voinea mai tîrziu, cînd se alia în camera lui Necula.
— Cred că face demersuri să-şi vadă fratele, spuse Necula.

— Raportează-i tovarăşului căpitan Dumitru sa-i înlesnească întrevederea cu Nache... Cine ştie, poate Nache „scapă“ ceva...
— Mîine-dimineaţă, spuse maşinal Necula...
— Adică, azi-dimineaţă, rîse încet Voinea. E aproape trei şi jumătate... Acum, la culcare, mîine avem de alergat, nu glumă...
După prînz, cînd Voinea se întîlni cu Necula, locotenentul îi spuse că vorbise cu căpitanul Dumitru, iar acesta-i comunicase că, seara, va sosi şi el în oraşul B. / Ordonase ca Voinea să fie la nouă şi jumătate în biroul comandantului de raion.
Pe Voinea îl miră brusca hotărîre a căpitanului, dar îşi spuse că, fără îndoială, avea un motiv serios dacă proceda aşa.
— Şi cu tine are treabă ? întrebă Voinea.
— Nu ştiu, nu mi-a ordonat nimic în această privinţă.
— Uite ce, spuse Voinea, nu vii ! Dacă întreabă cumva de tine, îi raportez eu că nu puteai lăsa baltă treaba... Te ocupi de individ şi de cele ce am stabilit...
— Necula unde-i ? întrebă căpitanul Dumitru,'sau aşteaptă invitaţie specială ?
— N-am ştiut că trebuie să vină, tovarăşe căpitan, raportă Voinea calm... mirîndti-se totodată de acest ton
aspru al căpitanului. I-ain ordonat să continue o urmărire şi să stabilească nişte amănunte...
— Mda, făcu Dumitru, şi Voinea sc miră iar de surescitarea căpitanului Dumitru. Părea supărat, pc Voinea mai ales, şi acesta se întrebă cu ce oare greşise !...
— Permiteţi să raportez, spuse Voinea cu un ton în care Dumitru îi ghici o reţinere voită, o politeţe exagerată. Locotenentului Necula nu i s-a ordonat să vină , şi el.
— Cred că nu era nevoie de ordin special. Doar amîn- doi vă ocupaţi de cazul acesta şi aş li vrut să stau dc vorbă cu amîndoi... Dar dacă nu-i, nu-i, făcu Dumitru, şi lui Voinea i sc păru că s-a mai îmbunat. Carc-i şi- tuaţia ?• întrebă Dumitru.
Voinea stătu puţin să-şi pună în ordine ideile şi începu să-i raporteze.
Dumitru îl ascultă pînă la capăt, apoi îi puse întrebări dc detaliu, făcu unele observaţii („nu fără tcmci“, recunoscu în sinea sa Voinea), şi, în sfîrşit, îl întrebă ce plan avea în continuare. Dumitru îl ascultă iar cu atenţie şi, după ce îl întrebă de ce aşa şi nu altfel, aduse modificări planului. Apoi, parcă fără nici o legătură, Dumitru îl întrebă : -
— Tovarăşe Voinea, dumneata crezi că pc mine nu mă interesează necazurile subalternilor ? Mă rog, sînt chestiunile dumitalc familiale, te privesc direct ; dar n-ai Ţi făcut rău dacă, dc vreme cc tot tc-ai ho ţărit să le mărturiseşti, mi le-ai li spus şi mie... Voinea înţelese despre cc era vorba. Prin urmare, maiorul Ichim nu sc putuse stapîni şi-i spusese şi lui Dumitru. Dc ce făcuse Ichim asta ? Cu cc drept ? Şi, dintr-o dată, simţi cum îl privea, clar nu desluşi în ochii lui nici măcar umbra unui reproş. Mai curînd, o părere dc rău. Apoi, Voinea uită
de Dumitru şi de Ichim, şi glodurile lui, pe care reuşise să le uite, îl împresurară din nou. Lumina din plafon inunda biroul şi Dumitru se răsturnase pe un fotoliu, cu capul dat uşor pe spate, ca şi cum ar fi fost singur. Pe coridor se auziră paşi rari, apoi o uşă trintită. Şi şeful judiciarului începu din nou să vorbească. Voinea se concentra să-i urmărească firul raţionamentului, ca nu cumva Dumitru să-l surprindă cu gîndul în altă parte. Dar încet, încet, cele spuse de Dumitru il... prinseră, şi nu mai lu nevoie să se concentreze ca să-l asculte.
Căpitanul Dumitru dovedea un remarcabil simţ al combinaţiei şi o intuiţie a anticipării care-l depăşea pe Voinea.
— Sfătuieşte-te şi cu Necula, spuse Dumitru în încheiere, şi comunică-i şi lui concluziile la care am ajuns împreună. Eu am să plec... Miine-dimineaţă, trebuie să liu neapărat la regiune.
Voinea nu-i spuse nimic lui Necula despre supărarea de la început a căpitanului. Căută să pară vesel chiar, deşi discuţia cu Dumitru îl răscolise iarăşi. O apatie periculoasă îşi făcea loc în el, dar căuta s-o înlăture. „O să rezolv cazul, o să-l rezolv, lua-l-ar dracu’, şi pe urmă...“ ! Şi pe urmă !... Şi pe urmă, avea să vadă el...
— Emilia a sosit azi la zece, îi spuse Necula. Am telefonat la regiune... L-a văzut pe Nache... A plîns, i-a făcut reproşuri, a lăcrimat şi Nache... Discuţia, în rest, banală. Nache a sfătuit-o să fie fată înţelegătoare, că totul o să fie bine şi, dc cîteva ori, i-a atras atenţia să aibă grijă de costumul lui cu picăţele... Asta a fost tor, tovarăşe căpitan.
— Dracu’ ştie cc-o fi vrut să spună Nache cu costumul ăsta al lui, cu picăţele !... O fi avînd ceva în cl, ceva la care ţine să nu se piardă... Şi cu Emilia asta... Nu se poate, e amestecată în toată afacerea, într-un fel sau altul... Vorba e cum punem mina pc costum să vedem cc-i cu cl ? ! Nu cumva acel ceva clin costumul cu picăţele al lui Nache este tocmai cc-a căutat şi individul în noaptea aceea la Emilia ?
— Asta mai lungeşte treaba, spuse Nccula fără să-şi ascundă nemulţumirea... Avem toate datele... cunoaştem şi pe complicele spărgătorului... Amprenta lui corespunde cu cea găsită pe lacăt...
— Dar Nache, Nache n-a avut nici un amestec ?
— Aşa sc pare, n-are nici un amestec.
— Dar Emilia ?
— Cred că nici ca, tovarăşe căpitan...
— Şi corpurile delicte unde sînt ? nu-l slăbi Voinea cu întrebările.
— Sînt la complicele spărgătorului, Vasilc Biolan, cel pc care l-am urmărit.
— Aşa se parc... nu sîntem siguri... Stai, nu-mi răspunde. La urma urmei, sînt încă atîtea semne de întrebare la care trebuie să dam răspuns. în primul rînd : cine a fost femeia care a strigat în noaptea cînd s-a încercat spargerea la magazinul „Auto-Moto“ din oraşul 1 : „Săriţi, mă omoară !“ dcrutîndu-l pc paznic ? A lost o simplă coincidenţă acest... ajutor, care i-a venit spărgătorului în ultimul moment, sau a făcut parte din... „piesă“ ? în al doilea rînd, individul care a fost acasă la Emilia, în lipsa acesteia, n-o fi spărgătorul însuşi ? Dc unde avea cheia dc la intrare ? Iar în al treilea rînd : cc sc găseşte oare în hainele acestea cu picăţele ale lui Nache ? Care.-i rolul lor în toată afacerea ?
Nccula ridică din umeri, cu părere de rău. Şi Voinea ochi pe faţa lup) resemnare fortuită de raţionamentele lui.

12

Plăti ospătarului.*
— S-ar putea să lie ultima masă pe care mi-o serveşti, spuse.
— Plecaţi ? îl întrebă acesta vîrînd banii în buzunar íăra să-i numere.
— Mîine, cel tîrziu poimîine, îi spuse Voinea.
— în cazul acesta, chiar că-i ultima, zîmbi ospătarul. Mîine, am zi liberă. Aşa că vă doresc călătorie plăcută şi să trăiţi...
— Apropo, îl reţinu Voinea, a mai lost pe aici Emilia ?...
— Pe aici n-a mai fost, dar am văzut-o acum vreo oră, începuse să se însereze. A trecut prin faţa restaurantului. Era singură, mergea spre parc... Dc cîtcva zile, n-o mai văzusem.
— Cine ştie pe unde s-o li dus, spuse Voinea, e tînăra, o fi avînd şi ea vreun prieten.
— Iote-te, dom’ne, iăcu ospătarul. Dacă află nebunii’ de Nache, o snopeşte cu bătaia...
Voinea se ridică de la masă, dădu bună seara şi ieşi din restaurant. Afară, noaptea îl înfăşură cu un vînt subţire şi rece, şi cu spice rare de ploaie. Se îndreptă spre hotel, trecu pe lingă el şi pătrunse pe prima stradă la dreapta, apoi, ocolind, ajunse în dreptul casei Emiliei, văzu lumină la una din ferestre şi intră în curte. Ciocăni în uşă, şi Emilia, care veni s’ă-i deschidă, rămase uimită. Nu se aşteptase la această vizită. Nu fu în stare să protesteze,
cînd Voinca intră înăuntru, nici cînd, ncinvitat, luă loc pc un scaun. Cînd îşi reveni din uimire, îşi dădu scama că era greu sa-l scoată din casă pc vizitator. Voinca îşi dezbrăcasc fulgarinul şi acum îşi netezea părul cu palma.
— Cum... cum îţi permip ? izbucni ca, în sfîrşit, cu vocea gîtuită încă dc surpriză.
Dar Voinea îizimbi şi, drept oricc₀ răspuns, îi ceru voie să-i spună ceva. Fata deschise gura să-şi reia întrebările, dar Voinea n-o lăsă să vorbească.
— L-am cunoscut pe Nache, am ceva dc discutat cu dumneavoastră, zis'e.
Emilia tresări şi Voinca o văzu cum înghite în sec.
— Dc aia... de aia tc-ai ţinut după mine, îl tutui ca fără să-şi dea scama...
În loc de răspuns, Voinca risc scurt, şi Emilia interpretă rîsul ca o aprobare'a spuselor ci... îşi umezi buzele şi ridică glasul ;

spuse, în timp ce ochii începură să i sc umezească :
— Ce mai vrei ? Nu-i dc ajuns că l-ai împins la rele şi l-ai nenorocit ?
— N-am nici un amestec în nenorocirea lui Nache... Crede-mă...
Voinca puse în glas toată căldura de care era capabil.
—• Crede-mă, continuă el, despre altceva e vorba...
— Nu... nu-nţeleg cc vrei... Eu...
— Lasă, ai să înţelegi imediat, şi, ridicîndu-sc de pe scaun, o apăsă cu palma pc umăr. Ia loc, îi zise. Ţi-am spus* că l-am cunoscut pc fratele dumitalc, dar asta nu înseamnă că i-am fost asociat dc... de „afaceri”, găsi Voinca termenul.
— Nache... fratele'meu ? Emilia îl privi aiurită... Dc unde ştiţi... Nu... Nu-i adevărat...
— El mi-a spus asta, minţi Voinea senin. Dacă-i aşa sau nu, dumneata ştii mai bine.
Emilia izbucni în lacrimi :
— Sărmanul Nache... De ce, ele ce a făcut asta ?... Dc‘ ce a apucat-o pe drumu’ ăsta ?...
Voinea o lăsă să se liniştească.
— Nache arc cumva un costum cu picăţele ? Dacă are, trebuie să-l văd neapărat.
O ridică uşor de braţ şi Emilia îl duse la şifonier. îi arătă costumul cu picăţele, şi Voinea îl luă. cu umeraş cu tot. Emilia îl privea, în timp ce Voinea pipăia hainele centimetru cu centimetru... Nimic... Numai în manşeta pantalonului simţi sub degete un sul de hîrtic.
— Păcat, spuse el, apoi către Emilia : Nu te supăra, un pahar cu apă. Emilia ieşi pe săliţă şi Voinea auzi zdroncănind capacul de deasupra căldării. Rupse aţa ce ţinea manşeta lipită de stofă şi luă sulul de hîrtic pe ca- re-l vîrî în buzunar. Cînd veni Emilia, îl găsi pe scaun. Voinea sorbi din paharul cu apă şi se ridică să plece.
— Pleci ? il întrebă ca, ta şi cum l-ar fi rugat să stea... Mi-c frică... nu ştiu de ce... dumneata cc-ai vrut?... Cine eşti’?...
— E tîrziu acum, îi spuse Voinea. Te asigur, însă, că nu sînt un om rău... Te sfătuiesc două lucruri : să nu deschizi uşa nimănui, indiferent cine ar fi, şi să nu spui nimănui că am fost pc-aici. Da ?... Mîinc seara, am să vin din nou... în camera aceea cine locuieşte ?... E tot a dumitalc ?... în cazul ăsta, c bine... Noapte bună şi nu deschizi nimănui, oricc-ar fi... Şi încă ceva, trage zăvorul la uşă... Sa nu uiţi zăvorul...
După miezul nopţii, Emilia auzi ciocanituri în uşa, apoi o cheie în broască, smuciturî de clanţă şi o voce care i -e .păru cunoscută :
— A încuiat-o cu zăvorii'... Emilia, deschide, n-auzi ?
— N-o li acasă, şopti cineva...
— Pe dracu, cine a pus zăvorii' atuncea, eu ?
Dar cu toate insistenţele, Emilia nu deschise. Se strînse sub plapumă şi îşi apăsă urechile cu palma, în timp ce lacrimi mari îi şiroiau pe obraji.
Emilia se trezi tîrziu cu o durere de cap insuportabilă, îi era teamă..’. Parcă ar li visat : întîi vizita acelui om...
costumul... sfaturile... apoi, bătăile în uşă... ce noroc că pusese zăvorul... Zăvorul... el îi spusese... Ştia ceva, prin urmare... De unde ştia că va veni cineva după plecarea lui ?... Se ridică din pat pe la ora zece şi. se apucă de lucru... îşi aminti vag că după-masă venea o clientă să-şi ridice rochia...
:n-
în pat şi lucra. Dar gindul îi zbura aiurea
Dcşteptătorul mare de pe masă, un cadou vechi ai ‘ui Nache, ticăia nepăsător... Pe la zece, se auziră paşi în curte şi cineva ciocănind insistent, şi apoi, o voce :
— Deschide, miliţia...
/
Sări clin pat şi, îndreptîndu-se spre uşă, întrebă maşinal, deşi auzise bine.
— Cinc-i ?
— Miliţia, deschide...
Miliţia ? Ce să caute ?... Apoi, îşi aminti de el... Pe
el veneau să-l caute... Deschise, totuşi, şi...
— Ai înnebunit ?... auzi un glas cunoscut şi înăuntru intrară doi bărbaţi pc care îi recunoscu.
— Am venit şi aseară. Am bătut dc mă doare pumnul, spuse unul dintre ci.
— Ce vreţi la ora asta ?
— Hai în casă şi te lămurim... E vorba de Nache... * Ştiu c-a încurcat-o, dar mai arc o şansă... Numai una.
As’ta depinde de tine...
Intrară în camera luminată şi unul dintre bărbaţi sc repezi la storuri şi le trase iute.
— Ştim că ai fost la cl... spuse unul din indivizi.
— Dc unde ştii ?
— Daca nici cu nu ştiu, nu mai ştie nimeni, se îm- păună omul cu intenţia vădită dc a o ului chiar de la început... Ţi-a spus Nache dc ceva, de un lucru...
— Nu mi-a spus.
— Vezi că minţi ? rînji unul din indivizi.
— Vorbcşte-i frumos, Biolanc, sîntem oameni de lume, nu măgari.
Biolan mîrîi ceva ncintcligibil, iar celălalt îi spuse :
— Unde-şi ţinea Nache hîrţoagclc ? Adică, hîrtiilc, actele, se corectă el repede.
— Nu ştiu... Nu ştiu... Nache n-avea acte aşa multe...
Umbla cu ele... prin buzunare...
— Totuşi, avea cl un loc, nu s’e poate, insistă individul zîmbind prietenos... La urma urmei, pentru cl o tac, din simpatie, nu pentru mine...
— Nu sc poate, ţi-a spus* Nache; rînd ai stat dc vorbă cu el, ţi-a spus ceva.
— Nu... nu mi-a spus...
■— Dacă nu deschizi pliscu’, te plesnesc, nu se mai putu abţine Biolan sărind ameninţător de la locul lui.
— Las-o, mă, că ne spune ea, se apropie şi celălalt dc pat, unde Emilia se înghemuise şi, apucind-o de mînă, o smuci brutal.
-
— Fără gălăgie, că dai de dracu’... Ce ţi-a spus Nache ? şi o strînse mai tare de mînă.
— Nimic... mai nimic, spuse Emilia muşeîndu-şi buzele dc durere... Să am grijă... de hainele lui cu picăţele...
— Şi ? insistă individul.
— Atic... atît...
— Bine, hotărî el, dîndu-i drumul, unde-s hainele ?
— Aici, îi conduse Emilia la şifonier.
Biolan smuci hainele dc pe umeraş, apoi amîndoi începură să caute cu febrilitate.
— Stai, Biolane, mi se parc c-am găsit, spuse individul, într-adevăr, descoperise în manşeta pantalonului un sul de hîrtie. Desfăcu nervos manşeta, scoase hîrtia, o despături şi...
Uşa camerei alăturate sc dădu dc perete. în cameră intrară Voinea şi Necula. cu revolverele în poziţie dc tragere.
— Miinilc sus, şi fără gălăgie, spuse Voinea.
— Tovarăşe... cum, dumneavoastră aici ?
— Fără tovarăşe, îl repezi Voinea. Apoi, dulceag : – -ţi-am spus aseară că c ultima masă pc care mi-o serveşti, nu ?
— E o neînţelegere, noi... încercă ospătarul, dar Voinea îl scrută ameninţător.
— O să lămurim la miliţie * despre ce neînţelegere c vorba.
Emilia sta năucită într-un colţ ; nu ştia ce să facă. Şi pc drept cuvînt, pentru că nu pricepea marc lucru din tot ce s’c întîmpla...
La raion, Bebe Prisăcii, ospătarul, rămase stupefiat cînd dădu cu ochii dc nevastă-sa.
— Cu ca... cu ca cc aveţi ?
— Mai nimic, spuse Voinea calm. Voiam să ne spună numai cine a atacat-o, în noaptea cînd a început să strige : „Săriţi, mă omoară !“
— Degeaba faci pc revoltatul, Prisacule.
— Dar cum era să fac cu spargerea, păcatele melc, dacă în scara aceea i-am servit pc Nache şi pc Emilia ?

— Dc unde ştii cînd s-a comis spargerea ?
Bebe Prisăcii nu-şi pierdu cumpătul.
— Chiar de la dumneavoastră, răspunse cl sigur. Nu m-aţi întrebat dc Nachc, pe cc dată a chefuit ? Acum, fac legătura...
Voinea îşi muşcă uşor buza de jos : „Asta aşa-i, am greşit, chiar cu ţi-am dat argumentul pentru răspuns... E perspicace pungaşul... Prinde totul clin zbor... Cine m-a pus să mă grăbesc ?“ se înverşună Voinea pc sine... îşi îngustă uşor pleoapele şi cu un glas care căuta să pară cît mai calm şi firesc, spuse :
— Uite, Prisacule, tocmai asia te-a dat de gol... Tu mi-ai spus că Nache a chefuit în noaptea de 23 spre 24 ianuarie, adică în seara spargerii dc la „Auto-Moto\din capitala regiunii. Dar se vede că ai... uitat noaptea... Am-să-ţi reamintesc. Nache a chefuit în noaptea de 24 spre 25 ianuarie. în seara de 23—24 ianuarie ai fost liber... Cît despre Biolan, el sondase terenul cu cîteva zile înainte... Şi apoi, încă o coincidenţă bizară : ai fost liber şi în noaptea dc 2^ spre 29 martie, cînd s-a încercat cealaltă spargere, în oraşul T., tot la un magazin- „Auto- Moto[44]. . -
— Chiar dacă aşa este, asta nu mă poate face pe mine vinovat...
— Dar la Emilia ce-aţi căutat tu şi cu Biolan ?
— Aţi văzut şi dumneavoastră... Nimic... Nache îmi spusese că are în costumul cu picăţele un plic pentru mine de la un cunoscut. M-am dus să-l iau.
— Iar minţi. Uite ce căutai, şi Voinea ii flutură pe dinainte foaia dc hîrtie pe care o găsise în manşeta pantalonului. Ascultă ce scrie : „Subsemnatul Prisacu Bebe, datorez lui Nache Croitoru suma dc 5 000 lei“. Asta o căutai, Prisacule. Chitanţa pe care ai mestccat-o cînd te-am prins la Emilia ; dar ai mestecat o copie făcută de noi... Acum spune de unde şi pînă unde datorai lui Nache aceşti 5 000 dc lei ?
— Falsuri dc hoţ, spuse nu prea convins Prisacu.
— „Nu cumva era partea ce i se cuvenea şi lui din spargere ?... Nache, după cîte ştiu, bluftă Voinea, n-a vrut să vă ajute pînă nu i-ai dat aşa ceva la mînă. îi era teamă să nu-i tragi clapa.
— Aiurelile lui Nache, vă rog să mă credeţi...
— Şi amprenta de pe lacăt tot „aiureala[44] e ? Şi raidul tău cu motocicleta, împreună cu nevastă-ta, în scara de
28 martie, cînd l-ai pocnit pe paznic, tot aiureală c ? Le încurci aşa cum le-ai încurcai şi cu biletele alea pe care le-ai trimis împreună cu Biolan ca să mă speriaţi şi să plec... Ba, Vasile Biolan m-a şi atacat, ca sa mă determine o dată să părăsesc acest oraş. Voia să mă- convingă că viaţa îmi e în primejdie... De altfel, ştii de toate astea...
— Don' şef, încercă Prisacu, dar Voinea i-o reteză aspru :
— Gata... Ridică-te ; o să tăcem o mică plimbare... Hai, mai repede... Hai, că c tîrziu, Prisacule, şi nu am timp de pierdut.
Pe fruntea lui Prisacu începură să lucească boabe de sudoare, buzele i se uscară şi din obraji i se duse sîngcle. Voinea citi în ochii ospătarului o teamă animalică şi recunoscu că-i făcea plăcere. Căuta să prelungească şi să accentueze starea aceasta a infractorului.
— De ce nu vreţi să mă ascultaţi puţin, numai puţin...
\ ocea lui Prisacu era plingărcaţă şi lui Voinea i sc făcu scîrbă de cl.
— Potoleştc-tc odată... Ridică-te şi hai să vedem ce ai acasă !...
Cu paşi tîrşîiţi, Prisacu ieşi, urmat de Voinea.
În noaptea aceea sc tăcu percheziţie şi acasă la Prisacu şi la Biolan, unde sc găsiră o parte din piesele furate...
— ...Nu-i pot înţelege pc pungaşi, în ruptul capului, ii spuse Voinca lui Nccula mai tîrziu, cînd sc îndreptau spre hotel. Mint chiar cînd ştiu că ai toate atuurile în mină... Mă gîndesc la Prisacu ăsta, nu-şi dădea scama că o să-i faCem percheziţie acasă ?
Nccula ridică din umeri şi dracui straşnic. Iar Voinea nu-şi dădu scama împotriva cui sc înfuriase Nccula : * împotriva pungaşilor, sau a ploii care începuse sa cadă repede şi pieziş.
Sc duse direct la regiune, evitînd să-l întîlnească pc Ichim. Nu, nu l-ar mai fi putut privi în ochi ca pînă atunci, ci ar fi izbucnit, i-ar fi spus tot cc crede despre faptul că un... secret al lui acesta îl împrăştiase. I se părea netovărăşească purtarea lui Ichim. Voia să pjccc acasă, să-şi ia bagajele şi să sc mute la hotel, oriunde...
Dumitru îl primi cu o voioşie care lui Voinca i se păru exagerată. în definitiv, cazul „A. MC nu fusese rezolvat numai dc el. Fiecare avea partea dc contribuţie. Şi Voinea îşi dădea scama dc asta.
— Pînă poimîine eşti liber, îi spuse Dumitru.
— Nu, nu-i nevoie, tovarăşe căpitan, nu sînt dc loc obosit, dimpotrivă, cu...
— Ici maşina de serviciu, continuă Dumitru ca şi [1] cum n-ar fi auzit cele spuse dc Voinea. „Poate că-i bine aşa, se gîndi Voinea. Am să-mi iau şi bagajul... Asta cam seamănă a fugă... Dar nu-i nimic... Tovarăşul Ichim o să-mi înţeleagă supărarea, o să bănuiască... Şi dacă nu va bănui, am să-i spun cu../
Coborî treptele cîtc două şi sc sui în maşină. Bîzîitul monoton începu să-l legene şi pleoapele îi deveniră grele, începu să simtă oboseala... Maşina alerga prin oraşul incendiat dc soarele primăverii tîrzii. Ajuns acasă, îl rugă pc şofer să aştepte o clipă şi el intră valvîrtcj în casa. Deschise uşa smucind de clanţă, grăbit să termine cît
mai repede toată povestea asta, să pună punct unei explicaţii cu el însuşi pe care nu voia s-o mai continue. Dar se opri în prag nici bucuros, nici mirat, ci ţintuit locului dc lucrul la care s-ar fi aşteptat cel mai puţin. Sprijinită cu palmele de masă, înaltă – aşa i se păru lui atunci, nefiresc dc înaltă – Maria îl privea fără să zîmbească, fără să spună ceva, cu o curiozitate copilărească, mai degrabă. Simţea o picătură între genele negre ce se zbăteau precipitat ca aripile unui fluture orbit dc lumină.
Apoi o simţi în braţe, tot fără să spună ceva, şi, cînd o depărtă uşor ca să-i privească faţa, crezu că zîmbetul ei stîngaci însemna şi un cuvînt dc iertare* şi dezgheţul unei încremeniri de lungă aşteptare. Şi Voinea nu găsi nimic altceva să-i spună dccît :
— Ai venit, în sfîrşit, ai venit !
Dc al ară sc auzi claxonul maşinii de care Voinea uitase.
— Aşteaptă şoferul, spuse Voinea scuzîndu-sc parcă, şi Maria ridică sprînccnclc într-un început dc supărare pe care Voinea nu-l observă.
— Mă întorc imediat, spuse el ieşind din cameră, şi Maria îi auzi paşii repezi pe holul mic. Apoi uşa dc la intrare fu trîntită ceva mai tare şi, peste cîteva clipe, motorul ambalat al maşinii risipi liniştea străduţei...
...Cînd Voinea sc înapoic o găsi tot^în picioare, tot sprijinită dc masă cu mîinilc, ca în momentul cînd o reîntîlnise.
— Am crezut că te aşteaptă maşina, spuse ca, şi Voinea nu-şi putu da seama dacă este un reproş.
Apoi, gîndul acelei... fugi din casa maiorului Ichim îi trecu o clipă prin minte şi fu îndemnat să-i mărturisească Măriei totul : zbuciumul lui din zilele cînd ca îi

lipsea, scrisoarea pe care Maria i-o trimisese ca răspuns la chemarea lui, cît de mult îl mîhniseră nodurile ei, acele rînduri de care nu avea să-şi mai amintească niciodată, ca şi cum ar fi fost aşternute pe hîrtic de o mînă străină... Dar Voinea nu-i spuse nimic din aceste gînduri. N-ar fi avut nici un rost, mai ales acum. Şi, poate, niciodată n-avea să-i amintească de ele. Erau lucruri, pe care avea să se străduiască să le uite. Şi avea să le alunge ori de cîte ori ele aveau să încerce să se apropie de el, de ei am în doi.
— Eşti tare ostenit, auzi Voinea glasul Măriei şi le- getele ei îi mîngîiara uşor mina fierbinte.
Iar lui Voinea i se păru că degetele ei tremurau, iar glasul îl auzi încet, ca şi cum ar fi venit de departe, răzbătînd ca-ntr-un vis... Nu-i răspunse decît într-un tîrziu...
— Azi sînt liber, toată ziua...
— Eşti obosit, repetă Maria.
— Da’ de unde, se învioră Voinea. Dacă ai venit tu, mi-a dispărut şi oboseala, şi tot...
Şi Maria nu înţelese sau nu voia să înţeleagă ce însemna acel tot, pe care Voinea îl rostise puţin ciudat, aşa i se păru Măriei.
— Să despachetăm, să te aranjezi şi tu, spuse Voinea rotindu-şi ochii prin cameră... Dar nu văzu decît o va- lijoară, acea valijoară din plastic cu fermoar, pe care, după cum îşi amintea, o cumpărase cu un an de zile în urmă Maria, pentru el, o valijoară pe care n-o folosise însă niciodată.
— Unde sînt geamantanele ? întrebă el, şi răspunse singur : Le-ai lăsat la gară... De ce nu mi-ai spus, o ameninţă Voinea cu degetul, aveam maşina... Dar nu-i nimic... Mergem împreună şi le luăm... \m să-ţi arăt
şi oraşul... Ai văzui ce bulevard frumos avem aici ?...,Şî parcul... Avem cinci cinematografe şi un teatru... Din cînd în cînd, vine şi cîte un spectacol de operă... Maria, dar tu nu spui nimic... Şi eu vorbesc, vorbesc de simt că încep să ameţesc... Să ne grăbim, avem atîtea de făcut azi şi eu îţi înşir tot ce-mi trece prin minte...
— Nu, nu-i nevoie să mergem la gară, îi auzi Voinea glasul.
— Dar valizele tale... toate lucrurile...

Mari a se apropie de el :
— Nu... nu ştiu... nu ştiu încă nimic...
Voinea îi privi ochii, ştia că ochii ci nu pot să mintă, orice ar li spus buzele ei. Dar. Voinea nu putu să descifreze nimic din privirea Măriei.
— Deocamdată... deocamdată, am venit... Mi-era tare dor de tine...
Voinea nu-i răspunse. Parcă toată bucuria ar fi fost gonită şi între ei ar li coborît un gind pe care Voinea nu l-ar li vrut niciodată...
— Eşti ostenit, îi spuse iar Mafia... Uite, cutele astea de pe frunte cum ţi s-au adîncit...
Brusc, o cuprinse o voioşie surprinzătoare :
— Te odihneşti... asta faci, continuă Maria cu un glas ce şi-l voia autoritar... Iar eu am să merg după tîrguieli... Nu, nu protesta... Am vorbit cu tovarăşa Ichim, merge cu mine... Hai, e bine aşa cum spun eu, doar azi trebuie să mai şi mîncăm, nu ?
Perdeaua de la geam flutură şi lumina de primăvară juca prin cameră. Iar lui Voinea i se păru că o rază s-a oprit în parul Măriei.

MIHU NEAGU

PARADOXUL UNUI MOTTO

CdpitiiKirt.il Marin Lazar

Căpitanul Frasin avea legătura cu postul dc miliţie Necşeşti ; cel ce vorbea dc la celălalt capăt al firului dădea explicaţii largi, probabil complete, întrucît Frasin nu intervenea cu nici o întrebare, rostea doar cîtc un „da” şi nota din cînd în cînd cîte ceva pe o filă albă. La biroul de alături, locotenentul Dinu încerca să deducă, deşi nu avea aproape nici un reper care să-i înlesnească această obişnuită şi -tentantă operaţiune logică, ce anume se raporta dc la Necşeşti. Notase : „agentul veterinar s-a înapoiat acasă, investigaţiile au fost de prisos” ; peste această irază trăsese o linie, nu sc putea să se comunice aşa ceva, dura dc prea mult timp convorbirea, dacă omul sc înapoiase, s-ar fi spus scurt „a venit” şi gata. Mai jos : „agentul veterinar a fost identificat la marginea unei păduri, într-o văgăună, cadavrul se află încă la locuT unde a fost descoperit” ; alături dc această frază, o linie verticală şi un semn dc întrebare. Apoi : „cadavrul agentului veterinar a fost găsit în hcleşteu, scos dc ape” ; lîngă linia verticală, două semne de întrebare : „agcAtul veterinar a fost ucis, e vorba dc o crimă” ; fraza aceasta o subliniase şi o încadrase şi de două liniuţe verticale. Cînd Frasin lăsă receptorul, Dinu mai sublihie o dată ultima frază pe care o scrisese şi-l privi cu ochi mari, întrebători pc căpitan.:
— E clar, spuse căpitanul, adunîndu-şi gîndurile*
— A fost găsit ? întrebă Dinu.
— Agentul veterinar...
— Cunoşti cazul ?
— Nu, am auzit ca agentul veterinar de la Necşcşti este dispărut de trei zile, dumneavoastră mi-aţi spus doar că *e ceva,* şi-acum, pentru că aţi vorbit cu cei de la Necşeşti, am dedus...
— Ai dedus bine.
— Va să zică... prima variantă... îngînă locotenentul.
— Care, ce variantă ? întrebă precipitat Frasin.
-— A fost găsit !
-— Cine ?
— Agentul.
— Da, şi ?
— Asta era prima variantă, spuse el şi citi prima frază : „agentul veterinar s-a întors acasă, investigaţiile au fost de prisos/*’
— De unde-ai scos-o şi p-asta ?
— V-am raportat : am dedus...
— De unde ?
— Aşa, *variante...*
— E o *deducţie* falsa...
— Falsă... Asta înseamnă, continuă Dinu, ridieîndu-se dc la birou, că agentul veterinar n-a fost găsit.
— Cadavrul agentului, preciză căpitanul implicînd răspunsul.
— Deci, varianta a doua, spuse locotenentul şi citi din nou : „agentul veterinar a fost identificat la marginea unei păduri, într-o văgăună ; cadavrul se află...“
Locotenentul observă privirea indiferentă a căpitanului şi nu mai citi mai departe...
— Cadavrul se află ?...
— „sc alia la locul uncie a fost descoperit[44], completă vioi locotenentul.
— Da, aprobă Frasin, sec.
— Deci, varianta a doua, conchise, pentru sine, locotenentul.
— Nu, spuse cu aceeaşi voce căpitanul.
— Aţi spus *da* adineauri.
— Da, cadavrul sc află la locul unde a fost descoperit. *La locul,* sublinic Frasin.
— La *locul,* repetă şi dc data aceasta Dinu, intuind sensul rostirii căpitanului. Locul... Atunci, poate... Să ra-
— Raportează.
— A, nu.
— Zii, Dinule ! Varianta a treia, probabil.
— Da.
— Ascult.
— Cadavrul agentului veterinar a fost găsit în hcleşreu. scos de ape.
— Nu ! '
— Nici asta ? !
— Nici. Zi-o pc-a patra !
— Dc fapt, vă pot arăta şi notiţele melc, primele trei le-am notat cu semne dc întrebare şi doar pe-a patra am subliniat-o...
— Ascult.
— „Agentul veterinar a fost ucis, e vorba de o crimă[u], citi Dinu rar şi apăsat, cu convingere.
Căpitanul îl privi îngăduitor pc Dinu şi scăpă un zîmbet care însemna mai mult decît o negaţie.
— Nici asta ? întrebă dezamăgit Dinu.
— Asta, da, dar nu mai e *variantă...* Din moment ce am admis, ca premiză, crima ?
— A, da, conveni Dinu şi se aşeza din nou pe scaunul său—
— Totuşi» adaugă Frasin, deducţiile tale nu sini de reluat în seamă. Au în ele ceva cc ţin dc meserie... Un criminalist nu c un bun meseriaş, dacă nu scapără o puzderie de asemenea traiectorii spre ipoteze... Zeci, sute * chiar. Pentru el. în angrenajul judecăţilor sale. Ca să devină *variante,* e nevoie dc cîteva repere solide, ceea ce, în cazul de faţă, lipseşte.
— Ceva, ceva am avut cu... Nu s-a spus că ultima dată a fost văzut cu un cetăţean cu undiţa ?
— Da. dar c puţin...
— Şi că are un lot personal cu cartofi la liziera pădurii ? !
— Şi mai puţin...
— Dumneavoastră cc credeţi ? întrebă brusc locotenentul.
— Nimic... Deocamdată, sînt pentru varianta a patra, glumi căpitanul. Restul, vedem peste o oră... Să fii gata, plecăm.
— Merg şi eu ?
— Mai încape-ndoială ? ! Azi *debutam,* spuse căpitanul, făcînd aluzie la o discuţie anterioară, în care Dinu îşi' mărturisise gîndurile despre primul caz la rezolvarea ' căruia avea să participe.
Primul caz se ivise. Debutul. Locotenentul îşi privi ceasul : era ora zece şi treizeci şi cinci de minute.
Cu trei zile în urmă, adică pe 19 mai dimineaţa, soţia agentului veterinar Vasile Stolnicu informase pe şeful postului de miliţie din Necşeşti, Ion Răuţă, că soţul ci
nu venise peste noapte acasa şi ca-i era teama ca nu cumva să se fi întîmplat ceva cu el...
— O fi rămas pe undeva, cu treburi, cine ştie...
\ – Nu, că el cînd pleacă cu treburi îmi spune, îl cunosc bine, doar avem atîţia ani împreună.
— Poate o fi fost chemat la vreun caz pe la Cleşterei, la vreo naştere ceva...
— Nu, c-am trimis eu p-ăla micu’ să-ntrebe l-alde Bretea, unde ştiam eu că arc un viţel beteag şi mai fusese alaltăieri, şi zice că nu l-au văzut dc loc.

— Pc la cc oră a plecat dc-acasă ?
— Spre scară... Trebuia să scoată nişte ceapă, c-a pus un răzor lingă cartofi...
— Şi crezi că s-ar li putut întîmpla ceva?
— Doamne fereşte, ştiu cu ? ! Dacă n-a venit dc-aseară acasă ? Şi cum am auzit şi-mpuşcătura, toată noaptea am stat cu ochii deschişi...
— împuşcătura a fost de la nişte vînători, mi-a spus chiar acum Bobe, nişte vînători de la Căţcni mergeau în sus şi i-a scăpat la unul un glonţ după o cioară...
— Păi, scara ?
— Nu era scară, era pe-n murgi te.
— Bine-ar fi, nu zic nu, dar Sile ? Să nu vină el toată noaptea ? !
— O mai fi-nnoptat şi el mai ştiu cu pc unde, că doar mai sînt ele şi-altcle... glumise plutonierul.
— Trei să fie, nu una, numai să ştiu cu şi să fiu sigură.
— Ca să le ici la refec ?
— Nu mă bag la aşa ceva, să vie el acasă şi să-l ştiu cu că c, asta vreau. Unde-a fost şi cc-a făcut, treaba lui. Mie rni-e teamă, şi nu ştiu dc ce... cc vă spun, mi-c teamă şi vreau să faceţi dumneavoastră ceva şi să aflaţi dc cl.
— Bine, am să văd eu ce fac. Dacă pînă la prînz nu vine, atunci mai vii să-mi spui...
Femeia plecase, Răuţă îl aşteptase pe ajutorul său, sergentul-major Pascu, şi plecase la consiliul popular să discute cu preşedintele, Pândele Cimbru, mai ales că Sile şi preşedintele erau buni prieteni... în biroul preşedintelui, mai era şi Tudor Bobe, pădurarul, cu care Răuţă discutase pînă-n ziuă...
— Veni la mine Patriţa...
— Care ? întrebase preşedintele.
— A lui Sile... Azi-noapte n-a venit acasă.
— Sile ?
— Da, şi ea e-ngrijorată, zice că are nişte presimţiri, c-ar fi ceva cu el.
— O fi şi el, mă, pe cine ştie unde, spusese Bobe, privind mai mult spre preşedinte.
— Nu, nu, zisese preşedintele. Sile nu e din ăia, chiar dacă mai-face el cîte una, n-ajunge pînă acolo... La Cleşterei a întrebat ? se întorsese preşedintele spre Răuţă.
— A fost ăla micu\ zice, la alde Bretea şi nu e.
— Ştiu că-l chemase Bretea să-i vadă de-un viţel... Da’ nu e, zici ?
— Aşa i-a spus, că nu l-a văzut.
— Ce-o fi cu el, domnule ? ! întrebase preşedintele cu vocea pierdută, negăsind nici o explicaţie faptului.
— Patriţa zice că i-e teamă ca nu cumva împuşcătura aia de-aseară...
— Nu e nimic cu aia, domnule, sărise Bobe, ce dracu\ nu v-am spus eu de dimineaţă ? Erau unii de prin Cuţeni, mi-a spus Vanghele, el i-a văzut, tocmai la ulmul Comiţii, şi unul dintre ei a tras’ un foc dup-o cioară. „Stai aşa 1“ zice că le-a strigat. „O cioară, băi Vanghele, zice că i-a răspuns careva, ce, pentru o cioară faci acu’ tapaj ! ?ª
Ce-arc a face împuşcătura cu Sile?! Tocmai la ulmul Comiţii ?
— Ma Bobe, ăla a tras în ciori ?
— Da, domnule, dacă-ţi spun !
— Păi aşa, scara ? întrebase Răuţă.
— Nu era seara, domnule, era pc-nmurgitc.
— Eu nu ştiu, aseară am făcut circulaţie cu Pascu, n-am auzit.
— Era mai tîrziu, Bobe, zisese preşedintele.
— Nu, domnule, era pc-nmurgitc, clacă era ceasul şapte jumate.
— Era mai tîrziu, parcă.
— Vă spun cu, era şapte şi jumătate, cel mult opt fără un sfert.
Preşedintele tăcuse cîteva clipe, judecase ceva pentru el şi-apoi intrase din nou, cu aceeaşi voce ca la-nceput :
— Ce-o fi cu el, domnule ?
— Eu zic să nu ne-nfierbîntăm, ce dracu, sîntem bărbaţi ! zisese Bobe. Să vedem, poate-o fi la Cleşterei, sau poate, cine ştie, o fi fost chemat în altă parte ?
— Unde, mă ? întrebase preşedintele.
— Ştiu eu ? !
— Vezi ?
— Păi de unde să ştiu eu ? sc dezvinovăţise Bobe.
— Eu zic că c cazul s-o luăm în serios, spusese pre- ,şedinţele, eu îl ştiu pe Sile ce fel de om este şi nu cred să ti făcut ef vreuna de capul lui. N-ar fi bine să se ducă la Cleşterei tovarăşul Pascu, să vadă el care c situaţia ? îl întrebase preşedintele pe Răuţă.
— Am să-l trimit... în plus, trebuie să vedem cu cine a mai fost el ieri după-masă. Patriţa zicea c-a plecat s-aducă nişte ceapă, c-au ei un răzor pe lîngă cartofi.
— Şi asta să vedem. Eu m-am văzut cu el la prînz, zicea că n-are nimic, chiar că-l chemasem să vină spre scară să vedem cc facem cu reccnsămîntul şi spunea că nu, că vrea să se odihnească....
— Nu cumva o fi pc la spital, la Căldăraru ? .întrebase Bobe.
— Să-ntrcbăm şi la spital, spusese preşedintele, sau, adăugase cl, du-te tu pînă acolo, Bobe, şi vezi care c situaţia.
— Mă duc...
— Eu o s’ă-l trimit pe Pascu la Clcştcrei şi-am să-ncerc să al Iu cu cine a rămas Sile ieri după-amiază şi să vedem ce spun oamenii.
— E bine, spusese preşedintele, am să mă ocup şi eU...
— Dacă credeţi că e cazul, hai să ne vedem spre prînz să vedem care c situaţia, propusese Răuţă.
— E bine, zisese preşedintele, şi-l întrebase pc Bobe : tu te-morci pînă la prînz ?
— Sigur, cel tîrziu la douăsprezece sînt înapoi.
Sergentul-major Pascu plecase la Clcştcrei, iar Răuţă, deşi Bobe se dusese la Căldăraru, socotise că era bine să-i dea un telefon şi şefului de post dc acolo şi să-l roage să-ncerce să afle şi cl cîte ceva despre Sile, discutînd cu oamenii care-l cunoşteau şi care dc multe ori îl chemau cînd aveau cîte-un necaz cu vitele.
— A fost alaltăieri pc-aici, îi spusese, la telefon, şeful postului de la Căldăraru, a avut un caz – nu ştii ? – cu viţelu-ăla sacrificat la *ceape...* A venit şi-a plecat.
— Dar ieri ? Ieri după-masă, aseară ?
— Nu ştiu...
— Din cîte-mi aduc eu aminte, el venea mai des pe la contabilul dc la siloz, poatc-ar fi bine să-l întrebi...
— Şi dacă aflu ceva ?
— Suni imediat... Ori la mine, ori la primărie...
— Bine, Răuţă, s-a făcut...
Răuţă se dusese apoi la Patriţa, şi stătuse cu ca dc vorbă. Femeia era tot neliniştită. Nu reuşise să afle nimic, doar că-l văzuseră oamenii pc drum, spre marginea comunii, cu Dură.
— Se ducea la undit, spusese Patriţa.
— Dură ?
— Da, era cu nişte undiţe.
— Se avea bine cu el ?•
— Cine ?
— Sile.
— N-aveau nimic...
— Ei nu prea erau prieteni...
— Nu erau !...
— S-au certat vreodată ?
— Nu, cu cine să se certe, cu alde Dură ? Sile nu s-a certat cu nimeni. Dc la discuţia-aia cu-a lu’ Surdu, n-a mai avut cu nimeni nimic, ştiţi doar, că dumneavoastră i-aţi făcut acte lu’ Surdu, atunci cînd cu ăi doi viţei...
— Ştiu, şi-amintise Răuţă, aia c chestie veche... Şi cînd zice că l-au văzut cu Dură ?
— După cc-a plecat de-acasă.
— L-ai întrebat pe Dură ?

•— Nu l-am întrebat, că e plecat la grădina...
— Nu ţii minte dacă ieri La mai căutat cineva, dac-a mai întrebat cineva dc el ?
— Nimeni. A venit acasă la prînz, s-a culcat şi cînd s-a sculat, a plecat.
— Ştii precis că Dură e la grădină ?
— Aşa mi-a spus ncvastă-sa.
Răuţă plecase după aceea la grădină, să-l caute pe Dură. Nu-l găsise. I se spusese că fusese de dimineaţă şi că se dusese la Clcşterei, după nişte sămînţă...
La douăsprezece, erau toţi : preşedintele, Răuţă, Puseu şi Bobe... Nimeni nu adusese nici o veste. Dc la Clcşterei, Pascu raportase că discutase cu mulţi dintre oameni şi nici unul nu ştia nimic de Sile, nu-l văzuseră pe-acolo de cîteva zile ; erau toţi miraţi că se interesează miliţia dc el, fiindcă-l ştiau om aşezat şi respectuos. Bobe nu aflase de la spital decît că Sile trebuia să vină în dimineaţa aceea să rezolve ceva cu reccnsămîntul, discutase mai de mult cu directorul spitalului şi se înţeleseră să vină pc douăzeci. Preşedintele fusese pe la cîţiva prieteni dc-ai lui Sile – Ilic Nacu, Radu Bunca, Tudor Uioară – şi cu nici unul nu se văzuse Sile în după-amiaza sau seara zilei...
Stăteau toţi, în jurul unei mese pe care preşedintele o avea în faţa biroului, judecau, fiecare din ce auzise, cam cum ar putea să stea lucrurile... Era o amiază caldă, cu cer înalt şi clar, dinspre curtea primăriei răzbăteau arome palide de floare de salcîm, primenind liniştea...
— Ce-o fi cu el, domnule ? întrebase dintr-o dată preşedintele... Bobe tresăris’e.
— Dacă pînă acum nu ştim nimic, înseamnă că e ceva... zisese. Pascu.
— Da’ cu Dură ? întrebase Bobe, ridicînd bărbia spre Răuţă.
— Am trimis după el, spusese preşedintele.
— Poate c-ar fi bine să dăm un telefon şi la judeţ, spusese Răuţă.
— Să alarmăm oamenii ? îşi dăduse cu părerea Bobe.
— Să mai aşteptăm, spusese preşedintele.
— Vine precis Dură ? întrebase Răuţă.
— Am trimis după el, răspunsese preşedintele.
— Ar fi bine, pentru orice eventualitate, să raportăm, spusese Pascu.
— Faceţi cum e mai bine, zisese Bobe, astea sînt chestiuni de-ale dumneavoastră, dar cu cred că e bine să nu alarmăm.
— Ce zici, tovarăşe Răuţă ? întrebase preşedintele.
— Să mai aşteptăm... Poate vine Dură. Dacă-ntr-un ceas nu vine, raportez, spusese Răuţă.
Se făcuse iar linişte... Preşedintele sc ridicase de la birou şi mersese la fereastră. O deschisese larg şi rămăsese acolo, privind peste frunzişul străzii... Era neliniştit dc soarta lui Sile, se cunoşteau dc mici, făcuseră şi şcoala şi armata împreună, dar îi era, în acelaşi timp, teamă, ca nu cumva să se exagereze, să sc pună comuna în mişcare, printr-o pripeală... Şi-ar fi dat oamenii cu coatele... Dacă ar ifi ştiut că Sile nu c şi nu e dc găsit, gîndca el, ar fi strîns oamenii şi le-ar fi spus care e situaţia... Dar aşa ? !...
Răuţă rămăsese cu gîndul la raportul pe care trebuia să-l lacă. începuse să se convingă că lucrurile erau serioase, dar şi cl sc temea să nu „alarmeze”, cum spunea Bobe. Mai ales, socotise cl, trebuia să lămurească cel puţin chestiunea cu Dură. Dacă cădea vreo relaţie care lămurea într-un fel situaţia ?
— Vine Patriţa, spusese preşedintele şi se întorsese de la fereastră spre uşă. O deschisese. După cîteva clipe, sc ivise statura potrivită a femeii.
— Hai, Patriţo, o îndemnase preşedintele.
Femeia inxrase în birou şi rămăsese în picioare-/^ pşă, înfruntînxl privirile tuturor. - ’J<
— E, ce zici d-asta, Pândele ? ! întrebase ca cu \ pierdută pe preşedinte.
— Ce să zic, Patriţo, am auzit de dimineaţă, de cînd mi-a spus tovarăşul Răuţă, şi pînă acum, n-am făcut.ah ceva decît m-am tot interesat...
— Şi ? Jpb
— Nimeni nu ştie nimic. Am fost şi pe la Ilie şH*' Bunea, şi la Tudor... Nimic. Acum, l-aşteptăm pe^'-
— Ce să ştie Dură, un pierde-vară şi-un om&M mica ! „Un’ tc-ai despărţit, mă, aseară de Sile r- ce, cu l-am luat dc-acasă ?“ uA’
— Ai vorbit cu Dură ? întrebase Răuţă. b
— Da, e-acasă. Ştie că a fost chemat, da’ zice ^P' mai tîrziu. „N-ai mers, tu, mă, cu Sile, pînă la n^ ‘v împreună ?“ „Am mers, zice, şi ?“ „Spune, du^t» ce-aţi făcut ?“ Că să-l las în pace, să nu-l bag în H
— Bucluc ? ! întrebase Bobe. s^
— Aşa zice, povestise mai departe Patriţa. Ci.L pe unde-a undit el şi ce-a mai făcut, că d-aia se tJ^ vină. „Mă, i-am spus cu, Sile n-a venit, de ieri, nic. s-a-ntîmplat ceva cu el, dacă ştii ceva, spune-mi ce şi< . „Nu ştiu nimic, bre, cu nea Sile m-am întîlnit la fîntîna lui Nacu, am mers din vorbă-n vorbă, pînă la mărgini, şi dc-acolo, eu am plecat cu ale melc, el zicea că se duce să ia nişte ceapă.“ Şi-atît...
— Altceva ? întrebase Răuţă.
— Nimic...
•— Crezi că ştie Dură ceva ?
— Cc-a ştiut, mi-a spus... Lui i-c frică să nu fie chemat p-a undit nu ştiu pe unde, că m-a-ntrebat dacă ştiu dc ce chemat. Ce-a avut de spus... mi-a spus ; da\ daca nu ic mai mult ?
— Dar după aia, n-a mai văzut nimic ? întrebase Pascu.
— Zice că nu s-a mai uitat, că l-am întrebat cu... Dacă ştia, îmi spunea el.
— Du-tc dumneata şi chcama-l pînă-aici. Spunc-î
>pre ce c vorba, şi să vină repede... îi ordonase Răuţă
/ Pascu... E mai bine, continuase şeful de post, adre- lu-se preşedintelui, să stăm noi de vorbă cu el, să-l ebăm şi să ne dăm seama.
- E bine, aprobase preşedintele, e bine. Şi stai jos, ’iţo, o îndemnase el pe femeie.
^ • ascu plecase, Bobe se ridicase şi-i oferise scaunul < eii. Patriţa nu se aşezase, spusese că nu poate să stea
1 eruse un pahar cu apă. Bobe ieşise să aducă o cana de proaspătă.
— Ce-o fi cu el, domnule ? întrebase cu aceeaşi voce :rsă preşedintele. Nu-i răspunsese nimeni... Tu ce zici, . triţo ? se adresase el femeii, ce crezi că s-ar fi putut împla ?
— Nu pot să zic nimic. Mic mi-c frică să nu cumva, >amnc fereşte, să se fi întîmplat ceva. Mai ales c-am auzit împuşcătura aia aseară, că seară era, nu era pc-nmurgite, degeaba spune Bobe... Mi-e teamă ca nu cumva Sile să fi rămas să mai plivească la ceapă – cît era asta ? un ceas, – tocmai cam pc-atunci ar fi trebuit să fie pe drum.
— împuşcătura zice c-a fost în altă parte.
— Cine ştie ?
— Bobe.
— A fost el ?
— A fost Vanghele, era şi Bobe, dar nu chiar acolo, tocmai la ulmul Comiţii.
I
— Nu se poate, *aici* a fost, am auzit eu, aici, repetase femeia, arătînd spre fişteica unde erau repartizate loturile personale. Ce căutăm la ulmu’ Comiţii, *aici,* vă spun cu, c-am auzit !... Bobe intrase, turnase apa într-un pahar, Patriţa băuse şi continuase aceleaşi gînduri.
— Am auzit eu, *aici, ce* căutăm acolo ?...
— Unde-aici, Patriţo, întrebase Bobe, intuind ce se discutase pînă atunci.
— Am auzit cu împuşcătura, nu era la ulmu' Comiţii, era *aici,* în mărgini, ştiu bine...
— Să-l chemăm şi pe Vanghele, să-l întrebăm şi pe el, spusese preşedintele.
— Să-l chemăm, tovarăşe, să-l chemăm, eu aiP; stat dc vorbă cu omul anume şi mi-a spus că erau urm din Guţcni, care urcau în sus şi-a scăpat unul un glonţ.
— Noaptea ? întrebase Patriţa. ** -
— Noaptea, ziua, cînd era atunci, răspunsese irita Bobe... De unde să ştiu cu ?
— Păi, vezi ?... . ,

— O să vină Vanghele, şi să-l întrebaţi şi pe cl, şi-o să vă spună... îmi pare rău că mă bag într-una ca asta, cînd pot să-mi văd de-ale melc...

— Uite, Bobe, intervenise preşedintele, vezi că nu e de joacă... Ale mele, ale tale, c vorba de-o chestiune serioasă...

— Am spus cu altfel ? ! sc apărase Bobe. Cel mai bine e să fie chemat Vanghele şi să spună cl...

— O să-l chemăm, dac-o să fie cazul... Deocamdată, să ducem la cap ce-am început, spusese Răuţă, să stăm dc vorbă cu Dură, să vedem cc mai ştie cl, şi după aia o să vedem.

...Dură venise după cîteva minute... Pascu, Patriţa şi Bobe plecaseră... Din discuţia cu el, nu rezultase nici un amanunt demn de reţinut... Merseseră împreună o bucată de drum, discutaseră între ei, ca oamenii, şi la marginea comunei, se despărţiseră...

Raportul către Inspectoratul judeţean al miliţiei îl transmisese Răuţă :

„în după-amiaza zilei de 18 mai, cetăţeanul Vasile Stol- nicu, agent veterinar în comuna Nccşeşti, a plecat pe cîmp, la lotul său personal, şi nu s-a mai întors. Cazul a fost adus la cunoştinţă azi, 19, de către soţia lui. Din investigaţiile făcute, rezultă că, în drum spre lotul personal, numitul Stolnicu s-a întîlnit cu Petre Dură, cu care a discutat diferite chestiuni fără importanţă. în rest, nimeni nu a putut da nici o relaţie. Menţionăm că în seara zilei de 18, dinspre partea aceea a comunei s-a auzit o împuşcătură care se presupune a fi a unui vînător din comuna Cuţeni.

Cu sprijinul consiliului popular, am luat măsuri pentru a scotoci împrejurimile şi a continua investigaţiile în rîndurile cetăţenilor.

Am transmis şefului postului de miliţie Cuţeni să identifice grupul de vînători care a trecut în seara zilei de 18 spre locul numit «Ulmul Comiţii»../ⁱ

De la Inspectoratul judeţean se primise indicaţia dc a se continua scotocirea terenului, iar şeful postului de miliţie să se deplaseze personal la Cuţeni şi să-clarifice chestiunea privind grupul de vînători...

Erau două, maşini, într-una căpitanul Alexandru Frasin, locotenentul Aurelian Dinu şi procurorul Benone Dumitrcscu ; în cealaltă, medicul legist Silviu Garaiman şi locotenentul Alexandru Sava de la tchnico-ştiinţific... Pînă la Nccşcşti, erau dc parcurs optzeci de kilometri, comuna era spre nordul judeţului, cea mai marc parte din şosea era asfaltată, doar cîţiva kilometri urmau să fie parcurşi pe un drum dc ţară. Sc mergea întins, timpul era cum nu se poate mai plăcut – soare, cîmp verde, aer proaspăt... *Volga* căpitanului Frasin lua viteză, în spate, *Warszawa* pierdea treptat, treptat teren... Era un calcul al şoferului ; să facă mai bine un popas, pentru a-i aştepta, decît să chinuie maşina cu şaptezeci la oră pe un drum atît de... curat.

— Ajungem bine, zise procurorul, într-un timp, con- trolîndu-şi ceasul...

— Să sperăm, răspunse şoferul. Pînă-acum c bine... – Avem timp, adăugă procurorul.

— Depinde de cînd îl socotim, spuse Dinu... Din 18 seara, pînă azi, 21, sînt aproape şaizeci de orc... Nu vise pare cam mult ?

Procurorul nu răspunse.

— E o întrebare ! constată maliţios Frasin.

— Da, conveni procurorul... Destul dc mult... Dacă doctorul Garaiman era aici, întrebarea era şi mai *tare.».*

— Vom vedea, spuse Frasin... Greul dc-acum începe..: – Sînt ceva indicii ? întrebă procurorul.

— Deocamdată, nimic, sau aproape nimic... Există o singură „fisură” în datele dc care dispune şeful de post, dar aceasta poate fi doar aparentă. împuşcătura care s-a auzit în scara zilei de 18 se presupune că a fost a unui vînător din Cuţcni, care a recunoscut că a fost la vînă- toare... El spune că a scăpat un glonţ după un corb... în amurg, înainte de-a cădea soarele... Soţia victimei şi alţii din comună spun că au auzit împuşcătura mai tîrziu,
după căderea scrii.... Ar fi o diferenţă de aproximativ o oră şi jumătate... S-ar putea ca la mijloc să fie o simpla eroare.... Care trebuie clarificată cu atenţie, în cazul în care victima a fost ucisă prin foc dc armă.

— Şeful de post cc spune ?

— Nu şi-a putut da scama... Hainele victimei sînt rupte, se bănuiesc leziuni craniene, ceea ce ar indica folosirea unui corp contondent.

— în cazul acesta...

Dinu vru să intervină, dar nu-şi continuă ideea.

— Nu putem conchide, e posibil ca leziunile să fi fost imprimate pc cadavru *după* împuşcare, pentru a deruta ancheta.

— La asta m-am gîndit şi eu, spuse Dinu, au fost destule cazuri... în special, atunci cînd autorii sînt derutaţi, cînd victima cedează prin surprindere.

— Aproximativ, constată Frasin.

— Ordonaţi ? !

— E bine, Dinule, aşa e ; raţionamentul e justificat.

— Probabil, spuse Dinu, intuind un viciu sesizat de Frasin.

— Aproximativ nu înseamnă probabil. Raţionamentul e justificat, prcciză Frasin, formularea însă a uzat de unele aproximaţii.

— Aşa se-ntîmplă cînd nu se mai judecă din bancă, insinua procurorul.

— Este, zîmbi Dinu.

— Nu, nu, interveni Frasin... E o altă chestiune aici... Şi şcoala o încă nevinovată. Generalizările în domeniul .psihologici judiciare au fost şi sînt încă ignorate. De aceea, fiecare, cînd încercăm să formulăm concluzii, uzăm dc aproximaţii ; rigorile aserţiunilor presupun un studiu efectiv teoretic, ceea ce, trebuie să recunoaştem, nu e
treaba noastră... Raţionamentul lui Dinu îl socotesc valoros. Poate nu va ii probat în razul acesta. E posibil. El are în seamă psihologia infractorului clin momentul în care a ieşit clin raporturile de adversitate cu, eventual, victima şi se află în raporturi intuitive cu instanţele de ordine... în prima situaţie, infractorul e dominat de un spirit eruptiv ce nu ia în seamă consecinţele ; în a doua, acelaşi spirit e dus la extrem, înlrucît instinctul de conservare îl situează pe infractor în faţa unor consecinţe grave...

— Eu aş propune, interveni şoferul, să mai facem o *rccrea(ie,* să mai iasă *elevii* la fumat. Aprobaţi ?

— De acord, Tache... Daca-a sunat clopoţelul !

Procurorul rămase în maşină. Frasin şi Dinu luară un pled şi coborîră, chiar şi pentru cinci minute. Dinu aşternu pledul pe iarbă, la marginea unui lan, şi se aşezară... Frasin se întinse pe spate şi-şi lăsă pleoapele în joaca soarelui ; era o lumină fierbinte, răsfirată subtil în adieri molcome, şi-un foşnet uniform de ierburi.

— Auziţi liniştea ? întrebă Dinu.

— O aud, Dinule, o aud ; creşte iarba, se-nvîrtoşeşte spicul...

— Locurile acestea de linişte sînt pentru mine spaţii de evadare... Nici un concert nu mă poate deconecta atît de... masiv, ca un sfert de oră de linişte foşnitoare. Să fie linişte, dar s-o aud... S-o aud ca ritmul într-un ceas arghezian... Vă plac versurile ?

— Nu e mal plăcut, acum, foşnetul ?

— Ba da, răspunse politicos Dinu. Da’, ştiţi...

— îmi plac, Dinule, îmi plac... adăugă Frasin, înţele- gînd deruta locotenentului şi-i spuse să se întindă şi el pe pled.

— Stau mai bine aşa.

— E poziţia preferată pentru declamase ?

— Mă simt mai bine...

— Hai, tc-ascult.

— Ordonaţi !

— Hai, hai, lasă, voiai să spui nişte versuri...

— îmi amintisem de-o linişte anume... Poate v-amin- tiţi şi dumneavoastră i

„Atîta linişte-i în jur, de-mi pare ca aud
Cum se izbesc de geamuri razele de luna...”

— Da, spuse Frasin, liniştea lui Blaga e o existenţă. Cunosc şi eu un poet din care nu am reţinut decît o strofă, evocînd tot o linişte :

^Se-mbrăşişau doi tineri sub cais ; Atita linişte trăia-n grădina De se-auzea în inimi cum suspină Durerea lor născută dintr-un vis“...

— Cine e ? întrebă din nou Dinu.

— Un anonim, Volbură 'Poiană. S-a-ntîmplat să-i cumpăr volumul de versuri de la anticariat, numai pentru că era dedicat lui Petru Groza. Versuri cuminţi... E singura strofă pe carc-am reţinut-o...

— Foarte frumoasă !

— Ai aptitudini de criminalist. Dinule.

— Ordonaţi ? se-adresă el, ca dc fiecare dată cînd nu înţelegea sensul referirilor lui Frasin.

— Da, da, e un indiciu dinlăuntru... Nevoia aceasta de linişte, foamea de respiraţie sufletească indică un metabolism specific. Din subsolurile prin care trebuie să umblăm, printre atîtca miasme, nevoia de poezie, setea de culoare, de sunet sînt un adjuvant al eforturilor pentru integritate...

— Interesant ! constată Dinu cu un ton deosebit dc amical, ceea cc-l determină pc Frasin să-i ofere un prilej de a medita la ezitările sale.
— Ordonaţi ? făcu Frasin rostind termenul aproape monosilabic.
— Ordonaţi ?! răspunse derutat Dinu şi Frasin se lăsă copleşit intr-un hohot din carc-l domoli numai şoferul, ivit lingă ci să-i anunţe că cealaltă maşină sc apropie...
Se ridicară şi, cînd cealaltă maşină ajunse, erau gata şi ci să continue drumul.
Maşinile opriră în faţa postului de miliţie. Răuţă ieşi Jn întîmpinare şi sc prezentă căpitanului Frasin care se dăduse jos. Ceilalţi rămaseră în maşini.
— Ceva nou ? întrebă Frasin.
— Nimic.
— Cum e drumul ?
— Bun... Se poate ajunge pînă la circa trei sute dc metri...
— Cîţi kilometri sînt ?
— Patru.
— Mergem, atunci ?
Răuţă vru sa spună ceva .şi sc opri. Frasin observă nehotărîrca subofiţerului şi-l întrebă dacă arc altă părere.
— Nu, dc mers trebuie să mergem, răspunse Răuţă, numai că ar trebui să trimit vorbă prin cineva să-i spună nevestei victimei c-am plecat.
— Trebuie neapărat ?
— Ar trebui.
— îi vom comunica după aceea, acum poate e mai bine sa nu vină. Ştii ce sc-ntîmplă...
— Ştiu, tovarăşe căpitan, dar i-am spus femeii să nu SG ducă singură, c-am s-o iau eu cînd am să mă întorc la locul faptei.
— Ea nu l-a văzut ?
— Ba da, dar am luat-o de-acolo, abia am reuşit, ca să se poată conserva urmele... Altfel... şi i-am promis...
— Trimitem o maşină după ca, dacă c cazul, acum, hai, c bine să nc grăbim să prindem cît mai mult din zi.
— Sînt gata, spuse Răuţă şi întrebă în ce maşină sc urcă.
— Vii cu mine, doar tu nc conduci.
Urcară. Frasin îl prezentă pe Răuţă procurorului şi locotenentului Dinu ; cu Tachc se cunoştea.
— încotro ? întrebă Tachc.
— Trecem podul şi mergem spre „paişpe plopi”, acolo în dreapta, chiar lingă plopi... Ştii, nu ?
Tachc nu răspunse. Porni.
— Cc-a fost înainte acolo, Răuţă ? întrebă Frasin.
— Mai de mult erau nişte silozuri ale *ceapaului.”* Gropi, pentru sfeclă şi furaje.
— Şi-n ultimul timp ? *
— Nimic. Gropi. Era vorba să se facă o gheţărie, dar nu prea c convenabil.
— Şi ce căutati fetele pe-acolo ?
— Mergeau la vie, la a lui Frîncu. la săpat, şi s-au oprit şi ele, ca oamenii.
— Nu sc scotociseră gropile ?
— Ba da, chiar cti am fost, dar cui i-a trecut prin cap ? Noroc c-a fost a lui Frîncu. Ea ştia că Sile avea nasturi negri sidefii la haină. Cînd a găsit nasturele şi-a adus aminte şi le-a spus la celelalte... După ce-au
anunţat, am mers noi şi-am scotocit... O să vedeţi j e o grotă, în peretele gropii, acoperită de lăstăriş.
— Cadavrul o rămas acolo, nu ? întrebă precipitat procurorul,
— Sigur. L-am tras numai cit să ne dam seama...
— Nu trebuia.
•— Altfel nu se putea, o să vedeţi.
— Era mai bine să-l fi lăsat aşa cum Lăţi găsit.
— Aşa l-am lăsat, numai l-am tras puţin, ca să ne dăm scama.
— O să vedem, zise ca pentru el procurorul şi-n maşină rămase doar sforăitul motorului.
Dinu nu pusese nici o întrebare ; ascultase privind povîrnişurile şi verdele crud al copacilor... îi părea rău că nu-l întrebase mai devreme pe Frasin unde fusese descoperit cadavrul şi dc către cine. Cînd căpitanul întrebase ce cântaseră ietele pc-acolo, îşi aminti că Frasin nu-i spusese nimic de dimineaţa ; şi-l întrebase, doar, ce credea. „Nimic, îi spusese Frasin, deocamdată sînt pentru varianta a patra4*, ccca cc însemna că agentul veterinar fusese, ucis, că era vorba dc o crimă, şi-atît, restul urma să se vadă la faţa locului. Frasin cunoştea, deci, şi amănunte dc la locul faptei, sau în legătură cu locul faptei. De ce nu i le spusese ? Şi apoi, gîndea Dinu, dacă Frasin n-ar fi cunoscut cît de cît despre *cum* şi *unde* fusese descoperit cadavrul, nu-l lua imediat pe şeful de post în maşină ; se oprea, îi cerca amănunte. Nu cumva ne grăbim, se întrebă Dinu şi, pentru o clipă, fu tentat să rostească întrebarea, dar bănui răspunsul căpitanului ,,sigur că ne grăbim, trebuie să nc grăbim**, şi renunţă.
— Mai e mult? întrebă după un timp Frasin pc **Răuţă.**
— Nu, răspunse şeful de post, ocolim pe-acolo pe unde so văd stanoagelo şi, imediat, după botul de deal, la cinci sute de metri.
— ŞI de-acolo ?
•— De-acolo, v-am raportat, pe jos, vreo trei-patru sute de metri...
— Să te pregăteşti, Răuţă, ca, înainte de-a pleca pe jos, să faci o recapitulare a tuturor datelor pe care le cunoaştem...
— Şi cc-a rezultat de la Cuţeni ?
— Tot ce ne interesează înainte de a intra în cîmpul infracţiunii.
— V-am raportat părerea mea... Fapta cred că a fost săvîrşită în altă parte şi-aici a fost doar ascuns cadavrul.
— Ne spui tot ce ştii, şi tot ce crezi..,
în jurul gropii în care fusese descoperit cadavrul agentului veterinar, era adunată lume multă. Cum se auzise c-a fost găsit Sile, oamenii plecaseră să-l vadă. Era mai mult decit obişnuita curiozitate : dispariţia lui Sile şi căutarea lui angajase întreaga comună în dezlegarea enigmei ; se făcuseră nenumărate presupuneri, se schimbaseră păreri, unele chiar pe un ton aspru, între cei cc-l cunoşteau mai bine. Cîţiva care cutezaseră să spună că nu se ştia dacă Sile mai trăia sau nu, că în mod sigur se întîmplase *ceva* cu el, fuseseră repeziţi, chiar de preşedintele consiliului comunal, şi sfătuiţi să nu mai cobească... Oamenii voiau acum nu numai să-l vadă, . dar să afle şi *ce* şi *cum* s-a-ntîmplat... Controversele
continuau, dc data aceasta în legătură cu cauzele pentru caro fusese asasinat şi *cijid* şi *cum* scʸ petrecuse faptul...
— Şi dumneata crezi, întreba un tînăr pe sergen- tul-major Pascu, crezi să nea Sile s-a vîrît cl acum în groapă şi s-a bătut cu cei dc l-au omorît ?
— Nu cred nimic, are să sc facă cercetări şi-o să aflăm.
— Adică, îşi dădu mai departe părerea tînărul, nu se vedea p-aci nici un semn, dacă se bătea cu cineva ?
— Ce semn, mă, ce semn, interveni un ins mai în vîrstă, cc semn ai vrea să se vadă ?
— Uite, cum a fost nasturele, sc auzi vocea.
— Da, sigur, -nasturele, luă ideea tînărul. Adică cc. dacă se luptau şi se băteau, că doar n-o fi stat nea Sile să-i care ăia şi-el să nu lacă nimic, numai de la nea Sile rămînea semn ? De la ei, nu ?
— E clar, domnule, c clar, spunea cel în vîrstă, a fost omorît şi băgat în vizuină. T-au dat la cap şi l-au unt.
— Păi, nu rămîncau urme ? Cum să-l tîrască ?
Oamenii discutau. Sergcntul-major Pascu, preşedintele şi Bobe, rămaşi şi ci acolo să-i domolească, să nu-l lase să între în groapă pînă nu vin cei dc la miliţia judeţeană, treceau din grup în grup, ascultati şi-i sfătuiau pc oameni să aibă răbdare, că lucrurile sc vor lămuri... într-un alt grup, discuţia era foarte aprinsă :
— N-avea cum să-l împuşte, mă, cc vorbeşti, nu era sînge ? Se cunoştea... i-a dat cu ceva-n cap.
— Şi dacă-i da-n cap, nu tot curgea sînge !
— O fi curs, acolo-n groapă, l-o fi legat întîi şi după aia l-au buşit pînă n-a mai suflat.
— Sau poate că nu l-au omorît, l-au bătut şi l-au la- $at în neştire, şi-a murit după-aia.
— Şi-aşa sc poate, şi-atunci, clacă sc căuta mai bine, putea să clea ele el viu şi rămînca cu viaţă omu\
— Da-mpuşcătura ? Ce, n-am auzit-o ? L-au împuşcat în pădure şi l-au cărat aici.
— De cc n-aveţi voi răbdare, mă oameni buni, interveni Bobe, o să vină acum tovarăşii miliţieni şi-or să vadă cum şi cc-a fost. Şi, dacă c cineva care ştie ceva şi vrea să spună, punem căzu’, atunci are să spună.
— Lasă, Bobe, că nu le luăm noi locul miliţienilor, vorbim şi noi să mai treacă timpul.
— Da, dar ştiţi cc-nscamnă *vorba,* atunci cînd e moarte de om. Dacă fiecare vorbeşte aşa, *anapoda.,.*

— Da' cc-am zis ceva ele *cine?...* Am zis numai ce credem şi noi dc cum s-a-ntîmplat ?
— O să vedem, aveţi răbdare, interveni preşedintele, vin acum tovarăşii şi dînşii vor vedea.
— Da', c-adcvărat că, dacă alde tovarăşul Răuţă cătau mai bine gropile, puteau să-l găsească viu ? întrebă cu convingere o femeie.
— E, interveni Bobe, vedeţi ? Cc vă spusei cu ? Linul zice una, c-aşa crede el, altul aude şi-o ia de bună şi iese cine ştie ce trăsnaie.
— Da' ce-am zis, omu' lu' Dumnezeu, ce-am zis? Auzii şi cu şi-ntrebai ?
— Păi, tocmai asta nu c bine, spuse preşedintele : unul zice una, altul o aude şi-o spune şi el cum crede, şi-uite-aşa poate să cadă vorbă grea pc capul unui om nevinovat. Măi oameni, zise tare preşedintele, sînteţi în toată firea şi vă daţi scama, aveţi răbdare, dacă vreţi s-aveţi, şi fiţi înţelegători...
Se făcu pentru cîtcva clipe linişte, apoi, dintre grupuri, sc desprinseră cîtcva şoapte şi se-nteţiră din nou...
— Lasă-i, Bobe, zîse preşedintele. Ce vrei să le faci ? Oameni.
•— Aşa c omu', ştiu, numai că vorba leagă şi dezleagă prea multe.
— Pînă nu se vor lămuri lucrurile, n-ai cc să faci. Şi chiar şi după aceea, tot are să se mai discute, spuse Pascu.
— Păi aşa e, ce vreţi ? interveni unul dintre cei din grupul femeii. Fiecare ştie cîtc ceva, crede şi el cîte ceva şi spune şi el cum îl taie capu\
— Adică, ce *ştie* ? Ce ştie ? întrebă aspru Bobe.
— Fiecare-n felul lui.
— Păi, vezi ?
— Da' ce, pe noi o să ne ia să nc-ntrebe ?
— Da' pe cine ? întrebă cu acelaşi ton Bobe.
— E, se găsesc ei...
— Ba o să vă-ntrebe pe voi.
— N-au decît ! Cc ştim aia o să spunem...
— Da, dar aşteptaţi să fiţi întrebaţi, aşteptaţi...
— Uite, o s-aşteptăm. Ia tăceţi, mă, şi-aşteptaţi, gata! strigă insul către cei adunaţi, dar forfota nu se domoli.
Numai cînd sosiră Frasin, Dinu, Sava, Răuţă, procurorul şi medicul legist, se făcu linişte. Oamenii aşteptau. Operaţiunea de cercetare a „locului faptei" se prelungi pînă seara, cînd se hotărî transportarea cadavrului, pentru autopsie, la clinica judeţeană...
Dinu îi propuse căpitanului Frasin să facă o analiză gumară a datelor de care dispuneau... Deşi erau obosiţi, considera el, stabilirea cîtorva jaloane ar fi fost în ajutorul „laboratorului dc noapte"... Frasin era de părere ca
această „sumară analiză" să o facă a doua zi, după ce vor asculta amănunţit pc Răuţă şi Pascu, după ce vor sta de vorbă cu soţia \ ictimei şi vor mai culege şi alte cîteva informaţii de la cei din anturajul victimei... înainte de a veni la camera de oaspeţi a consiliului comunal, unde fuseseră cazaţi, – ceilalţi plecaseră – Dinu şi Frasin stabiliră cu Răuţă cîteva lucruri, printre care şi discuţia ce urma sa aibă loc dimineaţa, o discuţie amănunţită, în care să nu sc scape nici cea mai neînsemnată informaţie sau părere exprimată aiurea de cineva în legătură cu crima. Dinu ar fi dorit ca discuţia cu Răuţă şi Pascu să aibă loc chiar seara, dar întrucît Frasin ordonase precis cum să sc pregătească, şi stabilise şi ora – şi aşa destul de tîrziu, nouă ! – renunţase la propunerea lui, socotind că cele cîteva lucruri care-l frămîntau avea să le clarifice numai cu Frasin. Spre surprinderea lui, Frasin evita orice discuţie în legătură cu crima, parcă anume, ca să-l incite pe cl, sau poate ca să aibă liniştea necesară pentru a opera propriile-i analize. Ceea ce nu putea înţelege Dinu era seninătatea lui Frasin, calmul său lăuntric, explicabil numai prin configurarea deja a unor concluzii. Frasin era sigur de ceva, socotea Dinu, avea un plan al lui, dedus nu din metodica generală a cercetării, ci din unele convingeri privind cazul pe care-l avea de soluţionat. Ar fi vrut să afle, cel puţin, părerea generală a lui Frasin, să sc verifice pe sine, să-şi dea seama dacă noile sale ipoteze concordau cu vederile şefului său...
— Mă gîndesc, spuse Dinu, că victima a fost pîndită de asasin. Loviturile i-au fost aplicate *după* împuşcare, era şi părerea medicului ; a pîndit-o într-un loc de unde n-a putut trage decît culcat ; glonţul a perforat abdomenul jos, în stingă, şi-a ieşit aproape de braţul drept. S-a tras, adică, de jos în sus.
— Da, evident, răspunse Frasin.
— în situaţia aceasta, este de presupus că autorul a folosit o poziţie de tragere culcat.
— S-ar putea.
— Credeţi c-ar fi posibilă şi o altă poziţie ?
— Ar fi... Poate...
— Care ?
— Nu ţi-c somn, Dinule ?
— Nu. Sînt obosit, îmi dau seama, dar nu mi-c somn.
— Nici mic...
— Atunci, de ce nu vreţi să discutăm un pic ?
/— Să discutăm...
— Aprind lumina ?
— Nu, stai frumos în patul tău şi nu consuma energia de prisos. întunericul c odihnitor... Ca şi liniştea. Putem discuta şi aşa...
— Da, aprobă Dinu şi sc grăbi să pună din nou o întrebare : Credeţi că împuşcătura care se spune ca s-a auzit în scara de 18 n-a putut fi cea care a cauzat moartea victimei ?
— Atunci nu mai c pîndă, răspunse prompt Frasin. Ipoteza cu pînda şi poziţia culcat cade. Cc raţiune avea mascarea, cînd era întuneric ?... De cc să fi tras din poziţia culcat, cînd putea să tragă şi din picioare, rezemat ?...
— Credeţi, deci, că împuşcătura care s-a auzit n-are nici o legătură cu crima ?
— Era vorba să discutăm, Dinule, îi răspunse Frasin.
— Da, nu discutăm ?
— Nu. Tu-mi pui întrebări şi cu răspund, asta e discuţie ?
— Atunci, întrebaţi-mă dumneavoastră pe. mine.
*— Nu e-acelaşt lucru ?
— Atunci, permiteţi-mi sa raportez ce-cred cu.
— Asia, mi mc, cînd vom lua metodic toata chestiunea...
— în cazul acesta...
Dinu nu-şi duse gîndul pînă la capăt. Tonul cu care rostise sintagma exprima, cert, un sentiment dc dezamăgire. Frasin înţelese şi se explică imediat:
— Ai propus să discutăm, şi cu am fost de acord. Hai sa discutăm.
— Asta vreau şi eu.
— Despre ce ?
— Despre crimă, evident...
— Crezi că mhne n-o sa avem timp ? Dacă tema tentează, hai să discutăm despre o altă crimă. Ai citit ; „lama finind¹' ?
— Da !
— Ce părere ai de moartea Silverinei ?
— A, e cu totul altceva... Dacă am reţinut bine, ea fusese împinsă în lac. Sc credea că a fost sinucidere... Interesant însă, da, mi-aduc aminte, nimeni n-a putut să stabilească împrejurările în care s-a înecat.
— Pentru că nimeni nu s-a ocupat să stabilească adevărul.
— Dacă s-ar fi solicitat un poliţist să facă anchetă, ar fi fost pus la grea încercare. Ce elemente dc analiza ar fi avut ? Aproape nimic rezistent. Totul trebuia reclădit prin deducţii, folosindu-se tot ce ştiau ceilalţi despre ea şi despre împrejurările în care avusese loc crima... Acolo, fiecare amănunt, o părere chiar, era preţioasă...
— Anchetă psihologică.
*— Şr-n cazul nostru, credeţi c-ar fi posibil...
,— Nu vrei să mai discutăm ? îl întrerupse Frasin, „

•— Ba da... Ştiu la ce vă referiţi, am venit din nou la cazul nostru, dar sa ştiţi că şi eu mă gîndiscm la exploatarea tuturor datelor ce se pot afla despre victimă în general. Şi, din ziua dispariţiei, în special. Am remarcat lucrul acesta şi cînd i-aţi spus lui Răuţă să se pregătească pentru mîine... Este ?
Frasin nu răspunse decît după cîteva clipe, printr-un „poate" şters, şi continuă să-şi spună părerea despre dificultăţile

anchetei poliţistului care-ar li putut fi chemat să stabilească adevărul în cazul Silverinei...

Răuţă raportase amănunţit tot ce se cunoştea despre dispariţia victimei şi despre descoperirea cadavrului. Dinu vrusese dc cîtcva ori să pună întrebări, însă Frasin intervenise şi ceruse ca şeful de post să fie lăsat să povestească tot... Răuţă povestise tot; aştepta să fie întrebat.

— Dinule, poftim ! îl invită Frasin.

— Am cîteva lucruri neclare...

— S-auzim !

— Mai întîi, aş vrea să ştiu dacă tovarăşul Răuţă bănuieşte pe cineva ?

— E o întrebarea prematură, aprecie Frasin.

•— Sau dacă arc vreo părere, concedă Dinu.

•— Păreri, da, aprobă Frasin.

— Cc părere să am, tovarăşe căpitan, se dezvinovăţi Răuţă, de trei zile n-am închis ochii. Credeţi că e uşor ? Ş-apoi, sînt atîtea lucruri pe care nu ştii de unde să le mai iei... Mă gîndcsc la Vîlpete dc la Cuţeni. Eu am stat dc vorbă cu cl, l-am întrebat absolut tot şi-am avut impresia că e cinstit. Acum, nu ştiu ce să cred., El mi-a spus
ca pc la şapte, şapte şi jumătate, cînd se ducea spre gropi (e un loc de pîndă în pădure, pentru urşi) a scăpat un glonţ, că nu mai era nimeni cu el ; pe Vanghele nici nu l-a văzut. Vanghele spunea că ar fi fost mai mulţi, dar de văzut, zice el, n-a văzut decît pe unul, după care-ar fi strigat. Vîlpete zice c-ar fi auzit ceva, dar de răspuns, n-a răspuns. E greu să spui precis ce şi cum s-au petrecut lucrurile acolo, în pădure.

— Cînd aţi stat de vorbă cu el ? întrebă Dinu.

— Chiar a doua zi.

— V-aţi interesat ce făcuse noaptea ?

— Da. Fusese la o petrecere cu mai mulţi. Albu, şeful de post de la Cuţeni, ştia şi el c-a fost Vîlpete la petrecere.

— Precis ? întrebă Dinu.

— Precis.

— Eu cred că ar trebui să se mai vadă o dată ce-a fost cu Vîlpete, interveni scrgentul-major Pascu.

— Da, nu e rău, spuse Frasin.

— Şi mai c ceva, continuă Pascu, să vedem ce e şi cu a lui Frîncu ; chiar aşa, să nimerească ea, din întâmplare, şi să ştie după nasture că acolo e Sile ?

— A spus ea că este acolo ? întrebă Frasin.

— Nu, a spus numai că a găsit nasturele şi că ştia că tot nasturi negri, sidefii, avea şi Sile la 'haină, preciza Răuţă.

— Chiar şi-aşa...

— Asta e limpede, ştiu precis : a lui Frîncu şi-a cum-* părat şi ea nişte nasturi la fel, pentru pardesiu.

— Şi n-ar putea să fie *ceva* aici ? întrebă Pascu.

— Nu c nimic, spuse răspicat Răuţă.

— Să vedem, vom sta de vorbă şi cu fata. Cum cp cheamă ? întrebă Frasin.

— Frîncu Vasilica...

— E maritală ?

— Nu e măritata... Eu vă spun, însă, că nu e nimic, lucrurile sînt aşa cum au fost, şi fata nu poate avea nici o amestecătură.

— O să vedem, Răuţă, o să vedem, deocamdată nu putem stabili definitiv, dacă este sau nu ceva care ne interesează. - Trebuie să stăm de vorbă şi cu ea... Mai ai ceva de întrebat, Dinule ?

— Da... ʻ .

* – S-auzim.

— întîi, dacă victima a avut în ultimul timp relaţii încordate cu cineva din comună.

— Nu, răspunse imediat Răuţă.

— Cu nimeni, cu nimeni ?

— Cu nimeni, era un om Ioane cumsecade, nimeni nu se putea certa cu el.

— Dar cu soţia ?

— Nici.

— A doua întrebare : în noaptea crimei, în al ară de împuşcătură, a mai atras ceva atenţia ?

— Deosebit, nu, răspunse din nou prompt Răuţă. *

— Nimic, nimic ?

— Aşa... au fost cîteva lucruri, dar fără importanţă.

— Anume ? ceru Frasin şefului de post să se explice.

— A fost oprită o maşină care circula fără lanterne ; paznicul de magazie a fost găsit dormind ; spre dimineaţă, a fost căutat primarul să pună ştampila pe ordinele de serviciu ale unor tovarăşi de la uniunea judeţeană, că uitaseră de seara... Chestiuni d-astea... spuse Răuţă, lăsînd să se înţeleagă că sînt lucruri ce nu pot fi, evident, puse în legătură cu crima.

— A treia întrebare, continuă Dinu, ar fi în legătura cu ceilalţi posesori de arme din comună ; cine sini şi ce se ştie despre ei ?...

— Avem numai trei : Bobe, Vanghcle şi Rancu.

•— Sa-i luăm pe rînd : Bobe.

— Îl ştiţi ; în noaptea aceea, a fost în pădure, dar fără armă... Dimineaţa, cînd am mers cu la consiliu să discut cu preşedintele, era şi cl acolo. Nu l-am întrebat, atunci, anume, dar ştiu c-a fost în pădure, că cl ne-a spus că fo**cul a** fost tras de Vîlpetc. Cît despre Sile, nici nu-i venea să creadă, „ce vorbă e aia. Sile să aibă cu cineva duşmănie ?“

— Vanghcle ?

— Şi el la fel, în noaptea crimei a fost cu Bobe, el avea arma, dar n-a tras nici un cartuş, iar Rancu cred c-a fost .acasă...

— Te-ai interesat ? întrebă Frasin.

— Tovarăşul Pascu... făcu Răuţă.

-— Şi ? întrebă Frasin spre Pascu.

— A fost acasă, spuse ajutorul şefului dc post.

— Cam asta e, nu ? întrebă Frasin, adresîndu-se rutu- nor. Ar mai fi ceva ?

— Să stabilim ce e de făcut, interveni Dinu.

— Ce-ar trebui stabilit ?

— Eu cred că trebuie să lămurim chestiunea focului **de armă,** propuse Dinu.

— Da, pentru asta ai să mergi personal să stai de vorbă cu Vîlpetc.

— Pe urmă, adăugă Dinu, trebuie să stăm de vorba eu oamenii din comună. Bineînţeles, cu cei care ştiu cîte ceva; soţia victimei, fata care a descoperit nasturele, Vanghcle, Bobe şi ceilalţi.

— Da, aprobă Frasin. Trebuie să stăm ele vorbă cu cît mai mulţi oameni, dac-am putea, chiar cu toţi, ar trebui să nu se neglijeze ce se discută, ce păreri au oamenii... Pentru asta, ar li bine ca tovarăşul Răuţă să se gîndească la cîţiva dintre oamenii pe care se poate bizui, să se stea cu ci de vorbă : să ne spună ce-aud, cc se discută... Deo- candată, atît. Restul, după ce vom sta dc vorbă. *Vom sta dc vorba,* sublinie Frasin, vom asculta tot ce ne spun... Absolut tot...

„Şi plan de acţiune ? se întrebă Dinu... Sau cel puţin stabilirea cîtorva ipoteze... Un cerc dc bănuiţi... De cc nu vrea Frasin să discute cazul... sau dc cc *iaca* nu vrea să analizeze sittiaţia ? O discuţie, un schimb de păreri. Sînt, totuşi, cunoscute cîteva chestiuni certe, socoti Dinu. Va să zică...

1. Victima a fost ucisă prin împuşcare. Urmează să se precizeze cc fel dc glonţ şi aproximativ cînd s-a instalat moartea.

2. Dacă leziunile sînt anterioare, se presupune că autorul crimei a avut o răfuială cu victima ; dacă sînt ulterioare, înseamnă că sc datoresc, fie faptului că a fost tîrît cadavrul pînă a li ascuns, fie faptului că victima, după împuşcare, a fost lovită pentru a i se grăbi moartea ; în acest din urmă caz, ar fi posibil ca criminalul să fi împuşcat fără vrere, şi, speriat dc consecinţele imprudenţei sale, să fi lovit cadavrul, şi-apoi, să-l tîrască şi să-l ascundă în groapă.

3. Victima a fost ucisă (sau lovită) dc un glonţ, tras oblic, dc jos în sus ; criminalul era, deci, în poziţia culcat. E aici un semn dc întrebare : de cc ar fi ales o poziţie
culcat noaptea ? (în cazul în care crima s-a produs noaptea).

4. în cercul do bănuiţi, ar putea fi incluşi... Cine ar putea ifi ? Aici, într-adevăr, lucrurile sînt mai puţin limpezi. Oricum,

Vîlpete trebuie interogat... Ceilalţi... în- tr-adevăr, trebuie stabiliţi, după ce se exploatează toate informaţiile.
. Poate de aceea, conchise Dinu, Frasin nu întreprinde nici o analiză ; vrea să aibă elemente -suficiente şi, probabil, scontează să le obţină din confruntarea a oît mai multor mărturii. Nu cumva se cere o investigaţie de tipul celei care s-ar fi impus poliţistului în cazul Silverinci ?
Dar posesorii dc arme ? se întrebă Dinu şi se lăsă surprins de întrebare, ca îşi cum nu el şi-o pusese. Trebuie scoşi din cauză ? Să .fie ei în afara oricăror legături cu crima ? !... Despre Bobe şi Vanghele prea se ştiu multe ca să fie neglijaţi, iar despre Rancu prea nu se ştie nimic, ca sa nu fie luat în scamă.”
Dinu aştepta, în biroul preşedintelui consiliului comunal, să primească legătura telefonică cu şeful de post din Cuţeni. Frasin plecase cu Răuţă să stea de vorbă cu soţia victimei, iar Pascu rămăsese la post. Era aproape de ora unsprezece, în sediul primăriei stăruia o linişte neobişnuită. Ca şi în comună. în alte zile, la ora prîn- zului, curtea consiliului comunal era plină de oameni ; acolo sc-ntîlneau, cu treburi sau fără treburi, la taifas. Acum, nu erau decît cîţiva ; foarte tăcuţi, aşteptau să rezolve fiecare ce-avea de rezolvat cu secretarul consiliului popular.
— Aşa e tot timpul la dumneavoastră ? (întrebă Dinu pe preşedinte.
— Cum adică ?
— Linişte, tihnă !...
— Nu, oamenii sînt impresionaţi de cc s-a-ntimpiat şi-mi vine să cred că unii dintre ci se şi cam tem ; e o panică, o derută...
— De ce ?
— Aşa sînt oamenii. îl vedeţi pe cel cu pălărie? arătă preşedintele pe fereastră, spre poartă. îi mergea gura ca meliţa. Acum, nu scoate o vorbă. „Ce c cu tine, Tănă- sache ?” l-am întrebat. „Nimic, vream să scot o adeverinţă, dădusem cererea de ieri.” „Vino s-o ici.” „N-o mai iau, altă data.” „De ce ?“ Vream să plec pe vreo două săptămîni, dar acu’ nu mai plec. Cine ştie... Să se limpezească ce e cu *cazit“...* „Păi, cc-are-a face ?“ „Te pomeneşti cu vreunul ca zice vreuna *anapoda,* Şi, mai ştii ?” Aştia sînt oamenii.
— Curios... normal ar fi fost ca tocmai astăzi să fie mai multă fierbere, spuse Dinu şi reţinu 1 aptul, pentru a-l judeca şi a-şi explica.
— Ieri, aşa a fost, nu ştiţi ? Pînă scara tîrziu, au stat •în curte. Abia i-am putut împrăştia. Sînt curioşi să afle, să ştiţi, sînt curioşi, dar pesemne că, astăzi, după cc ştiu că Sile a fost împuşcat şi lîrît în groapă şi că mîine o să-l aducă să-l îngroape, sc sfiesc, judecă fiecare-n ale lui... Şi le pare rău... Era om Sile ! Dacă l-aţi ii cunoscut ! Om ! Om, nu jucărie ! Cînd am auzit că Sile n-a venit noaptea acasă, am fost sigur că s-a întîmplat ceva cu el. Nu mă. gîndcam la moarte, dar aveam o presimţire. Şi le-am •spus că nu e de joacă... Nu-l ştiam eu pe Sile? Nu se-apuca el să facă trăsnăi ! Le-am spus do-atunci !... ‘
— Cui, tovarăşe preşedinte ?
— La toţi care erau aici. Şi lu[1] Răuţă, şi lu[5] Bobe... >3Nu, zicea Bobe, ce să ne-alarmăm, să ne facem de rîs, o fi omul încurcat pe undeva...” Ce-ncurcat ? Sile era omul care să sc-ncurce ?
— E, aşa se-ntimplă, spuse Dinu, mai mult ca să-l domolească pe preşedinte, pentru că amănuntul i se părea semnificativ şi-i dădea dreptate preşedintelui, în sinea lui.
— Da, asta aşa e, dar oricum, cînd ştii tu pe cineva ce fel de om este, îţi e greu să crezi despre el orice... Şi ;pe Sile-l ştiu ca pe frate-meu...
Telefonul sună şi Dinu transmise şefului de post din •Cuţeni să fie după-amiază la post, la ora cinci, şi să-l cheme, dar cu grijă, şi pe Vîlpete.
Frasin şi Răuţă se întorceau de la Patriţa şi mergeau la Vanghelc. Femeia nu putuse isă le spună nimic deosebit. Convingerea ei era că bărbatul îi fusese omorît de împuşcătura care se auzise, degeaba spuneau oamenii că cine-a tras a tras la ulmul Comiţii ; ea era încredinţată că împuşcătura se auzise chiar înspre loturi...
— Ce părere ai ? îl întrebă Frasin pe Răuţă.
— S-ar putea să se fi tras de două ori ? întrebă Răuţă, în loc de răspuns.
— De ce de doua ori ?
— O dată a tras Vîlpete, asta în mod sigur, omul a recunoscut, şi-ar mai fi încă o împuşcătură, aia pe care tice Patriţa c-a auzit-o.
— Cînd spunea Vîlpete c-a tras ?
— Pe la şapte...
— Ar fi, deci, o diferenţă de o oră şi ceva...
— Dacă au fost două...
— Nu, chiar dacă a fost o singură împuşcătură. E posibil sa fie o simplă eroare... Cum e posibil ca împuşcătura care i-a pricinuit moartea să nu li fost aceea care s-a auzit ! Să vedem ce ni se va comunica de la analiză, cînd s-a instalat moartea. Victima ar fi putut ii împuşcată şi a doua zi... Nu e posibil ?
— Da, tot ce sc poate... Dar nu s-au mai auzit împuşcături.
— Cu Vîlpete, trebuie să discutăm foarte amănunţit. Ai să mergi şi dumneata cu locotenentul Dinu... ca eventualele deosebiri în afirmaţiile lui să poată fi clarificate. Dar nu *anchetam,* nu anchetăm pe nimeni. *Discutăm.*
...Ajunşi în faţa casei lui Vanghele, Răuţă strigă pe soţia lui, care spăla sub şopron, şi-i spuse că vrea să stea de vorbă cu bărbatu-său. Femeia îi pofti în curte şi Iq spuse să aştepte pînă îl trezeşte, omul ei fusese în pădure toată noaptea şi se odihnea. Casa lui Vanghele era aşezată pe un dîmb, nu prea înalt, dar suficient pentru a-i conferi un aspect de construcţie specific montană... Frasin examina curtea şi găsi că omul era gospodar, ceea ce îi confirmă şi Răuţă... în tropozan, sc ivi Vanghele şi-ntrebă •dacă nu vor să urce în casă... Urcară... Vanghele îi ruga să-l scuze pentru că e casa cam nedereticată ; n-avea ce 'face, aşa e cînd femeia trebuie să stea după el pînă la prînz, cînd se scoală... Şi asta, aproape zi de zi... Luară •loc în jurul unei mese de brad...
— Să vă servim cu ceva ? întrebă Vanghele. /,
— Nu, răspunse Frasin, sîntem cam grăbiţi şi c păcat... Altă dată...
* – Cum vreţi...
— Acum, nu, acum vrem să stăm puţin de vorbă...

fa
— Gata, spuse vioi Vanghele.
— ...în legătură cu Sile.
— Da, stăm, de ce să nu stăm ? adăugă Vanghele, de data aceasta cu o voce gravă.
— Tc-am ruga să ne spui ce ştii dumneata, ce crezi dumneata ; să ne spui ce ştii despre împuşcătura din seara zilei...
— Da, cum să nu, vă spun, se grăbi Vanghele... Eu urcam spre gropi. Era pe seară, cît era ceasul exact nu ştiu. Şi-aud o împuşcătură. Mă uit spre ulmul Comiţii. „Care eşti ? am strigat. Stai !“ „Ce, băi Vanghele, mi-a răspuns unul dintre ei, că parcă erau mai mulţi, ce, pentru o cioară faci tapaj ?“ Pîn’ s-ajung eu, plecaseră... Am auzit, acum, că era Vîlpetc. Atunci, nu mi-am dat seama, vă spusei, era pe seară şi nu-l puteam vedea bine şi nici vocea nu i-o cunoşteam.
— Pe la ce oră era ? întrebă Frasin.
— Exact, exact, nu pot să spun. Spre* scară...
— Amurgise ?
— Taman atunci. Eu ştiu, să fi fost şapte, şapte şi ceva.
— Dc amurgit, amurgeşte pe la opt.
— S-ar putea să fi fost şi opt.
— Altă împuşcătură ai mai auzit ?
— Una singură a fost, aia a lui Vîlpetc.
— Patriţa spune c-a mai auzit o împuşcătură, mai spre loturi, şi ceva mai itîrziu.
—■ Eu n-am auzit-o dccît p-aia, alta n-am mai auzit...
— Mai ştie cineva de discuţia cu Vîlpetc ?
— Nimeni.
— N-ai mai discutat cu nimeni pîn-acum ?
— Ba da, am discutat chiar dimineaţa, n-am fost la primărie ?
— Şi cine tc-a-ntrebat ?
— Nimeni, eu am spus, erau mai muiţL.

— Nu te-a întrebat nimeni ?
— Nu, eu le-am spus...
— Şi după aia ?
— După aia, ce să vă spun, m-am crucit şi eu cînd •am auzit ce s-a-ntîmplat. Ce să va spun ? Nu e caz do crimă ? Vreţi să spun ceva fără să am o bază ?
Frasin nu mai puse nici o întrebare, îi mulţumi şi4 spuse să fie liniştit, să nu aibă nici o grijă, dar că va mai fi nevoie de el, pentru că chestiunea cu împuşcătura trebuia clarificată...
De la inspectoratul judeţean al miliţiei, se comunicase că moartea victimei se datora perforaţiei unui singur glonţ şi se instalase în seara zilei de 18 ; leziunile fuseseră produse după încetarea din viaţă a victimei...
Bobe fu invitat la postul de miliţie, să discute cu Frasin şi Dinu. Cînd intră în sediul postului, dădu mina’ cu toţi şi-l întrebă pe Răuţă dacă s-a mai aflat ceva.
— Deocamdată, nimic...
— E caz greu, domnule. Nu numai c-a fost împuşcat ; dar şi tîrît atît loc şi lovit, vai de el, de ce moarte-a fost să aibă parte !... Şi ce om ! Ce om era Sile ! Cine s-aştepta la aşa ceva ? ! Eu am crezut, de cc să mint, că de, a mai zăbovit şi el, ca omul, mai ştii ? Dar cînd am văzut ca nu e de glumă, am zis : gata, cu Sile s-a-ntîmplat ceva, cine ştie dac-o mai trăi...
— Dumneata ce crezi că s-ar fi putut înumpJa? întrebă Frasin.
— Ştiu eu ce să cred ? Poţi să *crezi* în situaţii 3în astea ? Că le spuneam şi oamenilor, aseară ; mă, vedeţi-vă de treaba şi nu mai trăncăniţi anapoda, că e caz de crimă la mijloc, şi nu ne putem juca cu vorbele.
— La primărie ? întrebă Dinu.
— Da, că erau strînşi acolo, ca la şedinţă, i-aţi văzut. Ba unul că ar li fost împuşcat din întâmplare, ba altul c-ar fi fost omorît în bătaie, şi după aia, împuşcat, şi-uite-aşa, lei de lei de-vorbe...
— Dar dumneata ce crezi ?!-
întrebarea fusese rostită pe un ton carc-i atrase atenţia lui Bobe. Cumpăni cîteva clipe şi-apoi răspunse iritat.
— Ce să cred, ce, aici e de *crezut* f* E caz greu ăsta, trebuie făcută o anchetă aici, nu ? Să se ia fiecare lucru în parte şi să sc vadă ce şi cum...
— De unde să se ia *„fiecare lucru” ?*
— Cum de unde ?
— Care-ar fi lucrurile care ar trebui luate fiecare în parte ?
— Păi ce ştie unul, ce ştie altul.
— Tocmai asia şi vrem, interveni Dinu. Spuncţi-ne ce ştiţi dumneavoastră.
— Asta e. altceva, ce *ştiu,* nu ce cred, că fiecare putem crede multe... Ce să ştiu... Ştiu că, spre seară, Sile a plecat la loturi ; asta mi-au spus-o Patriţa şi Dură, cu care-a ieşit spre gîrlă ; ştiu că noaptea n-a venit acasă ; asta o ştiu de, la Patriţa, ştiu că seara s-a auzit o împuşcătură ; asta o ştiu şi de la Vanghcle şi de la Patriţa, numai că Vanghcle zace că era pe la.şapte şi că s-a auzit spre ulmul Comiţii şi Patriţa zice că era seara, pe la nouă, opt, opt jumătate, şi că s-a auzit spre „loturi”*
Ştiu că l-am căutat două zile şi .'două nopţi, că n-am în- chis un ochi, tovarăşul Răuţă cunoaşte, ştiu că a lui Frîncu i-a găsit nasturele... Şi ştiu cc-a fost ieri, cînd l-am descoperit în groapă. Asta ştiu... altceva, ce s’ă mai ştiu ?
— Cînd v-a spus Vanghele c-a auzit împuşcătura ?
— Scara, pc la şapte.
— Seara, la şapte, a auzit-o el, dar cînd v-a spus dumneavoastră că la şapte a auzit-o ?
— A doua zi dimineaţa.
— L-aţi întrebat dumneavoastră ?
— Da, eu l-am întrebat : ce-a lost, mă, aseară ? Şi mi-a spus că au fost unii din Cuţeni, mergeau în sus, la vînat, şi că unul dintre ei a scăpat un glonţ.
— Dumneavoastră aţi auzit împuşcătura ?
— Nu, n-am auzit, de cc să spun...
— Da, spuse Frasin, dînd dc înţeles că discuţia s-ar considera încheiată, dumneavoastră aţi ajutat mult pînă acum în descoperirea cadavrului...
— Nu sîntem oameni ? Ce să mai spun că eram şî prieteni ?.
— Poate că şi de-acum înainte vom avea nevoie de sprijinul dumneavoastră şi cred că ne veţi da o mînă de ajutor.
— Sînt la dispoziţie pentru orice, e vorba de un .caz grav, îmi dau seama, şi dacă nu punem umărul cu toţii, poate...
— Poate mai spre după-amiază, vom mai sta dc vo<. şi-o să vă rugăm să ne-ajutaţi... \ •
— Cu toată plăcerea, mai spuse Bobe, şi sc ric '■ n el dc la masă, o dată cu Frasin şi ceilalţi. înainte /;r' pleca, întrebă cu un ton sfătos : S-a stat, domnule, u.
trebuie, ele vorbă cu Vîlpete ? Eu nu ştiu dacă nu cumva... Ştiu eu, să nu zic vorbă mare...
Nimeni nu-i răspunse. Se aşternu o linişte care convenea parcă tuturor.
Felul .cum rostise întrebarea Bobe îi reţinuse atenţia lui Frasin. Hotărî să meargă el să discute cu Vîlpete. Dinu urma să stea dc vorbă, după-amiază, cu Vasilica Frîncu, cu Rancu şi cu unii dintre prietenii lui Sile... Tudor Uioară, Radu Bunea, llic Nacu.
Dinu fusese de părere să discute cu Vasilica Frîncu la sediul consiliului comunal, să n-o cheme pe ea, fată, la postul de miliţie. Preşedintele fusese de acord, şi trimisese omul de serviciu s-o cheme. O aşteptau să vină.
— Mare lucru nu putem afla de la Vasilica, spuse preşedintele. Poate numai aşa, că trebuie să fie şi ea ‘întrebată...
Dinu, căruia i sc adresase preşedintele, părea preocur pat de cu totul altceva, deşi, cu cîteva minute mai înainte, îi argumentase acestuia de ce socotea că c bine să discute cu Vasilica la sediul consiliului comunal şi lăsase /ă se înţeleagă că aştepta de la fată lămurirea unei anume
V;mc. îşi frunzărea carnetul d6 notiţe, căutînd parcă i? £‘,il$ească, între însemnări, una, de carc-şi adusese – cb ?e ^ Pc ^tc trebuia s-o revadă neapărat în clipa miCva. Preşedintele' şi Pascu îl urmăreau. Dinu găsi, în
sfîrşit, ceea ce căuta, sublinic cu creionul cîteva noduri, lăsă carnetul pe birou şi-l întrebă pe Pascu :
— Chiar crezi c-ar putea să lie *ceva?*
— Unde, tovarăşe locotenent ? tresari Pascu.
— Cu Vasîlica...
— Ce să lie ?
— De dimineaţă, spuneai că trebuie să lie *ceva...*
— Da, aşa ziceam. Şi-acum, tot la lei zic. Pînă nu stăm de vorbă ?!...
— Bine, dar ele la ce pleci atunci cînd spui că trebuie să fie *ceva...*
— Dc la nimic concret.
— Tottişi, e o judecată.
— Este. Gropile au fost scotocite dc tovarăşul plutonier Răuţă. Anume au lost luate dc dinsul gropile, ca să se caute -mai bine. Ştiţi cum s-a discutat atunci... se adresă el preşedintelui, că şi dumneavoastră aţi spus să nu-şi aleagă Bobe gropile. Şi nu s-a scotocit, credeţi, **bine ? !**
— Bobe şi-a *ales* gropile ? întrebă Dinu.
— A zis el că merge să scotocească acolo, dar tovarăşul preşedinte a fost de părere să meargă la gropi tovarăşul Răuţă. Şi-au fost scotocite gropile, cred, destul...0
'— Eu cred că n-au fost destul, spuse preşedintele, dacă sc căuta cum trebuie, îl găseau. Eu nu spun ce zic unii că, dacă-l găseam atunci, poate-l găseam viu, dar **îl** găseam mai devreme... t ’
— Şi cum credeţi dumneavoastră că^a lui Frincu a găsit *tocmai* acolo un nasture ca al lui Sile ? Zice c-avca şi ea la fel. O fi avînd, nimic de zişj dar de unde ştia ea *precis* că Sile avea nasturi sidefii ? Nu e o între- . bare şi-asta ? ;r .
— O s-o-ntrebăm pe ea. k : t
— Nu spun neapărat că c vreo *amestecătura--.*
— Asta-a zis-o Bobe, atunci, imediat, cum fiecare ne miram cum dc-a văzut ea, prin tot măracinişul de-a- colo, un pîrlit de nasture.
— Nu zic că e vreo amestecătură, dar *ceva* s-ar putea să fie... Putem şti, pînă nu stăm dc vorbă ?...
...Fata intra în biroul preşedintelui, dădu bună ziua şi rămase lingă uşă. Preşedintele o invita să ia loc şi-i făcu semn lui Dinu să înceapă discuţia. După ce Vasi- lica se aşeză, Dinu îi spuse cine era el şi o rugă să povestească amănunţit cum s-a-ntîmplat. Fata nu schiţă nici un gest de temere. începu să povestească, cu o limpezime carc-l uimi pe Dinu. Cînd spuse că, văzînd nas-

turele, şi-adusese imediat aminte că avea şi Sile nasturi la fel şi că se gîndise c-ar li putut fi dc la haina lui, preşedintele o întrerupse.
— De unde- ştiai tu, Vasilico, ce lei de nasturi avea Sile ? ’ ’
— Pai, n-a spus ţaţa Patriţa că avea nasturi sidefii la haina de velur ?
— Da, dar tu dc unde ştiai că Sile are la haina de velur nasturi sidefii ?
— Ştiam, pentru că, atunci cînd eu mi i-am cumpărat pe-ai mei, era la magazin şi nea Sile. Burcică mi-a arătat nasturii şi mi-a zis să iau d-ăia, că sînt cei mai frumoşi nasturi de damă pe care-i arc şi că se poartă. Atunci, nea Sile l-a-ntrcbat de cînd i-a făcut de damă, că lui, cînd i-a vîndut, tot nasturi din ăia, zicea că sînt bărbăteşti... Luase şi nea Sile, mai „nainte, pentru haina dc velur.
— Cine mai era în magazin ?

. – Păi, erau mulţi. Lingă noi, era lancu Fizicu, şi cînd nea Sile i-a zis lui Burcică, el a zis „ce vrei, nea Sile, negustorul e negustor, şi-şi vinde marfa.“ Şi mai erau şi alţii, staţi că mi-aduc aminte...
— Nu e nevoie, interveni Dinu, e clar. Vă mulţumim şi să ne scuzaţi că v-am deranjat. Trebuia.
— Nu e nici un deranj, spuse Vasilica şi se ridică, dădu din nou bună ziua şi plecă.
— E clar ? întrebă preşedintele după ce se închise uşa. ,
— Este, răspunse Pascu...
— Este, tovarăşe locotenent ? mai întrebă o dată preşedintele.
— Da, este. întrebarea e, acum, unde discutăm cu Rancu ? Tot aici, sau la post ?
— Să mai rămîn şi eu ?
— Nu-i neapărată nevoie. Dacă-l chemăm aici, ar fi bine...
— Eu cred că c bine să mergem la el acasă, unde stă el, e loc ferit, propuse Pascu.
— Poate-ar fi bine să discutaţi tot aici... Eu n-am să mai pot rămînc, dar staţi dumneavoastră.
— E mai bine, într-adevăr, conveni Dinu şi stabiliră, după aceea, ca Rancu să fie chemat tot dc omul de serviciu al consiliului popular.
Rancu era un om înalt, slăbuţ, cu o mustaţă mare răsucită, aducînd, după părerea lui Pascu, cu' dorobanţul lui Grigorescu... Dinu îi privi ochii adinei şi limpezi, şi reţinu calmul şi siguranţa pe care le dezvăluiau.
’— Ştiţi dc cc v-am chemat ?
— Nu, răspunse Rancu domol.
— Ca să stăm puţin de vorbă.
— E bine... Mai ales, dac-o să avem ce vorbi.
— N-o s-avem ?
— Dumneavoastră ştiţi. Eu...
— Vrem să discutăm puţin despre cazul acesta...
— Cu Sile ?...
— Da...
— Păcat de om...
— Toţi cu care am discutat spun acelaşi lucru.
— Era om ! . * .
— Dumneavoastră ce credeţi ? întrebă neted Dinu.
— Nu pot să spun nimic. Dad-a fost împuşcat, cine ştie dc pe unde-o fi ăla care-a făcut una ca asta, că aici, în comună, Sile n-a avut duşman. Aşa cred eu.
— Credeţi c-ar fi putut fi împuşcat de cineva din altă parte ?
— Dumneavoastră mă întrebaţi pe mine, ca şi cum cu ar trebui să ştiu. Dc unde să ştiu ? !...
— Vă întreb, pentru că, din cîtc mi s-a spus, dumneavoastră cunoaşteţi mai mult obiceiurile pe-aici şi poate ne puteţi da o mînă de ajutor.
— Ştiu la ce vă gîndiţi şi-am să vă spun fără ocolişuri. Eu n-am mai fost la vînătoare de-astă toamnă. Vanghele şi Bobe, din cîtc ştiu, nici ei. Acum o săptă- mînă, e drept, mi-a zis Bobe să mergem şi i-am spus că nu pot, sînt încurcat cu casa şi n-am timp nici să mor.
— Ce s-ar putea vîna acum ?
— Orice !...
— Şi urşi ?
— Şi, dc cc să nu discutăm drept ? Sc poate. Că c, sau nu c voie, asta c altă chestiune. Eu, însă, respect legile vinarului, şi-alca s’crisc, şi-alca nescrise... Cînd s-a intrai

în prohibiţie, poale să-mi inire-n curte, nu mă ating, bi nici capcane n-am pus vreodată, cum au unii obiceiul, chiar şi pe la noi. Vînatul nu e o meserie, e o pasiune, şi, dacă nu-l faci cum se cere, mai bine nu-l fă...
— Ce fel de *capcane* se pun ?
— Nu ştiţi ? '
— Nu...
Rancu explică. Dinu reţinu explicaţia şi, pentru a nu atrage atenţia, îi puse o nouă întrebare.
— Cunoaşteţi vînătorii de prin apropiere ?
— Cunosc destui.
— Poate că, aminiindu-vi-i, ne puteţi spune ceva care să ne intereseze.
— Ce-aş putea să vă spun ?
— Ceea ce credeţi că ne-ar putea interesa... încercaţi să vă amintiţi.
— Acum ?
— Acum sau mai tîrziu, cînd vreţi.
— Am să mă gîndesc...
— E bine şi-aşa : vă gîndiţi şi mai stăm de vorbă. Şi să fiţi sigur că ceea ce discutăm, discutăm între noi... **La** fel cred că-nţelegeţi şi dumneavoastră discuţia...
— Nici nu e nevoie să-mi amintiţi, eu ştiu ce-nseamnă **în** cazuri din astea să-ţi spui o părere...
Frasin şi Răuţă se întoarseră noaptea, tîrziu, de la Cuţeni. Vîlpete nu mai era în sat, plecase chiar dimineaţa, se spunea că pe undeva, pe un şantier. Părinţilor **aşa** le spusese, că pleacă de acasă. Din cercetările pe care Frasin le făcuse, nu rezultau indicii că Vîlpete ar fi avut
♦
alico do mărimea celor cu care se trăsese asupra kn Sile.
înainte de a se despărţi de Pascu şi Răuţă, în seara aceea, Dinu le ceru să-şi- aducă aminte de discuţia care avusese loc atunci cînd se împărţiseră echipele de scotocire. Răuţă povesti. Nu fusese, propriu-zis, o *discuţie.* Bobe spusese ca el ia gropile, preşedintele spusese că o mai bine ca gropile să le ia cl, Răuţă.
— Şi după ce s-a stabilit să mergeţi dumneavoastră la gropi, ce-a zis Bobe ?
— N-a zis nimic...

— Nu-ntreb dacă a obiectat sau nu, întreb ce-a zis... Nu v-amintiţi exact cum a spus ? °
— Aşa a spus : *tot una e, şi-aşa e clar, ce să mai discutăm ? Sile trebuie căutat...*
— Este atît de importantă precizarea ? întrebă Frasin care pînă atunci ascultase fără interes explicaţiile lui Răuţă.
— Foarte ! răspunse Dinu.
— Adică ?
— Deocamdată, nu pot să vă raportez... Trebuie sa las „laboratorul de noapte” să opereze... Şi mai am să pun *cuiva* o întrebare... Dar asta, dimineaţa...
Frasin se trezise, dar nu observase că Dinu lipsea. Cînd se sculase ? Unde plecase ? Se uită la ceas ; era opt, destul de tîrziu, fusese prea obosit şi dormise adine... ’ Se sculă şi el, deschise fereastra şi rămase cîteva clipa
sa soarbă aer proaspăt... Era o dimineaţă cu cer înalt ‘ şi soare mult... începu să se îmbrace... Dinu se ivi la fereastră. z
— Să trăiţi ! rosti el sacadat.
— ’Mneaţa ! M-ai lăsat şi-ai plecat...
•— Dormeaţi aşa de frumos !...
— Pe unde^ai umblat dis-de-dimincaţă ?
— Am avut de pus o întrebare.
>— Şi-ai pus-o ?
— Da.
Dinu intră în camera. Frasin se aşeza pe patul său ' şi îl invită şi pe Dinu să stea. Locotenentul rămase în picioare şi-şi scoase carnetul.
— Eu cred că Bobe *ştie* mai multe... Poate, chiar *tot...*
■— De uffde concluzia ?
— Nu mi-am sistematizat încă deducţiile, vi le raportez aşa cum le-am punctat: *Unit:* Bobe a încercat • să întîrzie căutarea victimei ; a fost tot timpul „con- vins“ că nu c nimic cu Sile. El a spus să nu se alarmeze degeaba, că poate Sile este pe undeva, cu vreo-ncurcă- tură. Abia cînd s-a stabilit că gropile urmează să lic scotocite *de Răuţă,* după cc vrusese *el* să le scotocească, a devenit şi el *sigur* că Sile trebuie căutat. *Doi* ; El n-a auzit nici o împuşcătură, dar l-a întrebat, a dona zi dimineaţa, pe Vanghcle, ce-a fost cu-mpuşcătura. *Trei:* Oamenii manifestă o temere care, cred, se explică şi prin faptul că Bobe i-a ameninţat să nu vorbească *anapoda.* Termenul îi aparţine. *Patru :* Bobe a forţat anchetarea lui Vîlpete, despre care *cred* că ştie că c plecat. S-ar putea 'chiar ca plecarea lui Vîlpete să fie sugerată de cineva pe care Bobe îl cunoaşte ; dacă nu chiâr dc către ci. *Cinci:* Pc-aici, vînătorii au obiceiul să pună
capcane. Se aşază arma pe un parapet de înălţimea vinarului, la circa cincizeci-şaizeci de centimetri, trăgaciul se leagă cu o sfoară care se întinde printr-un inel, în sens invers, peste locul pe unde trece vinarul şi se leagă de un ţăruş. Cînd animalul trece, sfoara declanşează focul... Perforaţia glonţului tras asupra lui Sile pare să indice o poziţie asemănătoare ; e tocmai ce-aţi observat dumneavoastră : *nit se poate explica poziţia culcat prin pinda, noaptea ;* n-avea nici un sens. Dar prin capcană ?!
Şi tot la punctul cinci, întrebarea pe care o aveam de pus şi pe care i-am pus-o acum lui Bobe. L-am întrebat dacă n-ar fi cumva posibil ca Sile să fi fost victima unei capcane. „Cc capcană, tovarăşe, cine se mai ţine-acum de-aşa ceva ?“ De ţinut, se ţine... Rancu mi-a explicat aseară...
Concluzia : Bobe *ştie* mai multe... Dacă nu *tot.*
— E interesant sistemul deducţiilor tale, Dinule... Mai trebuie, însă, să-l ascult o dată.
— Să raportez din nou ?
— Ti-e prea greu, acum.
— Nu, tovarăşe căpitan.
— Ba da, Dinule, crede-mă.
— De ce, tovarăşe căpitan ?
— E prea de dimineaţă, mă, nu vezi ce soare răcoros e-afară ?
— Am înţeles, spuse Dinu, intuind că Frasin avea nevoie de un răgaz pentru a judeca, prin propriile raţionamente, deducţiile lui...
Cercetările propriu-zise au început după citeva zile. Deducţiile locotenentului Dinu au fost acceptate ca o
îpoteză de lucru. După treizeci şi patru de zile dc muncă, asasinatul a fost elucidat. Agentul veterinar trecuse prin *capcana* pusă de Bobe. Cînd auzise împuşcătura, Bobe se dusese să ridice vînatul şi-l găsise pe Sile, în agonie, înspăimîntar, îi mai aplicase cîteva lovituri şi-l transportase la gropi. Pînă dimineaţa, acoperise urmele de la locul capcanei... Focul de armă, care fusese auzit de soţia victimei, fusese cel al armei lui Bobe. Vîlpete trăsese şi el nn foc, mult mai devreme şi destul de departe de locul capcanei. Iar plecarea pe şantier a lui Vîlpete fusese sugerată tot de Bobe ; îl făcuse să creadă că, oricum, va fi bănuit de crimă, şi-l sfătuise să plece...
A existat, desigur, un element materia! **de care s-a uzat,** pentru a-l determina pe Bobe să recunoască **fapta...** Cu descrierea lui, şi-a început Dinu jurnalul său intim, po a cărui primă filă a însemnat, drept motto : *„Notează iot ceea ce crezi ca nit poţi uita. Al. Frasini*

RADU VAIDA

DISPARIŢIA ADINEI

M-ai rugai să-ţi povestesc cel mai dificil caz. E greu să alegi. înainte de rezolvare, toate ţi se par grele ; pentru mine, ca tată a doi copii, cel mai dificil a fost *Cazul „A*...
...Primisem o scrisoare. Expeditorul – o mamă !... „Sînt distrusă. Ieri, la ora 11, singurul nostru copil, Adina, de 6 ani, a dispărut...“
Femeia descria împrejurările dispariţiei copilului. Dimineaţa, o lăsase pe Adina să se joace în faţa blocului, cu alţi copii. La ora unsprezece, constatase dispariţia fetiţei...
Am citit şi recitit scrisoarea. Scara se lăsase de mult, dar gîndurile despre acest caz nu ‘ mă părăseau. „De unde să încep ? Pe ce căi să conduc cercetările ?../f
Mult mai tîrziu, am înţeles adevăratul sens al cuvintelor colonelului Sfetcu, şeful inspectoratului.
— Va fi, poate, cazul cel mai dificil...
Da; aşa era, sînt de mulţi ani în miliţie, şi întîmpîa-. rea mi se pare unică în felul ei...
Chiar în seara aceea, am stat de vorbă cu mama fetiţei dispărute. O femeie tînără, înaltă, cu ochii migdalaţi. Acum, privirea îi era tristă şi vocea răguşită. Mi-a povestit că era dintr-un orăşel din Banat. Se căsătorise
în urma unei întâmplări ieşite din comun. înainte do a se fi căsătorit, un vecin, pe care ea îl refuzase, Ştefan Radoslav, încercase s-o răpească. întîmplarea se terminase cu un scandal care făcuse vîlvă în cartier. Apoi, totul se liniştise – şi s-a putut mărita cu ccl pe care-l iubea. Soţul ei era revizor contabil la sfatul popular al oraşului. Am întrerupt-o şi i-am cerut să-mi spună dacă îl considera pe Radoslav capabil să se răzbune, după atîţia ani. N-a ştiut ce să-mi răspundă. Mi-a povestit în schimb o mulţime de lucruri despre soţul ei. Acesta avea un frate şi o soră, care locuiau în orăşelul ei natal. Sora lui, în ziua dispariţiei fetiţei, venise la ei în vizită şi plecase în jurul orei 12.
— Cit a stat cumnata la dumneavoastră ? am întrerupt-o eu.
— Numai de dimineaţă. Era în trecere, cu o excursie O.N.T. Am lăsat-o împreună cu fetiţa, iar cu m-am dus la piaţă. Când m-am întors, fetiţa plecase să se joace, iar cumnata mea se pregătea de drum.
în acest moment al discuţiei, şi-a făcut apariţia pe uşă soţul. Pe chipul lui, am desluşit o alarmă greu reţinută. Şi-a dat scama din prima clipă cine sînt şi mi s-a adresat direct mie :
— Am căutat-o peste tot, nu este...
Am aşteptat să sc liniştească puţin. Apoi, le-am cerut să-mi descrie cum fusese îmbrăcată fetiţa.
— Cu o rochiţă dc catifea roşie, cu mîneci scurte, peste care avea un paltonaş roşu, mi-a spus mama. Pe cap purta un batic de mătase, înflorat, cu cercuri concentrice, a precizat ea.
— în picioare ce purta ?
— Pantofi albi, ciorapi albi, trei sferturi, supra- elastici.
M-am uitat la fotografia înrămată de pe masa la care şedeam, şi Tudor Stan, tatăl fetiţei, mi-a înţeles privirea, – D*\ea c’ jovarăşe maior... E o fotografie făcută cu o lună în urmă...
I-am rugat să-mi îngăduie să iau cu mine cîteva din obiectele fetiţei, jucării pe care erau imprimate urmele ei digitale...
în ziua aceea, parcă se deschisese cerul : începuse de dimineaţă să plouă. O ploaie măruntă şi deasă. Norii pluteau deasupra oraşului, mohorîndu-1. Ploaia arc darul de a mă linişti... mă ajută să gîndesc mai repede şi mai limpede, lată ipotezele pe care le stabilisem : 1. Fetiţa, fiind lipsită de supraveghere directă, a fost victima unui accident, fie de circulaţie (şi, în acest caz, cadavrul a fost ascuns de şoferul infractor), fie a căzut în vreo gură de canal sau într-o groapă (în apropiere, se aflau cîteva

şantiere de construcţii). 2. Fetiţa a fost răpită dc Ştefan Radoslav, fostul curtezan al Măriei, care se jurase că sc va răzbuna pe cea care nu răspunsese sentimentelor sale. 3. A fost luată dc cumnată, fără ca aceasta să anunţe pe cineva. 4. A fost sechestrată dc infractori necunoscuţi... Mai erau şi alte ipoteze. Nu le mai enumăr. Am adunat colectivul dc ofiţeri care se formase pentru elucidarea acestui caz şi am pus în discuţie toate ipotezele...

...Călătoream cu acceleratul dc Timişoara. Prin faţa ochilor mei se derula, estompat, ca într-un film vechi, ?>eisajul dezolant al toamnei tîrzii. Mă simţeam obosit, acordarea ultimelor zile mă încolţise. Mi-am rezemati fruntea de geamul rece şi încercam să mă odihnesc, gîn- dindu-mă la cei de acasă, la soţie şi la copiii mei. N-aveam voie să mă las pradă oboselii. Acţiunea abia începuse. Mergeam să-l găsesc pe Ştefan Radoslav...

În Timişoara, am găsit uşor casa în care locuia cel pe oare îl căutam ; era o clădire veche, numai piatră şi cărămidă. Intrarea se făcea printr-o poartă înaltă de lemn, vopsită intr-un albastru siniliu, pe care se afla o inscripţie scrisă de mină, pe o tăbliţă : *Cîine rău.*

Era dimineaţă. Bănuiam că stăpînul casei trebuia să fio plecat, aşa că nu m-am mirat de loc cînd mi-a deschis o femeie. Era nevasta lui Radoslav. Masivă, cu un trup îndesat, de hangiţă, femeia degaja din toată fiinţa un aer de sănătate. '

— Pe cine căutaţi ?

— Pe tovarăşul Radoslav.

— E la policlinică. Ştiţi, abia a ieşit din spital. în ultima vreme, e cam bolnăvicios. I-am spus să se îngrijească... Şi femeia, guralivă, a continuat să vorbească pe nerăsuflate, povestindu-mi despre soţul ei, despre tot ce credea ea că mă interesa, deşi nu-i cerusem nimic. Am ascultat-o cu răbdare, minute în şir...

...Desigur că primul meu drum, după această întîlnire, a fost la spital. Aici am aflat că Radoslav fusese internat timp de o lună şi ieşise de două zile. Cercetai fişele şi vorbii cu directorul spitalului. Radoslav fusese un bolnav liniştit, care nu le dăduse bătaie de cap. Numai în ulti- a <? mele zile fusese mai nervos, probabil pentru că era nerăbdător să se întoarcă acasă.

— N-a lipsit clin spital în timpul internării ?

Directorul mai cerceta fişele din faţa sa, apoi consulta un registru cu scoarţe albastre.

— Nu. Cel puţin aşa rezultă din documentele noastre...

Am mulţumit şi am ieşit în parcul spitalului. Am intrat în vorbă cu cîţiva bolnavi din salonul în care fusese internat Radoslav. Nu mică mi-a fost mirarea cînd am aflat că cel de care mă interesam lipsise din spital două 'nopţi şi două zile. Şi una din zilele în care lipsise era tocmai ziua de 26 a lunii, ziua în care dispăruse fetiţa ! Deci, era posibil ca Radoslav...

Discuţia cu fostul bolnav nu decurse aşa cum mă aşteptam. Bărbatul pe care mi-l închipuisem cu un fizic puternic, cu o fire agresivă, mi se înfăţişă ca un onf obişnuit, mai mult scund, decît înalt. Buzele desenate frumos îi luminau înfăţişarea. înainte de a discuta cu cl, aflasem că avea doi copii, la care ţinea foarte mult, dar că nu se înţelegea de loc cu soţia.

„E oare posibil ca un om care iubeşte copiii să poată face rău tocmai unui copil ?“ mă întrebam eu, puţin supărat pe mine că făceam această reflecţie, care îmi năruia presupunerile că Radoslav ar avea vreun amestec în -dispariţia Adinei. „Dar unde a fost în zilele în care **a** lipsit din spital ?“ Nu puteam pleca fără a găsi răspuns la această chestiune. Şi, la primele întrebări, îmi răspunse îndîrjit, minţind vădit. Nu recunoştea de loc că lipsise cele două zile şi două nopţi din spital.

— Tovarăşe Radoslav, n-arc nici un rost sa vă menţineţi în negarea unor realităţi evidente, hotărîi să dau pc faţă lucrurile. E vorba de soarta unui copil.

Văzui pe faţa lui o tresărire. îşi ridică ochii, întrebător.

— Ce copil ? Şi cc legătură are asta cu mine ?

— Are. E vorba dc fetiţa fostei dumneavoastră vecine. E vorba de un lucru deosebit de grav.

Citii în ochii săi un licăr de nelinişte. Faţa i sc înroşi, mîinile începură să-i tremure uşor. După o clipă dc ezitare, mărturisi :

— Dacă-i aşa, vă spun. Vă rog, însă, să ramînă între noi. Am fost la o petrecere, cu nişte prieteni. Am băut şi mi s-a făcut rău. Am stat la un văr. N-am vrut să se audă la spital... Şi, mai ales, nu vreau să audă soţia. E certată cu vărul meu şi...

Am cercetat şi m-am convins că Radoslav îmi spusese adevărul. Am luat, apoi, primul tren spre casă.

Reuşisem să elimin o ipoteză, dar rămîneau atîtca altele în picioare. Care era aceea, la capătul căreia trebuia să dau dc rezolvarea cazului ? îmi spuneam că la mijloc c vorba de o răpire, sau poate dc o crimă. Poate cineva vrusese să lovească, astfel, în familia Tudor. Poate că... Zeci şi zeci de presupuneri sc învălmăşeau în continuare în mintea mea. Deveneam din ce în ce mai nerăbdător. Acum mi sc părea că trenul e un vehicul demodat, că înaintează prea încet...

— De cînd lucraţi ca revizor-contabil ?...

Tudor Stan, pc care îl invitasem la o nouă discuţie, avea faţa trasă şi ochii mici îl trădau că dormise puţin în ultimele zile. îl înţelegeam. îl rugasem să se concentreze şi să-mi răspundă precis la întrebări.

— De peste zece ani, veni într-un tîrziu răspunsul.

— în acest timp, aţi avut cazuri în care, prin controalele pe care le-aţi făcut, prin expertizele dumneavoastră, au fost demascaţi oamenii necinstiţi ?

— Da.

— Relataţi-mi, vă rog, pe larg, despre controalele pe care le-aţi făcut şi despre cei controlaţi...

...Mă simt, uneori, ca un alpinist care trebuie să atingă, cu eforturi mari, piscul unui munte. Drumul este anevoios. Urcînd mereu, ajungi, însă, sus, unde eşti răsplătit din plin pentru eforturi. Verificasem doi din cei trei indivizi, pe care îi stabilisem ca avînd motive puter- . nicc pentru a-l duşmăni pc Tudor. Toţi trei fuseseră condamnaţi pentru infracţiunile descoperite prin controalele revizorului-conrabil. Unul dintre ei. Ion Ursache, scăpase cu faţa... curată la pruna revizie făcută de un contabil care se lăsase... păcălit. Chemat ulterior în supracontrol, Tudor lucrase meticulos şi metodic, răscolind toată gestiunea, pe durata mai multor ani. Descoperise o delapidare ingenioasă a cîtorva infractori al căror „cap” fusese Ursache. Acesta încercase să-l mituiască şi pe Tudor Stan. Faptul îi agravase culpa... Judecat, Ursache luase mai mulţi ani dc închisoare. După proces, nevasta şi copilul îl părăsiseră.

Pe Ursache, l-am găsit după cîteva zile dc căutări înfrigurate. Lucra acum ca pontator, pe un şantier în apropierea oraşului. Locuia la căminul burlacilor. Cercetările pe care le-am întreprins mî-au furnizat date interesante. Ursache era apreciat ca un salarăit conştiincios, însă uneori îi plăcea sa bea ceva mai mult şi provoca scandaluri. Trăia retras, avînd o fire ursuză. Soţia nu-17 iertase şi, ca atare, nu-şi mai văzuse familia de la pro-ᴸ ces. Avea în oraş doar un frate mai tinăr, operator chimist, care ocupa o garsonieră intr-un bloc alăturat celui al lui Tudor Stan, braţele plecase cu soţia în concediu, intr-o staţiune climaterică şi lăsase cheile de la* garsonieră lui Ursache, pentru a avea grijă de flori/ Ursache se mutase, însă, cu totul, în garsoniera fratelui, şi vecinii îl văzuseră deseori cum se întorcea seara din oraş, beat. Verificările noastre au scos la iveală că fostul delapidator nu devenise un om cinstit. Pe şantierul pe care lucra, întocmea deseori pontări false şi îşi însuşea banii.

În dimineaţa zilei de 26, fusese în tură libera. Adîn- cindu-se investigaţiile, s-a stabilit că Ursache, în ultima vreme, era frămîntat, din care cauză consuma şi mai des băuturi alcoolice.

Analiza acestor date m-a ajutat să trag cîteva concluzii pe care le-am discutat îndelung cu tovarăşii cu care colaboram la acest caz. în prinţul rînd, Ursache, fiind în tura liberă în dimineaţa zilei de 26, putuse să se ocupe de răpirea Adinei... în al doilea rînd, domiciliul său provizoriu era situat în apropierea blocului în care locuiau soţii Tudor, părinţii fetiţei dispărute. Apoi, frămăntările lui Ursache...

Lucrurile începeau să se limpezească. îmi era tot mai clar că Ursache nu era străin de dispariţia Adinei. Părerile mele erau împărtăşite şi de ceilalţi.

Dar ce făcuse cu fetiţa ? Am adoptat un plan de bătaie, în care am prevăzut toate măsurile pentru a obţine rezultatul dorit, în cazul în care bănuiala noastră că Ursache era vinovatul s-ar li confirmat. în primul rînd, m cerut reţinerea lui, pe motivul falsurilor din fişele *e pontaj.

Spre surprinderea mea. Ursache, înalt, slab, cu ochi cenuşii, văzîndu-se-arestat, şi aflînd că sîntem „de la judeţ“, nici n-a mai aşteptat să i se pună în faţă pro- ele. A recunoscut imediat infracţiunile de fals comise, .ecunoaşterea aceasta grăbita a lui Ursache. ne-a întărit convingerea că bănuielile noastre nu erau lipsite de temei. Probe, însă, nu aveam. M-am prefăcut că nu manifest nici un interes deosebit faţă de declaraţiile sale. Am ordonat să fie extinse cercetările, apoi am făcut o vizită în

garsoniera unde locuise. Fratele său mi-a răspuns, cu multă bunăvoinţă, la întrebările pe care le puneam. Uit lucru era limpede : dezaproba comportarea lui Ursache, pa care se vede ca nu îl agrea-prea mult. I-am pus o ultimă întrebare :

— Vă lipseşte ceva din casă ?

Soţia lui, care participa la discuţie, se sculă şi începu să cerceteze prin cameră, bucătărie, baie. Se întoarse Iu masă, peste cîteva minute, şi zise :

— Nimic. Toate sînt la locul lor.

— Chiar nimic, nimic ? am insistat eu.

— A, un fleac. O foaie de policlorură de vinii din baie. Cine ştie, poate s-a rupt şi a aruncat-o cumnatul meu...

Ajuns la miliţie, mi s-a raportat că, în ziua de 2^, Ursache consumase băuturi alcoolice la restaurantul „Ol- tul“, pînă în jurul orei 11. După aceea, plecase nu se ştie unde. Adina dispăruse tocmai între orele 11 şi 12 !

Am hotărît să nu se discute nimic cu Ursache despre cazul Adina, urmînd ca, ulterior, să-l transferăm, pentru cercetări, la sediul miliţiei judeţene. Dar, gn prealabil, am

15 – Urmele nu se şterg

făctff o percheziţie domiciliară, atît în fosta lui garsonieră, cît şi la căminul burlacilor, unde locuia de obicei. N-am găsit nici o urmă de'sîngc. Totuşi, am ridicat un cuţit de bucătărie, un satir şi toate foile dc policlorură de vinii ce se găseau. în minte, îmi încolţise o idee... „Ce-ar fi ca Ursache să le vadă... întîmplător, la -miliţie, cînd va fi scos pentru audiere ?“... Ideea nu mi s-a părut rea şi, în consecinţă, am pus-o în practică. Mergînd spre biroul meu, Ursache a văzut, în anticameră, obiectele care se aflau aruncate într-un colţ. îl urmăream cu coada ochiului. A tresărit deodată şi o umbră dc spaimă i s-a aşternut pe faţă.

Am discutat cu cl despre falsurile pc care le comisese, lăsîndu-i impresia că treburile sînt lămurire. Văzfnd că nu este trimis la penitenciar, Ursache a început să se intereseze dc mersul cercetărilor. Răspunsul „nu ştiu nimic” al subofiţerului i-a accentuat arestatului starea de nelinişte, şi aşa destul dc vizibilă.

Am simţit că acesta era momentul psihologic cel mai prielnic cercetărilor noastre. M-am pregătit pentru interogatoriu. Eram sigur că voi reuşi să-l fac să ne dea mărturisiri complete şi să-şi recunoască fapta, mai ales că po minerul satirului ridicat dc noi fusese descoperită o pata mică de sînge. Am uitat să spun că satirul purta şi urmele digitale ale infractorului.

A început interogatoriul. Arestatul răspundea tot mai nesigur la întrebările melc. începea să-şi dea seama că ştim ceva...

— Tor îl mai urăşti pe Stan Tudor ? i-am aruncat po neaşteptate prima lovitură.

Ursache s-a îngălbenit, şi ochii au început să-i joace. Nu l-am slăbit nici o clipă.

— Dc ce ai luat foaia de vinilin din garsonieră ? Ştii că a fost găsită ?

Arestatul a oftat «prelung. Faţa i s-a schimonosit. Şi-a închis ochii, strîngîndu-şi pleoapele, făcînd nenumărate creţuri pe tot chipul. în cele din urmă, a început să povestească rar, trăgînd zgomotos aer în piept, ca un înecat.

— Voiam să mă răzbun pe revizor. Ştiam ca îşi iubeşte la nebunie fetiţa. Am ademenit-o în garsonieră cu nişte păpuşi. Am vrut s-o ţin sechestrată cîteva zile. Eram beat... N-am mai ştiut ce fac...

...Cu aceasta, dragă prietene, cred că ţi-e clar că celelalte ipoteze în cazul „A“ au căzut... A, să nu uît, în primăvara aceasta, după aproape doi ani, i-am revăzut pe soţii Tudor. Aveau un băiat... Şi aşteptau încă un copil.

ION ŢÎRLE/K

MISTERIOASA DISPARIŢIE A „COLŢATULUU

Cap. I „Colţatul” apare şi dispare

— Sînt obosit, spuse Prisada.

Partida era pierdută. Căpitanul Adrian strinse tablele şi le vîrî în sertar.

— Aşa e, zîmbi el. De cîte ori te bat, eşti obosit.

Prisada se ridică şi se apropie de uşă, ca s-o deschidă. Fumaseră mult. Acrul era albastru de-atîta fum.

Ajuns la uşă, păru să se răzgîndească însă. Se oprise cu mîna pe clanţă, cu ochii pe geam. Fără sa se întoarcă, îi făcu semn ofiţerului de serviciu, cu mina.

— Vino să vezi ceva interesant !...

— (M-am săturat dc viscol, n-am ce vedea ? se rezemă . mai bine de speteaza scaunului Adrian.

Prisada se întoarse spre el.

•— E un individ acolo, arătă cu capul înapoi.

— Unde ? întrebă ofiţerul de serviciu.

— Acolo, arătă din nou Prisada, cu capul spre spate. ₅ Stă în dosul unui copac.

— Un individ misterios ?

— Nu glumesc.

• – Uitasem că tu nu glumeşti niciodată, se ridica ofiţerul de, serviciu, apropiindu-se de uşă. Mai avea încă, pe faţă, un zîmbet neîncrezător, semn pentru Prisada că *nu ţinea „farsa''*. Privi apoi, prin geamul uşii, spre şirul 'de copaci din faţa gheretei. Şi zîmbetul i se stinse, făcind loc unei expresii întrebătoare. Văzuse şi el acum silueta

unui bărbat, în spatele unui plop. Omul părea că se ascundea, nu atît de privirile lor, cit de ale cuiva care s-ar fi aliat în clădirea sediului. Ghereta din zid sc afla lingă poartă. Clădirea principală, în stînga şi ceva mai în fund. Aşa că din gheretă, omul de ai ară sc vdJea stînd zgribulit lingă plop, părînd să aştepte ceva.

— Ce-o li cu el ? întrebă Adrian. Mă duc să văd !

Vru să deschidă uşa, dar ofiţerul din grupa de evenimente îl opri. Stinse lumina.

— Să-l lăsăm 'puţin, zise. Nu putem şti cc urmăreşte. Aici s-au întîmplat multe !... Zicînd aşa, Prisada, parcă pentru a-l convinge pc ofiţerul de serviciu, care era numai dc cîreva luni la organ, îşi scoase revolverul din toc, trăgindu-i piedica.

Cel dc afară nu sc mişca. Viscolul clătina becurile suspendate deasupra străzii şi, din cînd în cind, halourilc luminilor aruncau, peste silueta lui, o apă mierie, străbătută dc argintul fulgilor dc zăpadă vînzoliţi.

Prisada apăsă pe clanţă, deschizând încet uşa.

— Rămîi aici, zise. O să încerc să-l iau prin surprindere.

Se strecură apoi afară, încet. N-apucă însă să iasă bine în cadrul uşii, cînd omul din dreptul plopului o rupse la fugă. Prisada strigă un „Stai !“ puternic, pornind după cl. Adrian, care ieşise şi el, între timp, din gheretă, îi văzu dispărînd în viscol, spre capătul străzii... Sc întoarse grăbit în birou şi-l trezi pe aghiotant.

— Ai- grijă aici, pînă mă întorc, zise. Prisada a plecat întf-o urmărire. Mă duc după el !... Poate că tipul după care s-a dus vrea să-l atragă în cine ştie ce... încurcătură.

Vrusese să spună *capcana,* dar dacă nu era adevărat ! Mai tîrziu, presupunerea lui ar fi fost ridiculă... îşi pre-

găti revolverul, ieşi şi porni alergînd în direcţia în care dispăruse Prisada după individul de lingă plop.

Strada pc care se afla sediul miliţiei dădea, la capătul ei, într-un bulevard, pe care cădea perpendicular. în dreapta, bulevardul ducea la gară. în stînga – spre centrul oraşului. Căpitanul Adrian, ajuns la răspîntie, sc opri şi scrută, pe rînd, în ambele sensuri. Viscolul şi noaptea nu-i permiteau să vadă departe. Atît cît se vedea însă, nu se zăreau nici Prisada, nici ccl urmărit. Bulevardul părea pustiu. Era, de altfel, tîrziu, aproape două noaptea – şi oamenii dormeau de mult.

Adrian rămase nehotărît la colţul străzii. Se decise, în cele din urmă, să stea şi să aştepte acolo, încordîndu-şi auzul. Poate avea să audă împuşcăturile de apel ale colegului său... Zece minute trecură astfel, părînd că nu sc vor mai sfîrşi. Dar la capătul celor zece minute, dinspre gară apăru silueta cuiva. Părea doar o pată mişcătoare sub rafalele ninsorii... Adrian aşteptă în 'continuare, lipindu-sc de zidul clădirii de pe colţ. Cînd cel care sc apropia ajunse cam la cincizeci de metri de el, îl recunoscu. Era căpitanul Prisada. După felul în care mergea, urmărirea trebuia să fi eşuat.

— L-am văzut dc aproape şi am vrut să-l prind, povesti ofiţerul de la evenimente cînd ajunse la Adrian. L-am somat să stea. Dar degeaba. Am fost «tentat o clipă să trag, dar m-am răzgîndit. A sărit gardul în parc. Mi-am zis că acolo o să-l prind, dar din parc, a sărit într-o curte şi, în curte, a dispărut. L-am căutat peste tot...

Se întorceau la gheretă. în timp cc Prisada povestea, Adrian se întreba cine să fi fost iugarul şi de ce şezuse la pîndă vizavi. dc miliţie ? Oricît îşi frămînta mintea, însă, nu găsea răspuns.

— Zici că l-ai văzut de-aproape ? îl întrebă pe Prisada.

— Ajunsesem la cinci metri de el. I-am strigat î „mîi- nile sus !“ dar n-a vrut să le ridice şi am băgat de scamă că se pregătea să sară în parc. Atunci, m-am aruncat spre el... Am şi căzut puţin...

— Puţin ? întrebă rîzînd Adrian.

— Puţin de tor, rîse şi Prisada. M-am ridicat repede.

— Probabil era fioros tipul, rîse din nou ofiţerul de serviciu.

Prisada se opri. Adrian mai făcu cîţiva paşi şi **se opri** şi el. Ajunseseră în faţa gheretei.

'— Ei, cum, zise ofiţerul de serviciu, cum arăta ?
— Ireproşabil, apăsă Prisada pe vorbă.
— Nebun ? făcu Adrian, ca şi cînd n-ar fi înţeles **cu-'** vînrul.
Prisada dădu din cap afirmativ.
Intrară în gheretă.
— L-aţi prins ? întrebă de prisos aghiotantul.
Ofiţerii nu-i răspunseră.
— N-a fost de loc nebun, zise Adrian. A fugit ca oricare om normal care s-ar teme să nu 4 ie prins.
Prisada făcu o mină nedumerită.
— Atunci, ce-a căutat aici, vizavi ? A **vrut sau n-a** vrut să fie prins ? Sau vrei să spui că a vrut să atace miliţia şi, fiind surprins, l-a cuprins teama !... Şi **eu** m-am gîndit la asta. Dar de ce să-i fi fost teamă ? Pentru că şedea zgribulit lîngă plop ? Asta nu e ceva pentru, care s'a fii pedepsit. Poţi să stai unde vrei, oricînd şi oricît. Numai pentru simpla şedere, nu te trimite nimeni în judecată... Aşa că cu cred că e dement. Avea **pe chip o** spaimă cu totul nefirească...
Interveni plutonierul :
— Permiteţi să raportez, tovarăşe căpitan. L-aţi vă* zur de aproape ?
— De la şase, şapte paşi, răspunse Prisada.
•— Cum arăta ?
— Ce să zic, era seducător, risc căpitanul. Parcă ar fi avut două perechi de mustăţi...
Subofiţerul tresări.
— Asta e „Colţatul“, zise. Furturi prin spargere... Să vă povestească tovarăşul căpitan Dima despre el...
— Dumneata îl cunoşti ? întrebă curios Adrian.
— Şi încă foarte bine, zise subofiţerul. Apoi, se întoarse spre căpitanul Prisada : Un bărbat voinic, nu-i aşa ? Prisada aprobă. Dc obicei, poartă o haină de piele, reluă subofiţerul, vorbind şi pentru Prisada, şi pentru Adrian.
— M-ai convins, zise ofiţerul de la evenimente. Avea într-adovăr o haină de piele.
— El e ! făcu mulţumit aghiotantul. Sprîncenele le are mari, stufoase, îneît pare cu două rîndun de mustăţi negre. El e, nu poate fi altul...
— A stat în pîndă, după un plop, vizavi, îi spuse Adrian subofiţerului, în speranţa că aghiotantul ar li putut explica acum şi rostul şederii „Colţatului“ acolo.
— De ce-o fi stat ? se miră plutonierul.
în clipa aceea, zbîrnîi telefonul. Adrian ridică grăbit receptorul. Auzi în pîlnia receptorului o voce de femeie, alarmată :
— Alo, miliţia ?
— Miliţia, răspunse. Căpitanul Adrian, ofiţerul de serviciu !...
— I Toţii, tovarăşe căpitan. M-au jefuit ! Mi-au luat tot '...
— Cînd ?
I.M.S.-ul opri în faţa blocului,
— Ca sa nu mai plec noaptea, se grăbi Anton, îşi îmbrăcă paltonul, îşi strînse fularul în jurul gîtuluî şLînvîrti butonul yalei.
— Nu mă săruţi ?
Trebuia să mai întîrzie...
— Lasă că închid cu uşa, rîse ea. Gura-i era fierbinte, faţa moale şi caldă, catifelată.
în hol, era frig. Anton avu senzaţia unei izbiri peste obraji. îşi simţi faţa. Era aspra, groasă, înăsprită şi mai mult de rădăcinile bărbii lui dese, pe care şi-o rădea zilnic... Elenei îi plăcea tocmai pentru că era aspră... „Ciudată realitate”... zîmbi el.
Viscolul îl izbi, în năvală. Avu impresia că-l aşteptase anume şi că atunci se declanşase. În faţa scării, aleea asfaltată era măturată oa-n palmă.
Drumul cu maşina, prin oraş, însă, se dovedi greu de tot. Cu Dima de la judiciar şi cu Pândele de la tehnico- ştiinţific, Anton ajunse în strada Vcnus, la trei fără un sfert. O dată cu ei, sosiră şi Prisada cu Baboian.
Comandantul intră primul în locuinţă, urmat de Pândele. După ei, intrară şi ceilalţi. Sufrageria devastată se umplu. Afară, rămăsese numai plutonierul Baboian, care devenise, momentan, de prisos.
Femeia plîngea încet, un plîns tremurat. Ochii îi erau roşii, dar lacrimile i se uscaseră. Anton o pofti la masa din mijlocul încăperii şi ordonă lui Pândele să fotografieze totul. Urmărindu-l apoi şi ccrcctînd cu privirea lucrurile din casă, răvăşite, i se părea cunoscută priveliştea...
— Aici, n-a fost altul decît „Colţatul”, zise căpitanul Dima.
Anton î$i dădu scama că ceea ce i se păruse cunoscut îi era, într-adevăr, cunoscut. Numai „Colţatul” avea obiceiul să răvăşească în felul acela lucrurile din încăperile pe care le jefuia.
Pândeic cu Dima începură cercetarea obiectelor. Ca de obicei, nici o urmă. Horghidan „lucra” cu mănuşi..,
— Pe la ce oră v-a trezit zgomotul uşii ? o întrebă Anton pe femeie.
— La două şi un sfert.
— Eraţi obosită ? Aţi dormit greu ?
— Nu dorm greu.
„Oricum, socoti Anton, lovitura s-a dat pe la unu şl jumătate. Ca I lorghidan să ajungă de-aici la miliţie, i-a trebuit o jumătate de oră. Minimum !..; Dar de-aici a plecat cu... bagaj. Or, la sediu, n-a avut nici un bagaj asupra lui. înseamnă că întîi a dus bagajul în altă parte şi atunci furtul a fost comis mai de vreme, poate la unu sau la douăsprezece şi jumătate”...
— La ce oră v-aţi culcat ? vorbi din nou femeii.
— Pe la unsprezece, zise ea. Am stat la televizor cu copiii.
„înseamnă că a fost obosită şi s-a trezit greu”, deduse Anton. Asta ar fi „probat“ presupunerea că furtul se comisese cu mult mai mult înainte decît credea ea. Dormise greu şi auzise mai tîrziu uşa !...
Cercetările lui Dima şi Pândele continuau. Anton îi ceru femeii să ajute la stabilirea jafului... Lipseau o mulţime de obiecte cu volum mic – un ceas de masa, o cutie cu bijuterii, bibelouri – şi un palton de damă, doua flanele noi şi un costum, ale soţului. Bărbatul era plecat pe teren. Totul fusese încărcat şi dus într-o valiză. Dispăruse şi/valiza...
— Prisada, se întoarse Anton spre ofiţerul de la evenimente. Ia maşina şi dti-te cu Baboian acasă la Hor- ghidan.
— Permiteţi să raportez, tovarăşe colonel !... Vorbise Dima.
— Ştiu, zise Anton. „Colţatul“ nu se duce niciodată acasă, după... isprăvi. Rîndul trecut, ne-a ajutat însă soţia lui să-l prindem.
Prisada ieşi. «S-ar putea să nici nu fi fost „ColţatuP hoţul», completă Anton în gind replica pe care i-o dăduse lui Dima.

Cap. III „Colţatul” nu e acasă

Strada Florilor era, în partea aceea a oraşului, ultima stradă cu aspect de arteră urbană. Acum, viscolul îi dăduse înfăţişarea unui drum larg, cu hîrtoape şi dclulcţe albe. Casele ce se înşiruiau dc o parte şi de alta erau un amestec interesant, dacă nu chiar foarte interesant pentru etnografi. Cel puţin trei generaţii îşi arătaseră aici concepţia, modul de viaţă şi condiţiile existenţei. Extremele, ca să zicem aşa, erau casele bătrîncşri, înconjurate de curţi închise cu uluci, şi cele două blocuri moderne dc la capătul care se pierdea în Mahalaua Ţiganilor. între aceste „cxtremcŢ se interpuncau clădirile fără etaj, cu ieşire la stradă – expresie a gustului negustoresc cvasi- sătesc, apoi clădirilc-vilă, aşezate în mijlocul unor adevărate parcuri, clădiri locuinţe ale unor foşti boiernaşi scăpătaţi, după care, tinzînd spre moda urbană modernă, veneau construcţiile cu cîte unul sau două etaje, cele mai multe dintre acestea fiind mansardate.
într-una dintre acestea din urma, locuia, într-un apartament situat la mansardă, familia lui Mihai Horghidan, compusă, în cea mai marc parte a timpului, din mamă şi copii – trei băieţi, între care diferenţele dc vîrstă erau semnificative. între cel mai marc şi mijlociu, diferenţa era dc doi ani şi jumătate. Asta însemna că cel mai marc fusese conceput înaintea primei detenţii a lui taică-său, iar al doilea, la ieşirea din detenţie... Al treilea, apăruse pe lume la cinci ani după mijlociu, deci după ce tatăl ispăşise a doua condamnare. De atunci, capul familiei Hor- ghidan mai suferise cîteva condamnări, mai ieşise de cîteva ori din închisoare, fiind primit acasă cu o dragoste cam nefirească, după părerea plutonierului Baboian...
Toate acestea le spunea-Baboian lui Prisada, în timp ce înaintau prin nămeţi şi ninsoare spre numărul 15. Prisada lucrase la cadre pînă atunci. Recunoştea în sinea lui că ştia destul de puţine lucruri despre infractori. Asta în ceea cc-i privea pe aceştia, practic, din punctul de vedere al muncii cu ci şi al cunoaşterii directe. Teoretic, ca orice lucrător de miliţie, Prisada poseda destule cunoştinţe, dar de specializat se specializase şi căpătase experienţă în munca de cadre...

Acum, „reprofilat^ se străduia să-şi înţeleagă munca şi să-i răspundă, ca şi în munca de cadre, cu rezultate bune...
Trăseseră I.M.S.-ul în capătul străzii. Şoferul spusese că dacă intra pe Florilor, se împotmolea sigur. Şr poate că avea dreptate, pentru că nici o altă stradă nu era mai troienită ca aceasta ; era prima care ţinea piept visco-
lului mai cu seriozitate, fiind un fel de paravan al frontierei urbane.
— Ce ţi se pare nefiresc ? întrebă Prisada cu gîndul ta vorbele plutonierului prin care acesta afirmase că femeia lui Horghidan îl aştepta pe bărbat cu dragoste. Da ce *dragoste nefireasca ?*
— E o femeie cinstita, zise plutonierul. Căpitanul aşteptă să-i explice ce înţelegea prin „femeie cinstita^, dar probabil ar li fost multe dc povestit şi nu erau condiţii de taclale. Din cauza viscolului, îşi vorbeau strigînd. Prisada il văzu pe aghiotant dînd din mină a renunţare. O să vă spun cu ! îl auzi după aceea...
Parcurseseră vreo sută cincizeci de metri, cînd plutonierul se opri.
— Aici stă ! arată cl spre un bloc cu două etaje, vechi, cu mansarda, din stingă. Erau pe partea dreapta a străzii. Merseseră în zigzag, ocolind nămeţii, înaintînd pe lînga ziduri, sau, dimpotrivă, exact prin mijlocul părţii carosabile, rczolvînd problemele accesibilităţii arterei, după situaţie. Acum, datorită capriciilor viscolului/ se aflau exact pe partea opusă blocului în care-şi avea Horghidan sălaşul, căci clădirea ţinea piept unei deschideri largi de pe această parte opusă, unde terenul era viran. în faţada blocului, sc năpustiră rafale după rafale, căzînd puţin dintr-o ipartc şi nămeţind, începînd de la gangul „din stingă, totul, ca un contrafort masiv şi continuu, urcat pînă la pervazele ferestrelor de la parter, umplînd strada pînă spre jumătate.
Baboian privi spre partea de sus a clădirii.
— Fereastra a treia şi-a patra din stingă, îi arăta căpitanului. ŞI adăugă. Dar, mai mult ca sigur, nu e acasă.
Prisada privi ferestrele. Erau şase pe tot lungul mansardei şi toate scufundate în întuneric. Apoi, ofiţerul î/
coborî privirea spre.gang, în stingă, pc unde ar fi trebuit să intre el şi Baboian. Gangul fusese înfundat de zăpadă piua aproape de boltă.
— Cum intram ? se întoarse căpitanul spre subofiţer.
— Zăpada e alinată ! strigă plutonierul. Uşa e în gang. Alta intrare nu există. Poate că zăpada n-a umplut tot gangul. O ti numai aici, lingă intrare.
Trebuiau să străbată, deci, prin omătul care era de doua ori cît ei. încercară. Primul o luă, spre gang, sub- ofiţerul. îşi scufundă mai întii picioarele, pînă la genunchi, apoi pînă la coapse. Cu asta era învăţat, mai trecuseră prin astfel dc nămeţi. De aici încolo însă, mormanul suia pieptiş şi, la următorul pas, îi veni pînă la piept. Omătul afinat se îndesa şi se prăbuşea în jur, spulberat îndată de viscol, ca nişte pălălăi fărămicioase, împrăştiate în vârtejuri suitoare, care-l orbeau pe plutonier...
Atacaseră drumul în dreapta gangului. Vîntul sufla puţin din dreapta şi sperau ca omătul să fi fost mai mul: în stingă.
Acum venea greul. Uşa de intrare în bloc se găsea la mijliocul gangului, pe dreapta. Trebuiau sa se îndrepte spre*ea, fie dînd zăpada la o parte, fie scufundîndu-se cu totul sub ornat. Mult nu era de mers, maximum trei metri. Plutonierul se simţea ca turnat pînă -la umeri într-o formă, apăsat şi nu prea de „matriţă”. Lucrul cel mai greu nu era. însă, faptul ca se găsea în „sacul” aceia, ci neputinţa de a-şi asigura o respiraţie liberă. Pulberea rece, sfărîmata şi izbită în faţa lui de vînt îi umplea narile, dîndu-i o senzaţie dc sufocare.
înainta încet, gata să sc retragă da fiecare pas. Ştia că Prisada sc găsea în urma lui, pregătit să-l ajute. Des-
făcu zidul zăpezii cu miinile, înotînd parcă. în jurul lui se ridică o spuză orbitoare, rece, care-i pătrunse prin toate „fisurile[4]' <de la guler. Faţa i se uda, gîtul – la fel. Zăpada îi intrase şi pc mîncci. De pe marginile bortei create de mîinile lui şi de sus, căzură, însă, valuri de zăpadă, netezind totul şi acoperindu-l şi pe cl.
Prisada se alarmă. Plutonierul dispăruse brusc, nu i se mai cunoştea -decît conturul. Observă că şi în jurul lui, x viscolul urcase nivelul zăpezii. Mai aşteptă cîtcva clipe înainte de a interveni. „E o prostie, îşi zise. M-am luat după cl.“ întinse mîinile şi-l apucă pe Baboian de umeri trăgîndu-l înapoi.
— Va trebui să deranjăm pe cineva.
— Gangul e plin dc zăpadă, zise plutonierul. Cre- – deam că spre uşă trebuie să fie gol, dar nu e.
— Cum e acolo ? întrebă Prisada. Cum te-ai simţit ?
— Adăpost, n-am ce zice, rîse plutonierul. Trebuie să deranjăm vecinii...
Munciră cu lopcţilc o jumătate de oră, ajutaţi dc doi vecini pe carc-i treziseră. Prisada sc gîndea că şi lucrul ăsta era caraghios. în definitiv, pentru cc atîta corvoadă ?... Pentru a vedea dacă „Colţatul” era sau nu acasă... Şi asta, în nişte condiţii în care toţi păreau siguri că Horghidan nu era acasă. Trebuia doar constatat lucrul ăsta. Atît... Căci dacă Horghidan nu era acasă, după cum îi explicase Baboian în maşină, însemna că cl dăduse spargerea de pe Venus. Horghidan ieşea din detenţie şi trîndăvca cîteva luni, lîngă nevastă şi copii, după care se plictisea ide sedentarism şi o lua din loc, cînd nevastă-sa nu era acasă. Şi dus era. Mai revenea după ce ispăşea o nouă pedeapsă, ca să stea iar cîteva luni liber... Da, şi Maria Horghidan îl iubea. Părea într-ade-
văr nefiresc. în definitiv, pentru ce-şi leagă bărbaţii şi femeile destinele, ce aşteaptă o femeie de la un bărbat ?
Reuşiră să spargă tunelul de zăpadă pînă la uşă. Cei doi oameni, treziţi din somn pentru a-i ajuta, spuseră că rămîn să le asigure ieşirea, căci peste marginile tunelului creat, zăpada purtată de vînt curgea ca nişte jeturi continui, acoperind rapid săpătura.
— Ne întoarcem repede, spuse Prisada.
Deschise uşa. Curentul i-o smulse din mînă, trînrind-o dc perete. Trebuiră s-o împingă cu toată, forţa ca s-o reînchidă. Apoi, în grabă, începură să urce. Baboian, care cunoştea imobilul, aprinse lumina din casa scărilor.
Ajunseră repede sus. Acum, vifornita sc auzea ca într-o altă lume, vuind. O lume îndepărtată, care se năpustea în galop peste cea înconjurătoare. Baboian merse direct la uşa lui Horghidan şi sună prelung.
— Cine e ? auziră după cîteva clipe vocea Măriei Horghidan în dosul uşii.
— Miliţia. Căpitanul Prisada ! zise ofiţerul de la evenimente.
— Imediat, tovarăşe căpitan, veni răspunsul femeii. Deschid imediat.
Nu mult după aceea, Maria Horghidan, o femeie atrăgătoare încă, deşi vîrsta începuse să-şi spună cuvîntul, albind-o devreme şi săpîndu-i faţa într-o mulţime dc şanţuri mici, apăru în pragul uşii.
— Bună dimineaţa, o salută Baboian. Putem intra ?
— Ştiam c-o să veniţi, zise ca. Poftiţi.
Intrară. Femeia închise uşa şi-i urma.
— Să vă fac un ceai, sc îndreptă ca spre bucătărie. Doamne, cum oţi fi venit pe vremea asta !...
Baboian se uită la Prisada, care era năucit. „Aşa **e ea !“** spunea privirea plutonierului. Dar lucrul ăsta trebuia explicat. Acum, insă, nu era timp.
— Nu te deranja, zise Prisada. Vrem să plecăm repede. Soţul dumiiale e acasă ?
— Nu. A plecat de-aseară şi nu s-a mai întors.
— Pe la ce oră a plecat ?
— Pe la opt, aşa spunea Gigi, băiatul mai mic. **Eu** şi băieţii mari nu eram acasă, şi Mihai a plecat...
— Ne dai voie să verificăm ?
— Dumneavoastră nu mă cunoaşteţi, zise femeia. Eu... adică, v-oţi ii grăbind, cum aţi zis, poftiţi de căutaţi.
Vrusese să spună, probabil, că ea nu minte. Prisada înţelese. Totuşi, nu tăcuse el ortul de a fi ajuns aici, ca să plece lără să controleze. Dar bărbatul, într-adevăr, nu era acasă. Copiii dormeau.
— Nu ştii nimic de el ? o întrebă pe femeie, pregă- tindu-se să plece.
— Nu, zise ea. Pleacă şi mai vine peste patru, cinci **ani.**
— Ai merita un alt bărbat, Mărie, o privi Baboian cu compasiune, punîndu-şi cascheta pe cap şi urmîndu-l pe căpitan.
Maria Horghidan se sperie.
— Ba să nu vorbiţi de alt bărbat. Dumneavoastră să-l prindeţi mai repede, să-mi găsesc şi eu tihna. Unde-o **fi** el pe viscolul ăsta, Dumnezeule !... Prindeţi-l mai repede, tovarăşe căpitan. Să-şi găsească şi el liniştea.
— Ne scuzi de deranj, la.revedere, zise Prisada înce- pînd să coboare scările.
Maria Horghidan îi petrecuse.
„Ciudată femeie, se gîndi ofiţerul. Pentru **ea. noi** sîn- **tem** singura speranţă acum...”.
/
Baboian se gîndea probabil la acelaşi lucru, pentru ca, înainte de a ajunge la ieşire, spuse :
— Nu vrea ca „Colţatul” sa fie liber după ce fură. Ştie că o ca o fiară hăituită. Şi mai ştie că vieţii de fiara hăituită îi e de o mie de ori mai preferabilă viaţa în puşcărie. Femeia asta are suflet şi pentru el, tovarăş© căpitan.

— Poate că bărbatul ei a vrut să se predea, conchise Prisada. O fi ştiind şi el că prinderea lui i-aduce ei tihna. Copiii i s-au făcut mari, l-or fi impresionat... N-a putut să se abţină de la furt, dar să-i redea ei liniştea mai de vreme o fi vrut să încerce. Numai că n-a avut curaj şi, cînd m-a văzut ieşind, a luat-o la fugă...
— Vorba „marxistului”, Dumnezeu ştie de ce-o fi venit el la miliţie ! făcu plutonierul.
Ajunseseră la uşă. •

Cap. IV „Colţatul” a apărut la bufet

Dimineaţa, viscolul se opri. Natura rămase albă, într-o neclintire ce părea nefirească. Ningea încă, dar în atîta linişte, incit aveai impresia că se aud fulgii căzînd.
Se luaseră toate măsurile pentru găsirea lui Horghidan. – Fusese dat în urmărire pe ţară. Ca de obicei. De cîte ori fura, Horghidan dispărea şi era prins în alte localităţi. Nu se întorcea niciodată acasă după furturi, iar în localităţile în care ajungea, se comporta oa un neghiob, incit era sesizat foarte repede şi prins. Acum însă, căpitanul Dima – în răspunderea căruia căzuse rezolvarea cazului – avea impresia că darea în urmărire a lui Horghidan sa -făcuse mai mult în virtutea obişnuinţei. Nu era de loc un lucru cert că el dăduse spargerea în strada^
Venus. Modul de comportare la locul faptei, ca şi intrarea în locuinţă cu ajutorul unor chei potrivite, nu-i erau proprii numai lui Horghidan. Tot aşa şi faptul că nu lăsase, totuşi, urme acolo... Era de aşteptat, deci, ca rezultatul dării în urmărire să nu fie, ca-n alte daţi, pozitiv şi rapid !... Adică, Dima credea într-o impresie nelămurită a lui, într-un lei de presimţire... Se întrebase de multe ori, pornind de Ia faptul că Horghidan apăruse noaptea în dreptul miliţiei, ce rost avusese această noutate în comportarea lui ?... Nu putuse să-şi dea nici un răspuns plauzibil.
Dima şedea în picioare, în dreptul terestrei, privind căderea ninsorii. Deşi nu mai solia de loc vîntul, şi pomii şedeau încremeniţi şi albi, căpitanul observă că fulgii încă erau vînzoliti. neliniştiţi, alergînd dezordonati, în mici turbioane. Se formau curenţi, probabil din cauza obstacolelor întîlnite de fulgi în cădere. Şi fulgii păreau nehotărîţi să atingă pămîntul, ezitau, pluteau aruneîn- du-se brusc înapoi, în sus, ca să cadă din nou şi iar să se ridice, pînă cînd, în sfîrşit, căderea pe pămînt sau în crengile arborilor îi astîmpăra... O nelinişte asemănătoare, alba, umbrită, înceată, plutea şi-n gîndurile lui Dima. Cc era cu vizita „ColţatuluC ? De ce fugise, totuşi, dacă vizita aceea avusese un rost ? I se întîmplase ceva neobişnuit ?...
întrebările deveneau obsedante. Dima se retrase de la fereastră şi formă numărul de telefon al laboratorului criminalistic. Răspunse Pândele.
— Dima la telefon, se prezentă căpitanul. Cc rezultate avem, Pândele ?
— Nimic, răspunse criminalistul. Nici o urmă...
— Mulţumesc !
închise telefonul. îndată după aceea, însă, soneria aparatului zbîrnîi. Dima se grăbi să ridice receptorul, aştepta veşti.
— Locotenent Iliescu la telefon, auzi vocea tînărului său subordonat.
îl trimisese să cerceteze din nou dacă Horghidan nu reapăruse acasă sau prin împrejurimi.
— Dima, Iliescule. Ascult.
— Aşa cum mi-aţi ordonat, am aşteptat să sc facă ziuă, stînd în pîndă. \ ă raportez că Horghidan n-a apărut şi nici nu sc ştie ceva despre el prin împrejurimi...
— Deci, nimic nou, conchise Dima.
— Nimic. Horghidan nici măcar n-a fos’t văzut cînd a plecat aseară... Am stat de vorbă şi cu mezinul familiei. Nu ştie cînd a plecat taică-său. L-a trimis să-i cumpere ţigări, pe la opt şi, cînd s-a întors, nu l-a găsit...
— Bine, făcu supărat Dima. întoarce-tc la organ.
închise telefonul, dar acesta sună din nou. De data aceasta, comunica locotencntul-major Popa.
— Să nu-mi spui că n-ai lăcut nimic ! zise Dima, mustrîndu-l „preventiv”.
— Am stabilit ceva, răspunse Popa.
— Acuma, Iaci pe enigmaticul !... Ce-aî stabilit?
Locotenentul-major întîrzie cîteva clipe răspunsul.. Căpitanul avu senzaţia că, la celălalt capăt al firului, nu mai era nimeni. Apoi, auzi o voce necunoscută.
— Mă numesc Durnău Petre. L-am văzut azi-noapte, pe la douăsprezece şi jumătate, pe „Colţatul”...
Dima înţelese. Popa voia să – fie convingător. Nu' era rău.
— Unde l-aţi văzut, tovarăşe Durnău ?
— La bufetul „Panciu”, de lîngă strada Venus...
Devenea aproape o certitudine că Horghidan dăduse spargerea. Prost infractor. întotdeauna făcea „gafe”..* Aveai impresia că le făcea anume, simţind o plăcere deosebită să ajungă pe mina miliţiei. Ciudat. Şi el, şi nevastă-sa erau ciudaţi. într-o vreme, Dima ceruse expertiză psihologică în legătură cu Horghidan, dar examinatorii îl găsiseră *normal.* De atunci, Horghidan dăduse încă două spargeri, procedînd de fiecare dată la fel de prost. Şi judiciarul trebuise să-l trimită în instanţă, ca pe un *normal.* în sinea lui, Dima rămăsese convins ca Horghidan era bolnav... Nu se alegea de loc cu foloase de pe urma furturilor. Doar prinderi şi ani de detenţie...
— Cînd a intrat în bufet ? La ce oră ? îl întrebă pe Durnău.
— Păi, atunci a intrat, veni răspunsul. La douăsprezece şi jumătate.
— Cît a stat înăuntru şi ce-a făcut ?
— N-a stat mult. A băut un pahar de sifon, a plătit şi-a plecat. L-am văzut cînd a luat-o spre strada Venus !...
Dima mai întrebă cu ce fusese îmbrăcat infractorul, mulţumi şi ceru să vorbească din nou cu locotenentul- major.
— I-ai luat declaraţie scrisă ?
— Nu, zise Popa. M-am grăbit întîi sa vă raportez. Dima rîse.
— Asta e mod de-a raporta, ai ? Mai vorbim noi. Continuă investigaţiile !
Da, probabil, Horghidan fusese hoţul. Probabil pătrunsese în casă pe la unu fără douăzeci. Jefuise casa şi . plecase, luînd cu el lucrurile furate, în valiză. O dusese undeva şi se prezentase apoi în faţa miliţiei... De ce ?...
Do ce fugise cînd îl văzuse pe Prisada ieşind din biroul ofiţerului de serviciu ?...
Bătu cineva la uşă.
— Intră ! strigă Dima.
Cel care-şi făcu apariţia în birou era căpitanul Andreescu de la furturile de buzunare, cooptat acum în colectivul de anchetă a cazului. Dima apelase la el, pentru că, în probleme de investigaţii, căpitanul Andreescu avea un fler aparte... Zîmbetul lui Andreescu îl însufleţi. O dată cu căpitanul, pătrunsese în birou un val de aer proaspăt adus de afară. x
— Colţatul n-a fost văzut nici la gară, nici în staţiile de tramvai, spuse Andreescu. E posibil ca, de data aceasta, să nu fi plecat din oraş.
— Probabil ! făcu Dima. O fi pe undeva... Trebuie să fio în apropierea locuinţei lui din strada Florilor. Nu pot înţelege ce s-a înrîmplat.
— Nici eu, zise Andreescu.
în sprîncenele negre, i se topea ninsoarea, făcîndu-le să lucească. Dima îl bătu pe umăr.
— Ce face nevastă-ta ?
Andreescu îl privi mirat. -
— Bine, mersi ! De ce mă-ntrebi ?
Dima zise grav :
— Frumos bărbat are !...
„împăratul hoţilor de buzunare” se încruntă.
-— Uite, ştii ? ! Detest bărbaţii frumoşi. Am plecat !...
Dădu să se îndrepte spre uşă.
— Stai că merg şi eu, zise Dima. La urma urmei, nu mai am ce face aici. Hai cu mine în strada Florilor.
Ieşiră împreună în ninsoare. Zăpada aşternută pe jos : era albă şi afinată şi te făcea să-ţi simţi călcătura ca şi
cînd ai fi călcat pc burete. I.M.S.-ul îi aştepta în faţa intrării, cu motorul sub presiune.
Trebuie spus, însă, pentru a nu «mai lungi povestea, că şi aceste investigaţii în cartierul infractorului se soldară fără rezultat. Nimeni nu ştia nimic. Dima şi Popa sc întoarseră la sediu...
în rest, ziua trecu anostă, fără evenimente. Ninsoarea curse fără oprire, înccînd ca intr-o ceaţă priveliştea. Scara pe la zece, însă, îi secară izvoarele şi zăpezii. Oraşul trăia acum o linişte albă, dc neclintit...

Cap. V Valiza

z
A doua zi, oraşul devenise un şantier al iernii. O mulţime de oameni ieşise cu lopeţi în curţi şi pc străzi. Alaiuri dc intervenţia maşinilor I.G.O.-ului, munca lor înzestra oraşul cu căi dc acces, cu drumuri străjuite dc parapete albe, semănînd unor galerii deschise. La construcţia acestui „labirint”, participau, în egală măsură, o bună dispoziţie generală şi o poftă dc muncă tine-rească. Viaţa reintra în normal. Dc altfel, normal fusese şi viscolul, cum tot normală era şi dispariţia lui Horghidan... Puţin anormală era doar căldura care muia zăpada.

Pe la ora zece, în ghereta ofiţerului dc serviciu sc prezentă o femeie între două vîrste, durdulie, îmbrăcată fără prea mult gust. Ofiţer de serviciu era din nou căpitanul Adrian. Probabil era dat ca în timpul turci lui să se desfăşoare evenimentele în legătură cu Horghidan. Femeia bătu la uşă şi intră. Avea în mînă o valiză mare, de carton, pe care o aşeză lîngă perete, răsuflînd uşurată. Abia acum, dădu bună ziua. Adrian îi răs-

punse privind-o curios. îşi închipui, în prima clipă, că vizitatoarea sc certase cu bărbatul şi fugise, căutînd sprijin aici...

s – Ce s-a întîmplat ? întrebă.

— O vedeţi ? arătă femeia spre valiză. 'Am găsit-o în curte.

— în curte la dumneavoastră ?

— Da, cînd să rînesc, ştiţi. Dam zăpada de lîngă gard la o parte, să nu putrezească ulucile, că cu topirea zăpezii, lemnul se moaie, şi, cînd să trec'dc jumătatea gardului, lopata se loveşte de ceva tare. Rîncsc cu grijă *şi scot de-acolo valiza asta. Acu' de pierdut, vă-nchipuiţi, nu putea s-o piardă cineva la mfne în curte. Da’- dacă a pus-o anume, dc ce-a pus-o ?...

Adrian formă numărul dc telefon al căpitanului Dima. Şeful secţiei judiciare coborî şi o luă pc femeia cu valiza în biroul săti. Invită şi cîţiva oameni, veniţi cu alte treburi la organ, să asiste la deschiderea valizei... O interogă în faţa lor pc aducătoarca obiectului găsit, asupra împrejurărilor în care dăduse peste obiect. După întrebările preliminare, la care femeia răspunse că se numea Ceauşii Victoriţa şi că locuia în stradă Mieilor, numărul 10, ca trebui să reia povestea găsirii, întocmai cum o făcuse jos, în faţa căpitanului Adrian. Sc procedă, apoi, la deschiderea valizei... înăuntru, un ceas dc masă, un ceas dc mînă „Doxa“, femeiesc, două flanele şi un costum bărbătesc, o cutie cu bijuterii şi un palton de damă... Dima îşi dădu scama că valiza şi lucrurile din ca erau cele care dispăruseră în urma spargerii casei Măriei Calafetcanu din strada Venus. Formă numărul de telefon al păgubaşei şi o invită la Organ să-şi recunoască lucrurile. Victoriţa Ceauşu şi martorii fură dc acord să aştepte pînă la sosirea femeii...

Acum, povestea lui Horghidan devenise şi mai de neînţeles. Ceva se întîmplase. Dar lucrurile puteau fi foarte simple, atît de simple încît păreau de necrezut. Ipoteza, care se născuse mai dc mult şi pe care găsirea valizei o susţinea, era că Horghidan intrase într-o criză de conştiinţa, că dăduse spargerea, dar îi înţelesese nerostul şi notărîse mai întîi să arunce ceea ce furase. Probabil că, după aceea, se gîndisc să se predea miliţiei, dar curajul i se sfârşise în momentul în care îl zărise pe ofiţerul Pri-sada, pentru el o figură necunoscută. Poate că alta ar fi fost reacţia lui, dacă, de pildă, în locul lui Prisada ar fi fost el, Dima. Lui, de fiecare dată cînd şedeau în anchetă de vorbă, „Colţarul” i se destăinuia „frăţeşte”... „O dau dracului de treabă ! Data viitoare, nu mai fac, Maria, nevastă-mea, e pîinea lui Dumnezeu, domnule căpitan, şi eu... Numai departe de ea am trăit. Ca un •străin. Mă mir şi eu că mă mai primeşte... Da’ mă primeşte... Spuneţi şi dumneavoastră, merit ?...”

Da. Era posibil ca de data aceasta „Colţatul” să nu fi părăsit oraşul. Furtul, din cauze obiective, nu-i mai reuşise ; n-ar fi avut, deci, bani sa plece. Pleca întotdeauna cu trenul sau cu taxiul, dar, pe viscol’, taxiurile n-ar fi părăsit hotarele oraşului. Nici la gară „Colţatul” nu apăruse. Dima avea încredere deplină în investigaţiile lui Andreescu. Era convins că rezultatul lor, concluzia aceea că Horghidan nu părăsise oraşul exprima realitatea... însemna că putea considera cauza ca şi rezolvată, cu atît mai mult, cu cît „Colţatul” vrusese el însuşi să se predea. N-avea decît sa aştepte să evolueze criza de conştiinţă a infractorului.

Şi, totuşi... Existau cîteva amănunte care mai ridicau semne de întrebare. Anemice, dar existau. De pildă, ce

/

căutase Horghidan în strada Micilor – stradă periferică, situată la vreo cinci sute de metri de strada Ve- nus. Drumul de la strada Vanus la Mieilor, direcţia aceasta, nu ducea de loc spre sediul miliţiei şi nici spre locuinţa lui. Aşadar, încotro se îndrepta infractorul şi de ce tocmai pe Mieilor aruncase valiza ?... Nici măcar spre o staţie de taxiuri nu mersese, pentru că spre taxiuri ar li trebuit să meargă exact invers. Găsirea valizei în Mieilor părea să excludă ipoteza crizei de conştiinţă elaborată de Andreescu... într-un asemenea caz, o întrebare cerea peremptoriu răspuns : Ce altceva îl determinase pe infractor să arunce prada, ca apoi să-şi facă apariţia lingă sediul miliţiei ? Ce se întîmplase acolo, pe Mieilor ?

Maria Calafeteanu sosi şi recunoscu obiectele. Spuse că nu sperase să le mai vadă, le pusese cruce... Izbucni în plîns, ca la revederea unor prieteni... Dima se gîndi cît de legaţi erau oamenii de lucruri. îi apăru Victoriţa Ceauşii într-o lumină frumoasă, irizată. Printr-o asociaţie afectivă bizară, o asemui pe femeie cu maică-sa, Teodora Dima, deşi mama lui era cu cel puţin douăzeci de ani mai în vîrstă decît aducătoarea valizei...

Cap. VI Doi oameni fugind

~~-------jnmmr ,,T;7r..~~

Căpitanul Dima intră pe strada Mieilor o dată cu Victoriţa Ceauşu. Venise să vadă locul în care fusese găsită valiza şi să desluşească aici, dacă avea să fie cu putinţă, ce se petrecuse, de fapt, în ultima noapte de viscol, pe această stradă, o stradă periferică, cu case mici, joase, înconjurate de curţi, sau lăsate ici, colo, de izbelişte, în plin cîmp.

Privi locul în care fusese valiza, ca şi cînd s-ar fi aşteptat să-i spună cl, acel loc, ce se petrecuse. Locul însă refuza să „povestească”.

„Poate că Horghidan se ascunde pc undeva pe-aici”, îşi zise Dima. Hotărî să caute din casă în casă, urmărind două lucruri : să afle dacă Horghidan era sau nu în vreuna din casc şi, totodată, să găsească vreun martor al întîmplărilor petrecute după spargerea din Ve- nus. Umblă astfel „ca popa cu botezul”, întîlnind, printre alţii, şi cîţiva infractori cunoscuţi, care, deocamdată, erau liberi, fie că se astîmpărascră, iic că nu fuseseră depistaţi. Cu unul dintre aceştia, discuţia fu foarte interesantă.

Fostul infractor, aflat încă în evidenţele miliţiei, se numea Varlam Burdulca, poreclit „Papainoagă”, din cauza înălţimii lui. „Papainoagă” sări din pat la vederea căpitanului pc care-l condusese în casă femeia.

— Trăiţi, dom’căpitan. Aţi venit să mă ridicaţi ?

— Am dc ce ? întrebă scrutîndu-l Dima.

— Păi, va să zică, n-aveţi !...

— Va să zică, n-am ! îl imită Dima.

— Şi cu tot aşa zic, făcu Burdulca. Da’ mai ştii ? ! Oi fi fost luat drept altu’ !...

— Mai ştii, îl îngînă Dima. Unde-ai fost ieri-noapte ?

— Adică nu azi-noapte, ieri-noapte ! clipi nedumerit „Papainoagă”... S-a dat vo *gamă* pă viscolu-ăla, dom’căpitan ?

Alta dccîr cea de pc strada Vcnus nu se dăduse.

— Ieri-noapte, da ! zise Dima aşteptînd răspunsul.

— Parc-mi-se că eu n-am fost acolo, zise bucuros „Papainoagă”. Pă cîtc mi-aduc eu aminte, am cam băut

la „Trei măsline”, cu-alde „Chiorii” şi cu matracuca lui. A fost ziua matracucii. M-am întîlnit nas în nas cu ei, cînd intrau la „Trei măsline”, şi m-au invitat.

— Erau în bani ?

— Păi, aveau ceva, la ce să mint !...

—r Şi pînă la ce oră aţi petrecut ?

— Pînă s-a-nchis, la unu.

— Pe urmă, ce-ai făcut ?

— Ca orice rumân cu familie, m-am întors în sînu’ familiei... Să spună Vasîlca. Aşa c, Vasîlco ?

— A venit pe la două fără un sfert, zise cu reproş femeia.

— Ca omu’ beat, făcu vesel Burdulca. Muierea nu-n- ' ţelege. Da’ m-an? apucat de treabă, acu* ! Vă mulţumesc pentru vorba pusă, dom’ căpitan.

Era momentul să-l întrebe direct asupra întîmplări- lor pentru care sc afla acolo. „Papainoagă” fusese pe stradă pe la unu şi jumătate...

— Ascultă, Burdulca, pc „Colţatul” nu l-ai văzut ieri-noapte ?

— L-oi li văzut. Da, cc-am cu cu cl !... Pot spune că l-am văzut...

— Unde ?

— P-aci, pă stradă. Alerga unu’ după el.

— Cam pe la numărul opt, prin dreptuLVictoriţei Ceauşu ?

— Nu. Mai încolo. Spre capătu’ străzii, spre oraş. Cît p-aci să mă trîntească-n zapadă. Mi-a strigat ceva, da’ n-am înţeles, că

venea ăla din urmă. I-am pus o piedică ăluia care alerga dtipă cl. Eram lipit dc gard şi nu m-a văzut. Sau n-o fi avut timp să mă vadă, că s-a sculat de jos şi-a tulit-o iar după Mişti „Colţatul”... Numai
că cl a luat-o tot înainte, şi „Colţatu*’ apucase la dreapta, pa strada Păşunii.

— Ce ţi-a strigat Horghidan ? N-ai înţeles mei un cuvînt ?...

„Papainoagă” se scărpina după ceafa.

— Păi, va să zică, a strigat...

— A strigat, îl aprobă Dima.

— O fi strigat ceva cu moarte de om !... N-am înţeles. Moarte de om, parcă-a zis. Or fi vrut să zică că ăl de-alerga după el îl omoară. De-aia i-am pus şi eu piedica ăluia...

Discuţia, în loc să-] mai intereseze acum, îl plictisea pe Dima. Mai bine zis, îl obosea. Gîndurile îi fugeau înapoi, pe firul poveştii relatate de „Papainoagă“. Ar fi însemnat că urmăritorul nu vrusese decît să-l omoare pe Horghidan. De ce ? întâlnirea cu acest urmăritor fusese un prilej de spaimă pentru Horghidan, îl făcuse sa arunce valiza, cu toate obiectele furate, ca să poată fugi.

— N-aş băga mîna-n foc, da’ parcă-a mai zis şi „Dric‘:, făcu deodată Burdulea.

Dima tresări.

— *„Dric*[1]*'* alerga după el ?

— După-nalţimc, parcă... Nu l-am văzut bine. Mă dădusem lîngă gard şi doar am întins un picior. Pa urma, vă daţi seama, l-am văzut din spate. Pînă s-a adunat el după jos, „Colţatul“ a avut timp s-o ia la dreapta. S-o fi ascuns undeva, că „Dric“ nu l-a văzut şi a mers înainte'pă Mieilor,' şi pă urmă, pă Berbecului... M-am temut, după-aia, că „Dric“ o să să-ntoarcă să mă ia la-ntrebări şi am plecat acasă...

— îmbracă-te să mergi cu mine acasă la „Dric“, zise Dima

— Da’ o să-ntîrzii la fabrica, vorbi „Papainoagă”... Ştiţi, n-aş vrea s-audă maistrul c-am mai avut de-a face cu miliţia.

— Merg eu cu tine la fabrică, după aceea... Poate dăm de „Dric“, înţelegi ?...

Burdulea începu să se schimbe. Vasîlca, nevastă-sa, îi pregăti un pachet cu mîncare.

— Nici să mănînci n-ai timp, zise ea, reproşîndu-i, de fapt, lui Dima că-l lua aşa.

— Tara arde şi baba să piaptănă ! făcu Burdulea. Astea nu-s treburi pentru tărtăcuţa ta. Punc-acolo mîncare şi taci.

— Merge să ne-ajute ! îl susţinu Dima.

Vasîlca veni lîngă el şi şopti.

— N-a mai făcut nimic, tovarăşe căpitan. Vă mulţumim pentru vorba pusă !...

„Papainoagă” o auzi.

— Ţi-e frică că mă ridică ţic. Să fie-al dracului .clacă nu dau zece *găuri* la noapte !... Să mergem, dom’ căpitan.

Femeia i-ntinse împietrită pachetul.

— Nu-mi trebuie mîncarea ta ! se răsti 1 ostul infractor. Fac cu singur rost !...

Lacrimile ieşiră din ochii Vasîlchii mari, grele, dar nu scoase o vorbă. Dima îi luă pachetul din mîinile strînse şi ieşi, urmat de Burdulea. în maşină, îi dădu pachetul şi-i spuse şoferului adresa lui „Dric”. I.M.S.-ul demară scurt.

în strada Abatorului,' nu-l găsiră pe „Dric“. Nu era acasă decît o fată a infractorului, care tocmai se întor
sese de la şcoală.

17 – Urmele nu se şterg

— Lndc c tata ? o întreba Dima.

— Nu ştiu. A plecat de icri-noaptc.

— Deci, azi-noaptc n-a fost acasă ! ?...

— Nu. Eu,, cu mama şi cu soră-mca am dormit singure.

— lata n-a spus unde-a plecat ?

— N-a spus. Mama zicea că dacă l-ar omorî viscolu' pc unde s-o fi aflînd... A zis că dacă mai ajunge la închisoare, o să-l lăsăm să zacă acolo, dacă aşa-i place...

Aşa zicea întotdeauna. Dima ştia. Pe urmă, i sc muia , inima. „Dc cc ? sc întrebă cl. De cc fac unii oameni sacrificii pentru alţii, cînd aceştia nu Ic merită ?“...

Era limpede. „Dric” dispăruse şi cl dc-acasă. .Povestea îndrugată de „Papainoagă” nu era o invenţie. Dima îl conduse pe fostul infractor pînă la uzina în care lucra.

Cap. VII Se întrerupe petrecerea

La căpitanul Dima acasă, era petrecere. Aveau invitaţi. Casa fusese transformată anume pentru scara aceea. Mobila fusese cărată în dormitor, în sufragerie rămînînd doar masa extensibilă, biblioteca şi scaunele.

Pc masă, Adina ajutată dc Adina-mică, fata ci şi a că-
pitanului, elevă în clasa a şaptea, pregătiseră băuturi şi tot felul de bunătăţi... Serbau ziua de naştere a lui Dima. invitaţii ciocniră primele pahare. Atmosfera era fascinantă. Mai ales pentru Adina-mică, aşezată în capul mesei, între Adina-mare şi căpitan. Dc fapt, ca părea sărbătorita. Aproape că nici nu mînca. Era preocupată •mai mult să asculte bucăţile dc muzică uşoară, care „zburau” din magnetofon. Casa fusese ornată cu benzi
dc hîrtic colorată şi totul semăna puţin a revelion. Nu
era departe nici amintirea revelionului. Trecuseră, de atunci, numai trei săptămîni...

Sună telefonul. Locotenentul-major Popa o rugă pe Adina-marc să-i încredinţeze lui -misiunea de răspundere de a ridica receptorul. Se ridicase şi Adina-mare, o dată cu el... încuviinţă. Apoi, în timp ce locotenentul-major se apropia de telefon, sc uită îngrijorată la Dima.

— Cu dumneavoastră, tovarăşe căpitan, întinse Popa receptorul spre amfitrion.

— Cine c ?

' – Ofiţerul de serviciu.

Dima sc ridică dc la masă. Vorbi la telefon, apoi o chemă pc Adina-mare în bucătărie. Cînd reveni, îşi pusese deja paltonul peste costumul nou, cusut special pentru ziua aceea. Adina-marc făcu efortul de a părea veselă. Deşi musafirii se aşteptaseră ca telefonul să-l smulgă din mijlocul lor pc sărbătorit, toţi îl priveau parcă dezaprobativ.

— Abia mîine dimineaţă începe programul, zise Popa. Dumneavoastră vă duceţi de-acuma, ca sa fiţi sigur !... Mă bate gîndul să merg şi eu... Mă luaţi ?

— Am primit ordin să nu las pe nimeni să plece ! replică soţia lui Dima.

— Aşa-s miliţienii, oftă o vecină. Că cu am zis lui fi-meu : maică, nu în miliţie ! Orice, da’ numal-n miliţie nu !

Era penibil. Dima ar fi vrut să-i spună că el nu era obligat să plece. I se comunicase că „Dric“, pe numele său adevărat lancu Năsturaş, fusese adus la miliţie de către un subofiţer din paza generală. Ar fi fost foarte
simplu sa dea dispoziţie ca „Dric” sa fie Băgat la arest, pînă a doua zi dimineaţa. Dar încă n-avea destule motive pentru asta. Ar fi putut să dea ordin ca „Dric” să •fie lăsat în pace, pînă a doua zi, şi, deci, el ar fi rămas acasă...

— Aşa e, ţinu Popa isonul vecinei. Unii oameni, numai la datorie, săracii. Că şi eu aveam un prieten. I-am zis : nu te băga, frati-meu, în miliţie. Că mai Bine ca mine, nu ştie nimeni ce e asta !... Blestem. Uite, scumpă doamnă, se întoarse loco tenen tu l-major spre vecină, dacă la dumneata în casă ar fi acum un hoţ şi pînă să ajungi să-l prinzi, s-ar căra cu niscai lucruri clin casă, ce-ai face ?... Ai chema miliţia ? Da. Şi, dacă miliţia asta e la masă, cu prietenii, şi serbează şi ca o zi acolo, şi zice : doamnă dragă, chefuim şi noi olecuţă, ai dumneata răbdare pînă miine !... Sari în sus ? Sari. Dar dacă nu zice că e la masă, că ştie că pe dumneata •nu te interesează masa ci, şi vine, miliţia, ţi-aducc un pic dc linişte, dc speranţă ! ? Pe hoţi, ii prinzi mai repede dacă te duci imediat să vezi ce şi cum. Cel puţin omul simte că miliţia asta nu se dezinteresează, că şi-o fi lăsat şi oa o casă, familie, pentru el !...

— Văd că se lungeşte... şedinţa, interveni Dima. O să mă străduiesc să vin repede. Scară plăcută ! Sper să-mi ţii locul cu cinste, Popa.

— Dar pînă la un punct, se înroşi toată timida soţie a lui Popa.

Adina-marc zîmbi. Ridicară paharele, băură. Dima aruncă un sandviş în gură şi ieşi. Din hol, îl auzi pe Popa rcluîndu-şi discursul.

— Nevastă-mca îmi face numai fete, dar dacă aş avea un fiu, i-aş spune : băiete, în miliţie cu tine !...

Adina-mare zîmbi iar.

— O „prelucrează” ! îl îmbrăţişa pe Dima şi-i deschise uşa.

— La mulţi ani, iubitule !...

— Frumoasa mea, o ţinu Dima pe piept.
Uşa se închise, cum se închide uneori imaginea la film, şi şterse chipul strălucitor al femeii...
„Dric” şedea pc scaun cu coatele pe genunchi, cu ochii în podea. în sinea sa, Dima recunoştea că era încă departe de a şti ceva despre infractorul acesta. îl ştia din timpul altor anchete. Un încăpăţînat, scoteai greu vreo mărturisire de la cl. Fusese poreclit, *eufemistic,* „Dric”, în loc dc „Mormînt”, ccca ce, îndeobşte, înseamnă, ca supranume, un om tăcut, care nu va trăda niciodată nimic, lotuşi, „Dric” nu era destul dc tare. Pentru a-l „sparge”, acum, Dima ar fi trebuit să ştie cu o literă mai mult decît aflase despre el. Ar fi trebuit să aibă, fie şi numai intuitiv, explicaţia prezenţei lui „Dric” în strada Micilor. Dar căpitanul n-avea nici unul din aceste atuuri. Raportase comandantului povestea spusă dc • „Papainoagă”. Locotcncnt-colonclul Anton îi ordonase să-i „pună la treabă” pe Popa şi pe Ilicscu, în toate zilele caro se scurseseră dc atunci. Adică, să-i trimită să facă toate investigaţiile posibile, în legătură cu Năsturaş. Şi aceste investigaţii fuseseră făcute. „Şi cele posibile, şi cele imposibile”, după expresia locotcncntului-major Popa. Rezultatul, însă, fusese nul. Atîta doar : „Dric” plecase dc-acasă pe la orele unsprezece, în seara de douăzeci spre douăzeci şi unu ianuarie. Pc viscolul acela, el plecase numai într-un balonzaid de doc, maroniu, îmbrăcat peste nişte pantaloni negri de stofă, şi un flanel dc lînă,
pc gît, do culoare verde. în picioare avusese bocancii lui vechi dinainte dc prima detenţie, iar în cap, un basc negru, cam ponosit, al cărui moţ era rupt... Altceva nu se putuse afla. Acum, însă, infractorul era îmbrăcat, dc sus pînă jos, altfel : Costum nou, dc stofă, flanel nou, bocanci noi, şi un paltonaş modern, scurt şi pufos la pipăit, dc toată frumuseţea... Pe cap, purta o căciulă din muton dore. Era, deci, limpede că „Dric” fusese în bani în ultimele zile !... Fusese reţinut în gară, cînd coborîsc din tren, de către subofiţerul din paza generală, care ajunsese acolo pentru că avusese nevoie de concursul celor de la postul T.F., într-o cauză de huliganism. Pînă la urmă, subofiţerul îi trimisese pe cei dc la postul T.F. să rezolve scandalul, cl pornind cu „Dric” către sediu...
Dima îşi spuse că trebuia să obţină de la început un ascendent asupra infractorului. Trebuia să-l facă să-i dea ascultare, să răspundă la întrebările sale, dacă s-ar fi putut, ca un mecanism dirijabil. începu cu cîteva „exerciţii fizice” :
— Ia ridică-te, Năsturaş !
„Dric” dădu din mînă că nu socotea necesar să se ridice. Totuna era dacă şedea pc scaun sau sc scula.
— Ridică-te, am zis ! apăsă Dima tonul.
— Ştiu c-aţi zis, dom’ căpitan. Da’ are v’un rost! ? M-aţi adus aicea şi-acu’ mă puneţi să mă ridic ! Lă- saţi-mă să plec. M-aşteaptă şi pc mine copilaşii, nevasta... •
„Ca întotdeauna, îmi simte intenţiile”, îşi zise Dima.
— Un om care vrea cu tot dinadinsul să plece, întîi se ridică, spuse. Nu poţi să pleci aşa, stînd.
— Poftiţi ! catadixi „Dric” să-l asculte.
— Dezbracă-tc !
— Vreţi să stăm de vorbă ?...
— Vezi că eşti om dc înţeles ! Scoate-ţi căciula şl pune-o în cuier... Aşa. Şi acum, şi paltonul !... Ia uite co tip elegant ! Parc-ai fi picat dintr-un galantar de magazin de confecţii. Aşază-te !
— Nu e frumos să m-aşez, dom’ căpitan. Cum să stau în faţa dumneavoastră !...
„Pîn-acum ai stat, lua-te-ar dracu’ !” îi spuse Dima **A A 1** în gînd.
—. Nu umbla cu şoalda, Năsturaş. Stai jos, ca oamenii, şi spune-mi unde-ai fost...
„Dric” se aşeză.
— Dacă ţineţi să stau, stau.
— Şi-mi spui şi pe unde tc-ai vînturat zilele astea.
— Care zile, dom’ căpitan ?
„Trebuie să arunc în joc o piesă mai mare”, îşi zise Dima.
— Cum care zile !... Dc la despărţirea de „Colţatul”...
„Dric” păli vizibil şi vru să-şi ducă mîna la chip, ca pentru a-şi camufla expresia. N-ajunse cu ea, însă, decît pînă la piept.
— Suferi cu inima ? îl „relaxă“ Dima.
— Cam sufăr...
— Ia mai ridică-te !
— Vă bateţi joc de mine, dom’ căpitan.
Dima nu-l contrazise.
— Prinde bine. Ridică-te !... Aşa. Acum, stai jos !... Infractonjl se execută. Vezi ? Ţi-a trecut ?
— Aş vrea... o ţigară, dom’ căpitan, scoase „Dric” pachetul.
— Pentru cardiaci, ţigara e moarte de om, Năsturaş. Pune pachetul pe masă... Aşa... După ce-mi povesteşti
cum ai dus-o şi pc undc-ai mai fost zilele acestea, o. să fumezi.
— De ce vă interesează pe undc-am fost ?
— Din curiozitate, dragă „Dric“. Din pură curiozitate.
— Ca şi rîndu’ trecut, cînd m-aţi înghesuit dc n-am avut încotro. Acu’, bag mîna-n foc că n-am făcut nimic, dom’ căpitan.
Dima rîse.
— Bagi mîna-n foc pentru tine... Frumos din partea ta. Zici că rîndu’ trecut te-am înghesuit ?...
— Păi, nu ? N-am făcut şi pîrnaie ? !
— Şi-acum, vrei să rămîi nepedepsit, ai !...
„Dric“ îşi ridică ochii din podea, privindu-l pc Dima cercetător. „Vrea să vadă ce ştiu“, îşi zise căpitanul.
— Ai văzut c-am deschis magnetofonul, Năsturaş ?
— Văz’t !
— Atunci, dă-i drumul, că n-am timp. Undc-ai fost şi ce-ai făcut dc cînd te-ar despărţit de „Colţatul“ şi de „Papainoagă” ?... îl ştii pc „Papainoagă” ? Stă pc strada Micilor !...
Din nou „Dric“ tresări, încercînd să-şi ducă mîna la chip.
— Iar inima ?
— Cu „Papainoagă” nu m-am întîlnit de mult !...
— în schimb, cl ţi-a pus o piedică în noaptea aia. Ai căzut şi l-ai cam pierdut din ochi pc „Colţatul”...
„Dric“ amuţi. Faţa i se încruntă. Era limpede că sc întreba cc ştie anchetatorul.
— N-aip fost pc strada Mieilor, nu ştiu dc cc noapte vorbiţi ! spuse deodată. Văd că mă luaţi drept altu’...
— O să vedem noi, pe urmă, făcu Dima. Deocamdată, reluă cl, tu povesteşte pe unde-ai fost, din noaptea
do douăzeci, spre douăzeci şi unu ianuarie, pînă acum.
— Nu ştiu de ce noapte vorbiţi !
Dima simţi că i se urcă sîngcle-n cap. Făcu efortul să se stăpîncască, dar nu izbuti.
— Ascultă, „Dric”, ridică el tonul. Ştii bine că-n noaptea aia ai plecat de-acasă şi nu tc-ai mai întors ! Ştii bine şi de cc nu tc-ai mai întors !... Ştii ce-ai făcut pc strada Micilor şi aşa mai departe. Ştii tot, că doar tu ai făcut ce-ai făcut. Eu nu vreau dccît să povesteşti cum ţi-ai petrecut vremea dc-atunci încoa !... Ei, drăcia dracului ! Te-ntreb de mai bine dc-tin sfert de oră lucrul ăsta !... Şi tu ? Vrei să spui că eşti abil ?... După *moarte de om* pe strada Mieilor, mai faci pc deşteptul cu mine !...
Tresărirea lui „Dric” fu atît dc puternică, îneît Dima fu cl însuşi surprins. Căpitanul folosise expresia auzită dc „Papainoagă”, pentru a-l impresiona cu cc sc petrecuse pc strada Micilor. Dar la cuvintele „moarte de om”, „Dric” făcuse ochii mari şi trăsese brusc aer în piept, ca şi cînd s-ar fi înecat.
— Ie superi, ai, cînd îţi amintesc faptele, hotărî Dima să exploateze pista...
— Despre ce fapte vorbiţi, dom’ căpitan ?
„Moarte dc om”, îi răsună în cap lui Dima. „Moarte de om”... Ce vrusesc „Colţatul” să spună cu cuvintele astea ? Că „Dric” făcuse sau era pe cale să facă moarte de om ?...
— Undc-ţi sînt hainele cu carc-ai plecat dc-acasă, „Dric” ?
— Le-am aruncat...
— Stai ! Nu vorbi !... strigă Dima.
— Lc-am aruncat, dom’ căpitan.
— Ştiu. Ţi-am spus să nu vorbeşti. Nu mă interesează ccca ce ştiu. Mie să-mi spui doar atît : unde ai
fost, ce-ai făcut de atunci încoa !... Dă-i drumul 1 Magnetofonul e deschis...
„Şi-a schimbat hainele complet”, se gîndi Dima. Apoi, îi răsunară în cap din nou cuvintele „Colţatului” redate cu probabilitate de „Papainoagă” : *moarte de om l...* însemna asta că „Dric” omorîse pe cineva, totuşi ? Hainele schimbate erau un argument în favoarea acestei ipoteze. „Dric” omorîse pe cineva, jefuindu-1... De unde bani ca să se îmbrace ?. Doar „Colţatul” aruncase

valiza... Tresărirea lui „Dric” la cuvintele „moarte dc om” fusese mult prea puternică, pentru a fi o expresie goală !... „Probabil, erau murdare de sînge hainele vechi. Sigur că le-a aruncat. Trebuie să-l ţin în şah. Sa mă fac că nu interesează decît ce-a făcut pe urmă, după *mortea de om...* Dar, fireşte, de ce mă interesează asta?... Trebuie să-l fac să creadă că am un motiv”...

„Dric” tăcea. Avea de ce. JDacă, într-adevăr, îşi'aruncase hainele, pentru că fuseseră pline dc sîngele celui pe care-l omorîse, atunci era interesat să nu spună unde ■fusese, cînd şi unde le aruncase. Hainele ar fi fost o probă zdrobitoare în acuzarea lui. *

Dima îşi dădea seama şi de absurdul situaţiei. Se lega de cuvintele „moarte de om” şi îl acuza, în gînd deocamdată, pe „Dric”, de crimă, dar cadavrul celui omorît nu exista. Nu exista sau nu fusese încă descoperit... Nu cumva „Dric” îl omorîse pînă la urmă pe „Colţatul” ? Prisada spusese că Horghidan o luase spre gară... Evident, după obiceiul lui, „Colţatul”, pentru că dăduse spargerea, se gîndise să plece din localitate, să dispară... „Dric”, desigur, cunoştea acest obicei al lui Horghidan. Era cunoscut Horghidan printre infractori. Un tip fricos, blînd, liniştit, care fura dintr-un fel de manie. Ştiindu-i obiceiul, „Dric” îl aşteptase, probabil,
undeva, în apropierea gării, şi-l atacase prin surprindere, omorîndu-1. Cine ştie unde cărasc după aceea cadavrul !... Dacă n-ar fi venit gerul, după prima zi dc căldură, poate că acum cadavrul ar fi ieşit la iveală undeva, de sub zăpadă... Dar, dacă aşa stăteau lucrurile, de ce stăteau aşa !...

Ce motive avusese „Dric” sărl reducă pe „Colţatul” la tăcere ?...

— „Colţatul” văzuse cc-ai făcut pe strada Mieilor, sc trezi Dima vorbind aproape involuntar...

— V-a spus el asta ?...

— Uite, domnule Nasturaş şi stimabile „Dric”, vorbi sigur pe sine Dima. Adică voia să pară sigur pe sine, şi izbuti. Uite, iubite domnule lancu Nasturaş, zis „Dric”, ne interesează şi ultima problemă : hainele cu care ai fost îmbrăcat în noaptea aceea !...

Infractorul avu din nou gestul acela prin care voia să-şi ducă mina la faţă. Dar îşi reveni repede.

— V-a spus „Colţatul” ceva ?

Dima se încrunta.

— Mi se parc că cu sînt acela care pune-nirebările... „Dc cc-a venit Colţatul la miliţie ?” Dima abia-şi putu reţine o tresărire.

— Din păcate, zise ca şi cînd ar fi vorbit singur, „Colţatul” n-a vrut să rămînă la noi în noaptea aia şi cineva i-a făcut dc petrecanie. După ce-a vorbit, a zbughit-o şi nu l-am mai putut opri şi nici prinde...

„Dric” răsuflă uşurat. Dima îşi spuse că manevra îi reuşise. Acum, era aproape convins că Horghidan fusese omorît şi ucigaşul era infractorul din faţa lui. «E mort „Colţatul”, dar vezi că noi nu ştim cine l-a ucis, şi atunci»... Dima păli... Pierduse şansa cu hainele !... Pc haine s-ar fi găsit urme din sîngelc „Colţatului” – do*

vada vinovăţiei lui „Dric“... Era prost să mai spună acum unde aruncase hainele ! ?... Totuşi, Dima insistă.

— Unde sînt hainele cu care ai fost îmbrăcat în noaptea aceea ?

— Le-am ars, spuse cu Icjcritatc infractorul.

— Mai-nainte ai spus că le-ai aruncat !

— Nu eram eu prost să vă las pe mînă o probă ca aia !...

— Avem destule .probe, de fapt, aruncă Dima.

> .— Nu l-am omorît eu pe „Colţatul”...

— Tu dă-o pc-aia din strada Mieilor, vorbi calm Dima. Zi-i, cu frumosul, „Dric”. Ştii că atitudinea în anchetă .contează.

Replica pe care-o dădu „Dric“ fu stupefiantă.

— Eram beat, dom’ căpitan. L-am omorît pe bătrîn, cînd am văzut c-o să se trezească.

Dima făcu un efort supraomenesc ca să nu întrebe , „pe care bătrîn ?“.

— Şi „Colţatul” te-a văzut ! De-aia ai alergat după el...

’ A – Da. Da’ am căzut şi nu l-am mai prins.

— Aveai dc gînd să-l omori şi pe el, nu-i aşa ?

— Nu ! Să-i spun să tacă. Atît.

— Tot a venit la miliţie !...

— Dacă mi-a scăpat !... Dacă-l prindeam, îl făceam eu să nu mai vină !... Da’ nu l-am prins şi nici nu l-am , mai văzut dup-aia, fir-ar să fie, c-aş fi aflat ce. v-a spus şi-aş fi ştiut să mă feresc.

— Sigur, înţelese Dima. N-o să recunoşti că l-ai omo* rît şi pe Horghidan. Dublă crima – pedeapsa cu moartea. Deocamdată, ajunge. Ai să te mai gîndeşti. Dă, mă- tăluţă, o declaraţie scrisă, în legătură cu prima crimă... Uite toc şi hîrtie. Eu o să ies puţin. Poţi să şi fumezi. Şi
Dima chemă aghiotantul ofiţerului de serviciu, apoi ieşi şi telefona locotenent-colonelului Anton, din alt birou. . – L-am anchetat pe „Dric“, raporta cl.

— Ştiu, mi-a raportat ofiţerul de serviciu. Ai scos ceva ?

— A recunoscut deocamdată că l-a ucis pc bătrînul din strada Micilor.

— Cc bătrîn ?...

— Asta c, că, deocamdată, nu ştiu !... Se parc că tot „Dric” l-a omorît şi pe „Colţatul“, ascunzîndu-i cadavrul. Adică, vă raportez, nu se parc, ci mai mult ca sigur. El discută despre omorîrca „Colţatului” ca despre un fapt real. El ştie şi noi nu ştim nimic. Asta c o dovadă.

— Asta numeşti dumneata dovadă ?...

— Cel puţin pentru noi, tovarăşe colonel. Dovezile pentru instanţă le vom furniza pe urmă !...

— Bine, Dima. Mă-mbrac imediat şi vin. în noaptea asta, văd .c-o să avem de lucru...

— în noaptea asta şi cîte-or mai fi dc-acum înainte, rîse căpitanul. Noi avem mereu de lucru...

— Şi ? Nu c bine ? rîsc şi Anton. Apropo, Dima, la mulţi ani ! Ai băut ceva ?

— N-am prea apucat. Da’ nu mă omor cu firea...

Peste douăzeci de minute, Anton sosi la sediu, adu- cînd cu el o sticluţă de coniac. „Dric” îşi scrisese declaraţia, dezvăluind numele victimei de pc strada Mieilor. Locotcncnt-colonelul Anton raportă situaţia şefului în- speotoratului judeţean de miliţie. Curînd, aveau să fie puse în mişcare forţe noi.

CONSTANTIN PREDA

DUPĂ ANCHETA

întorc fila după lila, privesc cuvintele rinduiic cînd •mai strîmb, cînd .mai drept, studiez, «aş spune, dosarul, obişnuinţă profesională; altfel gîndul ani-o ia înainte, străpunge hîrtiile şi adună, ca pc o cocă răsturnată pc masă, tot ce am citit, şi răscitit, şi auzit, şi văzut despre furturile acestea patru, despre care ştiu a ti tea şi nu ştiu nimic şi pe care trebuie să le rezolv, .să-i „găsesc” pe hoţi.

Hîntia asta, dc pildă, cu scris cursiv, .format, cu rînduri drepte şi «fraze limpezi, corecte... M-am întors la ca, e prima filă din dosar, li scrisă dc un inginer din Comă- neşti. Reclamă un furt. El a plecat dimineaţa la lucru, novastă-sa, peste două orc, în piaţă. Ea s-a întors peste alto două orc, a deschis uşa, a ţipat. Au găsit-o vecinii leşinată, în casă nu mai era decît mobila, hoţii furaseră tot ce putuseră lua. Vecinii au dus femeia la spital. Şi femeia a născut înainte de termen.

După rcclamaţia inginerului, urmează declaraţiile mar* lorilor, fiecare cu scrisul lui, mai marc, mai mic, pe ici, pc colo nu-l prea înţelegi, «scrie -fiecare în legea lui ce-a văzut, cc-a auzit. Le-am citit pe toate. De două, de trei, do cinci ori, cine .mai ştie. Pc urmă, hîrtiile despre celelalte furturi. împrejurări mai puţin dramatice, dar asemănătoare. Le-am citit şi pe acestea de două, de «trei, de cinci ori; iată, citesc una şi prin ca văd tot ce scrie dincolo, sub ea, pc alte hîrtii, despre alte cazuri, alţi oameni. Dar, ziceam, sc aseamănă, .cînd le străpung cu mintea,
numai asia văd ; ce Ic aseamănă. Celelalte trei 1 orturi, toate la Roman, tot dimineaţa, ca şi cel din Comaneşti, tot pe la zece, după ce au plecat oamenii de acasă. Tot cu chei potrivite, nici o încuietoare n-a fost forţată.

Şi de ce n-aş crede că ici, colo, uşa a fost descuiată cu cheia casei?! Cîţi oameni nu „ascund” cheile la tocul uşii sau sub preşul dc la intrare cînd pleacă! Mama, la fel, o pune sub o glastră de flori. Şi de cîte ori nu i-am spus: „N-o mai pune, mamă, acolo.” Ea, nimic. Şi aşa. Hoţii pîndesc, văd unde pun oamenii cheile, descuie, fură ce fură, încuie, pun cheile la loc. Unul intră în casă, altul pîndeşte în .stradă. Asta e tot.

în dosarul acesta, la fel. Sînt două declaraţii de la – vecinii victimei din strada Sucidava. Spun că au zărit pe unul pîndind în stradă şi că l-ar putea recunoaşte. De unde să-l iau? Semnalmentele, pe care le dă fiecare dintre ei, coincid. Să caut hoţul după ele. Unde ? Totuşi...

Cu ei, cu aceşti doi martori o să încep. Mi ine, plec la Roman.

Mă uit la femeia aceasta. Cum am anunţat-o, a şi venit. Priveşte cu neîncredere fotografiile pe care le-am pus pe masă. De fapt, de ce ar trebui să creadă că fotografia hoţului este una dintre acestea? Doar n-am fost acolo .să-l fotografiem cînd a furat. Cînd a intrat în birou, femeia era nerăbdătoare să-l vadă pc hoţ aici, să se uite la el şi să zică : „ăsta e, nu v-am spus eu că-l ţin minte ?“ Dar în birou eram numai eu şi am rugat-o să se uite la fotografiile de pe masă. >

— Dacă ştiam eu, tovarăşe, ce învîrtea el acolo, în stradă, nu puneam eu mina pe el ? Că şi celuilalt, ofiţerul acela, că nu ştiu cum îl cheamă, care m-a întrebat atunci, că a venit şi s-a interesat la toţi vecinii clacă au văzut ceva şi eu i-am spus ce am văzut, tot aşa i-am spus. Cum ele n-am ştiut eu, că puneam mina pe el...

Acum, ia în mină o fotografie, două, trei, le pune pe masă. Cercetează altele. Sc opreşte îndelung la una; este Harafu, ea nu ştie. Trece mai departe. încă două, încă trei şi se întoarce la Harafu. la poza în mină, o priveşte, o pune, din nou, pc masa. Nu este sigură. Si iarăşi dc la capăt. Şi din nou se întoarce la Harafu.

— Acesta... Cred că acesta este, zice. Seamănă. Dacă l-aş vedea, v-aş spune precis. Aşa...

îi mulţumesc, o conduc pînă la uşă, pleacă.

„Seamănă'S.. Sc poate. Cîţi oameni nu seamănă între ei ! I Im ! Mi-a venit rîndul să n-am cu încredere în spusele lemeii. Cred că se înşală. L-a arătat pc Harafu. Dar Harafu era escroc, nu spărgător. Iar acuma, Harafu...

Cc-o ii făcînd? N-am mai stat pc îndelete dc vorbă de patru luni. Atunci, acum patru luni, mi-a vorbit despre bani, ţin minte. Fusese premiat. Cinci sute de lci. Nu ştia ce să cumpere, bocanci băiatului şi rochie fetei, sau picup.

— Nu mai ştii cc să faci cu banii, 1 larafule.

A rîs.

— Dac-aţi şti cîţi bani am avut cu la viaţa mea, *domn'* căpitan...

— Tc cred, măi, *domnule* Harafu!

— Aşa e, *tovarăş'* căpitan, uitasem. Da' nu ţineau, îi făceam praf. Şi trăiam cu frică. Ăştia ţin...

Era mulţumit. Aşa, cu faţa senină, părea mai înalt.

Harafu c ţigan seminomad. O vreme a lipsit din Bacău. A revenit, cu cei doi copii, şi a închiriat o cameră, mai mult o magazie, într-o mahala. A lucrat pc unde a

IR

găsit, cu ziua. După un timp, a venit la mine. Mă cu* noştea, îl prinsesem dc cateva ori cu escrocherii, îl trimise* sein în judecată. Mi-a spus că vrea «să muncească cinstit, m-a rugat să-l ajut. Am intervenit pentru cl, l-am angajat la o întreprindere dc industrie locală, apoi, l-am sprijinit să se transfere la fabrica dc încălţăminte „Partizanul”, în cîteva luni, s-a calificat, lucrează la o maşină de rih- tuit. „Trage, trage tare”, mi-au spus cîţiva pe care i-am întrebat. Ciştigă bine, l-au dat şi casă; două camere, baie, bucătărie... Şi-a cumpărat haine, lui şi copiilor. Mobilă, aparat de radio, covor... Sonia, fata lui, a fost angajată la „Vinalcool”. Băiatul a intrat la şcoala profesională, cu bursă. (Stana, nevastă-sa, era la închisoare, pentru furt. S-a întors acum patru luni.)

Dc atunci, de la întoarcerea Stanei, pe Uarafu nu I-am mai inii Inii decît aşa, în fugă. Iar acuma, (tocmai dc aceea, între fotografiile de pc masă, am pus-o şi pc a lui. Iar femeia aceasta s-a oprit chiar la el. Poate că seamănă, cum spune ea. Tot e ceva. O să căutăm unul caro seamănă cu Harafu. El nu poate li, sînt convins. Cel ce a fost văzut în strada Sucidava purta pc mina stingă o mănuşă dc piele. Era, probabil, invalid. Uarafu e sănătos.

Intră cel de-al doilea martor. îi arăt fotografiile. O alege pe cea a lui Harafu şi mi-o întinde.

— Acesta este.

E dimineaţă, e răcoare, oamenii trec grăbiţi, nici nu mă văd, parcă; fiecare, la muncă. Copii nu, nu e ora cînd ei trebuie să meargă la şcoală, c ora cînd oraşul îşi încordează muşchii în criză do timp. Acum, oraşul nu cînta,
nu vorbeşte, nu rîdc, oraşul este serios, oraşul este grăbit, străzile sînt năpădite de oameni, de furnici.

• 11 aştept pe Harafu, pîndesc aproape de casa lui, cum pîndea cl aproape de casa aceea dc pe Sucidava. El o fi pîndit, oare? Doi martori l-au recunoscut, în fotografia lui, pe hoţul care pîndea să vadă cînd sc întoarce stăpîna casei din piaţă. Şi îl pîndesc, şi ceasul merge încet, dar la ora aceasta ar fi trebuit să plece, deja, şi Harafu în- tîrzic. Trec, mereu, pe lingă mine, bărbaţi, femei, unii în jos, ceilalţi în sus, iar acuma apare Harafu, iată-l, iese pe poartă. Plec spre el, ne întîlnim ca „din întîmplarc“ şi rămîne locului.

— Să trăiţi, tovarăş’ căpitan.

— Bună dimineaţa! Ce faci, Harafule?

E grăbit, se duce la lucru. Vorbeşte încet, mi se pare că-mi evită privirea, fruntea îi este cutată şi trupul s-a strîns în jos, spre pămînit. îi caut, ou privirea, mina stingă, o zăresc, îi este unsă cu o pomadă neagră.

— Un accident?

— Nu, o eczemă.

Ne despărţim. Nu ştiam că arc o eczemă pe mină. Să-şi fi pus mănuşa, atunci pentru a nu fi recunoscut după pomada aceea neagră? Un om abil şi le-ar fi pus pe amîndouă. N-a fost cl.

Poate a fost el. Nu sc pricepe şi l-au pus să pîndeasca, în casă au intrat alţii. Nu era în „meseria” lui. Harafu a fost escroc, nu spărgător.

Merg spre miliţie şi mă gîndesc că s-ar putea, totuşi, să nu fi fost cl. Dacă cel văzut pe Sucidava este invalid, Harafu e nevinovat. De unde să-l iau pe invalid?

Şi fac, dintr-o dată, cale întoarsă. Mă duc la „Parti- zanul“. Şi tot dintr-o dată, oraşul se înveseleşte. E ora
şcolarilor. Sc strigă, aleargă cu ghiozdanele în spate, sc aşteaptă unul pc altul. Şi ora domnişoarelor, a domnişorilor, a elevilor, a studenţilor, sc duc la ÎICec, la facultăţi. Ei, gravi, cu serviete sub braţ, cu mustăţi rare, moi, subţiri. Ele, zvelte, rumene, proaspete, cu sini pîrguiţi.

Ajung, intru în biroul în care lucrează lulia, nevas- tă-mea. Nu mă observă, discută cu o colegă. îi stă bine în rochia aceasta albastră, cu guler alb, parcă ar fi şi ca şcolăriţă. Azi-dimineaţă n-am remarcat asta. Dc fapt, nici n-aveam cum, ea a plecat în urma mea de acasă. Oînd ajung lingă ca, tresare. îmi zîmbeşte mirată.

— Ţi-a fost dor dc mine?

Dau ironia pe seama prezenţei colegilor.

— Mai... greşesc şi eu... uneori, caut un răspuns asemănător şi mă întreb dc cc, în faţa altora, vorbele calde, do acasă, te stingheresc.

O rog să-mi arate situaţia cu prezenţa la serviciu. Nedumerirea îi creşte, parc chiar puţin contrariată şi încearcă să prelungească jocul.

— Cînd am lipsit, am avut întîlnire, «tovarăşe căpitan.

Face cu ochiul colegei din dreapta, mă prefac că nu văd, cercetez situaţia. Dc patru ori degetul mi se opreşte în dreptul numelui lui Harafu. lulia mă urmăreşte fără să zică nimic. Abia cînd ridic privirea spre ca, mă întreabă:

— Cc s-a întîmplat?

Nu-i răspund, ridic doar din umeri şi privesc, din nou, situaţia.

— N-a lipsit niciodată. Sc ţine de treabă, ţi-am mai spus...

lulia o îngrijorată, simt cum îi tremură glasul. Pcn- **tru** mine? Pentru el? Cunoaşte toată povestea vieţii lui
Harafu, s-a bucurat o data cu mine cînd cl s-a hotărît să se lase de escrocherii, şi cînd a fost angajat, şi cînd a început să lucreze la maşină, şi cînd i-au dat casă... E îngrijorată. Are dreptate; în toate cele patru zile cînd s-au comis spargerile, Harafu a fost prezent la întreprindere. O întreb, totuşi, în cc schimb a lucrat Harafu în zilele acelea. îmi arată, era scris pc situaţie, dar cu nu observasem. Ultima dată, a lucrat în tura de după- amiază. Dimineaţa a fost liber. Devin neliniştit, mă întristez chiar; Romanul c aproape de Bacău.

Mă întorc acasă tîrziu. Sînt obosit. Soţia mă aşteaptă cu masa, încă. Mîncăm tăcuţi, simt că vrea să-mi spună ceva, se abţine. Am convenit să nu discutăm niciodată, la masă, lucruri neplăcute. Le amînăm.

Cînd terminăm, trecem în dormitor. Deschid radioul.

— Cc-i cu Harafu ? mă întreabă, în sfîrşit. A făcut ceva?

— Nu ştiu.

— O să-l condamnaţi?

— Noi nu condamnăm...

— Tribunalul, ştiu, mi-ai mai spus. Dar voi...

Ce să-i răspund? îmi vin în minte cuvinte din conferinţele ţinute uneori cu cetăţenii, că legea pedepseşte pe cei caro o încalcă. Şi că numai arzînd de la rădăcină răul, poţi distruge virusul caro atacă organismul sănătos al societăţii. Nu i le spun, n-arc rost.

— Vezi tu, Itilia, omul legii...

— Omul legii... Ştiu. Cu Harafu ce c?

— E vorba de nişte furturi...
Tace cîteva clipe. O privesc, pare că-l ascultă pe Dan Iordăchescu, ascult şi cu, el rîde într-o baladă... îl ascultăm ?
— Nu o el. Harafu munceşte. O norma şi jumătate. Hoţii sînt altfel. Hoţii sînt ca... sînt ca...
Nu găseşte. Nici nu trebuie. Ştiu şi cu cum sînt hoţii. Harafu n-a fost hoţ. Dar a fost infractor.
— Sîmbătă, la şedinţa dc producţie, l-au evidenţiat iar.
— înţeleg. Totuşi, ce-ai zice dacă...
— Şi-a refăcut viaţa. Copiii... Trăiesc ca oamenii. Se spune că şi-a luat televizor...
— Eu ţi-am spus.
— Atunci?
— îţi mai aminteşti întîmplarea aceea de la Comă- neşti?
Se încruntă, tace, se gîndeşte.
— Care 2
— Cu furtul, cu femeia aceea care a născut înainte dc termen...
Rămînc pe gânduri. Despre furtul din Comăneşti aflaseră, în zilele acelea, mulţi. Vorbele trecuseră din gură în gură şi Iulia mă întrebase cc era adevărat. Faptul o impresionase; după cc i l-am confirmat, a fost dc-a dreptul revoltată. Acum, tace. îşi aminteşte, cred, totul.
— El a fost? Harafu?
— Nu ştiu. Poate el.
— Nu cred.
— Nici eu.
— Atunci?
— Nu ştiu. Cercetăm.»>
Se lipeşte de anine şi-mi caută mina. Cu mina cealaltă închide radioul. Simt că are încredere că voi fi drept.
-Harafii sînj mulţi, vreo cinci. Cel de la „Partizanul” e Nicolae, ceilalţi, fiecare cu numele şi cu familia lui, toţi dintr-un neam. Numele, pe jumătate ţigăneşti; numele neamului, al familiei. Familiile, pe jumătate desfăcute, pe jumătate amestecate, droaie de copii şi de fuste creţe şi de tălpi desculţe lipăind pe pămînt, pe asfalt... Coteţe, cu găini, lăzi cu boarfe, saci cu mălai. Cumpără haine vechi, cumpără sticle murdare, vînd făraşe, vînd vătraie, vînd umeraşe şi cuiere pentru haine, meşteşugite din ciocan şi cuţit, unse cu gaz. Cînd c tîrg, îi găseşti în • tîrg, cînd nu e tîrg, îi găseşti în piaţă, dimineaţa, ademenind ţăranii, ademenind orăşenii, băgîndu-i omului marfa în suflet. Ei, îmbrăcaţi în haine purtate, niciodată pc măsura lor, cu cîtc o pană sclipind la pălărie, încălţaţi cu pantofi, cu bocanci ; ele, desculţe, toate cu fuste creţe, înflorate, cîte patru, cinci, ciopor pe trotuar, fără să cumpere, fără să vîndă nimic, povestind şi rîzînd.
De cîtăva vreme, nici unul n-a mai apărut în tîrg la Bacău cu haine vechi de vînzare. Am fost la gara. Neamurile lui Nicolae au expediat, în cîteva rînduri, la Sibiu, colete cu „efecte de strămutare”. Probabil că acolo le vînd. Harafii au fost văzuţi cam des şi la telefoane. Am verificat avizele date de ei. Par a fi în legătură cu un anume Stoican, din Sibiu.

Azi-dimineaţă am .făcut percheziţie la toţi Harafii. Am ridicat obiectele care bănuiam că sînt provenite din fur-
tuni. La Nicolae n-am găsit nimic. Le-am luat, l-am luat şi pe Nicolae, nc-am urcat în maşină şi am venit la Roman. între lucruri, .păgubaşii nu şi-au recunoscut nimic dc-al lor. Poate că ale lor au luat drumul Sibiului.
Pe Harafu l-am încadrat într-un .grup de opt indivizi şi fiecare dintre cei doi martori l-a recunoscut.
Deci, *cl a jurat.*
Acum ne întoarcem spre Bacău. Stăm împreună pe bancheta din spate şi nu ne spunem nimic. Maşina goneşte pe asfalt şi-mi simt gîndul una cu ca, lunecînd fără sfîrşit. Mă înfioară ceva, poate prin preajmă e adevărul, iar cu nu-l văd, nu ştiu să-l văd. Trece pe lîngă noi un camion, un bolid; încotro s-or fi grăbind? Mai trec cîteva, vuiesc cîtc o clipă, dispar în urmă, spre Roman, şi c din nou linişte. Motorul maşinii noastre toarce uniform şi sforăitul lui îmi face somn. Şoseaua c dreaptă, îmi arunc ochii pe kilometraj, o sută la oră, dar nu simţim. Aş vrea să ajungem mai repede, poate la Bacău mai aflu ceva. Ceva care să mă apropie de adevăr, să-mi dea certitudinea lui. Martorii l-au recunoscut pe Nicolae şi-mi parc rău pentru cl. El n-a zis nimic, nici da, nici nu, simt c-ar răspunde mai mult nu, dar şi da, căci pare să fie în ochii lui-ceva ca un da. Şoferul frînează, i-a apărut un copil în drum şi ne oprim. Coboară, îl ameninţă, îl ceartă, il invaţa.
Ce bine ar fi de ne-ar răsări adevărul, deodată, în drum !
îl privesc pe Harafu. S-a strîns în colţul lui, parc că nu aude şi nu vede.
— Nu spui nimic, ITarafulc?
Tresare, sc uită la mine şi se strîngc mai mult în colţ. – N-am ce spune... domn’ căpitan.
A ezitat, nu mi-a mai spus „tovarăşe “.
— Ai putea să nc ajuţi să stabilim adevărul..»
Ridică din umeri, întoarce capul şi priveşte cîmpul. în stingă, soarele s-a risipit pc o cultură întinsă dc rapiţa înflorită. îi prind în colţul gurii o fărimă dc zîmbet.
— Adevărul iese singur la suprafaţă. Ca untdelemnul deasupra apei. Aşa mi-aţi spus dumneavoastră odată...
Nu cred că c el.
A vorbit încet, mai mult pentru el. Urmează tăcere. Din nou tăcere, lungă, apăsătoare. Cc-o fi în sufletul lui? Poate că vrea şi cl ca adevărul să răsară, dintr-o dată, singur, în drum. (Singur? De cc singur? Nu pot vedea adevărul însingurat...)
Gonim. Mersul maşinii e parcă mai aspru, motorul accelerează, subţiindu-şi glasul, sau scade. Scrîşncsc fin pi- nioanclc, dar scrîşncsc şi le simt în creieri. Nu mai pot fi blînd cu Nicolac. A furat. Fac eforturi să-mi păstrez calmul.
— Tot nu vrei să spui nimic?
I-am vorbit aspru, voisem ca vocea să-mi sune şi mai aspru, dar n-am putut.
— N-o să mă credeţi. Aşa că...
Ajungem. Harafu c lăsat liber. în birou, îl găsesc pc inginerul din Comăncşti. Mă aşteaptă. I-am telefonat încă de ieri să vină în după-amiaza aceasta. îi arăt lucrurile pc care şoferul le cară din maşină în biroul meu. îşi regăseşte tot, aproape tot ce i s-a furat din locuinţă.
Noua mea ţintă c Ilva Mare.
O vreme rămîn pc culoar şi privesc noaptea prin fereastra deschisă. Mi sc pare moale, gelatinoasă, trenul o despică şuierînd din cînd în cînd, ascuţit, iar şirul lung
al vagoanelor se tîrîio prin ea ca un vierme, uns. Mă sdrbeştc, intru în compartiment şi urni înfund trupul în pluşul canapelei.
...Mă trezesc dimineaţa, nu .ştiu cînd am adormit, eram obosit, pesemne; în ultimul .timp, n-am prea ştiut cînd e începutul şi cînd e sfârşitul zilei. Ieri am sosit la Sibiu, l-am căutat pe Stoican, l-am găsit. Tot ţigan. în casă, cîteva din lucrurile furate de Harafi de la Roman. Aveam în minte şirul lung al obiectelor înscrise de păgubaşi în reclamagii.
Cînd citeam şi răsciteam dosarul, o făceam ca un automat, din simplă obişnuinţă profesională. La început, cu atenţie, mă opream la fiecare amănunt. Pe urmă, cînd reluam dosarul a patra sau a oincea oara, ochii treceau pe rîndurile unei file, iar gîndul străbatea hîrtia, citind dincolo dc ea, pe alte şi alte hîrtii, reţinând asemănările, făcînd legături, *memorind.*
Şi am mai găsit ceva la Stoican. Un aviz telefonic. Era înfipt în rama oglinzii. îl chemase U^v# pentru dimineaţa aceasta, la zece, tocmai din Ilva Marc.
Vava e şefa hoţilor. Ştiu asta dc la Nicolae. Vava cîn- tăreşte *ponturile,* Vava hoărăşte unde, cînd şi cine să dea lovitura. Vava împarte ce s-a furat, Vava le dă ordine, Vava îi pedepseşte. Vava face şi desface. La *găinarii* nu se bagă, îşi alege *ponturile* mai grase. Şi partea leului. A fost şi ea condamnată, o dată, a ieşit şi, dc-atunci, Vava a „lucrat... curat”. în Bacău, n-am găsit-o. Nici unul din Harafi „nu ştia” unde c. Şi ieri, am aflat că e la Ilva Mare. L-a chemat, cu aviz, pe Stoican, la telefon. Pe Stoican l-am reţinut, dar s-ar putea să vină la convorbire nevastă-sa şi să-i dea dc ştire Vavei. **O** să ajung la Ilva înaintea convorbirii.
; ...E ora şase şi un jfert, am ajuns, c răcoare, a plouat, aş bea ceva, o ţuică, un ceai, orice, să-mi spele gîiul. N-am unele. Ma cluc la postul dc miliţie şi-mi pierd vremea pînă la opt. La opt, plec la telefoane.
Centralista o cunoaşte pc Va va*. Dc cîte ori a vorbit la telefon, a făcut atita gălăgie, încit telefonista sc grăbea să-i dea legătura mai repede ca să scape dc ca. Ştie şi unde locuieşte, a văzut-o de cîtcva ori intrînd într-o casă.
Dar daca la convorbire va veni altcineva în locul Vavei?
îl rog pe curierul care duce avize telefonice să treacă „întîmplăior“ pe la ca şi să-i amintească dc convorbirea dc la ora zece.

Se întoarce după o jumătate dc ceas. Va va e acasă, plec intr-acolo.
...Vava sta turceşte în vîrful patului. Mă vede. tace. Cînd mă recunoaşte, încremeneşte.
— Cu cc treburi pc-aici, Vava?
— Cu... nimic.
îşi face timp .să găsească un motiv.
— M-am despărţit dc soţ, domnu’ căpitan...
Ştiu că minte. Cu Ciucă, soţul Vavei, am stat dc vorbă înainte dc a pleca să-l găsesc pe Stoican.
— Soţul tău c la noi acum. E vremea să revii la el... Tresare. Ghicesc că vestea a derutat-o şi o iau repede. – Cu cine ai fost la Roman?
Sc bîlbîie, înşiră cîtcva nume, îl spune şi pc băr- batu-său. Dc Nicolae Harafu nu spune nimic. Poate a •uitat, poate că cl nici n-a fost, dar cu vreau să ştiu, dc prea multă vreme mă chinuie întrebarea aceasta.
— I-ai .spus pc toţi?
— Pe toţi, domnu’ căpitan, sc poate ? !...
— El n-a fost, deci, îmi scapă fără să vreaiu»
Vava se încruntă, pare că n-a priceput, încă, despre cine e vorba.
— Ba a fost.
. – Cine?
— Nicolae, se luminează ea şi ochii îi lucesc.
A înţeles, deci. Eu, încă nu. Dacă a fost, de ce nu Ea spus dintr-o dată. Iar dacă n-a fost, de ce l-a spus? Din răzbunare? Ce are Vava cu el? Vava e şefa bandei. Poate că vrea să-l înfunde pc Nicolae pentru că s-a rupt de ei. Dar Nicolae n-a fost niciodată în grupul de hoţi al Vavei. El era escroc. Stana, da, Stana, nevasta lui Nicolae, lucra împreună cu Vava. N-o fi asta?
— Susţii, Vava?
— Da, domnu’ căpitan, susţin.
Pc urmă, scoale obiectele 1 urate, pe care le-a adus cu ca, şi plecăm.
Nicolae Harafu e liber încă. Cercetările continua. Ha- rafii au recurs la tot arsenalul dc trucuri pentru a simula iresponsabilitatea. Puşi în faţa probelor, însă, treptat, au cedat. Numai Nicolae 1 larafu n-a făcut nici zarva, dar nici n-a declarat nimic.
într-o seară, lulia îmi povesteşte că au în labrică o femeie, Didina. La ora schimbului, funcţionarii se uitau po fereastră şi se amuzau, văzîndu-l pc Nicolae cum o aşteaptă în stradă să plece împreună. De la un timp, pleacă singur, zice lulia.
— Ce e cu Didina?
...După-masă, îl chem din nou pc Harafu. Rămînem singuri în birou. Privirea şi-o ţine mereu în pămînt. încerc să-mi lămuresc îndoiala; a furat sau n-a furat NE
colae ? Mă gîndesc la viaţa lui. Mi-am zis, 'totdeauna, că nu trebuie să muncesc doar ca să prind infractorii şi să-i trimit în judecată. Voiam să am mulţumirea de a fi ajutat un om. Harafu pornise bine. Am făcut mult pentru el. Poate că nu totul, dacă nu s-a îndreptat. Sau, poate, pentru că am vrut să fac totul de unul singur. Sînt acolo muncitori vîmnici, trebuia să le povestesc despre el. Mi-am zis, însă, că poate Harafu n-ar mai vrea, acum, să mai devină publice paginile trecutului său.
De patru luni, Harafu mă ocolea. De patru luni, adică de cînd s-a întors Stana, nevastă-sa, de la închisoare. Cînd îl întâlneam, totuşi, Harafu era posac. Era, parcă, ghemuit, capul i se lipea de trunchi, împingîndu-i bărbia în piept, fruntea i se cutase, mîinile îi atârnau, parcă, lungite pînă la genunchi.
Stana începuse să „lucreze” din nou cu Vava, deci, iar Harafu ştia şi se frămînta. N-o fi avut putere să se bata singur cu ea, eu răul. Atunci ar fi trebuit, poate, să intervin. Stana l-o fi atras la spargerile din Roman.
Harafu a capitulat?
11 privesc şi nu ştiu ce să-i spun. Am strâns probe, care-i dovedesc vinovăţia. A fost recunoscut dc cei doi martori din strada Sucidava. Sc adaugă declaraţiile celorlalţi Harafi. Am vrut să string probe şi în apărarea lui. Nu m-a ajurat. Ancheta s-a «terminat şi îmi parc rău că cinstea nu l-a câştigat pe omul care a păşit spre ca. Răul va trebui, totuşi, *ars din rădăcină,* pentru ca Harafu să-şi dea mai bine seama cît preţuieşte cinstea.
— Stana? îl întreb intr-un târziu.
Ridică ochii, mă priveşte şi îi lasă din nou în jos. Tace îndelung, frămîntîndu-şi gândurile. îl privesc, nu-i spun nimic. Tresare. La ce s-o fi gîndind? Nu recunoaşte nimic, nu declară nimic. în faţa instanţei, probele îi vor dovedi
vinovăţia. Nu-l mai interesează nici faptul că de comportarea lui în anchetă depinde dacă i se vor acorda sau nu .circumstanţe atenuante.
— Ştiu de ce nu recunoşti. Nu eşti încă tare. Nici n-ai fost, de aceea ai furat.
Harafu tresare, rămîne cu ochii la mine.
— Ar trebui să fii; să rezişti ispitei, să învingi ce ai rău în tine...
Se ridică. Mă ridic şi eu, mă apropii de el. încerc să-i ghicesc gîndurile. Să fie, oare, un fel de recunoaştere? Să fie părerea de rău după anii de viaţă cinstită pe care îi pierde? Dar, poate că. nu sînt pierduţi. Poate...
„Femeia asta”, a zis. Despre Stana e vorba. îmi vin în minte vorbele luliei şi întreb:
— Cu Didina, ced?
— Didina?
îşi strînge pumnii, îşi învîrte şapca în miini, vrea să spună ceva, iacei Tac şi eu, aştept să se hotărască. într-un .tîrziu, vorbeşte cu glasul scăzut.
— Ea, nu, domn’ căpitan. Ea, nu. Altceva nu îndrăznesc să vă rog... Ea să nu ştie cine am fost...
Gîndurile mi se învălmăşesc. Harafu are viaţa lui, pe care n-am crezut-o niciodată atît de complexă. L-am acuzat că a furat, poate pe nedrept l-am acuzat. Caut în mine un sprijin şi nu găsesc. Mă fulgeră un gînd.
— Cîţi fraţi ziceai că ai, Harafule?
— Doi sînt aici. Al treilea?
—7 Gheorghe. E la Focşani.
— E invalid?
— Nu.
Revin la birou. Mă aşez, închid dosarul. Cauza e încheiată.
— Adică... N-are degete la mina stingă, îl aud pe Harafu. Şi Ic-a prins la dărac...
Mă ridic în picioare. (Abia aştept să ajung acasă şi să îi spun lulici.)
— Şi Didina?
— Didina... Ştiţi» la ea am fost atunci, cînd zic că m-au văzut la Roman. Dar să n-o chemaţi. încă o dată vă rog, domnu’ căpitan...

NICHIFOR PIETRIŞ

ZONA ZOSTER

Colonelului R.

— Dă-mi un hap, dă-mi cc ştii, fiindcă simt că înnebunesc, spuse maiorul Avram intrînd în cabinetul doctorului.
— Dă-mi că înnebunesc, îl imită doctorul, ridieîndu-se de la biroul lui, cu mişcarea aceea nervoasă, atît dc cunoscută lui Avram. Cînd nu mai poţi, dai fuga la doctor... Ti-am mai spus: mai lasă baltă treburile, ia-ţi concediu şi du-te undeva la munte.
— Chiar ar trebui să-mi iau concediul, spuse blînd Avram, şi doctorul se uită surprins la el, bănuind că maiorul îi întinde o cursă. îl cunoştea bine.. .
— S-ar putea să crapi într-o zi...
— Atîta pagubă. Vor avea şi infractorii o bucurie...
— Prostii, izbucni doctorul.'Nu e vorba de infractori, ci ele cu totul altceva, dar nu spuse la cc anume se referea.
Tăcu. Avram tăcu şi el. Durerea îi strîngca capul ca într-un cleşte şi-şi simţea gura acră, înăsprită, parcă ar fi mîncat pălămidă. în ultima vreme, durerea aceasta, carc-l mai încercase şi pînă atunci, dar la intervale de timp mult mai mari, se îndesise.
— Ceea cc mă îngrijorează, doctore, – deşi erau prieteni vechi, rar îi zicea pe nume, – c că mă simt la un moment dat golit, de parcă aş avea în loc de cap un dovleac. Pur şi simplu nu mai gîndesc, ceva opac, parcă ar fi o perdea neagră şi groasă de catifea, îmi coboară

peste ochi şi totul mi se întunecă ele nu mai văd nimic. Mi-e teamă ca durerea aceasta să nu ducă la cine ştie ce complicaţii.

— Mai ştii? Nu-i exclus ca într-o zi să orbeşti, spuse dus pe gînduri doctorul şi îngrijorarea din vocea lui nu-i scăpă lui Avram.
— Vorbeşti serios ? Şi eu care am fost convins ca eşti unul din cei mai pricepuţi urmaşi ai lui Esculap, încercă el să dea un ton glumeţ discuţiei. îmi parc rău că după atîţia ani sînt nevoit să constat că nu eşti nici cel puţin un felcer.
Oftă, ostentativ, cu aerul unui om profund decepţionat.
— Crezi că-mi arde dc glumă, spuse fără chef doctorul. Ai luat medicamentele pe care ţi le-am prescris?
— Le-am luat, minţi Avram.
— Le-ai luat pc dracu, nu se putu abţine doctorul. Mic îmi vinzi tu gogoşi? Sc opri din scris, îşi scoase ochelarii şi cu un gest obosit şi-i puse cu grijă alături, pc cristalul biroului. Ochii lui puţin înroşiţi şi urni lăţi îi dădeau un aer trist. Cutele de la coada ochilor se adînciră dintr-o dată.
— Ei, n-o lua şi tu chiar aşa, spuse blînd Avram ca să-l îmbuneze. Dă-mi ceva acolo ca să mă mai lase durerea asta... Am o zi grea şi am nevoie dc puţină linişte, îţi promit că mîinc fac raport pentru concediu. Idcca ta nu-i de loc rea, cred că aerul de munte îmi va face bine.
Doctorul se apropie de Avram, îi pipăi cu degetele lui • osoase tîmplclc puţin umflate, apoi îi mişcă într-o parte şi-n aha capul uşor, cu o grijă părintească.
— Nu mai eşti tînăr, Avrame.
Celălalt nu zise nimic. Masajul acela uşor pe care începură să-l execute degetele doctorului îi făcea bine. Durerea parcă ii mai trecuse, deşi ştia că aşa se întîmplă : avea să urmeze usturimea aceea cruntă, cînd capul şi-l va simţi atîrnîndu-i, iar el va fi un om paralizat, stors, iară vlagă.
— Iar o anchetă din aceea în care trebuie „spart‘c cineva ?
— Iar. Şi gîndeştc-te că trebuie „spart” în seara aceasta, fiindcă mi ine ar fi prea tîrziu şi s-ar alege praful din toată alergătura de pînă acum. în după-amiaza aceasta, aş vrea să stau de vorbă cu el ; în cursul dimineţii, am avut o discuţie sumară. Simt că c pe cale să spună ce ştie, se înflăcără Avram.
Doctorul se uită atent la el, de parca l-ar fi descoperit atunci. De atîţia ani de cînd se cunoşteau, ajunsese să prindă acele mişcări sufleteşti ale lui Avram şi să-şi dea seama cînd sub aparenţa lui bonomă se ascundea adevărul pe care altul nici nu l-ar fi bănuit. Avram avea însă nevoie de odihnă, pentru doctor, lucrul acesta era clar. Dar tot atît de bine ştia că într-un asemenea moment, nimeni nu l-ar ii putut convinge să lase treburile baltă, îl îngrijora acum faptul ca încordarea nervoasă şi oboseala să nu dea peste margini, ca o apă care a fost turnată ochi într-un pahar...
Se uită la Avram ca şi cînd ar fi vrut să se convingă dacă mai poate să reziste, ca şi cînd s-ar fi pregătit să-l supună unor experienţe. Avram era robust, asta o ştia şi fără să-l privească, dar pe fruntea lui marc se săpascră două cute adinei, care porneau de la rădăcina nasului şi se ascundeau în părul lui des, tuns scurt, oare începuse să albească.
— Eu zic să te mai gîndeşti.
Sc ridică de pc scaun şi, ocolind biroul, deschise fereastra. Acrul rece al înserării năvăli brusc în cameră. Plopii de lingă fereastră foşniră stins. O mişcare tainică le înfioră frunzele.
Găman sta nemişcat pc scaun, mijindu-şi ochii lui apoşi, dc peşte fiert, şi Avram îi simţi aproape fizic încordarea care pusese stăpînire pe el de la un timp. Simţise oare Găman că pe Avram începuse s'ă-l chinuie ceva ? îşi dăduse el seama despre cc era vorba ?
Era ca un truc pc carc-l încerca, îi intrase în obişnuinţă ca să se sustragă durerii de cap, senzaţiei aceleia de leşin, şi pe care reuşise în felul acesta s-o înlăture dc foarte multe ori. Acum însă trucul acesta nu-i mai reuşea, îşi dădea şi el seama... Şi dintr-o dată sc nelinişti.
Găman sta nemişcat pe scaun, înţepenit parcă, şi o clipă Avram avu senzaţia că c acolo de cînd lumea. Căzuse într-o muţenie apatică din care n-ar fi dorit să fie scos, şi cînd Avram îşi dădu seama dc faptul acesta, se înveseli, şi fără să vrea începu să fluiere încetişor, ca şi cum ar fi fost singur acolo. Parcă şi durerea dc cap îi dispăru, dar cînd se ridică dc pe scaun înţelese că sc amăgise doar. Gînclul că nu va putea „să-l spargă“ pc Găman, puse din nou stăpînire pe el şi figura doctorului îi apăru ca o ameninţare. „Pc dracu“, se încordă el şi-şi strînse pumnii cu putere, îneît îi trosniră oasele degetelor, în liniştea care plutea în birou, zgomotul acela răsună, ca şi cum s-ar fi rupt un mănunchi de surcele uscate.
Se ridică şi, ocolind biroul, prin faţa lui Găman, deschise fereastra. Aerul rece şi curat cu miros de iarbă se furişă în camera plină dc fumul gros al ţigărilor. Avram rămase
. V
acolo lîngă fereastră. Rîndul de plopi aflat în spatele • clădirii foşni stins. Mai era puţin şi întunericul zilei de vară avea să înceapă să se destrame.
Avram se întoarse de la fereastră şi se apucă să-şi facă ordine pe 'birou, ca şi cînd ar fi fost singur în cameră, fără Găman, fără magnetofonul de pe măsuţă, fără subofiţerul ai cărui paşi se auzeau cînd mai tare, cînd mai încet, după cum se apropiau sau sc depărtau, dincolo de uşă, în aşteptarea aceea parcă fără sfîrşit, trăgînd uneori cu urechea în speranţa că va fi chemat să-l ia pe deţinut şi să-l ducă la arest.
Avram făcea totul cu gesturi încete, ca unul care nu are de ce să sc grăbească. Capul însă îi ardea, parcă i-ar fi fost prins în cercuri înroşite în foc. înghiţise, începînd dc seara, tot ceea ce-i dăduse doctorul, dar probabil că încordarea nervoasă anihilase efectul calmantelor.
Poate că totul era absurd ; dar în momentul acela, Avram făcu totul sub impresia primului imbold ; abia mai tîrziu avea să se gîndească la toate acestea. În- toreîndu-se ele la fereastră, el deschise fişetul şi scoase pis’tolul şi, ca şi cum s-ar fi simţit vinovat cu ceva, îl strecură în 'buzunarul hainei.
— Am impresia că sîntem destul de obosiţi şi aş vrea să mai luăm puţin aer. Se sprijini dc colţul biroului... Din nou totul începu să-i joace în faţa ochilor... „Ar trebui să las totul baltă”, îşi zise. Simţea că avea să leşine, îl văzu pe doctor cu figura lui blajină, cu îngrijorarea accca de prieten pe care i-o citise în ochii obosiţi. .
— Nu merg, dom’ anchetator, strigă Găman.
Faţa lui imobilă, pe care aproape toată noaptea nu tre- sărise nici un muşchi, începu să tremure.
Avram se uită la el. îi sta pe buze să-l întrebe daca îi e somn... Nu, Găman trebuia lăsat să se gîndească. îi rc-
petase de atîtca ori în seara aceasta că e bine să se gîndească, că e în interesul lui să Iacă lucrul acesta şi îl întrerupsese de fiecare dată cînd ştia că minţea, amin- tindu-i că e mai bine să nu sc grăbească să dea un răspuns, el, Avram, nefiind grăbit, dar nedorind decît adevărul pur.
„Nu-mi turna gogoşi, Gămane, îi spunea, de cc să ne grăbim ? Eu pot să stau pînă mîine. pînă poimîine, dacă c nevoie, o săptămînă chiar, o să ne-aducă aici mîncare, n-o să nc despărţim pînă cind n-o să-mi spui ceea cc ştii că trebuie să spui : adevărul/[4]
„Cc adevăr să spun, domn' maior”, îşi îngusta Găman ochii lui apoşi, mijindu-şi-i pînă ajungeau ca două lire subţiri de iarbă, apoi îi închidea şi ramînea aşa, ca şi cînd se gîndea. Şi Avram, care ştia la ce se gîndea Găman, il lăsa... După un timp Găman relua :
— Da, am să spun. Avram deschidea magnetofonul.
— Zi...
— Păi... Aşa cum v-am spus, nu ştiu unde a ascuns \ lase banii. întrcbaţi-l pc el.
Avram îşi întorcea faţa spre măsuţa pe care sc afla magnetofonul şi privea un timp dus pe gînduri cum alergau rolele, apoi apăsa pc buton. Era ca un joc, Găman nu-l interesa, ştia că minte. Apăsa apoi şi ştergea banda.
— Ce-ai spus ? se întorcea cl spre Găman.
În alte condiţii jocul acesta l-ar li prelungit o dată, de două, de douăzeci dc ori, dacă ar li fost nevoie. Avram.' era stăpîn pe situaţie^ încăpăţînarea celuilalt îl umplea doar dc curiozitate. Simţea, însă, că Găman 'trebuia „spart”. Asta înseamnă că acum şi nu mîine, şi nici poimîine, Găman trebuia să spună cc ştia, avea nevoie de mărturisirea lui completă...
Avram deveni dintr-o dată nerăbdător. O nelinişte surdă simţi cum punea stăpînire pc el. Capul începu să-i ardă parcă.
„Lasă-l, Avrame, pe Găman. Lasă-1. O să stea să aştepte pînă te faci bine, sau poate o să-l ancheteze altcineva. Crezi că numai tu poţi să-l faci să spună adevărul ?“ „Nu, nu cred !“ „Dar de ce te încăpăţînezi ? De cc te încăpăţînezi ?“
— Nu-i aşa că vă trebuie mărturisirea mea, domn’ anchetator ?
— De cc să te mint. îmi trebuie... adevărul. Şi ţin să-l aud, în noaptea aceasta, din gura ta.
Deodată scaunul i sc păru lui Avram că parcă a început să sc scufunde. Nu, nu se scufunda... Avram îşi puse inimile pc masă. Ar fi vrut să-şi frccţioneze tîmplele. Aşa cum făcuse doctorul. Poate că i-ar fi fost mai bine. întinse mîna spre sertarul din dreapta. Lîngă el era butonul. Va apăsa, îi va spune subofiţerului de la uşă să-l conducă pc Găman la arest. îi va trezi pe băieţii dc-alături, subalternii lui, care acum, probabil, dorm cu capul pe masă, obosiţi, şi le va spune să meargă la culcare. Gata.
— Să zicem că cu am primit valiza aceea...

Mîna s-a oprit pe butonul acela rotund şi delicat. O uşoară apăsare... Nu.
— De ce să zicem ? Ai văzut doar fotografiile.
— Le-am văzut, asta c drept, domn’ anchetator, de ce să mînii pe Dumnezeu. Găman îşi face cruce, îşi mijeşte din nou ochii. E drept, eu eram... dar am fost doar o verigă. Ştiţi şi dumneavoastră. Nici n-am ştiut cc-i acolo... Am dat-o mai departe...
Găman tace. „Te înşeli amarnic, băiatule, îşi spune Avram, dacă îţi închipui că am să te întreb cui ai dat-o“.
— Aş mai vrea o ţigară, spuse Găman cu o voce umilă.
— Serveşte-te, ai toată libertatea. Ai spus că nu-ţi plac cele pe care le fumez cu, şi-atunci, ţi-am adus ţigările pe care le-ai cerut.
— Şi credeţi că trebuie să-mi scoateţi ochii ?
— Nu, nu, spuse grăbit Avram. M-ai înţeles greşit. Ţi-am spus-o s-o ştii. Te ştiu fumător pasionat şi aş fi putui să te determin să. spui adevărul folosindu-mă de această slăbiciune a ta.
Găman sc alarmă brusc.
— N-arc rost să intri în panică. Mi s-a părut că nu te-ai gîndit la acest fapt. Să ieşim.
Ochii lui Găman clipiră des, cu spaima.
— Tc-nţeleg,- te-nţeleg, îl linişti Avram, dar n-ai de cc să te sperii. Nu te scot ca să te fac scăpat şi să te curăţ, aşa cum îţi închipui tu. Numai mintea ta şi-a putut închipui o asemenea gogomănie. Dacă tc-ai fi gîndit cît eşti de preţios pentru mine, ar fi trebuit să fii chiar vesel că ieşim să mai respirăm puţin aer curat.
Găman zîmbi şi se întinse după chibrituri.
— Asta aşa e. Nu te poţi gîndi la toate, chiar clacă te cheamă Găman, spuse el uşurat.
Avram simţi că Găman ar putea spune acum adevărul... Dar ceva îl opri să forţeze lucrurile. înţelese că ceea ce-l alarmase era teama că ar fi putut eşua încercînd... Aşa că amînă... Deveni însă dintr-o dată sigur că e pe drumul cel bun, şi în alte condiţii lucrul acesta l-ar fi înveselit poate. Acum, însă, durerea aceea aspră începu să-i strîngă din nou lîmplele.
Sc simţi moleşit, şi dorinţa de a se aşeza puse din nou stapînire pe el. Capul parcă începu să-i ardă, şi durerea aceea, pe care o simţise toată seara în ceafă, se mută acum la rădăcina nasului deasupra ochilor şi simţi cum înaintează încet, dar sigur, spre tîmple...
— Şi totuşi, nu merg, domn’ anchetator.
Avram sc uită blînd la cl.
— Te-a cuprins frica, spuse în silă. Sc îndreptă spre fişei. Scoase o pereche ele cătuşe. Acum n-arc dc cc să-ţi mai fie teamă. O mină a mea, o mină a ta.
— Da, conveni Găman, acum merg, că-mi place şi mic răcoarea nopţii.
Se uita al ară ca şi cum ar fi vrut să măsoare intuncri- . cui. Avram rămase cu cătuşele în mină.
Perdeaua strînsă intr-o parte a ferestrei flutura uşor. Zgomote nedesluşite ale nopţii intrau în birou. Găman închise ochii şi rămase aşa un timp destul de lung. Avram nu-l tulbură.
— Sa mergem.
— Avram îşi prinse cătuşa de-o mînă, apoi o prinse şi dc a lui.
— Remarci ca m-am prins de dreapta ?
— Da, spuse Găman şi ochii lui apoşi se măriră într-un zîmbet.
Şi aşa coborîră scările celor două etaje sub privirile uimite ale subofiţerului de la arest, căruia Avram îi făcu semn să stea liniştii şi să nu vina după ei, să-i aştepte acolo, că ies numai să se plimbe puţin.
Clădirea avea o curte mare îngrijită, cu alei drepte şi cu flori multe. Avram coti în spatele clădirii ; acolo era iarbă grasă şi dinspre dealuri venea mirosul fîneţelor cosite, înţepător şi dulceag. Aerul rece îl înviora şi parcă durerea de cap se mai linişti, avu chiar senzaţia, pentru o clipă, că a dispărut. —
• – După cc te-ai întîlnit cu bane şi ţi-a dat servieta, ai mers, mi se pare, la restaurantul „Vişeu“.
— V-am mai spus. Nu m-am întîlnit cu Fanc, şi nu mi-a dat nici o servietă.

— Dc cc minţi, Gămanc ? Credeam ca aerul rece şi noaptea «asta blinda îţi înviorează puţin memoria. Fane declară că servieta cu bani ţi-a dat-o ţie.
— Ce nu declară Fane, spuse Găman, şi lui Avram nu-i scăpă tonul neliniştit cu care fusese rostit răspunsul.
— Dar la restaurant ai fost ?
— Am lost. Sorcanu poate să declare.
— A declarat.
— Vedeţi ? Şi mă tot pisaţi, unde c servieta, unde e servieta ?
Se opriră. Plopii pe lingă care trecea poteca începură să foşnească. Era vîntul acela care înfioară pomii, luri- şîndu-se prin frunzele subţiri, încremenite.
— în curînd o să iasă luna, spuse abia şoptit Avram. Cînd eram la părinţi mă culcam sub un ulm uriaş, pe carc-l aveam în grădină, şi aşteptam luna. îmi plăcea s-o văd cum se ridică deasupra, atunci, printre ochiurile frunzelor se vedea cerul albicios’, apropiat, de parcă s-ar li sprijinit dc coroana ulmului. Avram se opri. Nu-şi dădu seama dc ce-i scăpase această mărturisire. Sc simţi dintr-o dată greu, ca de plumb ; îl încercă o clipă senzaţia ciudată că nu mai arc cap. Durerea revenise brusc, parcă o declanşase un resort. Ceva sc răsturnasc în cl şi simţi că-i -fuge pămîntul de sub picioare.
— ?sa stăm jos, gîfîi cl aproape. Să stăm aici, vom aştepta să apară luna, ca altădată.
Se aşezară în întuneric unul lîngă altul. „Trebuie să iii *spart,* Gămanc, acum.“ Constată cu bucurie că simţurile i-au rămas treze.
Ştia că e mai aproape de ţintă ca niciodată, că nu trebuie să scape momentul care sc apropia, cînd Găman avea să-i spună adevărul. Dar el sc simţea ca un burete stors, şi-atunci îşi înfipse mîinilc în iarba plină dc rouă.
— Să-mi spui aici toiul, cum ai luai servieta, unde ai dus-o, să nu-mi mai repeţi toată polologhia aia de pînă acum. Zii.
— într-adevăr, Fane mi-a dat servieta, mărturisi Găman gijîit. Trei inşi cunoaştem servieta, dar numai eu îi ştiu ultimul loc. „Ascundc-o, avem încredere în tine, mi-au spus. Dacă noi o să cădem, rămîi tu, iar dacă ai să te duci şi tu, ştim că dintre noi trei tu poţi fi mormînt“. Nimeni nu ştie locul pe care l-am ales... Nu cinci, şi nici zece, douăzeci de ani pot sta banii acolo liniştiţi.
Şi Găman spuse locul.
„Ar trebui să mă ridic“, se gîndi Avram, ştia că Găman lusese sincer, da’ simţea că nu poate, mîinilc lui continuau să lie încleştate pe iarba crudă care sc încălzise şi pe care o simţea în pumni, fierbinte şi uscată.
„Să mergem“, spuse, dar Găman rămase nemişcat şi Avram îşi dădu scama că nu spusese nimic, vorbele se opriseră undeva pe limbă, nu ajunseseră să fie rostite.
— Acum pentru că v-am spus, să mergem, domn’ anchetator, sc înfiora dc răcoarea nopţii Găman. Avram îl auzi, dar n-avu putere să sc ridice şi ştia şi ce s-ar putea întîmpla dacă ar rămînc acolo. Avram sta împietrit în durerea aceea, cineva parcă îi plimba un licr roşu pe frunte, apoi pe creştet şi în cele din urmă, se opri la ceafă. Tîrziu se ridică şi, o dată cu el, ca la o comandă, Găman. O luară încet pe cărarea aşternută cu nisip.
— Nu cred că mai c mult pînă la ziuă, spuse Găman cu regret. Dc ce dracu mă gîndesc la ulmul acela al dumneavoastră, se revoltă el ; eu sînt tînăr şi nu m-am gîndit niciodată c-aş putea să stau aşa, cu faţa în sus, într-o noapte, să văd cum iese luna şi se ridică deasupra pe cer.
Găman avea poftă de vorbă, dar Avram nu-l auzea, poate că numai dorinţa lui, călită şi antrenată, în atîţia ani du muncă, il mai ţineau pe picioare, şi-l laceau să poată urca scările. Cînd ajunse în faţa biroului şi vru să deschidă uşa, se poticni şi subofiţerul pc care-l lăsase acolo sc repezi şi-l prinse dc subsuori.
— Doamne, rău ara taţi, tovarăşe maior, spuse, dar Avram nu-l auzi.
— Du-l sus, arată cl spre Găman şi cheamă repede băieţii. Adică nu, cheamă-i întîi pe ci.
Ştia că cei doi colaboratori ai săi se ai lau alături şi cinci ei intrară în cclc din urmă, îl găsiră stînd cu faţa sprijinită în palme, încremenit, fără putere.
— Găman a fost ,”spart“, spuse cl şi feţele tinere ale- celor doi păstrînd pe ele semnele oboselii nealungate se desfăcută într-un zîmbet larg.
—...Eşti norocos, spuse doctorul, a treia zi cînd Avram îşi reveni. Dracii să te ia, mai zise şi rămase uitîndu-se lung undeva pc lingă Avram, ca şi cum vorbele acelea nu i-ar fi fost adresate lui.
Avram s’c uită printre pleoape la doctor. Faţa acestuia mare, cu pielea întinsă pc maxilarele-i puternice era imobilă ca o mască.

— Lasă, nu fi amărît, bine c-am scăpat.
— Ai scăpat, da, tresări doctorul. Ţi-am spus doar să laşi toate baltă şi să te odihneşti.
-^ Dacă am scăpat, atunci de cc sa mai fim amărîţi ?
Doctorul nu răspunse. „O să vezi mai tîrziu cum ai scăpat. Toată fruntea o să-ţi fie acoperită de cicatrice adînci şi părul tău des va rămîne pc o jumătate dc cap, rar, sau şi mai rău, nu va mai fi dc loc.“
— Ai avm o erupţie nervoasă, o „zona zosicr”. cum. se cheamă în termeni medicali. Noroc că s-a produs în o Iară. Altfel...
Tăcu şi rămase iar cu privirea aceea inexpresivă, pe care Avram i-o cunoştea.
Avram îşi plimbă mina pe bandajele în care-i era înfăşurat capul.
— Eşti un doctor straşnic, zîmbi el, şi-l apucă mai sus de cot şi-l strînse uşor. Doctorul. îşi adună privirea uitată.
— Eh, Avrame, ofta el şi nici unul din ci nu mai zise nimic, ca şi cum fiecare s-ar li ferit să nu-l tulbure din gînduri pe celălalt...

DAN CARAGHEORGHE

SCRISOARE NETRIMISA

„Acolo stăteau «lupii», ăştia ele care îţi vorbesc, feriţi ele ochii oamenilor pe carc-i pînclcau tîlhărcştc şi-i jefuiau...”
îşi întrerupse povestirea, căutînd în sumanu-i ţintuit cu nituri arămii tutunul şi foiţele.
„Nu, tovarăşe, cu îs obişnuit să răsucesc colea ţigara/
Scapără chibritul, iar după cc pufăi dc cîtcva ori din ţigara meşterită dc el, continuă :
„Bătrînul meu îmi grăia ades : «Nu crede pădurea cu înfăţişarea ci tihnită. Nu crede nici pîrîul cu apele lui curgătoare. El aduce boală şi moarte dacă umbli prin el după asfinţitul soarelui. Nu crede nici cucul, care primăvara cîntă atît dc vesel. Cînd a trecut vara, se face crete şi arc ochi pătrunzători şi gheare grozave.» îi dam cu tifla gîndindu-mă : «S-a betegit moşul. A dat în mintea ţîncilor». Şi-mi vedeam mai departe dc treburile mele ca şi cînd nu aş fi auzit nimic.
Şi iată că începusem şi cu să calc pe urmele moşului. Nu rîdc, tovarăşe, da, da, începusem şi cu să bat vorbele astea. Dar nu vorbeam ele pîraic cc aduc moartea spre asfinţitul soarelui, nici despre cuci cu ochi pătrunzători şi gheare grozave, nici dc alte jivine care mai de care mai fioroase, ci ele bandiţii care într-un timp se aciuaseră pe meleagurile noastre, aducînd mult amar.
Eu îmi am casa lăsată mai spre pădure. De doua ori tîlharii au venit la mine cu arma în cumpănire, jefuindu-mi avutul şi ameninţ îndu-mă că-mi iau viaţa dacă voi «cînta» ceva. Dar, nu numai mie mi s-a întîmplat .aşa. Ia, şi pe alţi gospodari din Valea Boului, Vatra Moldo viţei, Suceviţa, Argel sau Brodina. ii pălise asemenea nenorocire.”
Azvîrli chiştocul ţigării, scuipind înciudat în lături. Avea în glas nuanţa încrîncenării.
„Ptiu, mama lor de tdhari ! Intraseră intr-un timp oamenii în păreri de cele ce se petreceau. \i mai slabi de înger începuseră chiar să scornească povestiri, de te cruceai ascuhîndu-le. Cică ar li... Ei, dar lasă, nu-ţi mai bat capul cu asemenea nerozii ! Adevărul insă e că doi bandiţi începuseră să-şi lacă de cap prin locurile noastre, băgînd spaima în casele oamenilor. Era unul printre ei, fără casă, un terchca-bercbea... «Viclean ca o vulpe şi crud ca un lup Hainind, obişnuia să ne spună Mititiuc Mihai, sergentul-major de care m-ai întrebat mai, înainte. Nu-ţi dai scama, moşule, că pe zi ce trece, c-ncolţit de nu-şi mai vede scăpare ? De ce nu a mai prăduit prin Brodina ? De cc piciorul nu i-a mai călcat prin Vatra sau Argel ? îi c teamă, mo şule. îi e frică pînă şi în bîrlogul lui. E singur, amarnic de singur, cu fărădelegile lui. Iar noi sintem mulţi. Şi-o să-l biruim !»
Eu, de cc să n-o spui, la început, ca omul păţit, nu prea îl credeam. Cugetam în sinea mea ca o spune, aşa, să nc dea coraj.
Da’, vezi mata, eraţi alţii care gîndeau cu totul altfel. Alţii, care, alături de tovarăşii miliţieni, nu aveau o clipa de liniştire, pînă cînd nu aduceau sfîrşitul «jivinelor» din pădure şi, o dată cu el, liniştea şi pa-
cea în casele oamenilor din preajmă. Pitulaţi la rădăcină unui brad trimit dc furtună într-o rîpă pră- păstioasă, sau cocoţaţi sus, pe stînci, aţineau drumul celor certaţi cu legile. .Aidoma jivinelor care adulmecă primejdia, lîlharii se trascră spre fundul pădurii, cău- tînd scăpare mînici oamenilor care-i încolţeau mereu, mereu mai mult.
Şi iată că, într-o bună zi, căzu pe meleagurile noastre vestea : Şuncea. banditul, a lost găbjuit ! L-au dus la Câmpulung, la judecată, să-şi primească răsplata.
Mititiuc. împreună cu Petre Avădanei şi Gheorghe Onofriciuc il dibuiseră chiar în bîrlogul lui. Nu, nu greşesc de loc cînd spui bîrlog. Hăituit mereu, cu frica în sin, găsise bîrlogul unei fiare. Alungase fiara, ca să intre el, altă fiară, mai rea, mai hapsînă. Ca un vierme se vîrise în pămînt.“ ^
După cc ‘cormoni în raşca cu tutun, mă luă pe după umeri şi îmi arătă o casa drănuită de curînd.
„\ ezi mata, acolo m-am întîlnit, cîteva zile după prinderea lui Şuncea, cu Mititiuc. Avea în ochi o căutătură prietenoasă ajutorul şefului de post ! Ceva mai înalt ca mata, şi mai făcut în spate. Sia dc vorbă cu Mareş, unul din prietenii lui. l^iră spui *imul,* ba- tă-mă norocul să mă bată. D-apoi, numai unul avea ? Cît îi comuna noastră de marc, găsea peste tot locul numai cuvinte de bună înţelegere. Şi asta să ştii ca-i mare lucru la noi. Cu moldoviţeanu-i greu să legi prieteşug. Dar cînd l-oi lega, să ştii ca-i bine legat.
Li, şi cum ţi-am spus, m-am întîlnit cu Mititiuc **şi** Mareş în dreptul casei aceleia. Nu ştiu ce-o li spus Mititiuc celuilalt, că porniseră amîndoi într-un rîs, să mi te ţii. Un rîs colea, sănătos. Că fără să vreau, îmi mijise şi' mic. prin mustăţi, oleacă de /imbet.
— Bată-vă sa vă bală, dar care-i pricina că lot rî- dcţi şi rîdcţi ?
— Nimic, moş Patrule, îmi zise Mareş. Ia, Mihai mi-a spus o snoavă citită de cl într-o carte.
Oam uitat să-ţi spui. Mititiuc al nost’, că al nost’ era, cu toate că de fel venea de prin părţile Siminicei, din jurul Sucevei, avea o mare patimă. Nu ridica sprîncenelc, că nu era o patimă de-aia... viţiu, ci patima cititului. Cînd avea oleacă timp liber, mai totdeauna-l găseai acas' la gazdă, răsfoind şi tot răsfoind prin cărţi. Şi cînd începea să-ţi înşiruie tîlcul slovelor citite dc cl...
Avea o voce domoală, dar tare se mai înăsprea ea atunci cînd venea vorba de cei ce făptuiau hoţii şi tîl- harii. Vezi, aşa-i era felul. Bun prieten cu oamenii cinstiţi, gata oricînd sa le vină intr-ajutor, neîndurător cu cei răi şi ticăloşi.
Poate dc-aia şi Ortansa-l îndrăgea. Drept îi, după Mihai luceau, de ce să n-o spui, ochii mîndrelor noastre. Dar aşa cum era de vitejos faţă de greutăţi, aşa era şi dc sfios în faţa fetelor. Se înroşea ca un copilandru. Dintre toate fetele, îi plăcea una, frumoasă foc, Or- tansa, despre care ţi-am spus../*
Moşul sc întrerupse puţin, gîndindu-se parcă, la ceva.
„Mda, parcă acolo ajunsei. Cînd m-am oprit şi cu laolaltă cu .cei doi, vesclindu-mă de veselia lor. Deodată, spre noi se apropie în grabă şeful de post. îl chemă la o parte pc Mititiuc, şi nu ştiu cc or fi vorbit între ci, că Mihai sc întoarse către noi :
— Marcşe, trebuie să plec degrabă într-o treabă.
Apoi către mine, în timp ce Mareş sc îndepărta spre capătul uliţei ;

— Moşule, -am o mare rugăminte la mata. Eu nu mai am timp să trec pe la cooperativă să iau timbru. Te rog ai grijă să faci lucrul asta, iar după aia să pui scrisoarea asta la cutie. Ştii, e către bătrîni. Le scriu că peste două săptămîni vin cu Ortansa pe la ei. îi duc mamii noră în casă.
L-am petrecut apoi cu privirea pînă se pierdu pe o uliţă învecinată. Gîndeam : «Care va sa zică, o şi jucăm acuşi, acuşi la nuntă.»
O să jucăm, o să jucăm. Ah, Mititiuc, băiatule, dacă puteam şti...“
Tăcu moş Patru. în tăcerea care sc aşternu între noi, trilul unei păsări îşi revărsă ecoul pînă hăt departe, spre pădure. O văzurăm apoi ţîşnind dintr-un tufăriş şi avîntîndu-se sus.
Năpădit de amintiri, moşul urca agale cornişa dealurilor. Mergeam aşa, fără să ne vorbim. într-un timp, se opri, făcîndu-mi semne să mă apropii.
„Vino mai lingă mine, tovărăşele. Da, pe aici o fost. Dar să stăm oleacă jos, şi ţi-oi spune mai departe/[4]
Scotoci din nou în taşca cu tutun. Trase adînc fumul în piept. Răcoarea dimineţii ne învăluia pe amîndoi.
„Cele ce grăiesc dc-acum încolo le-am aflat de la oamenii din sat şi dc la tovarăşii miliţieni, a doua zi, după ce m-am despărţit de Mititiuc. Era dimineaţă, puţin mai tîrziu ca acuma. După cum îţi Spusei, venise lingă noi şeful de post şi-l chemase pe Mititiuc în grabă mare. Ce se întîmplase ? Gemănaru şi încă vreo doi dc prin Argel aduseseră veste la postul de miliţie că-l văzuseră pe Turbaşu, ultimul dintre bandiţi, dînd tîrcoale cîtorva case mai răzleţite dc comună. Era bărbos, smolit la faţă, cu straiele în neorîn-
duială. aiirnind pc el. îi ajunsese cuţitul la os. Pramatia ! încolţit, hămesit dc foame. încerca să prăduiască iară casa vreunui gospodar. «S-a tras înfricoşat în desişul pădurii, cînd ne-a văzui prin preajmă.» Astfel grăiră miliţienilor cei trei care îl văzuseră pe bandit. Xu mai era vreme de pierdut. Aşa că imediat s-a dat de veste printre moldoviţeni că Turbaşu e prin apropiere. Eu nu eram pe acolo că tare aş li voii să liu la «răfuiala cu banditul». «Să stirpim sămînţa asta de mălură-, grăiau cu toţii. Şi uite-aşa, împreună cu miliţienii. au făcut grupuri, pornind pe urma banditului. Unii au luat-o dinspre Secricş. alţii de la Ciu- mîrna, Valea Boului, sau Argel. Să-l siringă ca în- tr-un cleşte. Uite-aşa U
Degetele inimilor moşului sc împreunară arătîn- du-mi cum voiau să-l siringă pe bandit.

„Turbaşu adulmecase ceva. Plin de frică, cu spai- ma-n oase, se strîngca neputincios spre fundul pădurii, acolo unde încrengătura era mai deasă. Aşa cum s-a aflat mai tîrziu. primul care a dat ochii cu el a fost Mintiile. «Să ii fost pe la nouă-zecc, cînd l-am văzut pentru prima dată, îmi spunea Gemănaru. care plecase şi el în urmărire. Banditul era aplecat deasupra unei tufe de zmeuriş. Ca un şarpe a ţîşnit. Cei care eram mai prin apropiere auzirăm cum liniştea pădurii fu sfî- şiată apoi de zgomotul a două-irei împuşcături \ Am văzut şi cu cîteva zile după aceea, cum gloanţele au muşcat din scoarţa zbîrciuită a unui brad.

Ce-a mai fost după aceea ? Trăgînd nădejde că l-a .pălit, banditul nu se mai uita înapoi şi se prăvăli în rîpa cc i sc deschidea în faţă. Mititiuc. după el. Am bătui şi eu dc cîteva ori pc urmele călcate de cci doi în goana lor năprasnică. Crengile copacilor îţi şlichiuiesc
obrajii sîngerîndu-i. Cioatele, aruncate ici, colo, iţi be- tegcsc picioarele. Dar cine sa fa aminte atunci de crengi şi cioate ? în pornirea sa vitejească, Mititiuc nu mai alia nici durere, nici osteneala. Neînduplecat, cum îl ştiam, un singur gînd îl mina înainte, mereu înainte. Să nu-i • piardă urma. Pentru nimic în lume să nu-i piardă urma. Ştia că nu este singur. Doar ceilalţi auziseră şi ei împuşcăturile şi veneau încoace. Şi asta aşa era. Cu toţii alergau într-un sullet să prindă vipera.”

întinzînd degetul arătător, moşul îmi arătă o în- grămăditură de cioate aflate la o zvîrlitură de băţ de noi.

„Pînă aici ţinu goana aceea îndrăcită. Cu avînt fără seamăn Mititiuc îşi croia drum după bandit. Nu-l slăbea de loc. Turbaşu spunea, la judecată, că, cuprins dc groază, simţea cum, încetul cu încetul, puierile-l părăseau, slcindu-1. îi era aşa de frică, că-i clănţăneau dinţii din gura. Broboane reci de sudoare i se revărsau peste lăţă, orbindti-1. Neputincios, se opri locului.

Cu ţeava armei îndreptată spre bandit, Mititiuc se apropia împungîndu-l cu privirea ; îmi închipui cum îi vedea ceafa dc taur. îi vedea mîinilc tremurînde. Atent la fiece mişcare a banditului. Mititiuc nu băgă de seamă insa pintenul tinpi rădăcini din faţă. Se poticni. Ca un fulger se întoarse banditul spre el. Glonţul pornit din ţeava armei miliţianului sc pierdu undeva.

Se prinseră apoi într-o luptă pe viaţă şi pe moarte. Horcăia banditul sub strînsoarea dc oţel a lui Mihai. Cu groaza aceluia ce sc îneacă, apucă în neştire glezna unui picior şi întoarse, întoarse ca un apucat. Era tocmai piciorul pe care Mititiuc şi-l scrîntise, împicdicîndu-sc de rădăcină. Dc durere slăbi menghina strînsorii. De ajuns ca banditul să tragă spre sine arma sa căzută lîngă el şi aţintind-o spre pieptul băiatului să apese pe trăgaci/'

Aici moşul se opri, dînd cătrănit din cap.

„S-a stins Mihai, răpus de glonţ ucigător. Poate că a mai apucat să audă glasurile tovarăşilor săi somîndu-l pc bandit.

— Predă-te, Turbaşu ! Mîinile sus !

Poate !“

Din suman scoase încet”o scrisoare. Şi după ce-i întinse cu grijă colţurile puţin îndoite, mi se adresă :

— Vezi matale, asta era scrisoarea ce mi-o dăduse Mititiuc în dimineaţa aceea. Era carte către ai lui în care da veste fericită.

Redactor : EUGENIA TUDOR
Tehnoredactor : GHEORGHE CHIRU

Dat la cules 23.04.19G9. Bun dc tipar 30.05.10d9. Apărut 19G9.
Comanda nr. 8452. Tiraj 130 140. Hirtie ziar de 50 ym'. 700^ 1000132.
Coli editoriale 17,S5.
Coli de tipar 8,73. A. 7973. C.Z. pentru bibliotecile mici SR—31

Tiparul executat sub comanda nr. 90 334 la Combinatul Poligrafic „Casa Scintcii”, Piaţa Scintcii nr. 1. Bucureşti – Republica Socialistă România

Volum omagia! dedicat ofiţerilor şi subofiţerilor de miliţie, cu prilejul aniversării a 20 de ani de la înfiinţarea miliţiei.